

TOGETHER SHAPING TOMORROW'S WORLD

JAARVERSLAG 2020 CFE GROEP

JAARVERSLAG 2020

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt moet Aannemingsmaatschappij CFE haar jaarlijks financieel verslag ter beschikking stellen van haar aandeelhouders. Dit verslag bevat:

- het gecombineerd statutair en geconsolideerd jaarverslag van de Raad van Bestuur, opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 §1 laatste alinea van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV),
- een verkorte versie van de statutaire jaarrekening, opgesteld overeenkomstig artikel 3:17 WV, en
- de integrale versie van de geconsolideerde jaarrekening.

De volledige statutaire jaarrekening en het jaarverslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de commissaris zijn neergelegd bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikelen 3:10 en 3:12 WV. De commissaris heeft een oordeel zonder voorbehoud geuit over de statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen. Overeenkomstig artikel 12 §2, 3° van het koninklijk besluit van 14 november 2007 beves-

tigen de heren Piet Dejonghe, gedelegeerd bestuurder, en MSQ BV, vertegenwoordigd door de heer Fabien De Jonge, financieel en administratief directeur, dat bij hun weten:

- de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van Aannemingsmaatschappij CFE en de in de consolidatie opgenomen vennootschappen,
- het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van Aannemingsmaatschappij CFE en van de in de consolidatie opgenomen vennootschappen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Het jaarverslag, de integrale versie van de statutaire en geconsolideerde jaarrekening en het verslag van de commissaris over de jaarrekeningen zijn beschikbaar op de website (www.cfe.be) of kunnen gratis worden verkregen op eenvoudig verzoek aan het volgende adres: Herrmann-Debrouxlaan 42 – 1160 Brussel (België) – Tel. +32 2 661 18 15 - info@cfe.be.

BELANGRIJKSTE INFORMATIE VOOR DE AANDEELHOUDERS

GEWONE ALGEMENE AANDEELHOUDERSVERGADERING

De aandeelhouders worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Gewone Algemene Aandeelhoudersvergadering op donderdag 6 mei 2021 om 15 uur op de zetel, Herrmann-Debrouxlaan 42, 1160 Brussel.

VOORGESTELD DIVIDEND

Aan de Gewone Algemene Vergadering van 6 mei 2021 zal de goedkeuring worden voorgesteld van de winstdeling voor het boekjaar 2020, namelijk een bruto bedrag van 1 euro per aandeel CFE, het equivalent van netto 0,7 euro per aandeel (na aftrek van de roerende voorheffing van 30%).

Dit dividend zal betaalbaar zijn vanaf 25 mei 2021, met overschrijving aan de aandeelhouders op naam of met creditering op de bankrekening van de eigenaar van gedematerialiseerde aandelen. De financiële dienst wordt verzekerd door de bank Degroof Petercam (System Paying Agent).

BELEGGERRELATIES

Bijkomende informatie is beschikbaar op onze website (www.cfe.be), waaronder:

- de jaarverslagen en halfjaarverslagen en de driemaandelijkse persberichten;
- de andere persberichten;
- de presentaties voor de analisten en investeerders;
- een online inschrijving om beleggersinformatie te ontvangen (aankondigingen van publicaties, persberichten ...).

FINANCIËLE KALENDER

6 mei 2021:	Gewone Algemene Aandeelhoudersvergadering 2021
20 mei 2021:	Tussentijdse verklaring op 31 maart 2021
31 augustus 2021:	Halfjaarresultaten 2021
23 november 2021:	Tussentijdse verklaring op 30 september 2021

INHOUD

Wie wij zijn

Missie	003
Profiel van de groep CFE	004
Bericht van de CEO's	006
Kerncijfers en markante feiten van het jaar	010

Hoe wij de wereld vormgeven

Our value creation model	015
How we are building the future	016
How we are a great place to work	021
How we offer innovative solutions	025
How we move towards climate neutrality	030
How we are a partner for change	034

Jaarverslag

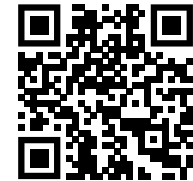
Jaarverslag van de Raad van Bestuur	038
I. Statutaire jaarrekening	040
II Geconsolideerde jaarrekening	042
III. Verklaring inzake deugdelijk bestuur	057
IV. Remuneratieverslag	071

Niet-financiële verklaring

Korte beschrijving van de activiteiten van de groep	077
ESG-beleid	078
Belangrijkste risico's met betrekking tot ESG	081
Resultaten van dit beleid	086
Niet-financiële kritieke prestatie indicatoren (KPI)	091

Financiële staten

I. Geconsolideerde financiële staten	101
II. Geconsolideerde financiële staten en toelichting	104
III. Statutaire financiële staten	149
Algemene informatie	150

Dit rapport is ook online beschikbaar met downloadbare secties in pdf.

Raadpleeg: annualreport.cfe.be

WELCOME TO (Y)OUR WORLD

MET HAAR ACTIVITEITEN IN DE WATERBOUWKUNDE, DE BOUW EN DE VASTGOEDONTWIKKELING IS DE GROEP CFE EEN BELANGRIJKE SPELER IN DE TRANSFORMATIE VAN ONZE WOONOMGEVING, ONZE STEDEN, ONS SAMENLEVEN ... ONS ENGAGEMENT: DE TOEKOMST UITDENKEN TERWIJL WE ONZE MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID TEN VOLLE OPNEMEN EN ONZE POSITIEVE IMPACT MAXIMALISEREN. DIT JAARVERSLAG BELICHT DEZE VISIE, DIE WE VERWOORDEN MET DE SLAGZIN: 'TOGETHER SHAPING TOMORROW'S WORLD'.

CFE CONTRACTING

In het hart van onze steden transformeert CFE Contracting ons levenskader en bouwt het de onmisbare infrastructuur van ons dagelijkse leven. Bouw, Multitechnieken en Rail & Utilities zijn de drie divisies van deze activiteit, die de uitdagingen van onze tijd aangaat in het dubbele teken van duurzaamheid en innovatie. Toekomstprojecten voor een wereld die onophoudelijk evolueert.

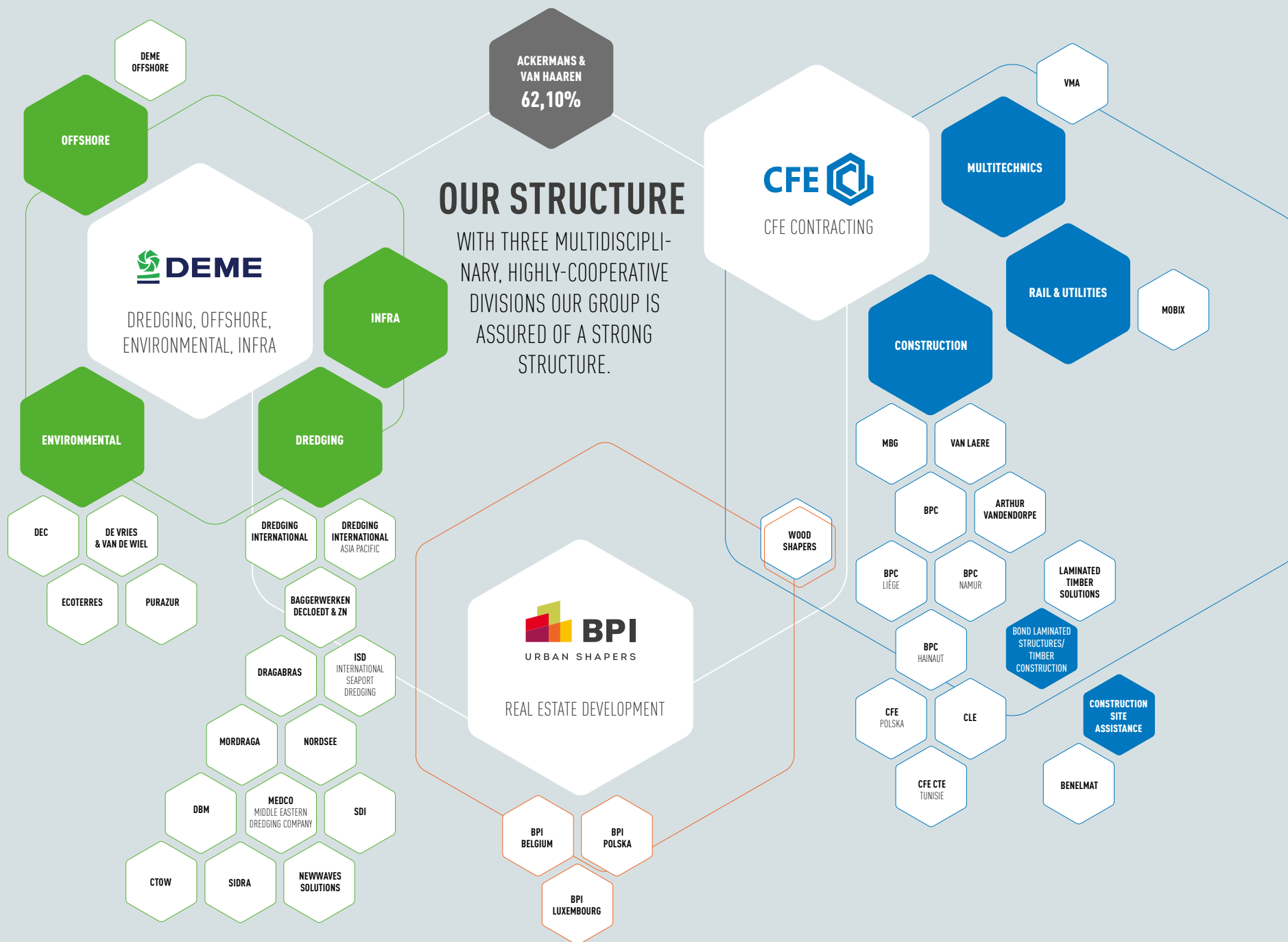
DEME

Met een vloot van meer dan honderd vaartuigen is DEME een van de internationale leiders in de waterbouwkunde. Haar vier activiteitenlijnen – baggerwerken, offshore, milieu en infrastructuur – beantwoorden aan de essentiële behoeften van onze samenleving en onze planeet. Door steeds meer innoverende oplossingen aan te bieden, legt DEME de basis voor een duurzame toekomst.

BPI

Projecten ontwikkelen die de steden van morgen gestalte zullen geven, nieuwe samenlevingsvormen uitdenken, de ruimten voor het samenwonen van de toekomst bedenken ... Met haar vastgoedontwikkeling positioneert BPI zich als een belangrijke actor van verandering en verdedigt zij fundamentele waarden: duurzaamheid, hoge architecturale kwaliteit, eerbied voor het milieu en maatschappelijk engagement.

PIET DE JONGHE & LUC BERTRAND
GEDELEGEERD BESTUURDER VAN DE GROEP CFE
& VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR.

GEBOUWEN, INFRASTRUCTUUR, WATERBOUWKUNDE, MILIEUPROJECTEN, MOBILITEIT ... DE GROEP CFE IS IN HET HART VAN HEEL DE MAATSCHAPPIJ AANWEZIG MET PROJECTEN DIE ZEER VAAK HET DAGELIJKSE LEVEN VAN DUIZENDEN MENSEN TRANSFORMEREN EN VERBETEREN. DEZE ESSENTIËLE ROL IS ONDENKBAAR ZONDER EEN ACUUT BESEF VAN MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID EN DUURZAAMHEID. DE VERSCHILLENDE CEO'S VAN DE GROEP EN HAAR POLEN SCHETSEN ER DE GROTE LIJNEN VAN EN BLIKKEN TERUG OP 2020, EEN JAAR DAT NIET ALLEEN DOOR DE PANDEMIE WERD GEKENMERKT MAAR OOK DOOR VEERKRACHT, SOLIDARITEIT EN INNOVATIE.

Met duurzaamheid en innovatie als stuwende kracht, zet de groep CFE zich in al haar projecten in om een betere toekomst voor iedereen te bouwen. Luc Bertrand, voorzitter van de Raad van Bestuur, Piet Dejonghe, gedelegeerd bestuurder, en de managers van de drie divisies, Jacques Lefèvre (BPI), Raymund Trost (CFE Contracting) en Luc Vandenbulcke (DEME), blikken terug op een uitzonderlijk jaar 2020 in vele opzichten.

“Het voorbije jaar, waarvan de resultaten positief blijven ondanks een bijzonder moeilijke context, heeft opnieuw de kracht van onze groep en het enorme talent van onze teams aangetoond”, zegt Luc Bertrand. “De stabiliteit die we in de vorige boekjaren hebben opgebouwd, heeft ons in staat gesteld om met deze ongewone periode sereen om te gaan en ze met een goed gevuld orderboek af te sluiten. Onze strategische benadering van duurzaamheid en innovatie – met als centraal gegeven de digitalisatie, een essentiële motor van elke vooruitgang – heeft eveneens haar relevantie bewezen. We hebben deze visie kunnen consolideren en deze leverde reeds concrete resultaten op.”

EEN VRUCHTBARE VISIE

Piet Dejonghe, gedelegeerd bestuurder van de groep CFE, bevestigt deze vaststelling: “De centrale plaats van duurzaamheid in ons werk is geen opportunisme maar wel het resultaat van een diepgaande denkoefening. Onze strategie kiest voor innovatie, schept nieuwe commerciële opportuniteiten, versterkt onze groei en stelt ons in staat om onze maatschappelijke verantwoor-

delijkheid volledig op te nemen. Door uit de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties de prioriteiten te selecteren die het relevantst zijn voor onze activiteiten, hebben we kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) kunnen definiëren die ons in staat stellen om onze vooruitgang nauwkeurig te meten.

Dat heeft ons wendbaarder en reactiever gemaakt tegenover de huidige crisis, die zelfs een bron van hoop en positieve transformatie blijkt te zijn. De structurele veranderingen in de domeinen van de operationele uitmuntendheid en de digitalisatie die ze noodzakelijk maakt, kunnen gemakkelijker worden doorgevoerd omdat ze volledig in lijn liggen met ons duurzaamheidsplan. Het reactievermogen van de verschillende entiteiten bewijst dat de groep CFE klaar is om deze uitdagingen aan te gaan en nu al efficiënt en intelligent naar de toekomst kijkt.

De grote vooruitgang die we in 2020 op het vlak van innovatie hebben geboekt, bewijst het. De lijst van de projecten is lang, maar we kunnen onder meer de eerste successen aanstippen van Wood Shapers – een joint venture van BPI en CFE Contracting in de houtbouw – maar ook de verdere technologische ontwikkeling voor de opslag van elektriciteit door Rent-A-Port in Bastogne, of zelfs het indrukwekkende record van DEME op het gebied van hernieuwbare energie op zee, met de installatie van de 2.200ste offshore windturbine. Dergelijke projecten worden veelal mogelijk gemaakt door de samenwerking met wetenschappelijke organismen of instellingen. Ook dit getuigt opnieuw de

LUC VANDENBULCKE
(DEME)

RAYMUND TROST
(CFE CONTRACTING)

JACQUES LEFÈVRE
(BPI)

De ambitie van de groep CFE gaat veel verder dan winst. Ze mikt op instandhouding en duurzaamheid. Zodat wij allemaal samen de toekomst kunnen uitvinden, verbeelden en bouwen

PIET DEJONGHE

wil van de groep CFE om een pionier te zijn in de ontwikkeling van nieuwe, duurzame levenswijzen die de maatschappelijke evoluties volgen.”

DE TOEKOMST BOUWEN

“Op een competitieve markt met een neerwaartse druk op de prijzen moeten wij onze marges veiligstellen. Dat doen we niet alleen door middel van een efficiënt risicobeheer dat een goede selectie van de projecten mogelijk maakt, maar ook door met proactieve maatregelen op al onze werkterreinen meerkosten en verspilling te beperken. Operationele uitmuntendheid is ons credo, van de selectie van de projecten tot hun oplevering. Ze staat ook borg voor de arbeidsomstandigheden van onze medewerkers. Stiptheid in de ontwikkeling en het beheer van de projecten verlaagt de psychologische belasting en garandeert het welzijn en de veiligheid van onze collega's. De ambitie van de groep CFE gaat veel verder dan winst. Ze mikt op instandhouding en duurzaamheid. Zodat wij allemaal samen de toekomst kunnen uitvinden, verbeelden en bouwen.”

DRIE POLEN, ÉÉN ELAN

De groep CFE bouwt aan deze toekomst door

te vertrouwen op haar drie polen: BPI (vastgoedontwikkeling), CFE Contracting (bouw, multitechnieken, rail & utilities) en DEME (baggerwerken, offshore, milieu en infra). De drie entiteiten hebben welomschreven activiteiten en elk hun filosofie, maar vinden elkaar in een gemeenschappelijke visie op maatschappelijke waarden en uitmuntendheid. Die samenvloeiing van talenten wordt verpersoonlijkt door de drie leiders: Jacques Lefèvre (BPI), Raymund Trost (CFE Contracting) en Luc Vandenbulcke (DEME).

BPI ONTWIKKELT DE RUIMTES VOOR MORGEN

De opschorting van de stedenbouwkundige procedures omwille van de pandemie heeft bepaald de dossiers vertraagd, maar vooral dankzij vier grote projecten in Polen kon BPI het jaar 2020 met een recordcijfer afsluiten. “Onze toekomstperspectieven zijn al even uitstekend”, zegt Jacques Lefèvre. “We hebben verscheidene posities geconsolideerd en zullen in Brussel, Luxemburg en Polen grootschalige projecten kunnen ontwikkelen. De pandemie leidt de facto tot een evolutie van het gedrag en dus ook van de vraag op de vastgoedmarkt. Social distancing en telewerk zullen een ingrijpende impact hebben

op het concept van de kantoorruimten. In de residentiële sector krijgt de aanwezigheid van comfortabele werkruimten of zones in de open lucht, zoals terrassen, een heel nieuwe dimensie. Om ons aan de markttrends aan te passen, hebben we een werkgroep samengesteld die de impact van de crisis op het ontwerp van onze toekomstige projecten zal bestuderen. Dat ligt in het verlengde van onze algemene filosofie. Sinds verscheidene jaren zien we op alle niveaus van de maatschappij nieuwe vormen van samenleven verschijnen. De gemengde projecten die wij voorstaan, met een meer kwalitatieve dan kwantitatieve benadering, beantwoorden aan grote behoeften. Als ontwikkelaars nemen wij in dat opzicht onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten volle op. We mogen ons niet blindstaren op concepten die te snel verouderen. Flexibiliteit en aanpassingsvermogen zijn onontbeerlijk. BPI zet zich in voor concepten die tal van mogelijkheden openen. Wij denken na over gebouwen die zich kunnen aanpassen en we stimuleren die evolutie. Dat is een engagement voor een echte duurzaamheid op lange termijn. Wij zijn actoren van verandering: wij geven zin, scheppen banden, verbindingen, mobiliteit ...”

CFE CONTRACTING VERDEDIGT DE CIRCULAIRE ECONOMIE

“We zijn belangrijke spelers in de transformatie van onze steden en onze infrastructuur, en daarom moeten we ons de toekomst verbeelden en concrete oplossingen aanbieden”, vervolgt Raymund Trost. “Is de traditionele manier van ontwerpen, bouwen en het gebruik van gebouwen nog verenigbaar met de klimaatdoelstellingen en de verwachtingen van hun bewoners,

Onze strategische benadering van duurzaamheid en innovatie heeft haar relevantie bewezen. We hebben deze visie kunnen consolideren en deze leverde reeds concrete resultaten op.

LUC BERTRAND

maar ook van onze medewerkers, wetende dat onze sector wereldwijd zo'n 40% van de uitstoot en het afval genereert? Om deze vragen te beantwoorden, moeten alle spelers in de sector hun benadering van het beroep in overweging nemen. CFE Contracting vindt zichzelf opnieuw uit, vertrouwend op het innovatievermogen van haar talenten, de complementariteit van haar activiteiten en een samenwerkingsaanpak met externe partners, om een verstrekker van oplossingen te zijn in de onvermijdelijke evolutie naar een grotendeels circulaire economie. Vandaag zijn we pioniers in verschillende technologieën, zoals hout en off-site constructie, geïntegreerde beheersystemen voor slimme gebouwen, koeling op basis van schone vloeistoffen zonder impact op de klimaatopwarming of operationele en logistieke methoden. Duurzame projecten die steeds meer gebaseerd zijn op de circulaire economie."

DEME WERKT AAN EEN BETERE PLANEET

Luc Vandenbulcke is het daar volledig mee eens: "Duurzaamheid is een fundamenteel thema waar de verschillende polen van de groep CFE perfect op elkaar zijn afgestemd. We denken in dat opzicht volledig in dezelfde richting. Onderliggende trends zoals de klimaatopwar-

ming, de toenemende vervuiling, de stijging van de zeespiegel en de demografische groei vragen om oplossingen. Na de werelddreiging van de pandemie moeten we nog meer op deze uitdagingen focussen. DEME is op al deze terreinen sterk aanwezig, in het bijzonder dankzij onze gediversifieerde portfolio van oplossingen. Innovatie is hierbij een cruciale factor voor verandering. Ons investeringsprogramma integreert de nieuwste technologieën aan boord van onze schepen, die ons in staat stellen om nog duurzamere oplossingen te bieden en de milieu-impact beduidend te verlagen. Onze vier activiteiten – baggerwerken, offshore, milieu en infra – spelen elk een essentiële rol voor de gemeenschap en voor de toekomst van onze planeet. We dragen hier een echte maatschappelijke verantwoordelijkheid en nemen die rol ten volle op. Door enkel rekening te houden met de gerealiseerde omzet van zijn offshore en milieuactiviteiten, realiseert DEME al voor meer dan een miljard euro omzet die bijdraagt tot de energietransitie of de vermindering van negatieve milieueffecten."

HET DIGITALE TIJDPERK

De digitalisatie, een andere grote uitdaging, staat eveneens op de agenda van de drie polen. De oprichting van een Digitalization & Innova-

tion Board voor doorlopend onderzoek naar de mogelijkheden van nieuwe digitale oplossingen is daar een sterk bewijs van. "We zijn in een recordtijd overgestapt op telewerk, wat toont dat we volledig klaar waren voor deze mutaties. Onze grote vooruitgang in de toepassing van digitale tools zal ons in staat stellen om de digitalisatie op alle niveaus van onze bedrijven verder te versnellen", zegt Piet Dejonghe. Raymund Trost vervolledigt de balans: "Innovatie behoort tot de fundamenteën van onze groep. Nooit hadden we zo productief en efficiënt kunnen zijn zonder al onze investeringen in digitale tools en innovatie. Dankzij een vijftigtal initiatieven versnellen we de transformatie van onze beroepen om te evolueren naar een nieuw evenwicht met behulp van nieuwe technologieën. Menselijke relaties worden echter niet vergeten en blijven resoluut de kern van onze zorgen. Het is de perfecte alliantie van twee dimensies die onze dynamische prestaties en groei in de toekomst zullen voeden."

DE ONVERVANGBARE MENSELIJKE FACTOR

De menselijke factor blijft in de drie polen van de groep CFE het centrale element. "Vanwege de complexiteit en de techniciteit van onze activiteiten moeten wij talenten vinden en behouden", legt Luc Bertrand uit. "Wij spannen ons in om de best mogelijke arbeidsomstandigheden te scheppen en de druk op onze soms zware beroepen te verlichten. De veiligheid is meer dan ooit een centrale bekommernis. Het welzijn en de gezondheid van onze medewerkers blijven essentieel en de coronaviruspandemie heeft ons

engagement in die zin alleen maar vergroot."

"Solidariteit was het sleutelwoord van het voorbije jaar", besluit Piet Dejonghe. "Solidariteit van de medewerkers die in lastige omstandigheden aan het werk bleven of die gedeeltelijk werkloos werden, solidariteit van de aandeelhouders die de voor het boekjaar 2019 voorgestelde dividenden weigerden, solidariteit van de directieteam die tijdens de lockdown 20% van hun vergoeding aan goede doelen afstonden ... Dankzij die teamgeest en ondanks de onweerslegbare impact van de crisis, blijven onze strategische oriëntaties in 2021 actueler dan ooit. Operationele uitmuntendheid en innovatieve benaderingen moeten ons helpen om de meerkosten te beperken. Afval in alle betekenissen van het woord vermijden, is onze centrale duurzaamheidsambitie. Een sterke en duurzame onderneming kan de toekomst vol vertrouwen tegemoet zien."

YEAR AT A GLANCE

ORDERBOEK

6.049,1 MLN.

DEME **4.500,0** CONTRACTING **1.492,6**

* BPI, Holding en andere elementen 56,5

OMZET

3.222,0 MLN.

DEME **2.195,8** CONTRACTING **911,9** BPI **131,1**

* Holding en andere elementen -16,8

NETTO FINANCIËLE SCHULD

601,4 MLN.

DEME **489,0** CONTRACTING **-123,4** BPI **106,2** HOLDING **129,6**

EBIT

119,5 MLN.

DEME **86,7** CONTRACTING **14,9** BPI **22,9**

* Holding en andere elementen -5,0

EBITDA

414,7 MLN.

DEME **369,5** CONTRACTING **33,1** BPI **19,4**

* Holding en andere elementen -7,3

NETTORESULTAAT

64,0 MLN.

DEME **50,4** CONTRACTING **5,5** BPI **13,2**

* Holding en andere elementen -5,1

VEERKRACHT IN DE CRISIS

“Ondanks de uitzonderlijke omstandigheden blijft het resultaat van de groep CFE in 2020 duidelijk positief. De netto financiële schuld is beduidend gedaald en de beschikbare geldmiddelen en het orderboek bereiken historisch hoge niveaus.

De impact van de gezondheidscrisis verklaart een groot gedeelte van de omzetzijging bij DEME en CFE Contracting, terwijl de activiteit van BPI beduidend vooruitging, in het bijzonder in Polen.

Op het niveau van de drie polen werd DEME zeer vroeg door de pandemie getroffen. De negatieve impact hiervan en het ongeval met het Orion-schip wogen op haar resultaten. Desondanks kon DEME ook mooie successen boeken, zoals de verkoop van een belang in een offshore windpark die een meerwaarde van meer dan 60 miljoen euro opleverde. Deze transactie bewijst de relevantie van de ontwikkeling van de activiteiten van DEME Concessions.

Bij CFE Contracting hebben verscheidene entiteiten, zoals VMA, CFE Polska en MOBIX, het in 2020 buitengewoon goed

gedaan. Omgekeerd werden de bouwactiviteiten in België en Luxemburg sterk getroffen door de gevolgen van de pandemie.

Bij BPI Real Estate bleven de gevolgen van de pandemie in 2020 zeer beperkt waardoor het indrukwekkende resultaten behaalde.

De negatieve impact van de gezondheidscrisis zal in de eerste maanden van 2021 nog voelbaar blijven, maar DEME en CFE Contracting zouden hun omzet en nettoresultaat moeten zien toenemen. Bij gebrek aan de oplevering van projecten in Polen en vanwege de vertraging in het verkrijgen van bouwvergunningen in Brussel, zal het nettoresultaat van BPI dalen in 2021 maar zal het toch op een hoog peil blijven.”

Fabien De Jonge
Financieel en administratief
directeur van de groep CFE

KERNCIJFERS

In miljoen euro	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Omzet	3.239,4	2.797,1	3.066,5	3.640,6	3.624,7	3.222,0
EBITDA	504,9	465,9	500,7	488,0	451,2	414,7
EBIT	265,7	226,8	249,4	227,2	177,7	119,5
Nettoresultaat - deel van de groep	175,0	168,4	180,4	171,5	133,4	64,0
Eigen vermogen - deel van de groep	1.423,3	1.521,6	1.641,9	1.720,9	1.748,7	1.787,1
Netto financiële schuld	322,7	213,1	351,9	648,3	798,1	601,4

DE MENS ALTIJD CENTRAAL

“Het coronavirus heeft ons gedwongen om sommige van onze doelstellingen te herzien, maar dankzij een uitstekende en efficiënte samenwerking tussen de HR-diensten van de verschillende entiteiten hebben we goed weerstand geboden tegen deze crisis. De snelle implementatie van specifieke opleidingen, zoals opleidingen omtrent welzijn, het gebruik van technologieën voor telewerk of het leidinggeven vanop afstand met de aanpassing aan de virtuele omstandigheden, was een belangrijk instrument in de crisis. Bovendien lanceerde de groep CFE eveneens een grote campagne om de vele specifieke functies met gekwalificeerde profielen in te vullen en haar positie te versterken in wat men nu de ‘war of talents’ noemt. Daarnaast hebben we ook bijkomende financiële steun verstrekt om de gedeeltelijke werkloosheid van sommige van onze medewerkers te compenseren.”

Valérie Van Brabant

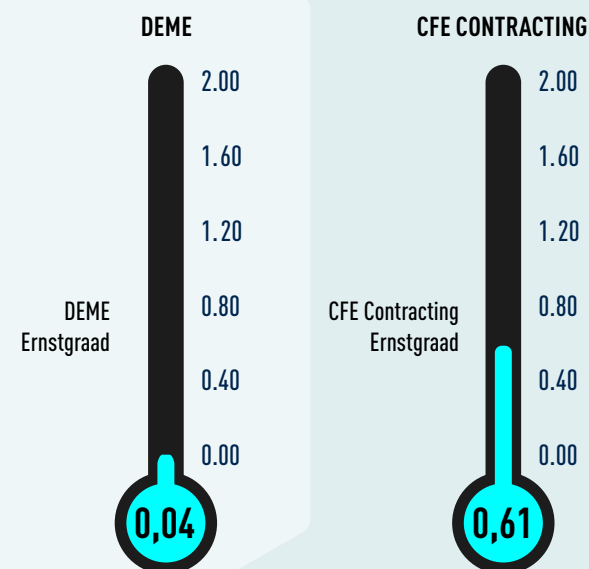
Chief Human Resources Officer

MEDEWERKERS PER POOL	CFE	DEME	TOTAAL
2018	3.524	5.074	8.598
2019	3.276	5.134	8.410
2020	3.250	4.976	8.226

OPLEIDINGEN			
In aantal uren	2018	2019	2020
Technieken	56.785	68.119	38.020
Hygiëne en veiligheid	41.912	60.580	44.919
Milieu	1.062	907	1.022
Management	16.192	17.129	6.953
Informatica	10.850	17.656	12.445
Adm./Boekh./Beh./Jur.	13.499	14.039	12.001
Talen	6.289	8.598	6.498
Diversiteit	326	310	8.128
Andere	7.409	13.247	14.342
Totaal opleidingsuren	154.324	200.585	144.328
Totaal opleidingsuren per medewerker	17,9	23,85	17,55

VEILIGHEID: EEN GLOBALE AANPAK

De HSEQ board (Health, Safety, Environment, Quality) heeft meerdere doelstellingen maar wil vooral de strategische doelstellingen van de groep CFE omzetten in concrete acties en duidelijke prioriteitsplannen. De beslissingen worden geleid door het principe ‘think global, act local’ en mikken op veiligheid voor iedereen, op elk moment. Om zero ongevallen/zero incidenten te bereiken, werkt de board aan de doorlopende verbetering van de processen en het delen van best practices door middel van constructief overleg, met duurzaamheid als rode draad. In 2020 werd een gemeenschappelijke visie en een gemeenschappelijk beleid voor alle entiteiten gedefinieerd en een eenvormige rapportage van de HSEQ-statistieken ingevoerd. Dat zal ons in staat stellen om in 2021 een strategie op verschillende niveaus te ontwikkelen, met name de Awareness Training, een project op lange termijn dat de veiligheidscompetenties van de managers zal verbeteren, de bewustmaking rond de Life Saving Rules en een preventiecampagne over het gebruik van alcohol en drugs.

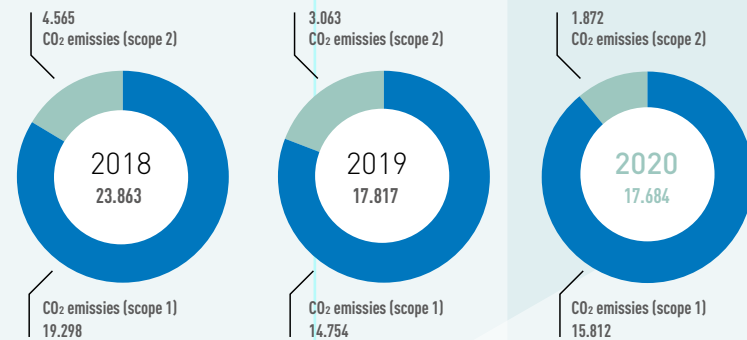
PRIORITAIRE DUURZAAMHEIDSDOELSTELLINGEN

“De groep CFE werkt sinds 2019 aan de verduidelijking van haar eigen duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, vertrekkend van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (DOD) van de VN. De groep heeft een duidelijke wil om zowel in de bouwprocessen als in de eigenlijke projecten de duurzame aspecten te benadrukken. Dit heeft de definitie mogelijk gemaakt van een gestructureerd ESG-beleid dat in 2020 al concreet gestalte heeft gekregen in onder meer de invoering van een dashboard voor de niet-financiële indicatoren en, bij CFE Contracting, een veel grotere regelmaat van de rapportering (4x/jaar in plaats van 1x/jaar). In verscheidene proefprojecten worden de meest complexe thema's, zoals materiaaltransport, circulariteit of milieubescherming, van nabij gevolgd. Elke indicator maakt een regelmatige monitoring van de gekozen prioritaire doelstellingen mogelijk. De coronacrisis heeft de relevantie bevestigd van deze doelstellingen en in het bijzonder van de versnelling van de digitalisatie en de focus op operationele uitmuntendheid, die onontbeerlijk zijn gebleken voor de voortzetting van de activiteiten op de bouwplaatsen, in de kantoren of via telewerk.”

Isabelle De Bruyne
Sustainability Officer

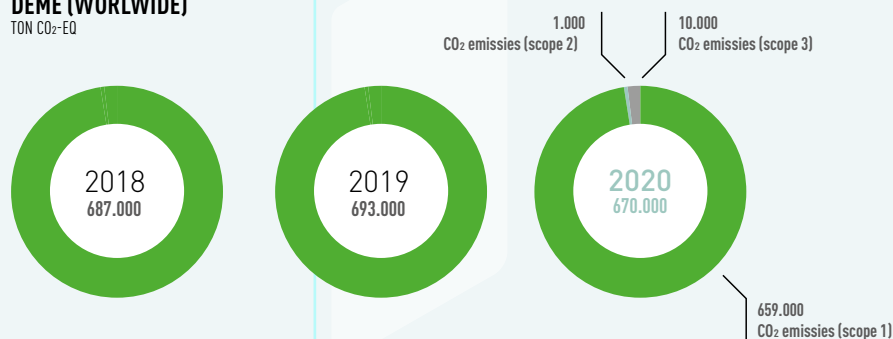
CONTRACTING & BPI

TON CO₂

DEME (WORLDWIDE)

TON CO₂-EQ

DIGITALISATIE: EEN PARADIGMAWIJZIGING

“De groep CFE heeft haar strategie in de domeinen van digitalisatie en innovatie in 2020 volledig herzien. De digitale transitie in alle domeinen staat daar natuurlijk centraal in, en de COVID-19-pandemie heeft ze versneld. Hoewel de pandemie een negatief impact had op de samenleving, heeft deze periode tot een mentaliteitswijziging geleid die we anders nooit zo snel hadden kunnen realiseren. Reeds in de eerste lockdown is het aantal actieve gebruikers van de videoconferencing-tool vervijfvoudigd. Alle aspecten van het online werk zitten in de lift, van het delen van documenten tot de elektronische handtekening. We hebben al die oplossingen snel kunnen toepassen omdat we er technisch klaar voor waren. Onze proactieve aanpak krijgt nu een verlengstuk met de ontwikkeling van onze ‘digital awareness’ en e-learning.”

Hans Van Dromme
Chief Digital Officer

JANUARI 2020

BPI Real Estate Luxembourg, en zijn partner, ontwikkelen samen het eerste houten kantoor-gebouw in Leudelange, Luxemburg.

DEME Offshore installeert zijn 2.200ste windturbine, of een totaal van 9.316 MW geïnstalleerde hernieuwbare energie, voldoende om 9,3 miljoen huishoudens van groene stroom te voorzien.

MAART 2020

DEME Concessions, samen met haar Omaanse partner, kondigen een exclusief partnerschap aan voor de ontwikkeling van een groene waterstofproductiefabriek van wereldklasse in Douqm, Oman.

De twee elektrische onderstations van het offshore windpark SeaMade werden met succes geïnstalleerd in de Belgische Noordzee.

MEI 2020

DEME Concessions rondt de verkoop van haar belang (12,5%) in het Merkur offshore windpark af. De transactie levert DEME een meerwaarde op van 63,9 miljoen euro.

AUGUSTUS 2020

DEME Offshore ontvangt de grootste opdracht voor interarray-kabels in de geschiedenis voor het offshore windpark Doggersbank.

MOBIX start, in opdracht van Infrabel, een gigantische massificatie- en renovatieoperatie op in Denderleeuw. De teams verantwoordelijk voor spoor, bovenleidingen en sein bundelen de krachten om het project binnen een zeer krappe deadline te voltooien.

OKTOBER 2020

CFE Contracting versterkt zijn ambities omtrent duurzame ontwikkeling door zich aan te sluiten bij de Belgian Alliance for Climate Action.

DEME is toegetreden tot de European Clean Hydrogen Alliance en ondersteunt de ambitieuze EU-strategie voor het verminderen van waterstof en koolstof.

DECEMBER 2020

CFE Contracting start de funderingswerken voor het project ZIN, een multifunctioneel project in de Brusselse Noordwijk.

FEBRUARI 2020

Oprichting van Wood Shapers, specialist in de constructie van gebouwen die voornamelijk bestaan uit hout en andere hybride alternatieven die de ecologische voetafdruk verkleinen.

APRIL 2020

De joint venture CSBC-DEME Wind Engineering (CDWE) sluit een 'early works'-contract af voor de bouw van de 'Green Jade', het eerste drijvende schip voor het installeren van zware hijs- en offshore windturbines dat in Taiwan wordt gebouwd.

JUNI 2020

DEME bouwt mee aan de Scheldetunnel, de belangrijkste schakel in de Oosterweel-verbinding, en zorgt voor het sluiten van de Antwerpse Ring aan de noordkant. De tunnel heeft een totale lengte van 1.800 m en wordt gebouwd volgens de 'afgezonken tunnel'-methode.

SEPTEMBER 2020

BPI Real Estate Poland, en haar partner, hebben een grondpositie van 5,5 hectare in het centrum van Poznań verworven voor de ontwikkeling en de bouw van een gemengd project. Dit is een van de grootste vastgoed-transacties in Polen in 2020.

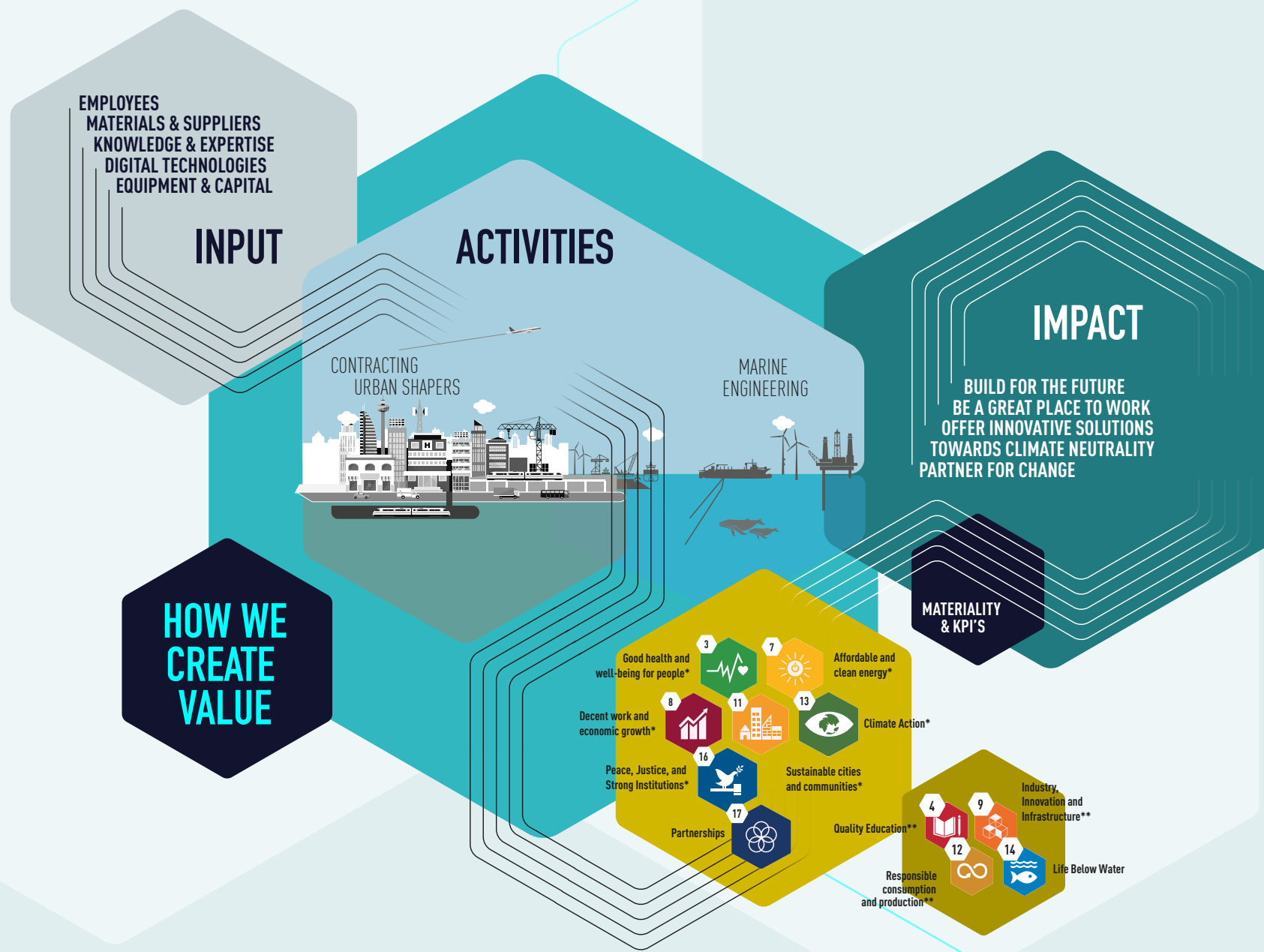
NOVEMBER 2020

ESTOR-LUX, een consortium waarvan Rent-A-Port Green Energy deel uitmaakt, kondigt de start aan van de bouw van een batterijpark voor energieopslag van 10MW/20 MWh in Bastogne.

DEME ontvangt het prestigieuze haven-contract Abu Qir in Egypte, het grootste bagger- en landwinningscontract ooit in haar geschiedenis.

HOE WIJ DE WERELD VORMGEVEN

VALUE(S) CREATION MODEL

WAARDEN EN MAATSCHAPPELIJKE BIJDRAGE

Vastgoedontwikkeling, baggerwerken en waterbouwkunde, bouw, technische installaties en rail & utilities. De groep CFE is actief in drie onderscheiden grote domeinen, met een sterke impact op de samenleving als gemeenschappelijk kenmerk.

De analyse van de 17 doelstellingen voor duurzame ontwikkeling die werden opgesteld door de Verenigde Naties, maakte het mogelijk om voor zowel DEME als CFE Contracting en BPI hun eigen prioritaire doelstellingen te identificeren. Deze doelstellingen zijn opgebouwd rond vijf belangrijke pijlers, namelijk: 'Build for the future', 'Be a great place to work', 'Offer innovative solutions', 'Drive the energy transition towards climate neutrality' en 'Create sustainable shareholder value'. Deze 5 pijlers stemmen overeen met alle ESG-thema's: Milieu, Mens (sociaal) en Governance. Daarbij staat duurzaamheid centraal in de strategie van de groep CFE.

De constante dialoog met alle belanghebbenden en de ontwikkeling van solide partnerschappen ondersteunen deze duurzame aanpak en vormen de basis die nodig is om onze ambities te realiseren.

* these SDG's are DEME & CFE Contracting and BPI related; more info in the statement of non-financial information

** these SDG's are DEME or CFE Contracting and BPI related; more info in the statement of non-financial information

Project ZIN - Brussel

BUILD FOR THE FUTURE

ZICH BEWUST VAN DE MENSELIJKE EN ECOLOGISCHE UITDAGINGEN DIE ONZE LEVENSSWIJL DE VOLGENDE JAREN ZULLEN BEPALEN, HEEFT DE GROEP CFE ERVOOR GEKOZEN OM IN AL HAAR PROJECTEN EEN ZEER LANGETERMIJNVISIE TE ONTWIKKELN EN BEVESTIGT ZE HAAR STREVEN OM BIJ TE DRAGEN AAN EEN DUURZAME TOEKOMST VOOR ONZE PLANEET EN VOOR DE VOLGENDE GENERATIES. EEN RATIONEEL WATERGEBRUIK, DE INPERKING VAN AFVAL EN VERPAKKINGEN, HET HERGEBRUIK OF DE RECYCLAGE VAN AFVAL OP DE BOUWPLAATSEN, HET GEBRUIK VAN ECOLOGISCHE BOUWMATERIALN, HET VERKORTEN VAN DE TOELEVERINGSTRAJECTEN ... ALLEMAAL ZIJN HET ASPECTEN WAAR DE GROEP CFE NU HEEL CONCREET AAN WERKT.

In zijn vijfde verslag over de evolutie van het klimaat bevestigt het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) dat de bouwsector niet alleen bijdraagt tot de uitstoot van broeikasgassen, maar dat de sector ook een van de meest bekwame is om zijn ecologische voetafdruk te verkleinen en een positieve impact te hebben op ons samenleven.

Vanuit die vaststelling heeft de groep CFE het nieuwe ESG-beleid (Environment, Social and Governance) dat ze in 2019 had ingevoerd in 2020 aangescherpt, door met name nog meer

relevante kritieke prestatie-indicatoren (KPI) toe te passen. Deze KPI's hebben in het bijzonder betrekking op de afvalstromen en de recyclage. Dankzij de principes van de circulaire economie boeken verscheidene entiteiten van de groep CFE uitstekende resultaten op dit vlak, met verschillende benaderingen van het hergebruik van bouwafval die zowel ecologisch als economisch interessant zijn.

RECYCLAGE EN HERGEBRUIK

Een van de vele voorbeelden: MOBIX en Van Laere hebben samengewerkt om een heel

PROJECT LUWA

MOBIX VERLICHT DE WEGEN VAN DE TOEKOMST

OPDRACHTGEVER: SOFICO

BOUWPERIODE: 2020 - 2040

PROJECT GEREALISEERD DOOR: MOBIX

KEY
PROJECT

Het project LuWa, ook bekend als “Plan Lumière 4.0”, is een contract van 20 jaar voor de geleidelijke installatie van in totaal ongeveer 100.000 nieuwe ‘intelligente’ ledverlichtingstoestellen langs de belangrijkste wegen van het Waals Gewest.

Dit is het eerste project voor duurzame ontwikkeling dat MOBIX leidt, met de vervanging van verouderde natriumlampen door ledlampen die minder energie verbruiken en een langere levensduur hebben. Een systeem voor de variatie van de lichtintensiteit zal op lange termijn een energiebesparing met 76% mogelijk maken, de uitstoot van 166.000 ton CO₂ vermijden en de lichtverontreiniging beperken.

Het renovatieplan voorziet de vervanging van de natriumlampen door leds en de modernisering van de verlichtingsinfrastructuur: transformatoren, stroomcabines, distributieleidingen en verlichtingstoestellen op een net van 2.700 kilometer snelwegen en rijkswegen (waaronder 400 kilometer kruispunten), en ook op de parkings langs de snelwegen en de parkings met gemeenschappelijke plaatsen.

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

bijzonder type bouwafval een tweede leven te geven. De ballast – de bedding van steenslag waarop de reïnsposen rusten – die MOBIX gebruikt op de werven van Infrabel, kon dankzij een toelating van OVAM (Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij) worden gerecupereerd. Van Laere heeft dit omvangrijke afval met een grote impact op het milieu gevaloriseerd door het als drainagemateriaal te gebruiken op het ontdubbelingsvak van de spoorlijn Gent-Brugge, tussen Aalter en Landegem.

Op de bouwplaats van Key West, een project dat geothermie zal gebruiken om het energieverbruik van 524 appartementen te optimaliseren, heeft BPI Real Estate al nieuwe vormen van circulariteit voorzien door het hergebruik van materialen. Die benadering wordt ook toegepast bij de verbouwing van het NMBS-complex in Brussel, dat de vormgeving van het grootste station van het land ingrijpend zal veranderen.

ENERGIE ONDER CONTROLE

Het energieverbruik van de bouwplaatsen wordt eveneens zorgvuldig opgevolgd. In samenwerking met de Sustainability Board, waarin verschillende experts van de groep CFE zetelen, heeft MBG een energie-audit van haar bouwplaatsen uitgevoerd, met de steun van de technische kennis van BENELMAT en VEMAS. Intelligente elektriciteitsmeters geven een uiterst nauwkeurig en gelokaliseerd beeld van het energieverbruik, zodat men eventuele verliezen kan detecteren en de situatie kan corrigeren. Na een analyse van het gebruik van de hijskranen, de

bouwketen en de verschillende posten werden onderbrekers en zonnepanelen geïnstalleerd. Tevens werden de hoogspanningscabines volgens de behoeften aangepast. Deze benadering is nu een prioritair doel voor alle bouwbedrijven binnen CFE Contracting.

FOCUS OP AFVAL

DEME verbetert eveneens de analyse van haar energiegegevens, met de ontwikkeling in alle businessunits van dashboards voor de uitstoot van broeikasgassen en het energieverbruik. Gelet op de aard van haar activiteiten zijn de bescherming van de biodiversiteit en de eerbiediging van het mariene evenwicht centrale aandachtspunten voor DEME. Om die principes globaal en doorlopend te garanderen, wordt op alle projecten en voor alle opdrachten een QHSE-systeem (Quality Health Safety Environment) voor risicobeheer gebruikt. Het systeem is aan een KPI gekoppeld. De score van die indicator lokt reacties uit, ‘green initiatives’, namelijk een of meer aanpassingen van de processen, uitrustingen of installaties om de milieu-impact van het project te beperken, in de eerste plaats door afval en onnodige uitstoot te vermijden. Dankzij de KPI worden de leden van de betrokken teams heel concreet gesensibiliseerd. Ze kunnen de ecologische impact beter identificeren en creatieve antwoorden vinden om die te beperken. In een recent initiatief van dit type werden de oliën en vetten die worden gebruikt in hydraulische systemen en smering van het drijvend materieel vervangen door biologisch afbreekbare equivalenten.

ENERGIEAUDITS

HET ENERGIEVERBRUIK OP DE BOUWPLAATS VERLAGEN

GLOBAL
SOLUTION

Op verscheidene bouwplaatsen werden energieaudits uitgevoerd om het energieverbruik te begrijpen, abnormaal verbruik op te sporen en mogelijkheden te zoeken om het verbruik te optimaliseren en te verlagen. BENELMAT steunt deze aanpak en werkt met MBG samen aan twee projecten, Zurenborg en Waterzicht, en met BPC aan onder meer de projecten AXS en City Dox in Brussel.

Concreet werden sensoren op de containers en de kranen aangebracht om het verbruik in realtime te meten. Zo kon men in samenwerking met de teams op de bouwplaats de beste oplossingen vinden en alle medewerkers sensibiliseren voor een rationeel energieverbruik.

WELKE IMPACT?

- ☐ PARTNER FOR CHANGE
- ☒ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☒ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

RENT-A-PORT GREEN ENERGY

DUURZAME ELEKTRICITEITSOPSLAG IN BASTOGNE

GLOBAL
SOLUTION

De ontwikkeling van een grootschalige opslagcapaciteit voor elektriciteit is cruciaal voor het succes van de energietransitie. Ze maakt het mogelijk om enerzijds een duurzame en CO₂-neutrale bevoorrading te verzekeren en anderzijds de stabiliteit van het net te vergroten, in het bijzonder wanneer veel hernieuwbare energie wordt geproduceerd.

De projecten voor de opslag van elektriciteit zijn essentieel met het oog op de koolstofneutraliteit tegen 2050, maar hun grootschalige ontwikkeling verloopt moeizaam, bij gebrek aan specifieke ondersteuningsmechanismen zoals contracten op lange termijn voor de levering van netdiensten of van capaciteit.

Het consortium ESTOR-LUX heeft een innovatief technisch-economisch model ontwikkeld en is begonnen met de bouw in Bastogne van een eerste park van batterijen voor de elektrische opslag van

10MW/20MWh. Het project zou medio 2021 in bedrijf worden genomen. Een belangrijke stap, die de leefbaarheid aantoont van projecten voor de opslag van elektriciteit in batterijen, en hun relevantie als een duurzaam alternatief dat met de conventionele flexibiliteitsbronnen kan concurreren.

ESTOR-LUX en haar oprichters, waaronder Rent-A-Port Green Energy, zijn vastberaden om een pioniersrol te spelen in de ontwikkeling van een grootschalige elektriciteitsopslag in België, zowel voor rechtstreeks op het net aangesloten projecten als voor projecten bij industriële klanten.

WELKE IMPACT?

- ☒ PARTNER FOR CHANGE
- ☒ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☐ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

De groep CFE kiest duidelijk voor een proactieve houding tegenover de evolutie van het klimaat en de demografische uitdagingen die zich aandienen.

VOORUITLOPEN OP DE ECOLOGISCHE IMPACT

Het beheer van water, een hulpbron die volgens de besluiten van een rapport van het World Resources Institute (WRI) in België exponentieel schaars dreigt te worden, is een andere grote prioriteit voor de groep CFE. Van Laere geeft het goede voorbeeld met de indiening van een octrooi voor de opvang en het hergebruik van regenwater om de overbelasting van de rioleeringsnetten te beperken.

De groep CFE kiest duidelijk voor een proactieve houding tegenover de evolutie van het klimaat en de demografische uitdagingen die zich aandienen. Dat blijkt ook uit de keuze voor duurzame materialen, zoals allereerst hout, dat perfect aan alle eisen van de moderne bouw voldoet en zowel het ecologische evenwicht als de lokale omgeving respecteert.

Een andere bouwsteen voor een betere toekomst is de mobiliteit. Door deel te nemen aan het consortium LuWa, dat de verlichtingsuitrusting van het Waalse wegnnet moderniseert

en de basis legt voor de eerste geconnecteerde snelwegen, bevestigt MOBIX het belang van een gecoördineerde aanpak door alle betrokken partijen en een engagement op lange termijn. Het project van de Oosterweelverbinding in Antwerpen, die de ring rond de grote havenstad zal sluiten en het internationale verkeer zal omleiden, is daar een ander voorbeeld van. DEME en Van Laere voeren er samen de werken uit en tonen eens te meer de complementariteit aan tussen de entiteiten van de groep en hun vermogen om echte oplossingen voor de toekomst aan te bieden.

FLEET OF THE FUTURE

DEME BEPERKT DE UITSTOOT VAN HAAR VLOOT

GLOBAL
SOLUTION

DEME wil tegen 2030 haar uitstoot van broeikasgassen met 40% verlagen tegenover 2008, het jaar dat de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) als referentie heeft gekozen. Tegen 2050 wil ze klimaat-neutraal zijn.

Aangezien meer dan 90% van de uitstoot van broeikasgassen aan het brandstofverbruik van de schepen kan worden toegeschreven, voert DEME een investeringsplan uit over meerdere jaren om haar vloot van de meest geavanceerde technologie te voorzien en brandstoffen met lage emissie te gebruiken, zoals LNG, biodiesel en de toekomstige ecologische brandstoffen.

DEME verbetert ook doorlopend de energie-efficiëntie van de volledige

vloot door middel van verschillende technologische maatregelen, zoals systemen voor de recuperatie van de warmte van restgassen voor de opwekking van elektrische energie. De nadruk ligt ook op de optimalisatie van de processen en de verbetering van de productiviteit. Tot slot heeft DEME in 2020 ook inspanningen geleverd op het gebied van de registratie van haar energiegegevens, om een geïntegreerde gegevensstructuur in te voeren en de nodige monitoringtools te ontwikkelen.

WELKE IMPACT?

- ☐ PARTNER FOR CHANGE
- ☒ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☒ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

KEY
PROJECT

ZIN

DUURZAME HERONTWIKKELING VAN DE
TORENS WTC 1 & 2 IN BRUSSEL

OPDRACHTGEVER: BEFIMMO

ARCHITECT: JASPERS & EYERS ARCHITECTS – 51N4E – L'AUC

BOUWPERIODE: 01/2021 – 12/2023

PROJECT GEREALISEERD DOOR: VAN LAERE, BPC EN VMA

Een multifunctioneel innoverend project voor de herontwikkeling van de huidige torens WTC 1 en 2 in de Brusselse Noordwijk. De bovengrondse oppervlakte van 110.000 m² zal 73.000 m² kantoren omvatten, 14.000 m² woningen en 16.000 m² voor een hotel, recreatierruimten en handelszaken. Van Laere en BPC hebben de bouw op zich genomen, VMA verzorgde de multitechnieken.

ZIN is een gedurfd project, zowel door zijn architectuur als door zijn concept en zijn milieu-impact. Het wordt namelijk een vrijwel energieneutraal complex. Ook voor de circulariteit is een belangrijke plaats vrijgemaakt. De circulaire benadering begint met het behoud van 65% van de bestaande WTC-torens, wat de hoeveelheid sloopafval en het gebruik van nieuwe bouwmaterialen beperkt. In totaal 95% van het materiaal wordt bewaard, hergebruikt of gerecycled en 95% van de nieuwe

materialen voor de kantoren zal C2C-gecertificeerd zijn.

Met ZIN bevestigt CFE Contracting haar duurzame ambities. “Het vastgoed en de bouwsector zijn momenteel verantwoordelijk voor 40% van de globale CO₂-uitstoot”, legt Raymund Trost uit. “Wij zijn ons bewust van die verantwoordelijkheid. Dankzij de recyclage of de circulaire aanpak kunnen we onze bouwmethoden nog duurzamer en efficiënter maken. In dat opzicht wordt ZIN een referentie voor zowel de ondernemingen van onze groep als het geheel van de sector.”

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

BE A GREAT PLACE TO WORK

DE KRACHT VAN DE GROEP CFE HOUDT RECHTSTREEKS VERBAND MET HET TALENT VAN HAAR TEAMS. DEZE MENSELIJKE 'RESOURCES' ZIJN VEEL MEER DAN EEN ANONIEME POOL VAN MEDEWERKERS. IN ALLE DIVISIES STEUNT DE ACTIVITEIT OP ZEER SPECIFIEKE KNOWHOW EN COMPETENTIES. BEKWAME NIEUWE MEDEWERKSTERS EN MEDEWERKERS AANTREKKEN, HEN IN STAAT STELLEN OM ZICH TE ONTPLOOIEN, TE ONTWIKKELEN EN HET BESTE VAN ZICHZELF TE GEVEN, IS DUS EEN VAN DE PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN VAN CFE. MET DAT DOEL RUIMEN DE VERSCHILLENDE ENTITEITEN EEN BELANGRIJKE PLAATS IN VOOR EEN REEKS FUNDAMENTELE MENSELIJKE WAARDEN.

De groep CFE heeft in 2020 bewezen dat ze efficiënte processen voor het beheer van de relaties tussen de verschillende stakeholders kan invoeren

Welzijn op het werk, gezondheid, veiligheid, valorisatie van het verworvene, opleiding en diversiteit zijn stuk voor stuk elementen die ervoor zorgen dat de groep CFE een 'great place to work' is. Vanwege de behoeften aan specifieke profielen in alle domeinen en op alle competentieniveaus verdient de aanwerving een heel bijzondere aandacht. Dit is een engagement op lange termijn dat eveneens bijdraagt aan de in 2019 geïntroduceerde nieuwe globale duurzaamheidsvisie.

EEN GESCHIKT KADER

Deze globale visie zou onmogelijk zijn zonder een sterke en verantwoordelijke 'corporate governance'. Ook op dat vlak heeft de groep CFE in 2020 bewezen dat ze efficiënte processen voor het beheer van de relaties tussen de verschillende stakeholders kan invoeren,

door echte ecosystemen te scheppen waarin de medewerkers een essentiële rol spelen en zich volledig kunnen ontplooiën. De hoeksteen van dat engagement is uiteraard de veiligheid, die een nog ruimer bereik krijgt met de preventieve maatregelen in verband met de pandemie.

VEILIGHEID EN WELZIJN VOOR IEDEREEN

Alle entiteiten van de groep CFE hebben effectief ingespeeld op de bewustmakingsinitiatieven en de concrete acties tegen de verspreiding van het coronavirus. De coördinatie door de Health & Safety Board is in dat opzicht essentieel geweest. De coronacrisis heeft in geen enkel opzicht afbreuk gedaan aan de aandacht voor de andere aspecten van de veiligheid, zoals bij CFE Contracting de digitalisatie van de doelstellingen door de Safety Board.

YouthStart biedt aan honderden jonge voortijdige schoolverlaters de kans om een programma te volgen dat hen toegang geeft tot de arbeidsmarkt.

Het verzekeren van fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor iedereen, ongeacht zijn of haar profiel, is een andere pijler van het human resourcesbeleid van CFE. BPC heeft met dat doel een audit uitgevoerd teneinde de toegang tot de werfkantoren voor personen met beperkte mobiliteit na te gaan. Diversiteit in de ruime betekenis van het woord zit in het DNA van de groep, net als het intern stimuleren van talenten door middel van opleiding en persoonlijke ontwikkeling. Zo ontving DEME de titel van Belgium's Most Attractive Employer tijdens de Randstad Awards 2020.

BPI legt een bijzondere nadruk op deze aspecten, met een uitgesproken streven om het welzijn op het werk te verbeteren met opleidingen, de bevordering van de loopbaanontwikkeling en de kwaliteit van de werkomgeving.

De menselijke waarden van CFE worden in grote mate door alle medewerkers van de groep gedeeld. Zo heeft CFE Contracting haar samenwerking met de vzw YouthStart vernieuwd. Honderden jonge voortijdige schoolverlaters hebben daardoor de kans gekregen om een programma te volgen dat hen toegang geeft tot de arbeidsmarkt, door met name een businessplan te ontwikkelen om hun eigen projecten op te zetten. De sponsoringkeuzes van de werknemers van BPC voor de drie volgende jaren illustreren hetzelfde engagement. In een raadpleging over de oriëntatie van het maatschappelijk beleid van de onderneming kozen ze voor twee projecten: 'Rire à l'hôpital', dat zieke kinderen steunt en aanmoedigt, en ToekomstATELIERdelAvenir (TADA), dat met zijn coaches kwetsbare jongeren de weg wijst naar de arbeidsmarkt.

Een promotievideo voor de campagne 'Join the Framily', met in de hoofdrollen enthousiaste collega's.

DE KRING VERGROTEN

De aanwerving van gekwalificeerde profielen is een van de grote uitdagingen van de bouwsector. Het beroep van werfleider stond in 2020 op de tweede plaats in de top tien van de knelpuntberoepen. Ook andere beroepen, zoals calculator of technicus, behoren tot de tien in België meest gezochte beroepen.

CFE Contracting heeft daarom een unieke campagne gelanceerd om talenten aan te trekken. Om de argumenten voor die 'employer branding' zo goed mogelijk te bepalen, werd een grote enquête gehouden bij de medewerkers van de verschillende entiteiten. Ze heeft de vele troeven aan het licht gebracht die ervoor zorgen dat CFE wordt gezien als een stabiele werkgever die belang hecht aan innovatie en duurzaamheid en die veel loopbaankansen binnen de groep aanbiedt. Dat alles heeft als basis gediend voor een promotievideo voor de campagne 'Join the Framily', met enthousiaste collega's in de hoofdrollen. De clip heeft een unieke toon en sfeer, de perfecte remedie voor de neiging tot pessimisme tijdens een pandemie.

De COVID-crisis heeft de groep CFE in haar geheel de kans gegeven om haar collegiale dynamiek te demonstreren. Dankzij de synergie en de samenwerking tussen de verschillende entiteiten konden de onontbeerlijke aanpassingen snel en efficiënt worden doorgevoerd. De medewerkers kregen in deze moeilijke periode op verschillende manieren steun, met workshops en opleidingen rond welzijn, leadership en de inzet

van informaticatools voor telewerk. Op basis van videotutorials hebben verschillende entiteiten binnen CFE Contracting educatieve video's gemaakt om werknemers en onderaannemers te helpen om de sociale afstand te respecteren bij de heropstart van de werken na de eerste lockdown. Deze video's werden ter beschikking gesteld aan de werfleiders en werden met groot enthousiasme ontvangen door de arbeiders. Het was niet eenvoudig om na jarenlange gewoontes weer anders te leren werken.

Bij DEME werden ook verschillende welzijnsinitiatieven georganiseerd om de grote impact op de geestelijke gezondheid tegen te gaan. Daarnaast moest DEME ook praktische logistieke problemen oplossen. Door de verschillende lockdowns en reisbeperkingen moesten veel DEME-medewerkers veel langer dan verwacht op schepen en projecten over de hele wereld blijven. Ongeveer 1.200 bemanningsleden zagen hun verblijf aan boord verlengd. DEME charterde meer dan 10 vliegtuigen om mensen naar huis te brengen. Verscheidene schepen werden omgeleid om de bemanning te wisselen en projecten te kunnen voortzetten. Daarnaast werden speciale extractieteams en een taskforce opgericht om repatriëringen en de wisseling van bemanningen te organiseren. In deze uitdagende periode werd de gezondheid en veiligheid van medewerkers steeds voorop gesteld.

GLOBAL
SOLUTION

DUURZAAMHEIDSBENADERING

CFE GEEFT HET VOORBEELD IN POLEN

De duurzaamheidsstrategie en prioritairre acties bepaald door de Sustainability board voor CFE Contracting en BPI vereisen bepaalde aanpassingen van de verschillende entiteiten. In 2020 gaf CFE in Polen hiervan een perfecte weergave door in enkele maanden tijd een eigen duurzaamheidsstrategie te ontwikkelen, gesteund op een sterke en eenvoudig te begrijpen basislijn: 'Together we go green'. De verschillende managementniveaus werden bij het proces betrokken en de rollen en verantwoordelijkheden werden gedefinieerd. Dankzij een duidelijke communicatie, zowel intern als naar klanten en onderaannemers, werd de doelstelling van de strategie – gebaseerd op vier pijlers: partnerschap, mensen, oproep tot actie en milieu - door iedereen goed begrepen. Een door het thema gemotiveerde groep medewerkers dacht na over eenvoudige en concrete acties die op korte termijn overtuigende resultaten zullen opleveren. Een pragmatische aanpak die zijn vruchten heeft afgeworpen en die al zorgde voor een mentaliteitswijziging.

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

Project SeaMade - Noordzee

OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS

INNOVATIE IS EEN FUNDAMENTELE COMPONENT VAN DE DUURZAAMHEIDSSTRATEGIE VAN DE GROEP CFE. ZE IS ZOWEL EEN MOTOR ALS EEN MANIER VAN WERKEN. DE OPERATIONELE UITMUNTENDHEID VAN ALLE ENTITEITEN VERTREKT VAN EEN VOORTDUREND ZOEKEN NAAR INNOVATIEVE OPLOSSINGEN, VOOR ZOWEL HET DAGELIJKSE BEHEER VAN DE ADMINISTRatieve PROCEDURES ALS DE RELATIES MET DE VERSCHILLENDE PARTNERS. MAAR ZE MIKT OOK OP DE ONTWIKKELING VAN TECHNOLOGIEËN DIE ONZE LEVENSTIJL INGRIJPEND KUNNEN VERANDEREN.

Om dit engagement voor innovatie te steunen, werd er een Development and Innovation Director aangesteld bij BPI alsook een Chief Digital Officer bij CFE. Op initiatief van deze laatste werd er tevens een Digitalization & Innovation Board opgericht. De vele doelstellingen van deze board omvatten de vertaling van de strategische doelen van CFE in acties en in prioritaire plannen, in een streven naar duurzaamheid, de doorlopende verbetering van de processen en het delen van best practices. Zijn eerste taak in 2020 was het eenvormig maken

van de HSEQ-statistieken (Health, Safety, Environment, Quality) om deze als basis te gebruiken voor het bepalen van belangrijke indicatoren die voortaan als referentie zullen dienen.

Op het vlak van innovatie focust DEME op gezamenlijke waardecreatie door het opzetten van partnerschappen met meerdere belanghebbenden, naast een sterke nadruk op intern ondernemerschap. Om intern ondernemerschap te ondersteunen, zijn in 2020 verschillende innovatieprogramma's opgezet om enerzijds

Computergeassisteerde systemen, geconnecteerde tools, specifieke toepassingen, virtuele realiteit, het Internet of Things, digitale modelvorming ... stuk voor stuk zijn het oplossingen die nu deel uitmaken van het DNA van de groep

nieuwe ideeën vast te leggen en anderzijds uitgevoerde initiatieven te belonen. In 2020 werden 2 specifieke innovatie-uitdagingen opgezet, enerzijds rond klimaat en energie en anderzijds rond afval- en materialenbeheer. Duurzaamheid wordt gedurende het hele innovatieproces meegenomen in de evaluatiecriteria.

DIGITALISATIE IN DE EERSTE LIJN

Dit nieuwe kader zal de modernisering en de digitalisatie nog meer versnellen. De digitalisatie staat uiteraard centraal in de technologische vooruitgang van CFE. Computergeassisteerde systemen, geconnecteerde tools, specifieke toepassingen, virtuele realiteit, het Internet of Things, digitale modelvorming ... stuk voor stuk zijn het oplossingen die nu deel uitmaken van het DNA van de groep, de efficiëntie en productiviteit exponentieel vermenigvuldigen en veel nieuwe perspectieven openen.

Het gezamenlijke proefproject van MBG en VEMAS voor de monitoring van het elektrici-

teits- en waterverbruik op de bouwplaatsen, met een follow-up van de bouwketen, de werfinstallaties en de hijskranen, is de perfecte illustratie van de waarde van deze collegiale benadering en van het delen van kennis en technieken. De vorderingen die de businessunit automatisering van VMA geboekt heeft, hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van software voor het virtueel in 3D testen van autofabricagelijnen.

SERVICE INBEGREPEN

De digitale evolutie gaat samen met de opkomst van 'product as a service', een economisch model waarin de relatie met de klant niet beperkt blijft tot de levering van een goed of een gebouw, maar verder gaat met een dienstenaanbod op lange termijn. Dankzij de veelzijdigheid van haar knowhow beschikt de groep CFE over alle voor dit model vereiste elementen. De ontwikkeling van vormen van synergie tussen de entiteiten, die door de digitalisatie wordt bevorderd, is een bijkomende troef voor dit pad naar de toekomst. MOBIX heeft de weg gewezen met

KEY
PROJECT

GARE MARITIME EEN VOORBEELDIGE ONTWIKKELING

OPDRACHTGEVER: EXTENSA

ARCHITECT: NEUTELINGS RIEDIJK

BOUWPERIODE: 2016 - 2020

PROJECT GEREALISEERD DOOR: MBG / VMA

Het Gare Maritime, het voormalige goederenstation van Tour & Taxis dat in 1907 werd gebouwd, is 110 jaar later volledig gerenoveerd als energieneutraal gebouw. Dit herhaaldelijk bekroonde project heeft het oude goederenstation getransformeerd tot een modern en duurzaam gebouw, dankzij het gebruik van geothermie voor de verwarming en de klimaatregeling, fotovoltatische panelen op het dak en op de zuidelijke gevel, een systeem voor de recuperatie van regenwater en dynamische ruiten die zich aan de bezonning aanpassen.

De gebouwschil is geoptimaliseerd om zo weinig mogelijk energie te verliezen en het natuurlijke daglicht maximaal te benutten. Een isolerende, dynamische zonnelerende driedubbele beglazing bevordert de circulariteit en verlaagt de energiebehoeften.

Voor de constructie van de 12 houten blokken met een totale oppervlakte van ongeveer 45.000 m² werd 10.000 m³ geprefabriceerd gelijmd hout gebruikt. Daarmee is dit project een van de grootste houtstructuren die ooit in Europa zijn gebouwd. Het hout is FSC-gecertificeerd.

Voor het overige werden innoverende technieken en methoden gebruikt, zoals de toepassing van LEAN Planning voor de programmering van de werken, en de uitwerking van het volledige project in BIM. Building Information Modeling (BIM) is een oplossing voor de digitale modelvorming van de informatie over een bouwwerk. Ze maakt een digitale weergave van het gebouw die men kan delen. Alle informatie is toegankelijk en alle wijzigingen worden in realtime weergegeven. Een volledige 3D-visualisering geeft op elk ogenblik een nauwkeurig beeld van het project en alle infrastructuurelementen. Dit is een buitengewoon krachtige tool voor de besluitvorming in de bouw en ook voor de uitbating van het gebouw.

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

AUREA-TOREN

EEN DUURZAME EN INNOVERENDE TOREN

OPDRACHTGEVER: IKO REAL ESTATE

ARCHITECT: MORENO ARCHITECTES

BOUWPERIODE: 2018 - 2021

PROJECT GEREALISEERD DOOR: CLE

Een toren van 14 verdiepingen, 58 meter hoog, bovenop twee ondergrondse niveaus met parkeergarages. Handelszaken op de gelijkvloerse verdieping, kantoren op de eerste en 138 appartementen – waaronder 8 duplexen – op de hogere verdiepingen. De Aurea-toren in Differdange, in het zuid-westen van het Groothertogdom Luxemburg, is een duurzaam en innoverend project, met name dankzij het gebruik van een innoverend systeem voor de fabricage van het aluminium van de buitenramen. Dit procedé werkt met 75% kringloopaluminium en verlaagt de koolstofvoetafdruk van dat materiaal met een factor 8.

De bouwplaats maakte ook gebruik van het allereerste Luxemburgse consolidatiecentrum. Dit platform voor de centralisatie van de materialen maakt een optimale herverdeling op de bouwplaats mogelijk. Normaal kan de gemiddelde duur van de opslag op de bouwplaats tot drie maanden oplopen. Met het consolidatiecentrum daalt hij tot 8 dagen. Zowel het energieverbruik als de CO₂-uitstoot worden gehalveerd.

**KEY
PROJECT**

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

De filosofie omtrent vastgoedontwikkeling is resoluut gericht op het vinden van nieuwe manieren van leven en op ‘menselijke’ innovatie.

een indrukwekkend massificatieproject in Denderleeuw, voor rekening van Infrabel, de beheerder van het Belgische spoorwegnet. De drie activiteiten – Track, Catenary en Signalling – hebben hun krachten gebundeld om een totale, volledig afgewerkte infrastructuuroplossing te leveren.

INNOVATIE TEN DIENSTE VAN DUURZAAMHEID

De innovatie binnen de groep CFE wordt gedragen door de principes van de circulaire en modulaire economie. Wooden en Domaine des Vignes, de eerste realisaties van Wood Shapers, een joint venture van BPI en CFE Contracting die zich volledig op de houtbouw toelegt, bewijzen dat. Een andere illustratie, eveneens in Luxemburg, is de Aurea-toren, een project van CLE. Dankzij een innoverend systeem voor de fabricage van het aluminium van de buitenramen, kon de koolstofvoetafdruk met een factor acht worden verminderd. Een derde knap voorbeeld is het project ZIN in Brussel, een ambitieuze renovatie van de gebouwen WTC 1 en 2. 95% van de materialen worden bewaard, hergebruikt of gerecycled.

DEME, van haar kant, heeft veel geïnvesteerd in het onderzoek naar oplossingen voor ‘groene’ waterstof en heeft grote technologische voorverrichtingen geboekt in de strijd tegen de ‘plasticsoep’ die de oceanen vervuult. DEME staat in de voorhoede van de technologie, niet alleen met een vloot waarvan de vernieuwing synoniem is met constante krachttoeren en innovaties, maar ook met een globale strategie van onderzoek naar de ecologische en energie-impact.

Die ‘big picture’-benadering vinden we ook bij BPI, met een filosofie omtrent vastgoedontwikkeling die resoluut gericht is op het vinden van nieuwe manieren van leven en op ‘menselijke’ innovatie. Deze pioniersvisie opent ook een innovatief pad in Polen met de acquisitie van 5,5 hectare grondpositie in Poznań. Op de plaats van een voormalige militaire kazerne in het centrum van de metropool zullen BPI Real Estate en haar partner de komende jaren een gemengd project bouwen met meer dan 1.000 appartementen, kantoren, commerciële en dienst ruimten. Een treffend voorbeeld omdat

dergelijke gemengde projecten totaal nieuw zijn in dit land.

Innovatie voor meer duurzaamheid is sterk aanwezig in de vastgoedpool van de groep CFE, die dat concept bij het begin van elk project in aanmerking neemt en systematisch met behulp van de recentste technologieën het energie- en materiaalgebruik rationaliseert.

OP WEG NAAR DE TOEKOMST

Digitalisatie is ook synoniem met de verbetering en vereenvoudiging van de procedures, zowel voor als na de werken. Dit uit zich zeer concreet in de ontwikkeling van LEAN in alle entiteiten. Deze aanpak, die in het begin van de jaren '90 in de Verenigde Staten werd geboren en door de Japanse organisatiemethoden geïnspireerd is, wordt vandaag zowel in het management als in de industriële productie en de bouw toegepast. Zoals de naam zegt, vertrekt hij van het principe van de beperking van de verspilling van tijd, energie en grondstoffen, met het oog op de verbetering van de efficiëntie en de productiviteit.

Bij Van Laere, waar een nieuwe functie 'LEAN and Innovation Manager' werd gecreëerd, is LEAN nu op alle bouwplaatsen van de partij. Bovendien krijgen de architectenbureaus en de klanten LEAN-opleidingen aangeboden om deze principes al in het eerste ontwerp van de projecten op te nemen.

Op het administratieve vlak komt de vereenvoudiging op tal van manieren tot uiting. MBG heeft een volledig digitale 'checkin@work' ingevoerd, net als CLE, dat ook de inspectieverslagen heeft gedigitaliseerd. Bij BPC optimaliseert een gloednieuw online platform de uitwisseling van documenten en de behandeling van de technische fiches op de bouwplaats. In combinatie met een oplossing voor digitale ondertekening schetst het nu al de toekomst van de geconnecteerde bouw.

PLASTIC-COLLECTOR

DEME INNOVEERT IN DE STRIJD TEGEN VERONTREINIGING

In samenwerking met de Universiteit Antwerpen en het Instituut voor Natuur- en Bosbeheer heeft DEME een innoverende oplossing ontwikkeld voor de bestrijding van de verontreiniging van de waterwegen. Het systeem, dat een jaar lang werd getest, vangt drijvend afval in het water op. Het bestaat uit een mobiele en een vaste voorziening, met een intelligent detectiesysteem, een werkboot die autonoom kan varen en een laadstation.

De artificiële intelligentie detecteert met behulp van camera's het drijvende afval. Een autonome werkboot, de 'Marine Litter Hunter', vangt het afval op en duwt het naar een verzamelponon, waar een (in virtuele realiteit door een operator op afstand bediende) kraan het naar een container overbrengt. Wanneer de container vol is, brengt de werkboot het afval autonoom naar een losstation. De 'Marine Litter Hunter' stoot geen CO₂ uit en legt zelfstandig bij de terminal aan om zich op te laden.

DEME test ook een vaste installatie voor de opvang van drijvend afval. Ze bestaat uit een V-vormige fuik en een verzamelponon.

Luc Vandenbulcke, CEO van DEME: "In onze activiteiten overall ter wereld worden we dagelijks geconfronteerd met afval in de rivieren en de oceanen. Voor DEC, het milieufiliaal van DEME dat onder meer in de sanering van bodems, slib en water gespecialiseerd is, was het een logische stap om onze expertise in te zetten om actief mee te werken aan de oplossing van het wereldwijde afvalprobleem. Door plastic uit de rivieren te halen, vermijden we dat het onze zeeën en oceanen bereikt. Als baanbrekende onderneming blijven wij investeren in technologieën en innovaties om de uitdagingen voor de planeet aan te gaan. Dankzij de samenwerking met De Vlaamse Waterweg kunnen we de werking van de plasticcollector grondig testen en onderzoeken hoe we de technologie op grotere schaal kunnen uitrollen in rivieren, delta's en havens."

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

KEY
PROJECT

MASSIFICATIE DENDERLEEuw

RENOVATIE VAN SPOORWEGINFRASTRUCTUUR

OPDRACHTGEVER: INFRABEL

BOUWPERIODE: AUGUSTUS 2020

PROJECT GEREALISEERD DOOR: MOBIX

Van 1 tot 24 augustus 2020 heeft MOBIX een van de grootste werken in de geschiedenis van de Belgische spoorwegen uitgevoerd, op de spoorlijnen 50 en 50C tussen Denderleeuw en Essene - Lombeek.

De teams Track, Catenary en Signalling hebben hun krachten gebundeld om de infrastructuur en de sporen volledig te vernieuwen: vervanging van 17.500 ton ballast, 10.000 dwarsliggers, 14 wissels en 9 km bovenleidingen. Dat alles gebeurde in 23 werkdagen, 24 uur per dag en 7 dagen per week, in uiterst moeilijke omstandigheden wegens de hittegolf die in deze periode heerste.

WELKE IMPACT?

- ☒ PARTNER FOR CHANGE
- ☒ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☒ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY

DE EUROPESE RAAD, DIE DE STAATS- EN REGERINGSHOOFDEN VAN DE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE VERZAMELT, HEEFT IN DECEMBER 2019 DE KLIMAATNEUTRALITEIT OFFICIEEL GOEDGEKEURD ALS DOELSTELLING VAN DE UNIE TEGEN 2050. DEZE POLITIEKE DOORBRAAK GETUIGT VAN HET TOENEMENDE BELANG VAN DE ECOLOGISCHE UITDAGINGEN OP ALLE NIVEAUS VAN DE MAATSCHAPPIJ. DE GROEP CFE DEELT DIT ENGAGEMENT EN NEEMT NU AL VERSCHIEDENE REEKSSEN MAATREGELEN OM OP TERMIJN KLIMAATNEUTRAAL TE WORDEN.

De optimalisatie van het vervoer van materialen en afval is cruciaal om de ecologische impact en de koolstofbalans van de bouwplaatsen te beperken. De groep CFE startte in 2020 verscheidene grootschalige projecten op om deze problematiek op een innoverende en efficiënte manier aan te pakken. Een van de markantste oplossingen is de samenwerking met consolidatiecentra. Dankzij deze logistieke platformen die de aanvoer van materialen centraliseren, kan men de rotatie van de leveringen rationaliseren en hun aantal beperken. Het laden verloopt vlotter, de wachttijden worden verkort en de bouwplaatsen

moeten minder materialen opslaan en veroorzaken dus minder hinder in de stad.

EEN LOGISTIEKE SPRONG VOORWAARTS

In Brussel is het Brussels Consolidation Construction Centre (BCCC) het vlaggenschip van deze aanpak. In het voorbije jaar hebben verscheidene bouwplaatsen gebruikgemaakt van zijn diensten. Op de eerste plaats Park West, een wooncomplex van meer dan 6.000 m² dat BPI in de Europawijk ontwikkelt en dat vanaf de fase van de ruwbouw met het BCCC heeft samengewerkt. Vrijwel alle kalkzandsteen-

blokken van het project werden over het water geleverd, waarbij één schip overeenkomt met 50 vrachtwagens. Dit heeft de koolstofvoetafdruk beduidend verlaagd en de organisatie van de planning vergemakkelijkt. Het BCCC situeert zich op 5 kilometer van het project en kan elke component uiterst nauwkeurig en gericht leveren.

SYNERGIEËN IN DE MAAK

Het BCCC zal ook als logistieke basis dienen voor het iconische project ZIN. Van Laere, BPC en VMA werken samen aan deze ambitieuze herontwikkeling van de gebouwen WTC 1 en 2 in de zakenwijk van de Belgische hoofdstad. Voor het eerst in België worden de circulaire principes op een bouwplaats van deze grote omvang toegepast. Uiteindelijk zal 95% van de materialen worden bewaard, hergebruikt of gerecycled.

In Luxemburg heeft CLE een soortgelijk consolidatiecentrum ingericht voor twee projecten: de Aurea-toren in Differdange en de Omnia-toren in Belval. Dat laatste project heeft het logistieke platform vanaf de ruwbouwphase ingeschakeld. De duur van de opslag op de bouwplaats, normaal tot 3 maanden, is tot maximaal 8 dagen ingekrompen, terwijl het energieverbruik en de uitstoot van CO₂ gehalveerd werden. Bovendien kon er buiten de werkuren worden geleverd, wat het werk van de teams vereenvoudigde en de veiligheid verbeterde.

HULPBRONNEN RATIONEEL GEBRUIKEN

Ook een alternatieve benadering van de transportwijzen en de uitrustingen kan de CO₂-uit-

stoot verlagen. De inspanningen binnen de gehele groep CFE op het vlak van haar wagonpark en uitrusting ter plaatse gaan in die richting. Het mobiliteitsplan van CFE Contracting, met onder meer 'Green Cars', is daar een knap voorbeeld van.

Het gebruik van hernieuwbare energiebronnen is een andere essentiële hefboom om de koolstofvoetafdruk te verkleinen. De verschillende entiteiten werken mee aan die inspanning door zich met ecologische generators uit te rusten of een beroep te doen op 'groene' leveranciers. BENELMAT en BPC hebben een energie-autonome container ontwikkeld, voorzien van een windturbine en zonnepanelen. Op de bouwplaats van City Doox in Anderlecht werden verschillende voorzieningen voor de productie van alternatieve energie met zonnepanelen getest. MBG maakte een volledige overstap naar groene energie voor al haar bouwplaatsen, haar kantoren en haar hub. VMA heeft een nieuwe koelactiviteit gestart met 'groene' gassen zoals ammoniak of CO₂ als koelmiddel.

INNOVATIE ALS AMBITIE

De groep CFE zet zich resoluut in voor de ontwikkeling van nieuwe duurzame technologieën en innovatieve oplossingen voor de huidige ecologische uitdagingen. In Bastogne leidt het consortium ESTOR-Lux, waarvan Rent-A-Port Green Energy deel uitmaakt, de elektriciteitsopslag naar een nieuw tijdperk. Het park van opslagbatterijen dat in de loop van 2021 in gebruik zal worden genomen, wordt een keerpunt voor de modulaire capaciteit van

CONSOLIDATIECENTRA

EEN LOGISTIEKE REVOLUTIE VOOR DE BOUWPLAATSEN

GLOBAL
SOLUTION

De groep CFE heeft in 2020 drie projecten uitgevoerd met de hulp van een consolidatiecentrum. De mogelijkheden werden voor het eerst getest voor de Aurea-toren in Differdange, in het zuidwesten van het Groothertogdom Luxemburg. Daarna konden de bouwplaatsen ZIN en Park West in Brussel hun voordeel doen met de verworven ervaring, dankzij het Brussels Construction Consolidation Centre (BCCC), een door InnovIRIS gesteunde samenwerking tussen het WTCB, de Confederatie Bouw, Shipit, de VUB (MOBI) en Urbantz.

De consolidatiecentra zijn logistieke platformen voor de centralisatie van de toelevering van de materialen op één enkele plaats. De ladingen worden geoptimaliseerd en de leveringen zijn minder talrijk, wat vanzelf de koolstofimpact van het transport verlaagt. In Brussel kon men zelfs de waterweg gebruiken. De consolidatiecentra verminderen de conges-

tie op de bouwplaatsen, waar de opslagruimte beperkt is, en verbeteren de efficiëntie. De materialen komen just in time op de bouwplaats aan, volgens de precieze behoeften naargelang het werk evolueert. Normaal kan de gemiddelde duur van de opslag op de bouwplaats tot drie maanden oplopen. In het project Aurea daalde hij naar 5 tot 8 dagen en werden het energieverbruik en de CO₂-uitstoot gehalveerd. Een toekomstgerichte oplossing, vooral voor projecten in een stedelijke omgeving, waar vrije ruimte vaak schaars is.

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

GREEN JADE

EEN REVOLUTIONAIR SCHIP VOOR OFFSHORE WINDENERGIE

GLOBAL
SOLUTION

De Green Jade is het eerste drijvende DP3-schip voor zware hijswerken en installaties dat in Taiwan wordt gebouwd. Het 216,5 meter lange schip, waarvan de bouw in 2020 is begonnen, wordt de nieuwe parel van de vloot van DEME en biedt een buitengewone combinatie van transport- en laadcapaciteit, samen met een indrukwekkende hijshoogte en groene technologie.

Met haar kraan die 4.000 ton kan hijsen en haar DP3-capaciteit zal de Green Jade in staat zijn om meerdere multimegawatt-turbines van de volgende generatie, jackets en onderdelen in één keer te transporteren, waardoor het uitermate rendabel zal zijn.

Het schip zal mega monopile funderingen en jackets op grotere diepten kunnen plaatsen. Dankzij de DP3-technologie zal het zelfs in de moeilijkste omstandigheden kunnen werken.

Met haar dual-fuel motoren, Green Passport en Clean Design ratings en systeem voor de recuperatie van restwarmte, dat de warmte van de uitlaatgassen en het koelwater in elektrische energie omzet, illustreert de Green Jade in alle opzichten het ecologische engagement van DEME.

hernieuwbare energie en voor de flexibiliteit van haar distributie.

Ook DEME werkt aan oplossingen voor de toekomst en heeft haar krachten met andere industriële en openbare actoren gebundeld om vooruitgang te boeken op het pad naar 'groene' waterstof. De bouw in Oostende en Duqm, in het sultanaat Oman, van twee fabrieken voor ecologische waterstof is daar het eerste concrete resultaat van. Het eindproduct zal enerzijds worden gebruikt als energiebron voor elektrische mobiliteit en voertuigen met verbrandingsmotor, en anderzijds als grondstof voor bepaalde industrieën.

BEWAREN EN BESCHERMEN

Voor DEME was 2020 een mijlpaal in het domein van de offshore windparken, met een reeks projecten in België en het buitenland: de voltooiing van SeaMade, het grootste Belgische windpark in zee, en het offshore project Saint-Nazaire in Frankrijk, de installatie van 94 turbines in de Nederlandse windparken Borssele 1 en 2, de plaatsing van de funderingen van het project Parkwind Arcadis Ost 1 in Duitsland, de voorbereidende werkzaamheden voor Hornsea Two voor de Britse kust, dat het grootste offshore windpark ter wereld zal worden ...

De 'Fleet of the future', met een drastisch verlaagde uitstoot van broeikasgassen, wordt verder uitgebouwd, net als het 'Emission-free Infrastructure network', het zero uitstoot-netwerk dat de energietransitie van de infrastructuursector zal versnellen. Het is de bedoeling om tegen

2026 uitrustingen met zero uitstoot te bouwen. De bouw in Taiwan van de Green Jade, het eerste installatieschip voor offshore windturbines, verdient een aparte vermelding. Met zijn 216 meter lengte, zijn capaciteit van 4.000 ton en zijn maximale ruimte zal dit unieke schip in één enkele expeditie de componenten van de nieuwe generatie gigantische windturbines kunnen vervoeren en installeren, met een maximale rentabiliteit en duurzaamheid.

Eerbied voor het milieu gaat uiteraard samen met koolstofneutraliteit. Bescherming van de biodiversiteit is dus eveneens een centraal aandachtspunt voor de groep CFE, met bijvoorbeeld de bodemsanering van het project Samaya van BPI en de milieucampagne van DEME. Die laatste, bekroond met een zilveren medaille in de categorie Management van de European Business Awards for the Environment van de Europese Commissie, legt de nadruk op het rationele gebruik van natuurlijke hulpbronnen en op de preventie van watervervuiling. De promotietools van de campagne werden meer dan 400 maal met succes gebruikt in 198 projecten in 37 landen.

WELKE IMPACT?

- ☐ PARTNER FOR CHANGE
- ☐ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☐ BUILD FOR THE FUTURE
- ☐ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

KEY
PROJECT

SEAMADE

HET GROOTSTE BELGISCHE
OFFSHORE WINDPARK**BOUWPERIODE: 2019 - 2020****PROJECT GEREALISEERD DOOR:
DEME OFFSHORE**

WELKE IMPACT?

- ☐ PARTNER FOR CHANGE
- ☐ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☒ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

Met de installatie van de laatste van de 58 turbines werden de werken aan SeaMade op 30 november 2020 voltooid. Het grootste offshore windpark van België zal 485.000 huishoudens van groene energie voorzien en de CO₂-uitstoot met ten minste 50.000 ton per jaar verlagen.

De offshore bouw van het windpark SeaMade begon in september 2019 met het leggen van de funderingen. DEME was verantwoordelijk voor de engineering, de toelevering, de bouw

en de installatie (EPCI) van de funderingen, de turbines, de kabels voor de onderlinge verbindingen en de export, en voor de installatie van twee offshore substations. De Apollo, het DP2 offshore installatieschip van DEME, heeft 58 Siemens Gamesa turbines van 8,4 MW op monopile funderingen geïnstalleerd.

De realisatie van dit grootschalige project in zo weinig tijd was alleen mogelijk dankzij de 'Balance of Plant' geïntegreerde benadering, de nauwe samenwerking met de klant en de

inspanningen en onwankelbare vastberadenheid van alle betrokken teams. DEME is buitengewoon trots op haar sleutelrol in de ontwikkeling van dit belangrijke windpark, een essentiële stap voor de realisatie van de ambitieuze klimaatdoelstellingen van de Belgische overheid.

PARTNER FOR CHANGE

IN EEN WERELD DIE ONOPHOUELIJK EVOLUEERT, LEIDT DE COMBINATIE VAN DE BEHOEFTE EN DE EISEN VAN HET SAMENLEVEN MET DE UITDAGINGEN VAN HET KLIMAAT, DE DEMOGRAFIE EN DE GEZONDHEID TOT STEEDS SNELLERE VERANDERINGEN VAN ONZE MANIER VAN LEVEN. EEN BETERE TOEKOMST VOOR IEDEREEN VERBEELDEN, UITVINDEN EN BOUWEN: DE GROEP CFE IS KLAAR VOOR DIE UITDAGINGEN EN ZIET DE WIL OM EEN ACTOR VAN VERANDERING TE ZIJN ALS DE RODE DRAAD VAN HAAR DUURZAAMHEIDSSTRATEGIE.

EEN ROL IN DE GEMEENSCHAP

Het werk van de groep CFE heeft een sterke impact op onze samenleving, in de domeinen wonen, gezondheidszorg, mobiliteit en energie. Haar realisaties leiden tot een diepgaande transformatie van de maatschappij en doen deze op veel vlakken positief evolueren. Als partner van de ondernemers en de collectiviteiten stelt CFE haar knowhow tot hun dienst, overtreft ze hun verwachtingen en verkent ze alle innovatiemogelijkheden om een pionier in duurzaam bouwen te zijn.

Door projecten te ontwikkelen die de sociale banden versterken, door ecologische en maat-

schappelijke gegevens in haar denken op te nemen, door een positieve impact op de betrokken gemeenschappen na te streven en haar infrastructuuropdrachten ten volle uit te voeren, wil de groep CFE het levenskader verbeteren en haar klanten de middelen aanreiken om op hun beurt hun visie op verandering waar te maken.

SAMEN VOORWAARTS

Als symbool van haar wil om actief mee te werken aan de bouw van een duurzame toekomst heeft de groep CFE een partnerschap gesloten met de Belgian Alliance for Climate Action. Deze door The Shift en WWF Belgium opgerichte ngo brengt ondernemingen uit de privésector,

De Belgian Alliance for Climate Action bevordert de interactie tussen haar leden en versterkt hun acties voor het klimaat gebaseerd op rationele wetenschappelijke gegevens.

non-profit organisaties en academische instellingen samen rond een reeks gemeenschappelijke duurzaamheidsdoelstellingen. Met de uitwisseling van kennis, networking en workshops bevordert de Belgian Alliance for Climate Action de interactie tussen haar leden en versterkt ze hun acties voor het klimaat, waarbij ze zich op rationele wetenschappelijke gegevens baseert.

Daarnaast is DEME toegetreden tot de European Clean Hydrogen Alliance, ter ondersteuning van de ambitieuze strategie van de EU voor waterstof en decarbonisatie en om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent te worden. Met dit lidmaatschap toont DEME haar engagement om haar expertise te gebruiken in de productie, het transport en de opslag van groene waterstof uit hernieuwbare energiebronnen. Dit initiatief, dat tot doel heeft een investeringsprogramma op te starten en de ontwikkeling van de waterstofwaardeketen in heel Europa te ondersteunen, past perfect binnen DEME's eigen duurzaamheidsdoelstellingen.

In Nederland werkt DEME samen met Neptune Energy voor het PosHYdon offshore waterstofpilotproject, waarin het bedrijf betrokken zal zijn bij het ontwerp van een 100 MW offshore waterstofproductieplatform. De combinatie van hernieuwbare energie met groene waterstof en het ongelooflijke potentieel dat dit vertegenwoordigt, past volledig in DEME's visie op innovatie, die onder meer investeert in de ontwikkeling en grootschalige productie, de opslag en levering van groene waterstof.

Een andere belangrijke samenwerking is die tussen CFE, en meer bepaald VEMAS, en de Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). VITO is een onafhankelijk onderzoeksorganisme dat zich tot doel stelt om duurzaamheid de norm te maken in onze maatschappij, door globale projecten te ontwikkelen die de ecologische transitie met behulp van technologische innovaties bevorderen. Deze benadering reikt concrete antwoorden aan maar legt ook de nadruk op het delen van kennis en

BELGIAN ALLIANCE FOR CLIMATE

CFE CONTRACTING VERBINDT ZICH TOT DE AKKOORDEN VAN PARIJS

CFE Contracting is een van de 74 Belgische organisaties die deel uitmaken van een uniek bondgenootschap voor het klimaat. De Belgian Alliance for Climate Action moedigt de organisaties van ons land aan om ambitieuze klimaatdoelstellingen te bepalen en waar te maken. Met dit engagement wil CFE Contracting haar duurzaamheidsambities nog hoger stellen.

De Belgian Alliance for Climate Action is een initiatief van The Shift en WWF-België, als antwoord op de oproep van het World Economic Forum om de klimaatdoelstellingen centraal te plaatsen in de post-corona relancestrategie. De deelnemende ondernemingen, zoals CFE Contracting, verbinden zich tot het afstemmen van hun activiteiten op de doelstellingen van de klimaatakkoorden van Parijs.

“Dit engagement toont dat ons credo, ‘Together shaping tomorrow’s world’, geen ijdele belofte is”, verklaart Raymund Trost, CEO van CFE Contracting. “Een van onze

prioritaire doelstellingen in 2020 was de definitie van preciezere milieu-KPI's om oplossingen te vinden voor een verdere verlaging van onze koolstofimpact. Onze verbintenis tot de Science Based Targets van de Belgian Alliance for Climate Action is op dat vlak een bijkomende stimulans.” CFE Contracting verheugt zich in de oprichting van de Belgian Alliance for Climate Action. “Wij zullen samen met de andere Belgische organisatie de klimaatuitdagingen aanpakken en hopen op die manier het verschil te kunnen maken. Dit engagement maakt ons nog sterker bewust van de rol die wij in de ontwikkeling van een duurzame samenleving kunnen spelen.”

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

That's why we,
as CFE Contracting,
are part of

**Belgian
Alliance for
Climate
Action**

DUURZAME BRONNEN

DEME ZET ZICH IN VOOR GROENE WATERSTOF

GLOBAL
SOLUTION

In oktober heeft DEME zich aangesloten bij de European Clean Hydrogen Alliance, een initiatief dat in juli 2020 door de Europese Commissie werd opgestart in het kader van haar algemene waterstofstrategie. De Alliance werkt aan een programma voor de investering in en de ondersteuning van de ontwikkeling van de waardeketen voor waterstof in Europa. Al meer dan 200 industrieën, nationale en lokale overheden, organisaties van het middenveld en andere stakeholders maken er deel van uit.

Met dit lidmaatschap toont DEME haar inzet om haar expertise te benutten in de productie, het transport en de opslag van groene waterstof uit hernieuwbare bronnen en haar bereidheid om actief deel te nemen aan de ambitieuze strategie van de EU voor waterstof en decarbonisatie.

In het natuurlijke verlengde van dit engagement zal DEME Concessions deelnemen aan de bouw van twee fabrieken voor de productie van groene waterstof. Dat doet ze met twee partnerships die eind 2020 werden gevormd, een met de Haven van Oostende en PMV voor HYPOR® Oostende en het andere met OQ Alternative Energy voor HYPOR® Duqm Green Energy in het sultanaat Oman.

Met hernieuwbare energiebronnen geproduceerde 'groene' waterstof heeft op lange termijn een groot potentieel in het kader van de energietransitie. Ze kan immers worden gebruikt als energiebron voor de productie van elektriciteit, in de mobiliteit, voor verwarming en verbranding of als grondstof in de industriële reconversie.

De combinatie van hernieuwbare energie en groene waterstof past perfect in de innoverende visie van DEME. Daarom wil de pionier in de ontwikkeling van offshore energieprojecten investeren in de ontwikkeling en de productie, de opslag en de levering op grote schaal van groene waterstof.

HYPOR® Oostende zal op termijn een jaarlijkse CO₂-reductie van 500.000 tot 1.000.000 ton per jaar mogelijk maken. De fabriek in Oostende zal dus een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van de Belgische en Europese klimaatdoelstellingen.

WELKE IMPACT?

- PARTNER FOR CHANGE
- OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- BUILD FOR THE FUTURE
- TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- GREAT PLACE TO WORK

op de synergie tussen de privésector en de onderzoekswereld.

In dezelfde geest van samenwerking en benutting van de technische vooruitgang hebben CFE Contracting en BPI hun knowhow gebundeld om begin 2020 de joint venture Wood Shapers op te richten. Deze nieuwe entiteit, die zich volledig toelegt op de houtbouw en op het montageproces, geeft perfect de filosofie weer van de groep op het vlak van het materiaalgebruik en de optimalisatie van de bouwtechnieken. De duurzame aanpak van Wood Shapers en haar geïntegreerde visie op de projecten hebben een eerste succes gekend met de projecten Wooden en Domaine des Vignes in Luxemburg.

SOLIDARITEIT OP ALLE NIVEAUS

De innovatie en de bescherming van het natuurkapitaal staan eveneens centraal in de werking van DEME, dat lid is van de Blauwe Cluster, een vereniging van meer dan 200 ondernemingen, overheidsdiensten en instellingen die hun activiteiten in het kader van de 'Blue Economy' ontwikkelen. De samenwerking heeft al enkele successen opgeleverd, in het bijzonder het project Coastbusters. Het werd in april 2020 voltooid en vormt met behulp van natuurlijke riffen een innovatief, duurzaam alternatief voor dijken in de bestrijding van de stijging van de zeespiegel en als de bescherming van de kusten tegen erosie.

CFE neemt haar rol in het maatschappelijke weefsel en haar verantwoordelijkheden tegenover de collectiviteit ten volle op. Zo heeft de groep tijdens de COVID-19-crisis de organisatie 'Medical Equipment for Belgium' gesteund, die de toegang van de Belgische ziekenhuizen tot onmisbaar medisch materieel bevordert. Daarnaast hebben alle managementteams 20% van hun vergoeding van de maanden mei en juni aan goede doelen afgestaan. Dat krachtige gebaar benadrukt het diepe gevoel van solidariteit op alle niveaus van de verschillende entiteiten.

GLOBAL
SOLUTION

WOOD SHAPERS

HOUTBOUW EN
RATIONEEL BOSBEHEER

WELKE IMPACT?

- ☐ PARTNER FOR CHANGE
- ☐ OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS
- ☒ BUILD FOR THE FUTURE
- ☒ TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY
- ☐ GREAT PLACE TO WORK

Wood Shapers is een nieuwe Belgisch-Luxemburgse onderneming die begin 2020 door BPI Real Estate en CFE Contracting werd opgericht. De ambitie: de vastgoedsector anders bekijken, in een perspectief van duurzame ontwikkeling dankzij de optimalisatie van de bouwprocessen. Wood Shapers onderscheidt zich vooral met de ontwikkeling van groot-schalige projecten op basis van hout, het enige bouw materiaal dat CO₂ vasthoudt.

De onderneming beschikt over alle vereiste competenties, van het ontwerp tot de oplevering van het project, via het studie bureau en de prefabricage van de houtstructuren. Met haar geïntegreerde proces dat de bouwsector hervormt, realiseert Wood Shapers sneller en efficiënter duurzame, aangename en gezonde ruimten.

In dezelfde geest van duurzame ontwikkeling heeft Wood Shapers zich verbonden tot het

planten van 2.000 bomen in België in 2020, in samenwerking met de Koninklijke Belgische Bosbouwmaatschappij (KBBM), een vzw die zich inzet voor de bescherming van het bosbestand en de bevordering van zijn duurzame beheer.

Hout heeft tal van voordelen in de bouw. Zijn capaciteit qua thermische isolatie verlaagt het energieverbruik van een gebouw tijdens zijn volledige levensduur, en anders dan andere

hulpbronnen kent hout een regeneratieproces. Op voorwaarde dat men, zoals Wood Shapers doet, de bossen op lange termijn verantwoordelijk beheert door sommige bomen te kappen om de groei van andere te bevorderen – synoniem voor de beperking van de koolstofuitstoot.

JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

INHOUDSOPGAVE

I. STATUTAIRE JAARREKENING

- 1. KAPITAAL EN AANDEELHOUDERSCHAP**
- 2. TOELICHTINGEN BIJ DE STATUTAIRE JAARREKENING**
 - 2.1. Financiële toestand per 31/12/2020
 - 2.2. Bestemming van het resultaat
 - 2.3. Vooruitzichten 2021
 - 2.4. Voornaamste risico's en onzekerheden
 - 2.5. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum
 - 2.6. Financiële instrumenten
 - 2.7. Informatie

II. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

- 1. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**
 - 1.1. Financiële positie op 31/12/2020
 - 1.2. Belangrijkste risico's
 - 1.3. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum
 - 1.4. Onderzoek en ontwikkeling
 - 1.5. Financiële instrumenten
 - 1.6. Vooruitzichten 2021

III. VERKLARING INZAKE DEUGDELIJK BESTUUR

- 1. REFERENTIECODE**
- 2. RAAD VAN BESTUUR**
 - 2.1. Samenstelling
 - 2.2. Onafhankelijk bestuurders
 - 2.3. Overige bestuurders
 - 2.4. Werking
 - 2.5. Gedragsregels inzake belangenconflicten
 - 2.6. Financiële transacties
- 3. AUDIT- EN RISICOBEEHERCOMITÉ**
 - 3.1. Samenstelling
 - 3.2. Werking en activiteitenverslag
- 4. BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ**
 - 4.1. Samenstelling
 - 4.2. Werking en activiteitenverslag
- 5. DIVERSITEITSBELEID**
- 6. SYSTEMEN VOOR INTERNE EN EXTERNE CONTROLE EN VOOR RISICOBEEHER**
 - 6.1. Externe controle
 - 6.2. Interne controle en risicobeheer
 - 6.3. Systemen voor interne controle en risicobeheer binnen de polen
- 7. STRUCTUUR VAN HET AANDEELHOUDERSCHAP**
- 8. AFWIJKING VAN DE CODE 2020**

40

40

40

40

41

41

41

41

41

41

42

42

42

51

56

56

56

57

57

57

58

58

63

63

63

64

64

64

64

64

65

65

65

65

66

66

66

67

68

71

71

IV. REMUNERATIEVERSLAG

- 1. REMUNERATIEBELEID**
 - 1.1. Governance – Procedure
 - 1.2. Remuneratiebeleid voor de niet-uitvoerend bestuurders
 - 1.3. Remuneratiebeleid voor de gedelegeerd bestuurder
 - 1.4. Mandaten in de dochterondernemingen
 - 1.5. Wijzigingen sinds het vorige remuneratiebeleid
 - 1.6. Mogelijkheid tot afwijking van het remuneratiebeleid
- 2. REMUNERATIEVERSLAG**
 - 2.1. Remuneratie van de niet-uitvoerend bestuurders
 - 2.2. Remuneratie van de gedelegeerd bestuurder
 - 2.3. Jaarlijkse evolutie van de verhouding tussen de remuneratie en het loon

71

71

71

71

72

72

73

73

73

73

74

74

V. NIET-FINANCIËLE VERKLARING

- 1. INLEIDING**
- 2. KORTE BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE GROEP**
 - 2.1. Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra
 - 2.2. Contracting
 - 2.3. vastgoedontwikkeling
- 3. ESG-BELEID**
 - 3.1. Voor de drie polen gemeenschappelijke regels
 - 3.2. ESG-beleid van DEME
 - 3.3. ESG-beleid van CFE Contracting en BPI
 - 3.4. Convergentie van het ESG-beleid
- 4. BELANGRIJKSTE RISICO'S MET BETREKKING TOT ESG**
 - 4.1. Inleiding
 - 4.2. Belangrijkste ESG-risico's en -opportuniteiten bij DEME
 - 4.3. Materialiteitsmatrix van DEME
 - 4.4. Belangrijkste ESG-risico's en -opportuniteiten bij CFE Contracting en BPI
 - 4.5. Materialiteitsmatrix van CFE Contracting
 - 4.6. Materialiteitsmatrix van BPI real estate
- 5. RESULTATEN VAN DIT BELEID**
 - 5.1. Resultaten van dit beleid bij DEME
 - 5.2. Resultaten van dit beleid bij CFE Contracting en BPI
- 6. NIET-FINANCIËLE KRITIEKE PRESTATIE-INDICATOREN (KPI'S)**
 - 6.1. Inleiding
 - 6.2. Social
 - 6.3. Milieu
 - 6.4. Governance

75

77

77

77

77

77

77

78

78

78

79

80

81

81

81

83

84

86

86

86

89

91

91

91

95

97

Geachte aandeelhouders,

Wij hebben de eer u verslag uit te brengen over de activiteit van onze vennootschap in het voorbije boekjaar en u de op 31 december 2020 afgesloten statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen ter goedkeuring voor te leggen. Overeenkomstig artikel 3:32 §1 laatste alinea WVV zijn de jaarverslagen over de statutaire en de geconsolideerde jaarrekeningen gecombineerd tot één enkel verslag.

I. STATUTAIRE JAARREKENING

1. KAPITAAL EN AANDEELHOUDERSCHAP

Het kapitaal van de vennootschap is in het afgelopen boekjaar niet veranderd. Bij de sluiting van het boekjaar bedroeg het maatschappelijk kapitaal 41.329.482,42 euro, vertegenwoordigd door 25.314.482 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig volgestort. Elk aandeel geeft recht op één stem. Er zijn geen houders van effecten met bijzondere zeggenschap of stemrechten.

Bij het afsluiten van het boekjaar 2020 zijn de aandeelhouders die 3% of meer bezitten van de stemrechten van de effecten die zij aanhouden:

Ackermans & van Haaren SA Begijnvest, 113, B-2000 Antwerpen (België)	15.720.684 effecten (62,10%)
VINCI Construction SAS 5, cours Ferdinand-de-Lesseps, F-92851 Rueil-Malmaison Cedex (France)	3.066.460 effecten (12,11%)

De vennootschap heeft in het boekjaar 2020 geen transparantiemelding ontvangen.

Op 24 december 2013 heeft de vennootschap een transparantiemelding ontvangen in het kader van de overgangsregeling van de wet van 2 mei 2007 waarin Ackermans & van Haaren NV en VINCI Construction SAS te kennen hebben gegeven dat zij een participatie van respectievelijk 60,39% en 12,11% in de vennootschap aanhielden. De integrale tekst van deze melding is beschikbaar op de website van de CFE (www.cfe.be).

Op 7 maart 2014 heeft de vennootschap een transparantiemelding ontvangen waaruit blijkt dat VINCI SA, VINCI Construction SAS en Ackermans & van Haaren NV hun akkoord van onderling overleg in de betekenis van de wet van 2 mei 2007, beëindigd hebben na de afsluiting van de aanvaardingsperiode van het door Ackermans & van Haaren NV op de vennootschap gelanceerde verplicht openbaar overnamebod.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE STATUTAIRE JAARREKENING

2.1. FINANCIËLE TOESTAND PER 31/12/2020

Resultaatrekening van CFE NV (volgens de Belgische normen)

In duizend euro	2020	2019
Omzet	19.065	21.720
Bedrijfsresultaat	-5.071	75.803
Netto financieel resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening	15.890	68.573
Niet-recurrente financiële opbrengsten	2.178	60
Niet-recurrente financiële kosten	-6.999	-97.292
Resultaat vóór belastingen	5.998	47.143
Belastingen op het resultaat	-77	-110
Resultaat van het boekjaar	5.921	47.033

De werf van de waterzuiveringsinstallatie Brussel-Zuid vormt een belangrijk deel van de omzet voor het boekjaar.

In 2019 leidde de vereffening van verscheidene internationale entiteiten tot een terugnemering van voorzieningen in het bedrijfsresultaat en een equivalente niet-recurrente financiële last.

Het financiële resultaat is in 2020 sterk gedaald aangezien DEME geen dividend uitkeerde voor het boekjaar 2019. Anderzijds keerden CFE Contracting, BPI Real Estate Belgium en Green Offshore in 2020 dividenden van respectievelijk 9, 3,5 en 4,15 miljoen euro uit aan CFE NV.

Balans van CFE NV na winstverdeling (volgens Belgische normen)

In duizend euro	2020	2019
Activa		
Vaste activa	1.335.220	1.336.844
Vlottende activa	97.005	102.122
Totaal der activa	1.432.225	1.438.966
Passiva		
Eigen vermogen	1.168.944	1.188.337
Voorzieningen voor risico's en kosten	12.197	11.544
Schulden op meer dan één jaar	115.248	125.248
Schulden op ten hoogste één jaar	135.836	113.837
Totaal van de passiva	1.432.225	1.438.966

De vaste activa bestaan zeer overwegend uit de participaties in DEME, CFE Contracting en BPI.

De schulden op meer dan één jaar omvatten leningen van 80 miljoen euro die op de bevestigde kredietlijnen werden opgenomen en 35 miljoen euro handelspapier op middellange termijn. CFE gebruikte ook haar handelspapierprogramma op korte termijn voor 10 miljoen euro.

2.2. BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Winst van het boekjaar 2020	5.920.808 euro
Overgedragen winst	58.303.202 euro
Te bestemmen winst	64.224.010 euro
Uit te keren winst	25.314.482 euro
Over te dragen winst	38.909.528 euro

2.3. VOORUITZICHTEN 2021

Het resultaat van het boekjaar 2021 zal in grote mate afhangen van de door de drie belangrijkste dochtervennootschappen van CFE, namelijk DEME, CFE Contracting en BPI Real Estate Belgium, uitgekeerde dividenden.

2.4. VOORNAAMSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Wij verwijzen naar II.1.2 van de geconsolideerde jaarrekening.

2.5. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Wij verwijzen naar II.1.3 van de geconsolideerde jaarrekening.

2.6. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De vennootschap maakt gebruik van financiële instrumenten voor risicobeheersing. Het betreft meer bepaald financiële instrumenten die uitsluitend bedoeld zijn om de risico's van de schommelingen van de rentevoeten te beheersen. De tegenpartijen in de overeenkomstige transacties zijn uitsluitend Europese eersterangsbanken.

2.7. INFORMATIE

• Bijkantoren

Bij het afsluiten van het boekjaar 2020 heeft de vennootschap de hierna volgende bijkantoren ("vestigingseenheden"): CFE Brabant, CFE Infra, Bageci, CFE Ecotech, CFE Algérie, CFE Tunisie en CFE International. Met uitzondering van CFE Infra en CFE Tunisie hebben deze bijkantoren geen operationele activiteit meer.

• Toepassing van het artikel 7:96, §1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

In 2020 diende geen toepassing gemaakt te worden van de belangenconflictenregeling voorgeschreven door artikel 7:96, §1 WVV.

• Verrichtingen tussen CFE en verbonden vennootschappen (artikel 7:97, §4/1, al. 4 WVV)

In het boekjaar 2020 vonden geen verrichtingen tussen de vennootschap en een verbonden vennootschap plaats die de toepassing zou hebben vereist van artikel 7:97, §4/1, al. 4 WVV.

• Bezoldiging voor de wettelijke controle van de jaarrekeningen en bijkomende bezoldiging van de commissaris

De bezoldiging van Deloitte Belgium voor de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van CFE NV bedraagt 130.100 euro.

In toepassing van artikel 3:65, §3 WVV delen wij u mee dat een toeslag van 8.800 euro voor diverse opdrachten aan Deloitte Belgium werd betaald.

• Inkoop of vervreemding van eigen aandelen

De vennootschap heeft in het boekjaar 2020 geen eigen aandelen ingekocht of vervreemd.

De vennootschap heeft in 2020 geen premies voor prestaties in aandelen toegekend, noch opties of andere rechten verleend om aandelen van de vennootschap te verwerven.

• Mededeling op grond van artikel 74, §7 van de wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen

Op 24 december 2013 heeft Ackermans & van Haaren een mededeling verstuurd opgesteld overeenkomstig artikel 74, §7 van de wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen. Uit deze mededeling blijkt dat Ackermans & van Haaren 60,39% van de aandelen met stemrecht bezit van de vennootschap en dat Stichting Administratiekantoor "Het Torentje" de uiteindelijk controle heeft over Ackermans & van Haaren.

• Beschermingsmechanismen in geval van openbaar overnamebod

Op 2 mei 2019 heeft de buitengewone algemene vergadering de machtiging aan de Raad van Bestuur hernieuwd om in geval van openbaar overnamebod op de effecten van de vennootschap, over te gaan tot kapitaalverhoging van maximaal 5 miljoen euro, die zal worden uitgevoerd binnen de grenzen en onder de voorwaarden van artikel 7:202 WVV. De Raad van Bestuur kan deze machtiging uitoefenen indien de kennisgeving van een openbaar overnamebod door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) aan de vennootschap uiterlijk drie jaar na de datum van de voornoemde buitengewone algemene vergadering plaatsvindt (d.i. 2 mei 2022). De Raad van Bestuur is eveneens gemachtigd om gedurende een periode van drie jaar vanaf de publicatie in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad (d.i. tot 22 mei 2022) maximaal 20% eigen aandelen te vervreemden of verkrijgen wanneer zulks noodzakelijk zou zijn om te voorkomen dat de vennootschap een ernstig en dreigend nadeel zou lijden.

II. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1. FINANCIËLE POSITIE OP 31/12/2020

A. KERNCIJFERS 2020

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Omzet	3.222,0	3.624,7	-11,1%
Zelffinancieringscapaciteit (EBITDA) (*)	414,7	451,2	-8,1%
In % van de omzet	12,87%	12,45%	
Bedrijfsresultaat (EBIT) (*)	119,5	177,7	-32,8%
In % van de omzet	3,71%	4,90%	
Resultaat - deel van de groep	64,0	133,4	-52,0%
In % van de omzet	1,99%	3,68%	
Resultaat per aandeel (deel van de groep) (in euro)	2,53	5,27	-52,0%
Dividend per aandeel (in euro) (**)	1,00	0,00	n.s.

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Eigen vermogen - deel groep	1.787,1	1.748,7	+2,2%
Netto financiële schuld (*)	601,4	798,1	-24,6%
Orderboek (*)	6.049,1	5.182,9	+16,7%

(*) De definities worden gegeven in de rubriek 'Geconsolideerde rekeningen' van het financieel verslag.

(**) Voor het boekjaar 2020 voorgesteld aan de algemene aandeelhoudersvergadering van 6 mei 2021.

Algemene uiteenzetting

De groep CFE heeft in 2020 haar veerkracht aangetoond ondanks ongeziene omstandigheden: haar resultaat blijft duidelijk positief, haar netto financiële schuld daalt beduidend en haar beschikbare geldmiddelen en orderboek bereiken historisch hoge niveaus.

De impact van de gezondheids crisis verklaart een groot gedeelte van de omzetsdaling (-11,1%) bij zowel DEME als Contracting. Omgekeerd gaat de activiteit van BPI sterk vooruit, vooral in Polen, waar in 2020 vier residentiële vastgoedprojecten werden opgeleverd.

Twee belangrijke elementen beïnvloeden het bedrijfsresultaat van de groep in 2020: enerzijds de opname bij DEME van een meerwaarde van 63,9 miljoen euro uit de verkoop van haar participatie in het offshore windpark Merkur en anderzijds de directe en indirecte negatieve gevolgen van de gezondheids crisis en het ongeval met het schip Orion, geraamd op ongeveer 120 miljoen euro in

2020 op niveau van het bedrijfsresultaat (EBIT). Gecorrigeerd voor deze twee elementen ligt het bedrijfsresultaat in de buurt van dat van 2019.

Het eigen vermogen (deel groep) bedraagt 1.787,1 miljoen euro, een lichte stijging tegenover 31 december 2019.

De netto financiële schuld bedraagt 601,4 miljoen euro, een sterke daling met -24,6% tegenover 31 december 2019. De daling is vooral groot bij DEME. Omgekeerd stijgt de netto financiële schuld bij BPI (vastgoedontwikkeling) na verscheidene acquisities van grote grondposities in de drie landen waar het bedrijf actief is.

Alle financiële convenanten werden op 31 december 2020 nageleefd.

B. ANALYSE PER ACTIVITEITENPOOL

POOL BAGGERWERKEN, MILIEU, OFFSHORE EN INFRA

Kerncijfers

In miljoen euro	2020			2019			Variatie
	DEME	Herwerkingen DEME (*)	Total	DEME	Herwerkingen DEME (*)	Total	
Omzet	2.195,8	0,0	2.195,8	2.622,0	0,0	2.622,0	-16,3%
EBITDA (**)	369,5	0,0	369,5	437,0	0,0	437,0	-15,5%
Bedrijfsresultaat (EBIT) (**)	86,7	-5,3	81,4	160,1	-5,3	154,8	-47,4%
Resultaat - deel van de groep	50,4	-4,1	46,3	125,0	-3,6	121,4	-61,9%
Netto financiële schuld (**)	489,0	0,0	489,0	708,5	0,0	708,5	-31,0%
Orderboek (**)	4.500,0	0,0	4.500,0	3.750,0	0,0	3.750,0	+20,0%

(*) Herwerkingen na de boeking van de identificeerbare activa en passiva van DEME in reële waarde na de verwerving van het bijkomende 50% van de aandelen van DEME op 24 december 2013.

(**) De definities worden gegeven in de rubriek 'Geconsolideerde rekeningen' van het financieel verslag.

Omzet

DEME realiseerde in 2020 een omzet van 2.195,8 miljoen euro, een terugval met 426,2 miljoen euro tegenover het vorige boekjaar.

Een belangrijk deel van deze daling, geschat op ongeveer 300 miljoen euro, is toe te schrijven aan de gezondheidscrisis, met inbegrip van de indirecte impact op de olie- en gassector.

De activiteit van de divisie Baggerwerken bedraagt 877 miljoen euro in 2020 (-19,1% tegenover 2019). Deze divisie werd het zwaarst getroffen door de pandemie. De belangrijkste projecten zijn in Europa geconcentreerd en vooral in België (onderhoudsbaggerwerken op de Schelde en aan de Belgische kust), in Duitsland (verdieping en verbreding van de Elbe), in het noorden van Rusland (project Sea Channel in het estuarium van de Ob) en in Polen (verbreding van de vaargeul van de haven van Szczecin). Buiten Europa liggen de belangrijkste projecten in Afrika, India en Papoea-Nieuw-Guinea. De bezettingsgraad van de sleepzuigers (hoppers) bleef dicht bij het niveau van 2019 (38,4 weken), maar de activiteit van de cutters lag in 2020 een pak lager (11 weken). In 2021 zou deze echter sterk moeten stijgen, onder meer dankzij de opstart van het project Abu Qir in Egypte.

De omzet van DEME Offshore is eveneens gedaald, tot 934,6 miljoen euro (-18,1% tegenover 2019). In Schotland speelde DEME de krachttoer klaar van de voltooiing van de installatie van de 103 funderingen (jackets) van het offshore windpark Moray East voor het eind van het jaar, ondanks de onbeschikbaarheid van het schip Orion. In België heeft DEME Offshore, na de plaatsing van de funderingen in 2019, de masten en windturbines van het Belgische windpark SeaMade geïnstalleerd en de onderzeese kabels gelegd die SeaMade met het net verbinden. De werken werden net als die aan het Nederlandse windparken Borsselle 1 & 2 in het vierde kwartaal 2020 afgerond.

De activiteit van DEME Infra blijft groeien (208,8 miljoen euro in 2020) maar voelt eveneens de impact van de gezondheidscrisis. Net als in 2019 ligt het zwaartepunt van de omzet bij de drie Nederlandse projecten: de sluis van Terneuzen, het project Rijnlandroute en de Blankenburgverbinding. Begin januari 2021 is de bouw van de Fehmarnbelt gestart. De oplevering is voor medio 2029 voorzien.

Evolutie van de activiteit volgens specialisatie

In %	2020	2019
Capital dredging	29%	31%
Maintenance dredging	11%	10%
Offshore	43%	44%
Infra	9%	7%
Milieu	5%	6%
Overige	3%	2%

Evolutie van de activiteit per geografisch gebied

In %	2020	2019
Europa (EU)	77%	69%
Europa (niet-EU)	6%	4%
Afrika	6%	9%
Amerika	2%	3%
Azië en Oceanië	7%	9%
Midden-Oosten	0%	3%
Indisch subcontinent	2%	3%

Ebitda en bedrijfsresultaat (zonder herwerkingen)

De EBITDA bedraagt 369,5 miljoen euro in 2020, (16,8% van de omzet).

Het bedrijfsresultaat (EBIT), dat het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie wordt toegepast omvat, bedraagt 86,7 miljoen euro, een daling met 73,4 miljoen euro tegenover 2019.

De gezondheidscrisis heeft de activiteiten van DEME in 2020 zwaar getroffen. De sluiting van de grenzen, de reisbeperkingen, de vermindering of zelfs schorsing van de luchtverbindingen, vormden ongeziene logistieke uitdagingen voor DEME, dat er desondanks in slaagde haar bemanningen en personeel te roteren, weze het met aanzienlijke extra kosten. Bovendien leidden de overheidsmaatregelen in de meeste landen waar DEME actief is (lockdowns, quarantaines, social distancing, ...) tot een lagere productiviteit en tot vertragingen bij de uitvoering. Tot slot hebben de gezondheidscrisis en haar impact op de olie- en gassector ook tot het uitstel geleid van de gunning en de start van verscheidene projecten. Toch moet worden benadrukt dat de gunning op het eind

van het boekjaar van verscheidene omvangrijke baggercontracten een gunstige invloed zal hebben op de activiteit in de sector in de volgende maanden en jaren. De druk op de prijzen blijft echter hoog.

De directe en indirecte impact van de pandemie, de oliecrisis en het ongeluk met de Orion wordt geraamd op 100 miljoen euro op niveau van het bedrijfsresultaat (EBIT) in 2020. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de meerwaarde op de verkoop van het 12,5%-belang in Merkur Offshore GmbH in mei 2020 (63,9 miljoen euro).

Nettoresultaat (zonder herwerkingen)

Het nettoresultaat van DEME bedraagt 50,4 miljoen euro in 2020.

Orderboek

Het orderboek bedraagt 4,5 miljard euro op 31 december 2020, een stijging met 20% tegenover 31 december 2019. Dit is een recordniveau voor DEME. Twee derde van het orderboek zal in de twee volgende jaren worden uitgevoerd.

Het orderboek is als volgt over de operationele divisies verdeeld:

• Baggerwerken	2,2 miljard euro
• Offshore	1,1 miljard euro
• Infra	0,9 miljard euro
• Milieu	0,2 miljard euro
• Overige	0,1 miljard euro

In de loop van het boekjaar heeft DEME verscheidene belangrijke contracten verworven, waaronder:

- De bouw van de Fehmarnbelt-verbinding, waarvoor de Deense overheid opdracht heeft gegeven om de werken te starten. Ter herinnering, dit betreft een opdracht van ongeveer 700 miljoen euro voor DEME.
- De bouw van een tunnel onder de Schelde in Antwerpen (project Oosterweel) met een waarde van 140 miljoen euro.
- Het project Sea Channel in het noorden van Rusland (60 miljoen m³), waarvan de werken over drie zomers zullen worden gespreid, van 2020 tot 2022.
- Het baggercontract voor de haven van Abu Qir in Egypte, met onder meer de verdieping van de vaargeul en de uitbreiding van de haven (1.000 op de zee gewonnen hectare). In iets meer dan twee jaar zal meer dan 150 miljoen m³ worden gebaggerd. Vijf schepen van de DEME-vloot zijn al op de site aan het werk. In het tweede kwartaal van 2021 zal de megacutter Spartacus hen vervoegen.
- Het EPCI-contract voor het ontwerp, de productie, het transport en de installatie van 650 km interarray-kabels voor het windpark Dogger Bank A en B in het Verenigd Koninkrijk, op 130 km voor de kust van Yorkshire. De productie van de onderzeese kabels zal in 2021 van start gaan. De offshore werken zijn gepland voor 2023 en 2024.

De volgende opdrachten zijn nog niet opgenomen in het orderboek op 31 december 2020:

- De bouw van de offshore windparken Hai Long 2, Hai Long 3 en Zhong Neng voor de kust van Taiwan. DEME en haar partner CSBC hebben de status van preferred bidder. Deze pro-

jecten zullen in het orderboek worden opgenomen wanneer alle aan de start van de werken voorafgaande voorwaarden voldaan zijn.

- De installatie van de watertoevoer van de toekomstige kerncentrale van Hinckley Point (Verenigd Koninkrijk). De opdracht zal in het eerste kwartaal van 2021 in het orderboek worden opgenomen.
- De realisatie van het project Rechteroever van de Oosterweelverbinding in Antwerpen. Dit project, met een op heden geraamde waarde van 2,35 miljard euro, zal worden uitgevoerd door een consortium met acht andere partners (waaronder Van Laere, een filiaal van CFE Contracting). Het zal in het orderboek worden opgenomen wanneer alle aan de start van de werken voorafgaande voorwaarden voldaan zijn.

Investeringsen

De investeringen bedragen 201,6 miljoen euro in 2020, een sterke daling tegenover 2019. De vertraging in de oplevering van de Spartacus en het ongeluk met de Orion hebben tot een uitstel van de betaling van de laatste aanbestedingen geleid. DEME heeft bovendien het aanvankelijk in 2020 geplande onderhoud van verscheidene schepen in het droogdok naar 2021 verplaatst.

In Taiwan is de Green Jade, het installatieschip voor windturbines, in aanbouw voor rekening van de joint venture CDWE, die voor 50% in handen is van DEME (geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode). Het schip wordt gefinancierd door leningen van de aandeelhouders en door een bankfinanciering. DEME heeft in 2020 ongeveer 30 miljoen euro in deze joint venture geïnvesteerd.

Overname van SPT Offshore

In het vierde kwartaal heeft DEME 100% van de aandelen van de vennootschap SPT Offshore verworven. SPT Offshore, met maatschappelijke zetel in Nederland, is gespecialiseerd in de plaatsing van offshore verankeringen ("suction pile anchors") en funderingen. Met deze overname verwerft DEME een bijkomende milieuvriendelijke technologie voor de markt van de offshore hernieuwbare energie, die zowel kan worden ingezet voor de installatie van vaste funderingen als voor de verankering van vlottende structuren. SPT Offshore is in Europa en Azië actief, telt 45 medewerkers en realiseerde in 2020 een omzet van 20 miljoen euro. De goodwill van de overname (16 miljoen euro), volledig toegewezen aan immateriële vaste activa (brevetten en technologie) en uitgestelde belastingverplichtingen, zal over 10 jaar worden afgeschreven.

Netto financiële schuld

De netto financiële schuld bedraagt 489 miljoen euro. Het relatief lage investeringsniveau tegenover vorige jaren, de aanzienlijke verbetering van de behoefte aan werkkapitaal en de operationele kasstromen in de loop van het boekjaar verklaren de sterke daling van de schuld (-31% tegenover 31 december 2019).

Op 31 december 2020 beschikt DEME over 621,9 miljoen euro aan liquide middelen en over 141 miljoen euro aan niet-gebruikte bevestigde kredietlijnen.

DEME heeft op 31 december 2020 al haar financiële convenanten nageleefd.

Nieuwe ontwikkelingen in groene waterstof

Na het sluiten van een exclusief partnerschap voor de bouw van een groene waterstofproductie-eenheid van ongeveer 50 MW in het havengebied van Oostende, kondigde DEME in december 2020 de lancering van het project HYPOR Duqm Green Hydrogen aan. Dit project, dat in samenwerking met de Omaanse autoriteiten wordt ontwikkeld, heeft tot doel op grote schaal groene waterstof te produceren, zowel voor de behoefte van de economische zone van de haven van Duqm als voor de bevoorrading van internationale klanten in Europa. De beoogde capaciteit voor een eerste fase van het project wordt geraamd op 250 à 500 MW.

POOL CONTRACTING

Kerncijfers

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Omzet	911,9	998,7	-8,7%
Bedrijfsresultaat (EBIT) (*)	14,9	18,8	-20,7%
Resultaat - deel van de groep	5,5	9,5	-42,1%
Netto financiële positie (*)	123,4	106,1	+16,3%
Orderboek (*)	1.492,6	1.385,5	+7,7%

(*) De definities worden gegeven in de rubriek ‘Geconsolideerde jaarrekening’ van het financieel verslag.

Omzet

De omzet van CFE Contracting bedraagt 911,9 miljoen euro, een terugval met 8,7%.

De impact van de pandemie op de activiteit in 2020 wordt op ongeveer 90 miljoen euro geraamd, waarvan 70 miljoen euro in het eerste semester. De entiteiten van de divisie Bouw in België werden het zwaarst door de gezondheidscrisis getroffen: de grote meerderheid van hun projecten lagen ongeveer zes weken stil (van midden maart tot begin mei). De tweede lockdown in België, vanaf eind oktober, had een veel beperktere invloed op de activiteit: het werk op de bouwplaatsen kon worden voortgezet, maar onder minder gunstige voorwaarden dan normaal vanwege de bijkomende maatregelen voor de naleving van het gezondheidsprotocol.

De activiteit van de divisie Rail & Utilities (MOBIX) steeg in 2020 met meer dan 30%, dankzij de uitvoering van verscheidene grote spoorprojecten en de opschaling van het project LuWa (vervanging van de openbare verlichting langs de grote (auto)wegen van het Waalse gewest).

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Bouw	634,8	733,5	-13,5%
België	459,0	543,1	-15,5%
Internationaal	175,8	190,4	-7,7%
Multitechnieken (VMA)	164,9	179,6	-8,2%
Rail & Utilities (MOBIX)	112,2	85,6	+31,1%
Totaal Contracting	911,9	998,7	-8,7%

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bedraagt 14,9 miljoen euro, een terugval met 20,7% tegenover het vorige boekjaar. De negatieve impact van de pandemie op het bedrijfsresultaat van Contracting in 2020 wordt op iets minder dan 20 miljoen euro geschat.

De bouwenteiten in België – en in mindere mate in Luxemburg – werden het zwaarst getroffen door de gevolgen van de gezondheidscrisis.

De andere divisies noteren bevredigende en zelfs zeer bevredigende resultaten, vooral in Polen, bij VMA en bij MOBIX.

Het bedrijfsresultaat van de pool Contracting is in het tweede semester 2020 beduidend verbeterd.

Nettoresultaat

Het nettoresultaat bedraagt 5,5 miljoen euro in 2020.

Orderboek

Het orderboek bedraagt 1,49 miljard op 31 december 2020, een stijging met 7,7% tegenover 31 december 2019.

Net als bij DEME bereikt het orderboek van Contracting eind 2020 een recordniveau.

Bij de belangrijkste commerciële successen van 2020 is de opdracht voor de bouw van het ZIN-complex in Brussel ongetwijfeld het meest emblematisch, niet alleen vanwege zijn omvang, meer dan 200 miljoen euro, maar ook om zijn innoverende benadering op het vlak van de circulaire economie. De werken zijn in het vierde kwartaal gestart en zouden in 2024 afgerond moeten zijn.

Andere belangrijke opdrachten die CFE Contracting behaalde zijn:

- De bouw van het nieuwe justitiepaleis van Namen, verworven door BPC Wallonie en haar partners.
- De bouw van het multifunctionele complex Gravity in Differdange, in het Groothertogdom Luxemburg, voor BPI en een copromotor.

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Bouw	1.058,7	1.016,8	+4,1%
België	839,8	833,5	+0,8%
Internationaal	218,9	183,3	+19,4%
Multitechnieken (VMA)	251,1	188,5	+33,2%
Rail & Utilities (MOBIX)	182,8	180,2	+1,4%
Totaal Contracting	1.492,6	1.385,5	+7,7%

Netto financiële positie

De netto financiële positie van de pool bedraagt 123,4 miljoen euro op 31 december 2020, een stijging met 16,3% tegenover 31 december 2019, voornamelijk dankzij de verbetering van de behoefte aan werkkapitaal.

POOL VASTGOEDONTWIKKELING

Kerncijfers

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Omzet	131,1	59,1	+121,8%
Bedrijfsresultaat (EBIT) (*)	22,9	13,7	+67,2%
Resultaat - deel van de groep	13,2	11,6	+13,8%
Netto financiële schuld (*)	106,2	66,4	+59,9%

(*) De definities worden gegeven in de rubriek 'Geconsolideerde jaarrekening' van het financieel verslag.

Evolutie van het uitstaand vastgoedbestand (*)

Spreiding volgens het ontwikkelingsstadium van het project

In miljoen euro	2020	2019
Commercialiseringsbestand	0	4
Bouwbestand	36	58
Ontwikkelingsbestand	156	81
Totaal	192	143

Spreiding per land

In miljoen euro	2020	2019
België	104	97
Groothertogdom Luxemburg	54	21
Polen	34	25
Totaal	192	143

(*) De definities worden gegeven in de rubriek 'Geconsolideerde jaarrekening' van het financieel verslag.

Het uitstaande vastgoedbestand bedraagt 192 miljoen euro eind 2020, een stijging met 34% tegenover 2019. In het boekjaar 2020 werden veel nieuwe grondposities verworven. BPI heeft in de drie landen waar het actief is haar projectportfolio vernieuwd en uitgebreid. Een veertigtal projecten is momenteel in ontwikkeling, goed voor 545.000 m² (aandeel BPI) waarvan 69.000 m² hiervan in aanbouw is.

In België waren de acquisities in het eerste semester van 2020 geconcentreerd. Het betreft de projecten Brouck'R (een gemengd project van iets minder dan 40.000 m² in het centrum van Brussel), Serenity Valley (6.500 m² kantoorruimte en 14.000 m² wooneenheden in Oudergem), Pure (5.000 m² hoogstaande wooneenheden in Oudergem) en Seco (een te renoveren kantoorgebouw in de Brusselse Europawijk).

BPI was tevens zeer actief in Luxemburg, met de verwerving van een grondpositie en een gebouw in Bertrange, een grondpositie in Mertert, een gemeente dicht bij de Duitse grens (31.000 m² wooneenheden en 4.000 m² commerciële ruimtes). BPI Luxemburg heeft ook een gedeelte van de vastgoedportfolio verworven van de Luxemburgse promotor-aannemer Soludec, naast een grondpositie in Differdange (project Gravity met 24.000 m² wooneenheden, co-livingruimten, kantoren, commerciële ruimtes en een hotel). Op het eind van het boekjaar nam BPI een participatie van 50% in het project Wooden.

Het betreft de ontwikkeling van een kantoorgebouw van ongeveer 9.500 m² in Leudelange dat al groten-deels vooraf gehuurd is door de verzekeringsmaatschappij Baloise. Het gebouw zal toonaangevend zijn op het vlak van duurzame ontwikkeling en welzijn. De werken worden uitgevoerd door CLE en Wood Shapers (een in houtbouw gespecialiseerd filiaal van CFE). De oplevering is in 2022 voorzien.

In Polen heeft BPI haar portfolio vernieuwd met de verwerving van twee nieuwe projecten:

- Een site van 5,5 hectare in het hart van de stad Poznan in Polen. Op termijn zal iets minder dan 100.000 m² wooneenheden, kantoren en commerciële ruimtes worden ontwikkeld. Het project is een samenwerking met Revive.
- Een eveneens in Poznan gelegen grondpositie waar 19.000 m² wooneenheden zullen worden gebouwd en gecommmercialiseerd (project Wagrowska).

Netto financiële schuld

De netto financiële schuld bedraagt 106,2 miljoen euro op 31 december 2020. De stijging met 39,8 miljoen euro wordt verklaard door de verwerving van nieuwe grondposities.

BPI heeft op 31 december 2020 al haar financiële convenanten nageleefd.

Nettoresultaat

Het nettoresultaat van BPI stijgt met 13,8% tot 13,2 miljoen euro. De belangrijkste bijdragen aan het resultaat van de pool worden geleverd door de Poolse projecten Vilda Park (Poznan), WolaRE (Warschau) en Bulwary Książęce (Wroclaw), die in 2020 werden opgeleverd. De verkoop van drie kantoorgebouwen in Luxemburg had eveneens een gunstige impact op het nettoresultaat van de vastgoedpool, net als de bij de vordering van de lopende residentiële projecten opgenomen marges.

Zoals reeds vermeld, is de impact van de gezondheidscrisis op het resultaat van BPI van 2020 zeer beperkt. Toch zullen de vertragingen met meer dan twaalf maanden bij de toekenning van de

bouwvergunningen voor Brusselse projecten, voornamelijk als gevolg van de pandemie, hun gevolgen in 2021 laten voelen: BPI zag zich gedwongen de start van de commercialisering en de bouw van verscheidene projecten uit te stellen.

HOLDING, NIET-OVERGEDRAGEN ACTIVITEITEN EN ELIMINATIES TUSSEN POLEN

Kerncijfers

In miljoen euro	2020	2019	Variatie
Omzet exclusief eliminaties tussen polen	21,9	12,4	+76,6%
Eliminaties tussen polen	-38,7	-67,4	n.s.
Omzet inclusief eliminaties	-16,8	-55,0	n.s.
Bedrijfsresultaat (EBIT) (*)	0,3	-9,6	n.s.
Resultaat - deel van de groep	-1,0	-9,1	-89,0%
Netto financiële schuld (*)	129,6	129,4	+0,2%

(*) De definities worden gegeven in de rubriek 'Geconsolideerde jaarrekening' van het financieel verslag.

Omzet

De omzet zonder eliminaties tussen de polen bedraagt 21,9 miljoen euro in 2020.

De activiteit is voornamelijk geconcentreerd op de bouw van het zuiveringsstation Brussel-Zuid.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat werd in 2019 negatief beïnvloed door de waardevermindering van het saldo van de openstaande vorderingen op de staat Tsjaad die niet door Credendo worden gedekt.

In 2020 kan de pool dankzij de positieve bijdragen van de filialen Rent-A-Port (0,6 miljoen euro voor het CFE-aandeel) en Green Offshore (5,8 miljoen euro voor het CFE-aandeel) een positief bedrijfsresultaat voorleggen.

Rent-A-Port

Rent-A-Port blijft met haar dochteronderneming Infra Asia Investment vijf havenconcessies ontwikkelen in het noorden van Vietnam. Ondanks de context van de gezondheidscrisis ging de verkoop van industrieterreinen spectaculair vooruit: van 33 hectare in 2019 naar 89 hectare in 2020. Deze stijgende trend zou in 2021 moeten aanhouden vanwege de toenemende belangstelling van investeerders en industriëlen voor deze strategische regio. De sterke stijging van de verkoop heeft zich evenwel niet geuit in een sterke groei van de resultaten, als gevolg van niet-recurrente factoren waaronder een latent wisselkoersverlies wegens de devaluatie van de USD tegenover de euro. Daarnaast werden de strategische partnerschappen voor de ontwikkeling van twee concessies in de provincie Quang Ninh voltooid.

Green-Offshore

Net als DEME houdt Green Offshore een minderheidsparticipatie in de offshore windparken

Rentel en SeaMade voor de Belgische kust. Rentel, dat sinds het tweede semester van 2018 operationeel is, heeft 1.150 GWh groene elektriciteit geproduceerd in 2020. Voor SeaMade werd de installatie van de windturbines eind 2020 voltooid: de 58 turbines van 8,4 GW zijn nu volledig operationeel. Het nettoresultaat van deze twee offshore windparken wordt verklaard door hun operationele prestatie maar ook door een niet-recurrent gegeven: de activering van uitgestelde belastingen.

Nettoresultaat

Het nettoresultaat bedraagt -1,0 miljoen euro in 2020, tegenover -9,1 miljoen euro in 2019.

Netto financiële schuld

De netto financiële schuld van de pool is stabiel op 129,6 miljoen euro.

C. SAMENVATTING VAN DE FINANCIËLE REKENINGEN

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING EN GECONSOLIDEERDE STAAT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
Omzet	3.221.958	3.624.722
Overige exploitatiebaten	197.401	81.042
Aankopen	(1.923.661)	(2.120.359)
Bezoldigingen en sociale lasten	(643.709)	(653.870)
Overige exploitatielasten	(435.297)	(469.248)
Afschrijvingen	(324.439)	(318.672)
Afschrijving van goodwill	(5.000)	0
Resultaat van de operationele activiteiten	87.253	143.615
Aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	32.240	34.092
Bedrijfsresultaat	119.493	177.707
Financieringslasten	(11.675)	(2.602)
Overige financiële lasten en opbrengsten	(22.673)	(5.120)
Financieel resultaat	(34.348)	(7.722)
Resultaat vóór belastingen	85.145	169.985
Winstbelastingen	(20.322)	(38.619)
Resultaat van de periode	64.823	131.366
Minderheidsbelangen	(803)	2.058
Resultaat - deel van de groep	64.020	133.424
Resultaat per aandeel (deel van de groep) (EUR) (basis en verwaterd)	2,53	5,27

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
Resultaat - deel van de groep	64.020	133.424
Resultaat van de periode	64.823	131.366
Financiële instrumenten – veranderingen in de reële waarde	(9.033)	(36.479)
Wisselkoersverschillen uit de omrekening	(11.592)	1.153
Uitgestelde belastingen	446	2.772
Overige elementen van het globaal resultaat die later overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat	(20.179)	(32.554)
Herwaardering van de nettoverplichtingen m.b.t. toegezegde prestatie- en premieregelingen	(6.239)	(15.444)
Uitgestelde belastingen	1.472	3.606
Overige elementen van het globaal resultaat die later niet overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat	(4.767)	(11.838)
Totaal overige elementen van het globaal resultaat die rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen worden	(24.946)	(44.392)
Globaal resultaat :	39.877	86.974
- Deel van de groep	38.810	89.231
- Deel van de minderheidsbelangen	1.067	(2.257)
Globaal resultaat (deel van de groep) per aandeel (EUR) (basis en verwaterd)	1,53	3,53

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
Immateriële vaste activa	111.259	90.261
Goodwill	172.127	177.127
Materiële vaste activa	2.515.052	2.615.164
Deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	204.095	167.653
Overige financiële vaste activa	89.196	83.913
Langlopende afgeleide financiële instrumenten	1.433	0
Overige vaste activa	15.052	16.630
Uitgestelde belastingvorderingen	127.332	100.420
Vaste activa	3.235.546	3.251.168
Voorraden	184.565	162.612
Handelsvorderingen en overige bedrjfsvorderingen	867.761	996.436
Overige vlottende activa uit operationele activiteiten	57.454	72.681
Overige vlottende activa uit niet-operationele activiteiten	21.731	6.267
Kortlopende afgeleide financiële instrumenten	7.831	751
Vlottende financiële activa	2.900	0
Activa bestemd voor verkoop	0	10.511
Geldmiddelen en kasequivalenten	759.695	612.206
Vlottende activa	1.901.937	1.861.464
Totaal der activa	5.137.483	5.112.632

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
Kapitaal	41.330	41.330
Uitgiftepremie	800.008	800.008
Ingehouden winsten	1.059.406	995.786
Pensioenplannen met vaste bijdragen en vaste prestaties	(41.783)	(37.089)
Reserves met betrekking tot afdekkingsverrichtingen	(49.715)	(40.892)
Wisselkoersverschillen uit de omrekening	(22.133)	(10.440)
Eigen vermogen – deel groep	1.787.113	1.748.703
Minderheidsbelangen	17.835	11.607
Eigen vermogen	1.804.948	1.760.310
Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen	76.686	70.269
Langlopende voorzieningen	13.239	12.414
Overige langlopende schulden	32.287	10.651
Langlopende obligatieleningen	29.794	29.689
Langlopende financiële schulden	918.681	1.110.212
Langlopende afgeleide financiële instrumenten	10.095	8.986
Uitgestelde belastingverplichtingen	96.961	104.907
Langlopende verplichtingen	1.177.743	1.347.128
Kortlopende voorzieningen	44.163	46.223
Handelsschulden en overige schulden	1.178.012	1.221.466
Fiscale schulden	75.283	44.078
Kortlopende obligatieleningen	0	0
Kortlopende financiële schulden	412.649	270.366
Kortlopende afgeleide financiële instrumenten	7.750	9.356
Overige kortlopende verplichtingen uit operationele activiteiten	192.424	155.601
Overige kortlopende verplichtingen uit niet-operationele activiteiten	244.511	258.104
Kortlopende verplichtingen	2.154.792	2.005.194
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	5.137.483	5.112.632

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Resultaat van de operationele activiteiten	87.253	143.615
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	324.439	318.672
(Afname)/toename van voorzieningen	(1.235)	(30.587)
Waardeverminderingen op activa en overige niet-kaselementen	4.258	19.524
Verlies/(winst) verbonden aan de overdracht van materiële vaste activa en financiële activa	(75.958)	(6.100)
Dividenden uit deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	29.127	8.140
Kasstroom uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal	367.884	453.264
Afname/(toename) van de handels- en overige kortlopende en langlopende vorderingen	122.435	238.441
Afname/(toename) van voorraden	(6.674)	(37.020)
Toename/(afname) van handelsschulden en overige kortlopende en langlopende schulden	(32.371)	(166.619)
Betaalde/ontvangen winstbelastingen	(32.940)	(44.109)
Kasstroom uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten	418.334	443.957
INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Opbrengsten uit de verkoop van materiële en immateriële vaste activa	20.715	13.834
Aankoop van immateriële en materiële vaste activa	(213.897)	(451.258)
Overname van dochterondernemingen met aftrek van verworven geldmiddelen	(16.358)	0
Wijziging van deelneming in deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	(1.470)	(8.321)
Kapitaalsvermindering/(Kapitaalsverhoging) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	(35.731)	(16.355)
Opbrengsten uit de verkoop van dochterondernemingen	90.018	0
Terugbetaling (nieuwe) van verstrekte leningen aan deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	(2.665)	71.659
Kasstroom uit hoofde van (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(159.388)	(390.441)

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
FINANCIËRINGSACTIVITEITEN		
Betaalde intresten	(18.585)	(24.529)
Ontvangen intresten	7.126	14.280
Overige financiële lasten en opbrengsten	(19.669)	(6.635)
Opbrengsten uit nieuwe leningen	216.542	709.361
Terugbetaling van leningen	(290.264)	(462.303)
Uitgekeerde dividenden	0	(60.755)
Kasstroom uit hoofde van (gebruikt in) financieringsactiviteiten	(104.850)	169.419
Netto toename/ (afname) van de geldmiddelen	154.096	222.935
Geldmiddelen en kasequivalenten, openingsbalans	612.206	388.346
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen voor geldmiddelen en kasequivalenten	(6.607)	925
Geldmiddelen en kasequivalenten, slotbalans	759.695	612.206

Toelichtingen bij het geconsolideerd overzicht van de financiële positie

Na de toewijzing van de goodwill van de overname van de vennootschap SPT Offshore aan de immateriële vaste activa, stijgen deze met 23,2%.

De verliezen op bepaalde bouwplaatsen in India leiden tot het boeken van een waardevermindering op de goodwill betreffende ISD, een Indiaas filiaal van DEME, met 5 miljoen euro.

Het bedrag van de materiële vaste activa daalt in 2020 voor het eerst sinds vele jaren. De investeringen in de vloot van DEME werden immers meer dan gecompenseerd door de afschrijvingskosten in het boekjaar. De materiële vaste activa omvatten 506 miljoen euro aanbetalingen voor de schepen in aanbouw, waarvan de grote meerderheid betrekking heeft op de Spartacus en de Orion.

Het eigen vermogen van CFE bedraagt 1,8 miljard euro, een stijging met 2,5%. Het wordt negatief beïnvloed door de evolutie van de pensioenverbintenissen (-4,7 miljoen euro), de marktwaarde van de voor afdekking gebruikte instrumenten (-8,8 miljoen euro) en de wisselkoersverschillen (-11,7 miljoen euro) ten gevolge van de opwaardering van de euro tegenover de meeste valuta.

De behoefte aan werkkapitaal bedraagt -560,4 miljoen euro op 31 december 2020. Ze verbetert beduidend tegenover 2019, zowel bij DEME als bij Contracting.

De netto financiële schuld bestaat uit enerzijds kortlopende en langlopende financiële schulden

van respectievelijk 412,6 miljoen euro en 948,5 miljoen euro en anderzijds geldmiddelen van 759,7 miljoen euro.

1.2. BELANGRIJKSTE RISICO'S

De gedelegeerd bestuurder van CFE is belast met het uitwerken van een kader van interne controle en risicobeheer, dat ter goedkeuring aan de Raad van Bestuur wordt voorgelegd. De Raad van Bestuur is de beoordeling van de implementatie van dit kader, rekening houdend met de aanbevelingen van het Auditcomité. Ten minste eenmaal per jaar evalueert het Auditcomité de door de gedelegeerd bestuurder uitgewerkte systemen van interne controle, om zich ervan te vergewissen dat de belangrijkste risico's behoorlijk werden geïdentificeerd, gemeld en beheerd. De dochtervennootschappen van CFE zijn verantwoordelijk voor het beheer van hun eigen operationele en financiële risico's. Deze risico's, die van sector tot sector variëren, worden niet centraal beheerd op het niveau van CFE. De managementteams van de dochtervennootschappen rapporteren aan hun raad van bestuur over risicobeheer.

Dit hoofdstuk beschrijft in algemene termen enerzijds de risico's waaraan CFE als holdingvennootschap blootgesteld is en anderzijds de operationele en financiële risico's van de verschillende polen waarin het via haar participaties (direct of indirect) actief is.

1.2.1. RISICO'S OP HET NIVEAU VAN CFE

Liquiditeitsrisico

CFE waakt erover steeds over voldoende financiële middelen te beschikken om haar verplichtingen tegenover haar schuldeisers na te leven. In de loop van het boekjaar 2020 heeft CFE haar bevestigde kredietlijnen met 70 miljoen euro verhoogd. Ze bedragen 274 miljoen euro, waarvan 80 miljoen op 31 december 2020 gebruikt is. Daarnaast beschikt CFE over 59,3 miljoen beschikbare geldmiddelen.

CFE heeft op 31 december 2020 alle financiële ratio's (covenants) nageleefd.

Rentevoetrisico

CFE is blootgesteld aan de impact van een variatie van de rentevoeten op haar financiële schuld met variabele rente.

Dit risico wordt gedeeltelijk gecompenseerd door het gebruik van rentevoetdekkingen van het type "Interest Rate Swap" (IRS). Het notionele bedrag van de IRS bedroeg 50 miljoen euro op 31 december 2020.

Wisselkoersrisico

Afgezien van een niet significante residuele blootstelling aan de Tunesische dinar is CFE niet langer blootgesteld aan een wisselkoersrisico.

Tegenpartijrisico

Na de boeking in 2019 van een waardevermindering op al haar vorderingen op de staat Tsjad die niet door Credendo worden gedekt, heeft CFE geen significante blootstelling aan het tegenpartijrisico meer.

Voor wat de andere dan hierboven vermelde operationele risico's van de niet aan CFE overgedragen activiteiten betreft, verwijzen we naar punt 1.2.2 hierna.

1.2.2. RISICO'S OP HET NIVEAU VAN DE DOCHTERVENNOOTSCHAPPEN

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de gemeenschappelijke risico's en de eigen risico's van de drie polen.

VOOR DE DRIE POLEN GEMEENSCHAPPELIJKE RISICO'S

Risico's met betrekking tot de uitvoering van projecten

Het belangrijkste kenmerk van de vakgebieden van de groep CFE is de verbintenis bij het indienen van een offerte (of bij de verkoop van een vastgoed) om een object te realiseren dat uniek van aard is, voor een prijs waarvan de modaliteiten vooraf bepaald zijn, binnen een overeengekomen termijn.

De risicofactoren hebben bijgevolg betrekking op:

- het bepalen van de prijs van het te realiseren object en eventueel de afwijking tussen de voorziene prijs en de reële kostprijs na variaties van de eenheidsprijzen en/of de hoeveelheden die bij de inschrijving waren voorzien;
- de mogelijkheid (of onmogelijkheid) om de gedane meerkosten en prijstoeslagen te dekken;
- het ontwerp, indien de onderneming er verantwoordelijk voor is;
- de eigenlijke realisatie;
- de beheersing van de bestanddelen van de kostprijs;
- de vertragingen, diverse interne en externe factoren die de leveringsdatum kunnen beïnvloeden;
- de prestatieverplichtingen (kwaliteit, termijn) en hun directe en indirecte gevolgen;
- de garantieverplichtingen (tienjarige garantie, onderhoud);
- de naleving van het sociaal recht, uitgebreid tot de dienstverleners en in termen van de veiligheid.

De procedures voor het beheer van de voornoemde risico's zijn:

- Vooraf, tijdens de studiefase:
 - voorafgaande analyse;
 - behandeling in het Risicocomité voor de indiening van offertes die een bepaalde drempel overstijgen;
 - beoordeling van de correcte dimensionering van de verantwoordelijke teams;
 - inachtneming van de feedback in de studiefase.
- Achteraf, tijdens de uitvoeringsfase:
 - organisatie van de voorbereiding van de bouwplaatsen;
 - invoering van specifieke, aan het vakgebied aangepaste beheersystemen;
 - toepassing van formules voor prijsherziening;
 - overdracht van het risico op onderaannemers en leveranciers;
 - voorafgaande keuze van de technische oplossingen of uitrustingen;
 - dialoog met de klant en de opdrachtgever;
 - opstellen van contractuele clausules met wederzijdse verbintenissen;
 - toepassing van betalingsgaranties;
 - gebruik van verzekeringspolissen.

Conjunctuurrisico's

De verschillende polen van CFE zijn door hun aard onderhevig aan sterke cyclische schommelingen. Deze vaststelling moet echter worden genuanceerd per pool of divisie, aangezien de sleutelfactoren van geval tot geval kunnen verschillen.

Bijvoorbeeld:

- de activiteiten baggerwerken en waterbouwkunde zijn gevoelig voor de internationale conjunctuur, de evolutie van de wereldhandel en het investeringsbeleid van de staten op het vlak van grote infrastructuurwerken en duurzame ontwikkeling. Een vertraging van de groei op een of meer markten waar DEME actief is, kan een negatieve invloed hebben op haar activiteitsniveau en haar resultaten;
- de activiteiten bouw en vastgoedontwikkeling volgen voor hun kantorencomponent de klassieke conjunctuurcyclus, terwijl de activiteit privéwoningen meer direct afhankelijk is van de conjunctuur, het vertrouwen van de huishoudens en de rentevoeten.

Risico's met betrekking tot het kader en de arbeiders

CFE Contracting lijdt aan een chronisch gebrek aan kaderpersoneel en geschoolde arbeiders. De goede realisatie van de projecten in de fase van de studie, van de voorbereiding en van de uitvoering is afhankelijk van het kwalificatie- en competentieniveau van het personeel en zijn beschikbaarheid op de arbeidsmarkt.

Ook op de markt van de talenten moet DEME erin slagen uiterst gekwalificeerde medewerkers die in staat zijn om buitenlandse projecten te leiden, aan te trekken, te motiveren en te behouden.

Marktrisico's

Rentevoeten

DEME en BPI doen belangrijke en over lange periodes gespreide investeringen. In deze context en in het kader van de terbeschikkingstelling van kredieten op lange termijn, de financiering van grote projecten en investeringen, passen deze entiteiten in voorkomend geval een beleid voor de dekking van de rentevoeten toe. Het renterisico kan echter nooit volledig worden uitgesloten.

Wisselkoers

Gelet op het internationale karakter van de activiteiten en de uitvoering van opdrachten in vreemde valuta, zijn de verschillende polen van de groep blootgesteld aan een wisselkoersrisico. Om dit risico te beperken, passen ze dekkingen van het wisselkoersrisico toe of gaan ze over tot de termijnverkoop van valuta. Het wisselkoersrisico kan echter nooit volledig worden uitgesloten.

Krediet

Om het courante solvabiliteitsrisico te beperken, controleren DEME CFE Contracting bij de overmaking van offertes de solvabiliteit van hun klanten. Daarna volgen zij geregeld de uitstaande bedragen van hun klanten en passen zij indien nodig hun houding tegenover hen bij. Voor klanten met een niet te verwaarlozen kredietrisico worden voorschotten en/of bankgaranties van de betaling geëist vooraleer de werken beginnen.

Bij grote contracten voor het buitenland, indien het land in kwestie ervoor in aanmerking komt en het risico door een kredietverzekering kan worden gedekt, dekt DEME zich in bij in dit domein competente organismen, zoals Credendo Group. Toch kan het kredietrisico nooit volledig worden uitgesloten.

Liquiditeit

Om het liquiditeitsrisico te beperken hebben de vennootschappen van de groep CFE hun financieringsbronnen gediversifieerd in vier categorieën:

- een obligatielening van 30 miljoen euro, uitgegeven door BPI (vervalt in 2022),
- bevestigde bilaterale kredietlijnen op middellange termijn bij DEME en BPI,
- leningen of leasingcontracten van het type "project finance", die DEME gebruikt voor de financiering van sommige van haar schepen en die BPI toepast voor de financiering van haar vastgoedprojecten,
- bankleningen of handelspapier voor de dekking van de kasbehoeften op korte en middellange termijn.

DEME, CFE Contracting en BPI hebben op 31 december 2020 al hun financiële ratio's (covenants) nageleefd.

Risico's met betrekking tot de prijzen van grondstoffen, materialen en onderaannemers

DEME en CFE Contracting zijn potentieel blootgesteld aan de prijsstijging van bepaalde grondstoffen, mineralen en prestaties van onderaannemers. Dergelijke stijgingen kunnen een nadelige invloed hebben op de rentabiliteit van de projecten. Er wordt ook aan herinnerd dat DEME specifieke dekkingen toepast voor de dieselprijzen, voor contracten die geen prijsherzieningsmechanisme voorzien.

Risico's met betrekking tot de afhankelijkheid van klanten of leveranciers

Gelet op de aard van haar activiteiten en haar organisatietype, dat voortvloeit uit het lokale karakter van haar markten, meent CFE dat het niet volledig afhankelijk is van een klein aantal klanten, leveranciers of onderaannemers.

Milieurisico's

Zoals elke onderneming die actief is in het domein van de baggerwerken en de waterbouwkunde hecht DEME een bijzondere aandacht aan de milieurisico's, die van tweeërlei aard zijn:

- een verstoring van de flora en/of fauna of een toevallige verontreiniging kan nooit volledig worden uitgesloten, ondanks de zeer strenge preventiemaatregelen die de vennootschap in de uitvoering van baggerwerken toepast;
- de dochtervennootschappen van DEME die in het milieudomein actief zijn, worden door hun aard geconfronteerd met de sanering van zeer verontreinigde bodems, waarbij de omvang en de precieze samenstelling van de verontreiniging niet altijd gemakkelijk vast te stellen zijn voor de start van het contract. Bovendien houden de innoverende technologieën die DEME voor de bodemsanering toepast, door hun aard een mate van risico in.

Vanwege de aard van de werken die zij uitvoert, is het mogelijk dat CFE Contracting gevaarlijke materialen moet behandelen.

CFE Contracting neemt alle voorzorgen op het vlak van de veiligheid en de hygiëne van de werknemers en besteedt er veel aandacht aan, maar toch kan dit risico niet volledig worden uitgesloten. De eerbied voor het milieu is een fundamentele waarde van de verschillende polen van CFE, de alles in het werk stellen om de negatieve impact van hun activiteiten op het milieu te beperken.

Juridische risico's

Gelet op de diversiteit van hun activiteiten en hun geografische inplanting, krijgen DEME, CFE Contracting en BPI te maken met een complexe regelgevende omgeving in verband met de uitvoering van prestaties en de betrokken activiteitendomeinen. Ze zijn meer bepaald onderworpen aan regelgeving met betrekking tot administratieve contracten, overheids- en particuliere opdrachten, burgerlijke aansprakelijkheid, de reglementering van het sociaal recht en van het arbeidsrecht.

Politieke risico's

DEME is blootgesteld aan politieke risico's die verschillende vormen kunnen aannemen: politieke instabiliteit, oorlogen, burgeroorlogen, gewapende conflicten, terrorisme, gijzelneming, afpersing of sabotage.

Dit risico is potentieel bedreigend voor de veiligheid van de werknemers en de goederen. Daarom worden ze van nabij gevolgd en kan een project indien nodig worden stopgezet indien de minimale veiligheidsrisico's niet langer verzekerd zijn: het personeel en het materieel worden dan naar een veiligere plaats overgebracht.

DEME heeft een *Enterprise Security Officer* aangeworven met het oog op:

- de regelmatige update van potentiële dreigingen voor de veiligheid van het personeel en materieel,
- de bijstand voor het invoeren van veiligheidsprocedures,
- de controle van deze procedures,
- de coördinatie, in voorkomend geval, van noodsituaties.

Risico's met betrekking tot de bescherming van intellectueel eigendom en knowhow

DEME heeft een specifieke knowhow en innoverende technologieën in verschillende domeinen ontwikkeld.

Om haar industriële geheimen en het intellectuele eigendom van haar innovaties te beschermen, heeft DEME talrijke patenten aangevraagd voor meer dan honderd specifieke toepassingen.

Risico's met betrekking tot de projectvennootschappen

Om sommige van hun vastgoedoperaties en projecten te realiseren, in het kader van publiek-private samenwerking of concessies, participeren en blijven DEME en BPI participeren in Special Purpose Vehicles die zekerheden verstrekken ter ondersteuning van hun kredieten. Het risico bestaat dat, bij falen van dit type van vennootschappen en afroeping van de zekerheden, de opbrengsten onvoldoende zijn om het eigen vermogen dat ter beschikking werd gesteld voor het verkrijgen van de kredieten, geheel of gedeeltelijk terug te betalen.

Risico's met betrekking tot de Brexit

De Brexit zal een invloed hebben op de relatie van DEME met haar cliënten, leveranciers en medewerkers. Daarnaast zullen de veranderingen de volgende operationele afdelingen beïnvloeden: Operations, Procurement, Finance, Compliance en Human Resources. Een evaluatie van de impact van de Brexit op de activiteiten van DEME werd en wordt uitgevoerd op basis van de principes in de tot stand gekomen deal. Voorlopig kan geen enkel materieel risico geïdentificeerd worden.

Risico's met betrekking tot COVID-19

Om de gezondheid van iedereen te vrijwaren, heeft het management van de verschillende divisies de nodige maatregelen genomen als reactie op de Covid-19-pandemie waaronder in het bijzonder reisbeperkingen, telewerk, het strikt naleven van de regels inzake 'social distancing' en het houden van vergaderingen op afstand. De groep doet er alles aan om de schadelijke gevolgen van de pandemie te beperken, maar het is duidelijk dat ook in 2021 er een negatieve impact op de activiteit, cashflow en resultaten zal zijn als gevolg van:

- vertragingen en tijdelijke stillegging van vele bouwwerken ten gevolge van de afzonderings- en quarantainemaatregelen die zijn opgelegd in verschillende landen;
- het productiviteitsverlies op de bouwwerken die niet worden stilgelegd als gevolg van de moeilijkheden bij het mobiliseren van de noodzakelijke arbeidskrachten en de grote verstoringen in de toeleveringsketen ('supply chain');
- de vertragingen bij het opstarten van nieuwe werken en het behalen van nieuwe opdrachten.

Risico's met betrekking tot de informaticaveiligheid

In een tijdperk van digitalisatie en telewerk dreigen de informaticarisico's meer en meer de activiteiten van de vennootschappen van CFE te vertragen, of hun waardevolste middelen en gegevens in gevaar te brengen.

De belangrijkste informaticarisico's zijn: virussen en malware, phishing, hacking (cyberaanvallen), verlies van vertrouwelijke informatie, verwerkingsfouten, het fysieke risico van verlies of diefstal, en verduistering.

Naarmate het wordt geïdentificeerd, is elk type risico het voorwerp van een reeks specifieke maatregelen om de risico's en in voorkomend geval hun gevolgen maximaal te beperken.

Bijvoorbeeld:

- de installatie en regelmatige update van professionele antivirussoftware op elke werkpost;
- met regelmatige intervallen worden voor het volledige personeel opleidingen en sessies voor de bewustmaking rond social engineering georganiseerd, met een focus op de menselijke en technische opsporingsmiddelen;
- aan Outlook is een professionele service toegevoegd voor de rapportage en analyse van "phishing" e-mails;
- er is een strategie met complexe wachtwoorden en een goed geconfigureerde en geüpdatete multifactor-authenticatie uitgerold;
- de groep doet een beroep op externe dienstverleners om een intrusietest uit te voeren;
- de groep doet een beroep op externe dienstverleners om de systemen te analyseren en haar te

- waarschuwen voor incidenten met een mogelijke negatieve impact;
- de groep doet een beroep op de chief information security officers om audits uit te voeren van de implementatie van ons veiligheidsbeleid;
- de toegang tot vertrouwelijke en gevoelige mappen wordt beperkt volgens de gebruikersprofielen. De bestanden en resources zijn per dienst gepartitioneerd, met authenticatie.
- er is een krachtig back-upstelsel ingevoerd;
- de werknemers worden systematisch opgeleid in het gebruik van de toepassingen en de software.

Het boekjaar 2020 werd gekenmerkt door een groot aantal interventies van de gespecialiseerde informaticateams, zonder beduidende gevolgen voor de betrokken dochterondernemingen.

OPERATIONELE RISICO'S EIGEN AAN DE POLEN BAGGERWERKEN, MILIEU, OFFSHORE EN INFRA

Risico's met betrekking tot baggerwerken en offshore

In de uitvoering van haar projecten voor baggerwerken, de plaatsing van windturbines, het leggen van onderzeese kabels en de waterbouwkunde wordt DEME geconfronteerd met diverse specifieke operationele risico's in verband met:

- het bepalen van de aard en de samenstelling van de bodem;
- de klimaat- en weersomstandigheden, met inbegrip van extreme klimaatgebeurtenissen (stormen, tsunami's, aardbevingen enz.);
- de slijtage van het materieel;
- technische incidenten en storingen die de prestaties van de schepen kunnen beïnvloeden;
- de falen van onderaannemers of leveranciers, in het bijzonder in het kader van EPCI-contracten;
- het ontwerp en de engineering van het project;
- de evolutie van het reglementaire kader in de loop van het contract;
- de betrekkingen met de onderaannemers, leveranciers en partners.

Risico's met betrekking tot de ontwikkeling van concessies

DEME heeft sedert verscheidene jaren een activiteit van concessies en publiek-private samenwerkingen ontwikkeld. DEME wordt in dit kader geconfronteerd met specifieke risico's in verband met:

- de evolutie van de elektriciteitsprijs (concessies voor offshore windparken);
- de evolutie van het scheepvaartverkeer (havenconcessies);
- de onderhoudsactiviteiten;
- het vermogen om deze grootschalige projecten te financieren.

Risico's met betrekking tot de investeringen in de vloot

De activiteiten van DEME zijn voornamelijk maritiem en worden gekenmerkt door hun kapitaalintensieve karakter, met de noodzaak om regelmatig in nieuwe schepen te investeren om de vloot in de voorhoede van de technologie te houden. DEME wordt bijgevolg geconfronteerd met complexe investeringsbeslissingen en specifieke operationele risico's in verband met:

- het technische ontwerp van de investering (type vaartuig, capaciteit, vermogen, ...) en de beheersing van nieuwe technologieën;
- het interval tussen de investeringsbeslissing en de ingebruikneming van het schip en het vatten

van de toekomstige markt;

- het beheer van de uitvoering van de investering door de scheepswerf (kosten, prestatie, conformiteit, ...);
- de benutting van de vloot en de planning van de activiteiten;
- de financiering.

DEME beschikt over bevoegd personeel dat in staat is om nieuwe schepen te ontwerpen en grootschalige projecten te bestuderen en uit te voeren. Gelet op de aard zelf van de activiteit en het geheel van externe elementen die erin meespelen, kan het inherente risico van de activiteit echter niet volledig worden uitgesloten.

Fraude- en integriteitsrisico's

DEME ziet zorgvuldig toe op haar procedures voor het vermijden van fraude- en integriteitsrisico's. Het ontwikkelt een centralisatie op de zetel van de wereldwijde financiële betalingen binnen de groep DEME. Tot slot is het kader van de interne auditfunctie gecentraliseerd en is een nieuwe verantwoordelijke voor de interne audit aangesteld.

Dossier Sabetta

Zoals aangegeven in onze vorige jaarverslagen, voert het Parket sinds 2016 een onderzoek naar vermeende onregelmatigheden bij de toekenning van een contract aan Mordraga, een dochtervennootschap van DEME, inzake de uitvoering van baggerwerken in de haven van Sabetta (Rusland) in 2014 en 2015.

Het betrokken contract werd door een Russische private aannemingsgroep aan Mordraga gegund in het kader van een onderhandse aanbesteding.

Het Parket heeft eind december 2020 verscheidene vennootschappen en personeelsleden van de DEME-groep opgeroepen om voor de raadkamer te verschijnen.

Zowel DEME, Dredging International als één personeelslid hebben uitvoerige bijkomende onderzoeksmaatregelen gevorderd bij de bevoegde onderzoeksrechter omdat zij van oordeel zijn dat belangrijke elementen à décharge verder onderzocht dienen te worden.

De zitting van de raadkamer werd sine die uitgesteld. Er weze benadrukt dat de raadkamer zelf geen uitspraak doet over de grond van de zaak, doch enkel oordeelt over de vraag of er al dan niet voldoende bezwaren zijn om een zaak ten gronde te laten beoordelen door de bevoegde rechter.

Gelet op het voorgaande is het voor DEME momenteel onmogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de financiële gevolgen van de lopende procedure. Als gevolg, heeft DEME geen voorziening geboekt op 31 december 2020 (volgens de toepassing van IAS 37).

DEME behoudt het volste vertrouwen in het verdere verloop van de procedure.

OPERATIONELE RISICO'S EIGEN AAN DE POOL CONTRACTING

Contractuele risico's van publiek-private samenwerkingscontracten

De juridische en contractuele risico's waarmee de pool Contracting wordt geconfronteerd, zijn groter in een publiek-privaat samenwerkingscontract (bv. een Design, Build, Finance and Maintain (DBFM contract)), waarvan de duur van enkele jaren tot verscheidene decennia kan variëren. De risico's worden voor de indiening van de offerte beoordeeld in de studiefase, die meestal veel langer duurt dan bij een klassiek bouwcontract. De belangrijkste risico's van de exploitatie van werken in concessie hebben betrekking op de levensduur van het werk in het licht van de in het concessiecontract vastgelegde doelstellingen voor het onderhoud en de herstellingen. Voor elke in het kader van een publiek-privaat samenwerkingscontract geëxploiteerde infrastructuur moeten op basis van een raming van het grote onderhoud voorzieningen worden genomen voor de kosten van de vernieuwing van de uitrusting en het onderhoud van de werken.

De maatregelen voor het beheer van de risico's van samenwerkingscontracten zijn:

- De behandeling in het Risicocomité vooraleer de offerte wordt ingediend.
- De montage van de operatie in een projectvennootschap, met een financiering die grotendeels wordt verzekerd door een schuld zonder of met beperkt verhaal op de aandeelhouders.
- Het betrekken van kredietverstrekkers in de aanloop naar de projecten.
- Het beroep op externe consultants.

Juridische risico's van het sociaal recht en het arbeidsrecht

Sociale risico's

De sociale risico's waarmee CFE Contracting wordt geconfronteerd, liggen in de context van de grensoverschrijdende toeleveringsketen, voornamelijk in de bouwsector.

De belangrijkste geïdentificeerde risico's voor de werven in België zijn: de herkwalificatie van onderaannemingscontracten van eerste rang en het ontbreken van de checkin@work-aangifte. Elke inbreuk op de sociale wetgeving kan een juridisch als een reputatierisico inhouden.

Maatregelen voor risicobeheer

Om te voorkomen dat dergelijke risico's zich voordoen, heeft CFE Contracting een beleid voor onderaanneming, verzorgt het opleidingen in alle entiteiten. Het management van de dochtervennootschappen verzekert de toepassing van het beleid in de divisies van Contracting.

Als aanvulling op deze structurerende maatregelen voor de versterking van de effectiviteit van de preventie, worden sinds 2018 sociale audits van de onderaannemingen op de bouwplaatsen uitgevoerd. In deze audits gaat een bijzondere aandacht naar het respecteren van de sociale verplichtingen. De sociale risico's worden elk semester geanalyseerd en actieplannen worden opgesteld.

Geschillen

BPC NV, een dochtervennootschap van CFE Contracting NV werd op 19 mei 2020 veroordeeld, wegens vermeende schendingen van het arbeidsrecht die naar verluidt zijn begaan door een van haar onderaannemers in 2017. BPC NV weerlegt met klem de aantijgingen die tegen haar zijn gemaakt in de beslissing in eerste aanleg en ging in beroep tegen deze beslissing.

OPERATIONELE RISICO'S EIGEN AAN DE POOL VASTGOEDONTWIKKELING

Risico's met betrekking tot de economische omgeving

De pool is blootgesteld aan lokale, regionale, nationale en internationale economische omstandigheden en andere gebeurtenissen met een impact op de markten waar BPI werkzaam is. Momenteel bevinden de projecten van de pool zich uitsluitend in België, het Groothertogdom Luxemburg en Polen. Een wijziging van de belangrijkste macro-economische indicatoren, van de geopolitieke omgeving of van de economische cyclus in het algemeen kan een invloed hebben op het vertrouwen van de huishoudens, de beleggers en de private en publieke en entiteiten. Ze kan leiden tot (i) een daling van de vraag naar woningen, handelsruimten en andere categorieën van vastgoedactiva, (ii) een daling van de verkoopprijzen en een lager rendement waarop de verkoopprijs kan worden berekend en (iii) een hoger risico van falen van dienstverleners, aannemers in de bouw en andere betrokkenen. Een variatie van de hypotheekrente kan een invloed hebben op het vermogen van de huishoudens en de privébeleggers om residentiële vastgoedactiva te kopen, zodat de vraag naar deze activaklasse daalt.

Op de kantoormarkt kan een variatie van de rentevoeten op lange termijn eveneens een invloed hebben op het rendement dat wordt gebruikt om de prijs van kantoorvastgoed te berekenen. Een dergelijke variatie kan dus een significante impact hebben op het vermogen van de pool om residentiële of kantoorgebouwen te verkopen.

Risico's met betrekking tot de verwerving van vastgoed

Vooraleer zij een grondpositie koopt, bestudeert BPI de financiële, technische en stedenbouwkundige haalbaarheid van het vastgoedproject. Deze haalbaarheidsstudies, waarbij externe experts of consultants worden betrokken, vertrekken van hypothesen over de economische, markt- en andere omstandigheden (met inbegrip van ramingen van de potentiële verkoopprijzen). Ondanks de behoedzame aanpak van BPI is het mogelijk dat zij geen rekening houdt met of geen kennis heeft van alle relevante factoren om een verlichte beslissing te nemen.

De systematische beoordeling van alle vastgoedaankopen door het Investeringscomité van de vennootschap beperkt dit risico.

Risico's met betrekking tot de ontwikkeling van vastgoed

Alle projecten zijn afhankelijk van de toekenning van een stedenbouwkundige vergunning, een bouwvergunning en een milieuvergunning. De realisatie van elk project kan bijgevolg worden beïnvloed door (i) het onvermogen van de pool om de vereiste vergunningen te verkrijgen, te behouden of te vernieuwen of (ii) elke vertraging in het verkrijgen, behouden of vernieuwen van de vergunningen en (iii) het onvermogen van BPI om de voorwaarden van de vergunningen na te leven.

Bovendien kunnen de wijzigingen die de bevoegde overheden aanbrengen aan de juridische omgeving en de administratieve procedures met betrekking tot de indiening, de afgifte of de geldigheid van dergelijke vergunningen een negatieve weerslag hebben op het financiële resultaat van een project.

De oplevering van de projecten kan worden vertraagd of in het gedrang worden gebracht door diver-

se factoren, zoals de weersomstandigheden, ongevallen op de bouwplaats, natuurrampen, arbeidsconflicten, een gebrek aan uitrustingen of bouwmaterialen, ongevallen of andere onvoorziene moeilijkheden. BPI kan bovendien bijkomende kosten oplopen in verband met de bouw of de ontwikkeling van haar projecten die de oorspronkelijke ramingen overschrijden.

Wanneer een project niet binnen de vereiste termijn of volgens de overeengekomen voorwaarden kan worden ontwikkeld, kan dat tot bijkomende kosten en penaliteiten leiden.

Dit risico wordt beperkt door het feit dat BPI de bouw van haar projecten vrijwel systematisch toevertrouwt aan een van de dochtervennootschappen van CFE Contracting (forfaitaire contracten) en passende verzekeringsdekkingen neemt.

Liquiditeits- en financieringsrisico's

De ontwikkeling van projecten vereist grote investeringen, die voornamelijk met eigen middelen en externe financieringsbronnen worden gefinancierd.

BPI zou mogelijk niet in staat kunnen zijn de bestaande financieringsovereenkomsten te vernieuwen of nieuwe financieringen tegen commercieel wenselijke voorwaarden aan te trekken.

Echter en gelet op de groei van het uitstaand vastgoedbestand, heeft BPI haar beleid voor de diversificatie van haar financieringsbronnen voortgezet door haar bevestigde kredietlijnen uit te breiden, gebruik te maken van haar programma voor waardepapier en orderbriefjes op middellange termijn, en door verscheidene nieuwe financieringen van projecten te verzekeren, in België en Luxemburg, tegen vrijwel dezelfde voorwaarden als vóór de gezondheidscrisis. Per 31 december 2020 beschikt BPI over 44 miljoen euro niet gebruikte bevestigde bilaterale kredietlijnen.

Risico's met betrekking tot de capaciteit om de projecten te verkopen

De activiteit, de financiële positie, de resultaten en de vooruitzichten van BPI hangen bijna uitsluitend af van de verkoop van haar projecten.

De investeringen in vastgoed waarvoor nog geen bouwvergunningen zijn verkregen, zijn relatief weinig liquide. Het is mogelijk dat BPI geen passende koper vindt voor dit type actief indien het liquiditeitsnodig heeft. De marktomstandigheden kunnen BPI bovendien verplichten om haar projecten te verkopen voor lagere prijzen dan voorzien.

Het onvermogen van de pool om een positieve kasstroom uit de verkoop van projecten te genereren, kan een negatieve invloed hebben op zijn vermogen om zijn schulden af te lossen.

Dit risico wordt evenwel beperkt door een zorgvuldige marktstudie voorafgaand aan elke investering en tijdens haar ontwikkeling, en door de elasticiteit van de vraag op de residentiële markt. Het verkoopritme van de lopende vastgoedprogramma's blijft in 2020 op een zeer bevredigend niveau.

Risico met betrekking tot de concentratie van de portfolio

De pool streeft naar een gediversifieerde projectportfolio. Toch bevindt meer dan 50% van zijn projecten zich in België en op de residentiële markt. Bijgevolg zou elke vertraging of elke wijziging van de reglementering in België of elke wijziging van de markt met een weerslag op de residentiële markt een beduidende schadelijke impact kunnen hebben op de resultaten en de operaties van de pool. BPI voert

evenwel een beleid voor de diversificatie van haar portfolio.

Risico's met betrekking tot belanghebbenden

De pool onderhoudt contractuele betrekkingen met verscheidene partijen, zoals partners, investeerders, huurders, aannemers, financiële instellingen en architecten. Deze belanghebbenden kunnen storingen in hun werking ondervinden of worden blootgesteld aan financiële moeilijkheden die tot vertragingen kunnen leiden of tot een volledige onmogelijkheid om hun contractuele verplichtingen na te leven.

Hoewel de contractuele akkoorden meestal garanties bevatten, kan een falen of een faillissement van een belanghebbende de garanties geheel of gedeeltelijk onuitvoerbaar maken.

Zoals reeds vermeld, wordt het risico in grote mate getemperd door het feit dat BPI de bouw van haar projecten vrijwel systematisch aan dochtervennootschappen van CFE Contracting toevertrouwt.

Risico's met betrekking tot de concurrentie

De pool wordt geconfronteerd met de concurrentie van andere vastgoedontwikkelaars op de verschillende markten waar hij actief is. Een dergelijke concurrentie kan een weerslag hebben op het vermogen van de pool om de projecten tegen aantrekkelijke tarieven en prijzen te verhuren en te verkopen, en dus een schadelijk gevolg voor de activiteit, de financiële positie, de resultaten en de vooruitzichten van de pool.

Deze activiteit wordt ook gekenmerkt door de lange duur van de cyclussen van de operaties, wat de noodzaak impliceert om op de beslissingen vooruit te lopen en verbintenissen op lange termijn aan te gaan.

1.3. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na 31 december 2020 is de financiële en commerciële situatie van de groep CFE niet beduidend gewijzigd.

1.4. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

DEME verricht doorlopend onderzoek om de efficiëntie van haar vloot te verbeteren. In samenwerking met de universiteiten en met het Vlaams Gewest voert zij studies uit voor de ontwikkeling van duurzame energieproductie in zee. In samenwerking met privéondernemingen voert het ook studies uit naar technieken voor de exploitatie van polymetaalmodules.

1.5. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De groep CFE heeft een systeem met beleggingslimieten ingevoerd om haar tegenpartijrisico te beheren. Dit systeem bepaalt maximale risicobereiken voor de tegenpartijen, gedefinieerd volgens hun door Standard & Poor's en Moody's gepubliceerde kredietnoteringen. Deze limieten worden regelmatig gevolgd en bijgewerkt.

1.6. VOORUITZICHTEN 2021

Hoewel de negatieve impact van de gezondheidscrisis zich in de eerste maanden van 2021 nog zal laten voelen, verwacht CFE een stijging van haar omzet en haar bedrijfsresultaat in 2021, zonder evenwel reeds de niveaus van 2019 (voor de gezondheidscrisis) te evenaren.

Met een goed gevuld orderboek zou DEME in 2021 een hogere omzet en nettoresultaat moeten realiseren.

CFE Contracting verwacht eveneens een stijging van haar omzet en haar nettoresultaat in 2021.

Bij gebrek aan oplevering van projecten in Polen, wat aanleiding geeft tot het realiseren van de overeenkomstige resultaten, en vanwege de vertraging in het verkrijgen van bouwvergunningen in Brussel, zou het nettoresultaat van BPI in 2021 moeten dalen maar wel op een hoog peil blijven.

III. VERKLARING INZAKE DEUGDELIJK BESTUUR

1. REFERENTIECODE

De vennootschap neemt de Belgische Corporate Governance Code 2020 (“Code 2020”) als referentiecodelaan. De Code 2020 kan worden geraadpleegd op de website van de Commissie Corporate Governance (www.corporategovernancecommittee.be).

De Raad van Bestuur van CFE heeft op 9 december 2005 de eerste versie van het Corporate Governance Charter (het “Charter”) goedgekeurd.

Het Charter wordt regelmatig aangepast aan de bepalingen van de nieuwe Belgische Corporate Governance Code en aan de overige toepasselijke regelgeving.

De belangrijke wijzigingen van het Charter worden toegelicht in de verklaring van deugdelijk bestuur, die een specifiek hoofdstuk uitmaakt van het jaarverslag overeenkomstig artikel 3:6, §2 WVV (de “Verklaring”).

Sinds 9 december 2005 heeft de Raad van Bestuur de volgende wijzigingen van het Charter goedgekeurd:

- 7 mei 2009: aanpassing van het Charter na de herziening van de Belgische Corporate Governance Code;
- 8 december 2011: aanpassing van het Charter om het in overeenstemming te brengen met de wet van 6 april 2010 tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen en de wet van 20 december 2010 betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van genoteerde vennootschappen;
- 24 december 2013: aanpassing van het Charter na de verandering van controle over de vennootschap in 2013;
- 26 februari 2015: aanpassing van het Charter om het in overeenstemming te brengen met de Europese Verordening (EU) 596/2014 van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik;
- 24 februari 2016: invoering in het Charter van de leeftijdslimiet voor bestuurders;
- 25 februari 2017: aanpassing van het Charter met betrekking tot het dagelijks bestuur van de vennootschap;
- 26 maart 2019: aanpassing van het Charter om het in overeenstemming te brengen met de wet tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, en versoepeeling van de regel inzake de leeftijdslimiet voor bestuurders;
- 26 maart 2020: aanpassing van het Charter om het in overeenstemming te brengen met de Code 2020, ingevoerd door het koninklijk besluit van 12 mei 2019 houdende aanduiding van de na te leven code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen.

Het Charter is in beide talen (Nederlands en Frans) beschikbaar op de website van de vennootschap (www.cfe.be). Dit hoofdstuk (“Verklaring inzake deugdelijk bestuur”) bevat de informatie bedoeld in artikelen 3:6, §2 en 3:32, §1, tweede alinea, 7° WVV. Dit hoofdstuk behandelt in het bijzonder de

feitelijke informatie met betrekking tot het deugdelijk bestuur en geeft uitleg over bepaalde afwijkingen van de Code 2020 in het afgelopen boekjaar, volgens het “pas toe of leg uit” beginsel (*“comply or explain”*).

2. RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur bepaalt de oriëntaties en de waarden, de strategie en het kernbeleid van de vennootschap. Hij onderzoekt de significante operaties die er betrekking op hebben en keurt ze goed, ziet toe op hun uitvoering en bepaalt elke maatregel die nodig is voor de implementatie van zijn beleid. Hij beslist over het risiconiveau dat de vennootschap bereid is te aanvaarden.

De Raad van Bestuur:

- keurt het algemene kader van de interne controle en het risicobeheer goed en ziet toe op zijn toepassing;
- neemt alle nodige maatregelen om de integriteit van de jaarrekeningen te verzekeren;
- houdt toezicht op de prestaties van de commissaris;
- onderzoekt de prestaties van de gedelegeerd bestuurder;
- ziet toe op de goede werking en de efficiëntie van de gespecialiseerde comités van de Raad van Bestuur.

2.1. SAMENSTELLING

De samenstelling van de Raad van Bestuur mikt op een evenwicht tussen ervaring, competentie en onafhankelijkheid, met eerbied voor de diversiteit en meer bepaald de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De Raad van Bestuur ziet meer bepaald toe op het behoud van het evenwicht van zijn samenstelling inzake leeftijd en professionele en internationale ervaring. Hij vindt het ook belangrijk om te beschikken over personen met ervaring in het domein van de technologische en digitale transformatie. Deze evenwichten worden jaarlijks door het Benoemings- en Remuneratiecomité opnieuw beoordeeld.

Op 31 december 2020 bestaat de Raad van Bestuur uit elf leden, die op de onderstaande datums in functie zijn getreden en van wie het mandaat onmiddellijk afloopt na de gewone algemene vergadering in de onderstaande jaren:

	Infunctietreding	Einde van het mandaat
Luc Bertrand	24.12.2013	2021
Piet Dejonghe (*)	24.12.2013	2021
John-Eric Bertrand	24.12.2013	2021
Jan Suykens	24.12.2013	2021
Koen Janssen	24.12.2013	2021
Philippe Delusinne	07.05.2009	2024
Christian Labeyrie	06.03.2002	2024
Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais	03.05.2007	2023
Pas De Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaert	07.10.2016	2024
Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel	03.05.2018	2021
Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer	03.05.2018	2022

(*) Gedelegeerd bestuurder

De mandaten van Luc Bertrand, John-Eric Bertrand, Piet Dejonghe, Koen Janssen, Jan Suykens en Euro-Invest Management BV (vertegenwoordigd door Martine Van den Poel) verstrijken op datum van de gewone algemene vergadering van 6 mei 2021. De Raad van Bestuur zal de gewone algemene vergadering voorstellen om de mandaten van Luc Bertrand, John-Eric Bertrand, Piet Dejonghe, Koen Janssen, Jan Suykens voor een periode van vier jaar te hernieuwen. Hoewel Luc Bertrand de leeftijdslimiet voorbij is, meent de raad dat hij met zijn kennis en ervaring nog een uitzonderlijke en significante bijdrage aan de beraadslagingen van de Raad van Bestuur kan leveren. De Raad van Bestuur wenst Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door mevrouw Martine Van den Poel, te bedanken voor de bijdrage, ondersteuning en expertise die ze heeft geleverd tijdens haar mandaat als bestuurder en voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

Bovendien zal de Raad van Bestuur aan de gewone algemene vergadering van 6 mei 2021 voorstellen om Hélène Bostoën te benoemen als onafhankelijk bestuurder voor een periode van 4 jaar, gezien Hélène Bostoën voldoet aan de in artikel 3.5 van de Code 2020 gestelde onafhankelijkheidscriteria. Hélène Bostoën studeerde Handelsingenieur aan de Université Libre de Bruxelles van 1995 tot 2000 en behaalde een MBA aan INSEAD in 2005. Ze is momenteel gedelegeerd bestuurder van Fenixco en is mede-eigenaar. Haar belangrijkste expertise is vastgoedontwikkeling.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de mandaten en functies van de elf bestuurders op datum van 31 december 2020.

Luc Bertrand

Voorzitter van de Raad van Bestuur

**Ackermans & van Haaren
Begijnvest, 113
B- 2000 Antwerpen**

**Lid van het Benoemings- en Remuneratie-
comité**

Uitgeoefende mandaten:

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Ackermans & van Haaren
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van SIPEF

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Voorzitter van de Raad van Bestuur van DEME
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van FinAx
- Bestuurder van Baarbeek
- Bestuurder van Bank J.Van Breda & C°
- Voorzitter van Belfimas
- Bestuurder van Delen Private Bank
- Bestuurder van JM Finn & Co (UK)
- Bestuurder van Verdant Bioscience
- Voorzitter van Scaldis Invest

c. verenigingen:

- Voorzitter van de Board of Trustees van het Belgisch Instituut voor Bestuurders – Guberna
- Bestuurder van het Belgisch Instituut voor Bestuurders – Guberna
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van het Institut de Duve
- Voorzitter van Middelheim Promotors
- Bestuurder van Europalia
- Lid van de algemene raad van het Instituut voor Tropische Geneeskunde
- Lid van de Raad van Bestuur van de KU Leuven
- Regent van het Museum Mayer van den Bergh
- Lid van de algemene raad van Vlerick Leuven Gent School
- Voorzitter Advisory Board Deloitte

Piet Dejonghe

**Ackermans & van Haaren
Begijnvest, 113
B- 2000 Antwerpen**

Gedelegeerd bestuurder

Piet Dejonghe, geboren in 1966, behaalde na zijn studies als licentiaat in de rechten (KU Leuven, 1989), een postgraduaat bedrijfskunde (KU Leuven, 1990) en een MBA (INSEAD, 1993). Voor hij in 1995 naar Ackermans & van Haaren kwam, was hij als advocaat verbonden aan het kantoor Loeff Claeyss Verbeke en actief als consultant bij Boston Consulting Group.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van het Executief Comité van Ackermans & van Haaren
- Bestuurder van Leasinvest Real Estate

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Bestuurder van Baloise Belgium
- Bestuurder van Bank J.Van Breda & C°
- Voorzitter van Brinvest
- Bestuurder van Delen Private Bank
- Bestuurder van Delen Private Bank Luxembourg
- Bestuurder van DEME
- Bestuurder van FinAx
- Bestuurder van GB-INNO-BM
- Bestuurder van Leasinvest-Immo-Lux
- Bestuurder van Profimolux
- Bestuurder van AvH Growth Capital
- Bestuurder van BPI Real Estate Belgium
- Bestuurder van BPI Real Estate Luxembourg
- Bestuurder van MBG
- Bestuurder van BPC
- Bestuurder van BPC Wallonie
- Bestuurder van CFE Contracting
- Bestuurder van Mobix Engema
- Bestuurder van Mobix Stevens
- Bestuurder van CLE
- Bestuurder van Extensa Group
- Bestuurder van Green Offshore
- Bestuurder van Van Laere
- Bestuurder van Bio Cap Invest
- Bestuurder van HDP Charleroi

c. verenigingen:

- Lid van de Raad van Bestuur van SOS Kinderdorpen België

John-Eric Bertrand

Bestuurder

Ackermans & van Haaren
Begijnvest, 113
B- 2000 Antwerpen

Voorzitter van het Auditcomité

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van het Executief Comité van Ackermans & van Haaren
- Bestuurder van Sagar Cements

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Agidens
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Telemont Holding
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Baarbeek Immo
- Bestuurder van DEME
- Bestuurder van AvH Growth Capital
- Bestuurder van Manuchar
- Bestuurder van Axe Investments
- Bestuurder van AvH Resources India
- Bestuurder van Extensa Group
- Bestuurder van Onco DNA
- Bestuurder van VMA
- Bestuurder van VMA Druart
- Bestuurder van VMA Nizet
- Lid van het Investeringscomité van Inventures
- Bestuurder van Profimolux
- Bestuurder van Finasucre
- Lid van het Investeringscomité van Healthquad

c. verenigingen:

- Bestuurder van de Belgian Finance Club

Jan Suykens

Bestuurder

Ackermans & van Haaren
Begijnvest, 113
B- 2000 Antwerpen

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Voorzitter van het Executief Comité van Ackermans & van Haaren
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Leasinvest Real Estate

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Anima Care
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van de Bank J.Van Breda & C°
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van Delen Private Bank
- Bestuurder van Anfima
- Bestuurder van BPI Real Estate Belgium
- Bestuurder van Delen Private Bank Luxembourg
- Bestuurder van DEME
- Bestuurder van Extensa
- Bestuurder van Extensa Group
- Bestuurder van FinAx
- Bestuurder van Grossfeld PAP
- Bestuurder van JM Finn & Co (UK)
- Bestuurder van Leasinvest Immo Lux
- Bestuurder van Mediacore
- Bestuurder van Mediahuis
- Bestuurder van Mediahuis Partners
- Bestuurder van Profimolux
- Bestuurder van Rent-A-Port
- Bestuurder van AvH Growth Capital

c. verenigingen:

- Bestuurder van Antwerp Management School
- Bestuurder van De Vrienden van het Rubenshuis
- Lid van het Raadgevend Comité van ING Antwerp Branch

Koen Janssen

Bestuurder

Ackermans & van Haaren
Begijnvest, 113
B- 2000 Antwerpen

Koen Janssen, geboren in 1970, behaalde, na zijn studies burgerlijk ingenieur elektromechanica (KU Leuven, 1993), een MBA in IEFSI (Frankrijk, 1994). Hij werkte voor Recticel, ING Investment Banking en ING Private Equity, vooraleer, in 2001, in dienst te treden bij Ackermans & van Haaren.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van het Executief Comité van Ackermans & van Haaren

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Bestuurder van Bedrijvencentrum Regio Mechelen
- Bestuurder van DEME
- Bestuurder van NMC International
- Bestuurder van Rent-A-Port
- Bestuurder van Infra Asia Investment
- Bestuurder van RAP Green Energy
- Bestuurder van Bioelectric
- Bestuurder van Green Offshore
- Bestuurder van Sofinim Lux
- Bestuurder van AvH Growth Capital
- Bestuurder van LTS
- Bestuurder van Otary RS
- Bestuurder van Otary Bis
- Bestuurder van Rentel
- Bestuurder van North Sea Wave
- Bestuurder van Estor-Lux
- Bestuurder van Stichting Continuïteit IHC
- Bestuurder van Finance Continuïteit IHC

c. verenigingen:

- Bestuurder van Belgian Offshore Platform (BOP) vzw, vast vertegenwoordiger van Green Offshore
- Bestuurder van BVBA (Belgian Venture Capital & Private Equity Association)

Philippe Delusinne

Onafhankelijk bestuurder

RTL Belgium
Jacques Georginlaan, 2
B-1030 Brussel

Philippe Delusinne, geboren in 1957, behaalde een diploma Marketing & Distribution aan het ISEC in Brussel en een Short MBA aan het Sterling Institute van Harvard.

Hij begon zijn loopbaan bij Ted Bates als account executive, werd vervolgens account manager bij Publicis, client service director bij Impact FCB, deputy general manager bij McCann Erikson en chief executive officer van Young & Rubicam in 1993. Sinds maart 2002 is hij chief executive officer van RTL Belgium.

Lid van het Benoemings- en Remuneratiecomité**Lid van het Auditcomité**

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van de Raad van Toezicht van Métropole Télévision - M6

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Gedelegeerd bestuurder van RTL Belgium en van Radio H
- Vast vertegenwoordiger van CLT-UFA, gedelegeerd bestuurder van Cobelfra en Inadi
- CEO van RTL Belux & Cie SECS en gedelegeerd bestuurder van RTL Belux
- Gedelegeerd bestuurder en voorzitter van de Raad van Bestuur van IP Belgium
- Vast vertegenwoordiger van CLT-UFA, gedelegeerd bestuurder en voorzitter van New Contact
- Bestuurder van CLT-UFA
- Bestuurder van Agence Télégraphique Belge de Presse
- Bestuurder van MaRadio.be
- Bestuurder van de Association pour l'Autorégulation de la Déontologie Journalistique
- Vast vertegenwoordiger van RTL BELGIUM, bestuurder van AISBL Business Club Belgium Luxembourg

c. verenigingen:

- Voorzitter van het Koninklijk Munttheater
- Voorzitter van De Vrienden van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Christian Labeyrie

Bestuurder

VINCI
1, cours Ferdinand-de-Lesseps,
F-92851 Rueil-Malmaison Cedex

Lid van het Auditcomité

Christian Labeyrie, geboren in 1956, is adjunct-directeur-generaal, financieel directeur en lid van het Executief Comité van de groep VINCI. Voor hij in 1990 naar de groep VINCI kwam, bekleedde hij diverse functies in de groepen Rhône-Poulenc en Schlumberger. Hij begon zijn loopbaan bij de bank. Christian Labeyrie behaalde diploma's aan de HEC, de Escuela Superior de Administración de Empresas (Barcelona) en McGill University (Canada) en is houder van een Diplôme d'études comptables supérieures. Hij is Chevalier de la Légion d'honneur en Chevalier de l'ordre national du Mérite.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van het Executief Comité van de groep VINCI

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Bestuurder van VINCI Deutschland
- Bestuurder van Arcour
- Bestuurder van het consortium Stade de France
- Bestuurder van VFI
- Bestuurder van SMABTP
- Lid van de Raad van Bestuur van Lima Expesa (Limex)
- Voorzitter van ASF Holding
- Voorzitter van Cofiroute Holding
- Zaakvoerder van SCCV CESAIRE-LES GROUES
- Zaakvoerder van SCCV HEBERT-LES GROUES
- Vast vertegenwoordiger van VINCI Innovation in de Raad van Bestuur van ASF

Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais

Bestuurder

Boerenlegerstraat, 204
B-2650 Edegem

Ciska Servais is vennoot van het advocatenkabinet Astrea. Ze is actief in het domein van het administratief recht en in het bijzonder het milieurecht, het ruimtelijk ordeningsrecht, het vastgoedrecht en het bouwrecht. Ze bezit een rijke ervaring in advies, gerechtelijke procedures en onderhandelingen; ze geeft les en spreekt regelmatig op seminars. Ze behaalde een licentie rechten aan de Universiteit van Antwerpen (1989) en een aanvullende Master (LL.M) International Legal Cooperation aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB). (1990). Ze behaalde ook een bijzondere licentie ecologie aan de Universiteit van Antwerpen (1991).

Ze begon haar stages in 1990 bij het advocatenkabinet Van Passel & Greeve. In 1994 werd ze vennoot bij Van Passel & Vennoten en in 2004 bij Lawfort. In 2006 was ze medestichter van het advocatenkabinet Astrea.

Ciska Servais publiceert voornamelijk in het domein van het milieurecht, onder meer over het saneringsdecreet, de milieuverantwoordelijkheid en de reglementering over grondverplaatsing. Ze is ingeschreven aan de Antwerpse Balie.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Onafhankelijk bestuurder van MONTEA
- Voorzitter van het Bezoldigingscomité van MONTEA

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Astrea
- SYMBIOSIS SON

Pas De Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaert

Onafhankelijk bestuurder

Anne Frankstraat 1
B-9150 Kruibeke

Lid van het Auditcomité

Na haar studie toegepaste economische wetenschappen aan de Universiteit van Antwerpen begon Leen Geirnaert haar beroepsloopbaan bij PricewaterhouseCoopers (PwC), waar ze zes jaar in de auditafdeling werkte. Vervolgens stapte ze over naar Solvus Resource Group, een beursgenoteerde Belgische onderneming, waar ze de functie van corporate controller bekleedde. Na de overname van Solvus Resource Group door de Nederlandse beursgenoteerde onderneming USG People NV, werd Leen Geirnaert directeur van het Belgische Shared Services Center en in 2010 chief financial officer in Nederland. Na de overname door de Japanse groep Recruit werd ze in 2016 CFO op wereldniveau van Recruit Global Staffing. Sinds mei 2019 is Leen Geirnaert CFO van bpost.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Bestuurder, voorzitter van het Risicocomité, lid van het Auditcomité van bpost bank sinds 2020

Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel

**Moliërelaan 164
B-1050 Brussel**

Voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité

Onafhankelijk bestuurder

Martine Van den Poel behaalde een diploma Politieke Wetenschappen aan de KUL (Leuven), een Master in Public Administration aan de Kennedy School of Government, Harvard University (Cambridge, VS) en een Executive Master in Coaching and Consulting for Change aan het INSEAD (Fontainebleau, Frankrijk).

Zij was onderzoeksmedewerker aan de Harvard Business School in 1978 en aan de Stanford Business School in 1985. Van 1995 tot 2003 was ze lid van het Executief Comité van INSEAD als directeur Executive Education en later assistent-decaan voor externe betrekkingen voor de campussen Fontainebleau en Singapore.

Bij INSEAD was ze ook coaching director in verscheidene programma's voor doorlopend leren van 2003 tot 2019. Ze oefent ook een privéactiviteit Leadership Coaching uit voor verscheidene ondernemingen in Brussel en Parijs.

Lid van Women on Boards (WOB), Club L en INSEAD ILI (Inclusive Leadership Initiative). Zij is ook business associate van Kdvi (Kets de Vries Institute)

Uitgeoefende mandaten

c. verenigingen:

- Lid van de Raad van Bestuur van Vocatio (Brussel) en Unicef Belgium

MUCH BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer

**Jacques Pasturlaan 128
B-1180 Ukkel**

Lid van het Auditcomité

Onafhankelijk bestuurder

Muriel De Lathouwer is burgerlijk ingenieur in kernfysica (ULB, Brussel) en heeft een MBA van INSEAD, Parijs.

Ze begon haar loopbaan als IT-consulente bij Accenture en was vervolgens 7 jaar actief bij McKinsey in Brussel, waar ze als associate principal toonaangevende TV- en telecomoperatoren en media en hightechbedrijven wereldwijd adviseerde. Vervolgens was ze directeur Marketing en lid van het Executief Comité van de mobiele telefoonoperator BASE. Van 2014 tot 2018 werd ze CEO van EVS, waar ze de digitale transformatie van de onderneming leidde. Muriel De Lathouwer is bestuurder van verscheidene internationale ondernemingen en is actief in het fonds W.I.N.G (Digital Wallonia) als lid van het operating team en het investeringscomité Deep Tech.

Uitgeoefende mandaten

a. beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van de Raad van Bestuur, het Remuneratiecomité en het Auditcomité van Shurgard

b. niet-beursgenoteerde ondernemingen:

- Lid van de Raad van Bestuur en van het Benoemings- en Remuneratiecomité van Etex
- Lid van de Raad van Bestuur, voorzitter van het Benoemings- en Remuneratiecomité en lid van de Governance- en Investeringscomités van het beleggingsfonds Olympia
- Lid van de Raad van Bestuur van de bank CPH

c. organisaties :

- Vicevoorzitter Coderdojo Belgium
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van ULB dev

2.2. ONAFHANKELIJK BESTUURDERS

Op 31 december 2020 zijn de bestuurders die aan de in artikel 3.5 van de Code 2020 bepaalde onafhankelijkheidscriteria voldoen:

- Pas de Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaerd
- Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel
- Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer
- Philippe Delusinne

2.3. OVERIGE BESTUURDERS

- Luc Bertrand
- Piet Dejonghe
- Jan Suykens
- Koen Janssen
- John-Eric Bertrand
- Christian Labeyrie
- Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais

2.4. WERKING

De Raad van Bestuur is georganiseerd om te verzekeren dat de beslissingen in het belang van de vennootschap worden genomen en zodanig dat de taken efficiënt kunnen worden uitgevoerd.

Vergaderingen van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur vergadert regelmatig, voldoende vaak om zijn taken effectief uit te voeren en telkens als het belang van de vennootschap het eist.

In 2020 beraadslaagde de Raad van Bestuur over alle voor CFE belangrijke vraagstukken. Hij vergaderde zesmaal.

De Raad van Bestuur heeft onder meer:

- de jaarrekening van het boekjaar 2019 en de halfjaarlijkse financiële staten van 2020 afgesloten;
- het budget 2020 en zijn aanpassingen onderzocht;
- het budget 2021 onderzocht;
- de in het Risicocomité voorgestelde dossiers en de evolutie van de veiligheidsindicatoren behandeld;
- de financiële positie van CFE, de evolutie van haar schuld en haar behoefte aan werkkapitaal onderzocht;
- de strategische plannen van DEME, CFE Contracting en BPI onderzocht;
- de door het Auditcomité voorgedragen nieuwe commissaris voor de groep weerhouden;
- de evolutie van het uitstaand vastgoedbestand onderzocht en de aankoop en verkoop goedgekeurd van verscheidene vastgoedprojecten met een waarde van meer dan tien miljoen euro;
- op voorstel van het Benoemings- en Remuneratiecomité beslist over de bezoldigingsmodaliteiten en premies van de gedelegeerd bestuurder en de directeurs.

Wat de actieve deelname van de bestuurders aan de vergaderingen van de raad betreft, toont de onderstaande tabel de individuele aanwezigheid van de bestuurders op de raden van bestuur in het boekjaar 2020.

Bestuurders	Aanwezigheid/aantal vergaderingen
Luc Bertrand	6/6
Piet Dejonghe	6/6
Jan Suykens	6/6
Koen Janssen	6/6
John-Eric Bertrand	6/6
Christian Labeyrie	6/6
Philippe Delusinne	6/6
Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais	6/6
Pas de Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaerdt	5/6
Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer	6/6
Euro-Investment Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel	6/6

Overeenkomstig artikel 2.7 van het Charter worden binnen de Raad van Bestuur periodieke evaluatieprocedures georganiseerd. Deze vinden plaats op initiatief en onder leiding van de voorzitter. De jaarlijkse beoordeling van de relatie tussen de Raad van Bestuur en de gedelegeerd bestuurder vond plaats op 22 februari 2020. De niet-uitvoerende bestuurders spraken hun algemene tevredenheid uit betreffende de goede samenwerking tussen de Raad van Bestuur en de gedelegeerd bestuurder en deed hiertoe enkele suggesties. De volgende driejaarlijkse evaluatie vindt plaats in 2022.

2.5. GEDRAGSREGELS INZAKE BELANGENCONFLICTEN

De Raad van Bestuur heeft in het Charter (II.6.3) zijn beleid gepubliceerd inzake transacties tussen enerzijds de vennootschap of een verbonden vennootschap en anderzijds de leden van de Raad van Bestuur (of hun verwanten) die aanleiding kunnen geven tot een belangenconflict (in de betekenis van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen) en in bepaalde gevallen tot de toepassing van een daartoe voorziene procedure.

Bij weten van de vennootschap werd in 2020 geen enkele beslissing genomen die aanleiding gaf tot de toepassing van deze procedure.

2.6. FINANCIËLE TRANSACTIES

De Raad van Bestuur heeft zijn beleid voor de preventie van marktmisbruik in het Charter gepubliceerd (V.3). Tijdens de vergadering van 26 februari 2015 werd het Charter aangepast om het in overeenstemming te brengen met de Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik.

3. AUDIT- EN RISICOBEBEERCOMITÉ

Dit comité volgt het opstellen en de controle van de boekhoudkundige en financiële informatie en de effectiviteit van de systemen voor interne controle, voor toezichtmaatregelen en voor risicobeheersing.

3.1. SAMENSTELLING

Op 31 december 2020 bestond dit comité uit:

- John-Eric Bertrand
- Philippe Delusinne (*)
- Pas de Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaerdt (*)
- Christian Labeyrie
- Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer (*)

(*) onafhankelijk bestuurders

De Raad van Bestuur heeft een bijzondere aandacht gewijd aan de aanwezigheid in het Auditcomité van in financiële of boekhoudkundige aangelegenheden of in risicobeheer gespecialiseerde bestuurders:

John-Eric Bertrand studeerde in een economische en financiële richting. Hij heeft beroepsactiviteiten uitgeoefend in een revisorenkabinet en in een kabinet voor strategisch advies. Sinds 2008 is hij als investment manager bij Ackermans & van Haaren werkzaam.

Christian Labeyrie is adjunct-directeur-generaal, financieel directeur en lid van het Executief Comité van de groep VINCI. Hij behaalde diploma's aan de HEC, de Escuela Superior de Administración de Empresas (Barcelona) en Mc Gill University (Canada) en is houder van een Hoger onderwijs diploma in de boekhouding.

Philippe Delusinne behaalde een diploma Marketing & Distribution aan het ISEC in Brussel en een Short MBA aan het Sterling Institute van Harvard. Sinds maart 2002 is hij chief executive officer van RTL Belgium.

Leen Geirnaerdt heeft een diploma toegepaste economische wetenschappen van de Universiteit van Antwerpen. Ze heeft zes jaar in de afdeling van PricewaterhouseCoopers (PwC) gewerkt. Vervolgens stapte ze over naar Solvus Resource Group als corporate controller en werd ze in 2010 benoemd tot chief financial officer in Nederland. In 2016 werd ze benoemd tot CFO op wereldniveau van Recruit Global Staffing. Sinds mei 2019 is ze CFO van bpost.

Muriel De Lathouwer is burgerlijk ingenieur in kernfysica (ULB, Brussel) en heeft een MBA van INSEAD, Parijs. Muriel De Lathouwer is bestuurder van verscheidene internationale ondernemingen en is actief in het fonds W.I.N.G (Digital Wallonia) als lid van het operating team en het investeringscomité Deep Tech.

3.2. WERKING EN ACTIVITEITENVERSLAG

De commissaris neemt deel aan de werkzaamheden van het Auditcomité op uitdrukkelijk verzoek van het comité.

Het comité heeft in het boekjaar 2020 viermaal vergaderd.

Het comité heeft het volgende onderzocht:

- de jaarrekening 2019 en de halfjaarlijkse financiële staten 2020
- de kwartaalrekeningen eind maart en eind september 2020
- het ontwerp van het budget 2021 voor zijn voorstelling aan de Raad van Bestuur
- de verslagen van de interne auditeur
- de resultaten van de belangrijkste bouwplaatsen
- de evolutie van de geldmiddelen en van de behoefte aan werkkapitaal van de groep CFE
- het evaluatieverslag van het dienstenaanbod voor de audit van de groep CFE
- de verbintenissen buiten balans van de groep en in het bijzonder de bankgaranties
- de verslagen van de commissaris

Het Auditcomité heeft een bijzondere aandacht gewijd aan de interne controle van de groep en heeft de door CFE ondernomen maatregelen om ze te verbeteren gevolgd.

De onderstaande tabel toont de individuele aanwezigheden van de leden van het Auditcomité in het boekjaar 2020.

Leden	Aanwezigheid/aantal vergaderingen
John-Eric Bertrand	4/4
Philippe Delusinne	4/4
Pas de Mots BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaardt	3/4
MucH BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer	4/4
Christian Labeyrie	4/4

4. BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ

Dit comité verzekert een billijke remuneratie, rekening houdend met de reglementaire normen, de gekozen doelstellingen, de risico's en de in het Charter vastgelegde gedragsregels. Het selecteert de beste competenties voor het toezicht op en het beheer van de vennootschap.

4.1. SAMENSTELLING

Op 31 december 2020 bestaat dit comité uit:

- Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel, voorzitter (*)
- Luc Bertrand
- Philippe Delusinne (*)

(*) onafhankelijk bestuurders

4.2. WERKING EN ACTIVITEITENVERSLAG

Het comité heeft in het boekjaar 2020 tweemaal vergaderd.

In de loop van het boekjaar heeft dit comité het volgende onderzocht:

- de vaste remuneratie van de gedelegeerd bestuurder
- de vaste en variabele remuneratie van de directeurs
- het jaarlijks remuneratieverslag
- de remuneratie van de bestuurders
- de evolutie van het beheer van human resources en het succession plan bij CFE, CFE Contracting en BPI
- het *long term incentive plan* bij BPI en CFE Contracting
- het bepalen van de principes van het remuneratiebeleid

De onderstaande tabel toont de individuele aanwezigheden van de leden van het Benoemings- en Remuneratiecomité in het boekjaar 2020:

Leden	Aanwezigheid/aantal vergaderingen
Euro-Investment Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel	2/2
Luc Bertrand	2/2
Philippe Delusinne	2/2

De belangrijkste kenmerken van het beoordelingsproces van het Benoemings- en Remuneratiecomité zijn uiteengezet in het huishoudelijk reglement, dat in het Charter gepubliceerd is.

5. DIVERSITEITSBELEID

De vennootschap meent dat een gediversifieerd team de kwaliteit van het besluitvormingsproces en uiteindelijk de globale prestaties verbetert. Diversiteit en inclusie zijn globale prioriteiten voor CFE, want het zijn belangrijke factoren voor het succes van de vennootschap en haar individuen. De vennootschap meent dat haar grootste kracht schuilt in de diversiteit van haar team en dat haar werknemers het verdienen zich elke dag op het werk goed te voelen en authentiek zichzelf te zijn, ongeacht hun gender, hun etnische afkomst, hun seksuele geaardheid of andere kenmerken. De vennootschap blijft werken aan alle aspecten van de diversiteit binnen haar team van hogere kaderleden. Ze concentreert zich op de samenstelling van een pool van diverse talenten, rekening houdend met de respectieve competenties, opleidingen, ervaringen en loopbaantrajecten.

De procedure voor de selectie en benoeming van de leden van de Raad van Bestuur wordt in het Charter beschreven. Zijn samenstelling mikt op een evenwicht tussen ervaring, competentie en onafhankelijkheid, met eerbied voor de diversiteit en meer bepaald de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Momenteel zijn 4 van de 11 leden van de Raad van Bestuur vrouwen. De expertise-domeinen van de bestuurders vullen elkaar aan en bestrijken alle activiteiten van de groep en de bijbehorende risico's en opportuniteiten.

Sectie 2.1 van deze Verklaring van deugdelijk bestuur geeft een korte biografie van de leden van de Raad van Bestuur met hun kwalificaties en loopbaantraject.

6. SYSTEMEN VOOR INTERNE EN EXTERNE CONTROLE EN VOOR RISICOBEBEER

6.1. EXTERNE CONTROLE

De commissaris van de vennootschap is Deloitte Bedrijfsrevisoren CVBA, vertegenwoordigd door Rik Neckebroek. De commissaris bezorgt op jaarbasis een opinieverslag over de geconsolideerde halfjaarlijkse financiële staten in juni en een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening van de groep CFE in december. De commissaris werd tijdens de gewone algemene vergadering van 2 mei 2019 benoemd voor een mandaat van drie jaar. Evenwel en gelet op artikel 41 van Verordening (EU) nr. 537/2014 dat bepaalt dat een beursgenoteerd bedrijf vanaf 17 juni 2020 het mandaat van een auditkantoor dat diensten heeft verleend aan dit bedrijf gedurende twintig opeenvolgende jaren of langer niet kan aanvaarden of verlengen, heeft Deloitte Bedrijfsrevisoren zijn huidige mandaat neergelegd. Bijgevolg zal de Raad van Bestuur aan de volgende gewone algemene vergadering voorstellen het ontslag te noteren van de ontslagnemende commissaris en de benoeming van het wettelijke controlemandaat toe te vertrouwen aan het kabinet van bedrijfsrevisoren EY, vertegenwoordigd door Patrick Rottiers en Marnix Van Dooren, voor een periode van drie jaar.

De bezoldiging die de commissaris in 2020 ontving voor het geheel van de groep, met inbegrip van de vennootschap, bedraagt:

In duizend euro	Deloitte		Overige	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Audit				
Commissariaat der rekeningen, certificatie, onderzoek van de individuele en geconsolideerde rekeningen	2.003,8	79,65%	874,6	17,83%
Andere toebehorende opdrachten en andere auditopdrachten	50,8	2,602%	5,1	0,10%
Subtotaal audit	2.054,6	81,67%	879,7	17,94%
Andere prestaties				
Juridisch, fiscaal, sociaal	194,0	7,71%	1.368,2	27,90%
Overige	267,0	10,61%	2.656,0	54,16%
Subtotaal andere	461,0	18,33%	4.024,2	82,06%
Totaal honoraria commissarissen der rekeningen	2.515,6	100%	4.903,9	100%

6.2. INTERNE CONTROLE EN RISICOBEBEER

6.2.1. BELANGRIJKSTE KENMERKEN

De Raad van Bestuur is een collegiale instantie die belast is met het bepalen van de strategische oriëntaties van de groep CFE, het toezicht op hun toepassing en de goede werking van de vennootschap. Hij voert de controles en verificaties uit die hij opportuun acht. Hij beraadslaagt over alle belangrijke vraagstukken van de groep. De Raad legt elk jaar in zijn jaarverslag verantwoording af over de belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee de groep wordt geconfronteerd. De Raad van Bestuur heeft een huishoudelijk reglement en twee gespecialiseerde comités: een Auditcomité en een Benoemings- en Remuneratiecomité.

Met de huidige voorziening wil de Raad van Bestuur zich ervan vergewissen dat de doelstellingen worden bereikt op het niveau van de groep, en wil hij op het niveau van de dochtervennootschappen de invoering volgen van voorzieningen die aangepast zijn aan elk type onderneming (omvang, type activiteiten enz.).

De Raad van Bestuur waakt er ook over om te gelegener tijd alle interne en externe belanghebbers volledige, betrouwbare en relevante informatie te verstrekken, in overeenstemming met de evaluatieregels van de groep, de internationale normen voor financiële informatie (IFRS) en de Belgische reportingverplichtingen. Om zo goed mogelijk aan deze eisen te voldoen, zijn systemen ingevoerd voor de interne controle en het beheer van de financiële informatie.

Het Auditcomité controleert de financiële reporting, het systeem voor interne controle en risicobeheer en de werking van de interne en externa audits. Het Auditcomité doet hiertoe ook aanbevelingen aan de Raad van Bestuur.

6.2.2. PERIMETER VAN DE INTERNE CONTROLE MET BETREKKING TOT HET OPSTELLEN VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naast de invoering van een eigen systeem voor de holding ziet de groep toe op de toepassing van aangepaste systemen voor risicobeheer en interne controle in elk van haar dochtervennootschappen.

De organisatie van de financiële en controlediensten omvat drie niveaus:

- (i) De financiële en controledepartementen in de verschillende juridische entiteiten, divisies of polen, die belast zijn met het opstellen en de reporting van de financiële informatie;
- (ii) De Interne Audit van respectievelijk DEME en CFE Contracting, die een op de risico's gebaseerd programma heeft ingevoerd voor de validatie van de effectiviteit van de interne controle in de verschillende processen binnen de dochtervennootschappen, en die een controleomgeving heeft ontwikkeld die het opstellen van een kwaliteitsvolle financiële reporting bevordert;
- (iii) De financiële directie van CFE, die belast is met de uiteindelijke beoordeling van de financiële informatie van de verschillende juridische entiteiten en met het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

6.2.3. RISICOBEBEER

Het risicobeheer inzake de financiële informatie kan als volgt worden samengevat.

Risico's op het niveau van de dochtervennootschappen:

Ze zijn meestal zeer divers en worden gedekt door (i) een bestuursmandaat van een of meer bestuurders of directeuren van CFE in de raden van bestuur en de consultatieve comités (waaronder de Risicocomités) van de belangrijkste dochtervennootschappen van CFE, (ii) duidelijke instructies inzake de reporting voor de dochtervennootschappen, met termijnen en regels voor het opstellen en de beoordeling, en (iii) een halfjaarlijkse en jaarlijkse externe audit van de financiële staten, die ook rekening houdt met de elementen van de interne controle en het risicobeheer op het niveau van de betrokken entiteit.

Risico's met betrekking tot de informatie:

Ze worden gedekt door een periodieke audit van de informatica, een proactieve benadering met updates, back-ups en wanneer nodig tests van de informatica-infrastructuur. Er zijn ook plannen voor bedrijfscontinuïteit en noodherstel opgesteld.

Risico's met betrekking tot de evolutie van de reglementering:

Ze worden gedekt door een monitoring van de juridische normen voor de financiële reporting. De evoluties van het wettelijke kader van de financiële reporting worden van nabij gevolgd en hun impact op de reporting van de groep wordt proactief besproken met de financiële directie en de commissaris.

6.2.4. CONTROLEACTIVITEITEN

In de administratieve cyclussen op het niveau van de groep zijn een aantal basiscontroles voorzien, zoals de scheiding van de taken en de delegatie van bevoegdheden.

De vennootschap heeft in de meeste ondernemingen van de groep een ERP-systeem ingevoerd dat de directie transparante, betrouwbare informatie levert voor het beheer, de controle en de leiding van de operationele activiteiten. De levering van informaticadiensten voor het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van deze systemen wordt grotendeels uitbesteed aan professionele verleners van informaticadiensten, die worden geleid en gesuperviseerd door passende structuren voor de controle van de informatica en waarvan de kwaliteit wordt gecontroleerd aan de hand van volledige contracten van dienstverlening. In samenwerking met haar informaticaleveranciers heeft CFE toereikende processen ingevoerd die erop toezien dat in de dagelijkse praktijk passende maatregelen worden genomen om de prestaties, de beschikbaarheid en de integriteit van haar informaticasystemen te verzekeren. De toereikendheid van deze procedures wordt met regelmatige intervallen geverifieerd en geauditeerd en indien nodig worden ze geoptimaliseerd. Een passende verdeling van de verantwoordelijkheden en een coördinatie tussen de bevoegde diensten garanderen een effectieve en stipte communicatie van de periodieke financiële informatie aan de markt.

6.2.5. BEOORDELING

Tijdens de driemaandelijkse Auditcomités worden de driemaandelijkse financiële resultaten en de

vaststellingen van de interne audit voorgesteld aan de bestuurders die lid zijn van het comité en aan de commissaris.

Elke significante wijziging van de interne controleomgeving of van de IFRS-boekhoudnormen die de groep toepast, wordt onderworpen aan het onderzoek door het Auditcomité en de goedkeuring van de Raad van Bestuur.

De leden van de Raad van Bestuur worden periodiek geïnformeerd over de evolutie en de significante wijzigingen van de onderliggende IFRS-normen. Alle relevante financiële informatie wordt meegedeeld aan het Auditcomité en aan de Raad van Bestuur, zodat zij de rekeningen kunnen analyseren.

6.3. SYSTEMEN VOOR INTERNE CONTROLE EN RISICOBEEHEER BINNEN DE POLEN

Om elke verantwoordelijke van een entiteit in staat te stellen om snel toereikende operationele beslissingen te nemen, is een gedecentraliseerde organisatie ingevoerd in de polen Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra, Contracting en Vastgoedontwikkeling.

De polen beschikken over hun eigen systemen voor de controle van de operaties, aangepast aan de eigenheid van hun activiteit.

CFE oefent echter een regelmatige controle uit, met de aanwezigheid van bestuurders en/of vertegenwoordigers van CFE in de raden van bestuur en de consultatieve comités van haar dochtervennootschappen.

6.3.1. DEME

CFE controleert haar dochtervennootschappen DEME op vijf verschillende niveaus:

- De Raad van Bestuur. Deze is samengesteld uit zeven bestuurders, onder wie vijf bestuurders van CFE en een vertegenwoordiger van CFE. De Raad van Bestuur controleert het beheer door het management, sluit de halfjaarlijkse staten en jaarrekeningen af en keurt onder meer de strategie en het investeringsbeleid van DEME goed. In 2020 heeft de Raad van Bestuur achtmaal vergaderd;
- Het Technisch Comité. Dit is samengesteld uit een bestuurder van CFE, naast de leden van het Executief Comité. Dit comité houdt toezicht op de belangrijkste bouwplaatsen en op de lopende geschillen. Het bereidt ook de investeringsdossiers voor;
- Het Risicocomité. Dit bestaat uit een bestuurder van CFE, de CEO, de SOD, de CFO en de vertegenwoordigers van de betrokken pool in het Executief Comité. Het Risicocomité analyseert en geeft zijn goedkeuring voor alle bindende offertes voor EPCI- en Design & Build-contracten en alle contracten voor een bedrag van meer dan 100 miljoen euro (baggerwerken) of 25 miljoen euro (niet-baggerwerken);
- Het Auditcomité. Dit telt drie vertegenwoordigers van CFE (een bestuurder, de financieel en administratief directeur en de directeur Finance & Controlling). Het Auditcomité onderzoekt, bij elke kwartaalafsluiting, de financiële staten van DEME, de evolutie van de resultaten van de ver-

schillende projecten en de bijwerking van de budgetten. Het kan ook worden bijeengeroepen om specifieke financiële punten te behandelen. Het heeft in 2020 zesmaal vergaderd;

- Het in 2018 door de Raad van Bestuur opgerichte Steering Committee. Het volgt de toepassing van de interne controleprocedures en ziet toe op hun strikte naleving in de groep. Dit comité bestaat uit vier leden, onder wie twee bestuurders van CFE en een vertegenwoordiger van CFE.
- Het interne controlesysteem van DEME wordt uitgevoerd door haar Executief Comité en door de SOD van DEME, met de steun van het Management Team en onder de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur.

DEME heeft in dit kader meerdere initiatieven genomen om de interne controle van haar activiteiten te versterken. In het bijzonder:

- De meeste filialen van DEME gebruiken hetzelfde transactionele systeem, namelijk Microsoft Dynamics. Dit systeem wordt centraal gestuurd en is ontworpen voor alle basisgegevens en alle ingebouwde controles, zodat de gegevens binnen de groep uniform worden verwerkt. In het domein van de digitalisatie werkt DEME verder aan de automatische gegevensherkenning en de elektronische facturering (e-invoicing).
- Het reportingsysteem, een op maat ontwikkelde multidimensionale database, is volledig met de transactionele systemen geïntegreerd en ontvangt informatie in reële tijd. De geconsolideerde jaarrekeningen en de managementverslagen zijn er eveneens automatisch aan gekoppeld, wat een volledige coherentie tussen de verschillende reportings mogelijk maakt. De uniforme reporting is een prioriteit voor DEME.
- De kredietovereenkomsten voor de bankgaranties en kredieten zijn geharmoniseerd.
- Het “Opportunity and Risk Management” (ORM) voorziet voor alle projecten die DEME uitvoert drie stappen:
 - een proactieve detectie van de opportuniteiten en de risico's;
 - een focus op het beheer van de opportuniteiten en de uit te voeren acties;
 - een transparant en gericht delen – via een gemeenschappelijke en voor het personeel toegankelijke database – van de ervaring en de kennis van het ORM met alle betrokken departementen, in de fase van de indiening en van de uitvoering.
- Gedetailleerde en interactieve ORM-dashboards maken een doorlopende monitoring van alle opportuniteiten en alle risico's mogelijk, zodat men de nodige beslissingen en acties kan nemen.
- Met de hulp van een externe consultant zijn nieuwe systemen voor het kasbeheer geselecteerd. De invoering van een systeem voor kasbeheer voltooid, dat sinds 2020 algemeen gebruikt. Met het oog op een verdere verbetering van de efficiëntie van de betaalstromen in alle landen waar DEME actief is, werd in 2020 gewerkt aan de invoering van een betaalcentrum (“payment factory”), dat in 2021 en het eerste kwartaal van 2022 verder in de groep zal worden geïmplementeerd.

- DEME heeft een duidelijk beleid uitgewerkt dat het in staat stelt om al haar activiteiten op een integere wijze uit te voeren en geen enkele vorm van corruptie te aanvaarden. Naast de Ethische en integriteitscode heeft DEME een volledig programma voor corporate compliance ingevoerd met onder meer een volwaardig anticorruptiebeleid. Dit anticorruptiebeleid is een integraal onderdeel van het jaarlijkse programma voor de bewustmaking van alle werknemers. In 2020 werden de procedures voor de uitvoering van dit beleid verder geoptimaliseerd. Meer bepaald het proces van de selectie van derden werd op basis van een nieuwe risicoanalyse verfijnd. In 2021 zal het proces worden gedigitaliseerd. Dankzij het betaalcentrum dat de thesaurie heeft ingevoerd en dat de uitvoering van de betalingen van de verschillende entiteiten – indien het technisch / juridisch kan – via één enkel kanaal (SWIFT) mogelijk maakt, worden nu bijkomende controles uitgeoefend op de uitgaande betalingen. Nog voor de betalingen via SWIFT naar de verschillende banken worden verzonden, worden ze door een tool gefilterd op basis van een lijst van sancties (“sanctions screening”), zodat betalingen aan door sancties getroffen begunstigen worden vermeden.
- In 2019 heeft DEME een departement Interne Audit opgericht. Deze derdelijnsverdediging zal de tweedelijnsverdediging controleren. Indien geen tweedelijnsverdediging beschikbaar is, zal ze de eerstelijnsverdediging auditeren. Het departement Interne Audit is een onafhankelijke functie die verantwoording aflegt aan het Auditcomité. Deze dienst heeft tot doel het risicobeheer en de interne controle van DEME te analyseren en de directie te adviseren met het oog op de versterking van de globale controleperimeter.
- Het jaarlijkse auditplan wordt aangevuld met bijkomende opdrachten op verzoek van het Auditcomité en/of het Executief Comité van DEME. De belangrijkste resultaten worden jaarlijks voorgesteld aan de leden van het Auditcomité en aan de leden van het Executief Comité en de directie van DEME. De Interne Audit staat eveneens in voor de vordering van de actieplannen.

6.3.2. CFE CONTRACTING

CFE controleert haar dochtervennootschap CFE Contracting op vier verschillende niveaus:

- De Raad van Bestuur. Deze is samengesteld uit vier bestuurders, onder wie de gedelegeerd bestuurder van CFE, de CEO van CFE Contracting, de financieel en administratief directeur van CFE en een vertegenwoordiger van de meerderheidsaandeelhouder van CFE. De Raad van Bestuur controleert het Executief Comité, sluit de halfjaarlijkse financiële staten en jaarrekeningen af en bepaalt de strategie van de pool.
- Het Executief Comité. Dit wordt voorgezeten door de CEO van CFE Contracting en is samengesteld uit de gedelegeerd bestuurder van CFE, de financieel en administratief directeur van CFE, de directeur human resources van CFE Contracting, de executief voorzitter van de divisies multitechnieken (VMA) en rail & utilities (MOBIX), de gedelegeerd bestuurder van BPC en BPC Wallonie en de CEO van Van Laere, die ook executief voorzitter is van MBG. Het Executief Comité is belast met het dagelijks bestuur van de pool en de uitvoering van de door de Raad van Bestuur bepaalde strategie.

- Het Risicocomité. Dit is samengesteld uit de gedelegeerd bestuurder van CFE, de financieel en administratief directeur van CFE en een vertegenwoordiger van de meerderheidsaandeelhouder van CFE, naast de CEO van CFE Contracting, de voorzitter van het Risicocomité van CFE Contracting, een lid van het Executief Comité van de dochtervennootschap en de operationele of functionele vertegenwoordigers van de entiteit.
De projecten met een hoog risicoprofiel en de projecten voor een bedrag van meer dan 50 miljoen euro in bouw of meer dan 10 miljoen euro in multitechnieken of rail & utilities moeten door het Risicocomité worden goedgekeurd voor de offerte wordt ingediend. Het comité onderzoekt de technische, commerciële, contractuele en financiële risico's van de projecten die het voorgelegd krijgt.
- De driemaandelijks vergaderingen voor de bijstelling van het budget. Aan deze vergaderingen nemen deel de gedelegeerd bestuurder, de financieel en administratief directeur en de directeur Finance & Controlling van CFE, de voorzitter van het Executief Comité, de financieel directeur van CFE Contracting, de CEO van de betrokken divisie, de gedelegeerd bestuurder of de algemeen directeur van de betrokken dochtervennootschappen, haar operationeel directeur en haar financieel en administratief directeur.

De volgende onderwerpen worden behandeld:

- de budgetten (en hun driemaandelijks aanpassing)
- de transactievolumes van het lopende boekjaar, de staat van het orderboek
- de laatste meegedeelde jaarrekening (balans en resultaatrekening)
- het voorlopige resultaat van het profit center en het detail van de marges per project
- de analyse van de balans van de dochtervennootschap
- de analyse van de lopende risico's en meer bepaald een presentatie van de hangende geschillen
- de staat van de gegeven garanties
- de investeringsbehoeften of de desinvesteringen
- de geldmiddelen en hun toekomstige evolutie over twaalf maanden.

Het departement Interne Audit van CFE Contracting heeft de opdracht de interne controles en de procedures binnen haar dochtervennootschappen te beoordelen. De onafhankelijkheid van de Interne Audit is gegarandeerd en hij rapporteert rechtstreeks aan het Auditcomité.

Het departement Interne Audit vervult de volgende taken:

- Interne controle: de interne controle omvat de follow-up van de algemene regels van de pool Contracting zoals bepaald in het Charter, het Handboek van interne procedures en de Anti-corruptiecode.
Deze algemene gedragsregels, die op het intranet beschikbaar zijn, hebben voornamelijk betrekking op:
 - het beleid voor de aanvaarding van zaken
 - het beleid voor de follow-up van de projecten
 - het beleid voor het nemen van participaties in tijdelijke vennootschappen en in het kapitaal van vennootschappen
 - het beleid voor aankopen en onderaanneming
 - het investeringsbeleid

- het boekhoudkundig en financieel beleid
- het beleid voor human resources
- het juridisch en fiscaal beleid en het beleid voor de verzekeringen
- het beleid voor interne en externe communicatie
- het integriteitsbeleid
- het beleid voor de informatieveiligheid
- het beleid voor de verwerking van persoonsgegevens
- Update van de in kaartstelling van de risico's van de belangrijkste dochtervennootschappen van de pool Contracting en worden tweejaarlijks herzien. Het betreft:
 - het inventariseren van de belangrijkste bronnen van identificeerbare interne of externe risico's die hindernissen vormen voor het bereiken van de doelstellingen van de pool; ze kunnen financieel of menselijk zijn of betrekking hebben op zijn reputatie;
 - het beoordelen, op een kwalitatieve schaal, van het kritieke karakter van de risico's, door rekening te houden met hun potentiële impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich zullen voordoen en de mate waarin ze kunnen worden beheerst;
 - het invoeren van een passende aanpak van deze risico's. Op basis van de cartografieën van de belangrijkste entiteiten worden voor elk vakgebied risicomatrixen opgesteld die een voorstelling en een homogene evaluatie mogelijk maken van de gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de projecten die door de bevoegde organen van de entiteiten onderzocht zijn.

In de loop van het boekjaar 2020 werden 10 auditopdrachten uitgevoerd. Ze hebben geen dysfuncties aan het licht gebracht die een significante invloed zouden kunnen hebben op de activiteit en de financiële overzichten van de groep. Deze audits hadden met name betrekking op:

- de toepassing van de principes van het goede projectbeheer zoals bepaald door het Executief Comité;
- de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming ("AVG");
- de naleving van de regels met betrekking tot de ondertekeningsbevoegdheid in de ISABEL-be-taalsoftware;
- de documentarchivering

Het resultaat van de audits wordt voorgelegd aan de leden van het Auditcomité van CFE en aan het Executief Comité van CFE Contracting teneinde verbeteringsmaatregelen overeen te komen.

6.3.3. BPI

CFE controleert haar dochtervennootschap BPI op twee verschillende niveaus:

- De Raad van Bestuur. Deze is samengesteld uit zes bestuurders, onder wie twee bestuurders van CFE (onder wie de gedelegeerd bestuurder) en de financieel en administratief directeur van CFE, de gedelegeerd bestuurder van BPI en een externe bestuurder. De Raad van Bestuur controleert het beheer door het management, sluit de halfjaarlijkse financiële staten en jaarrekeningen af en keurt onder meer de strategie en het investeringsbeleid van BPI goed. De Raad van Bestuur is als enige bevoegd voor de goedkeuring, na gunstig advies van de Raad

van Bestuur van CFE, van (i) de investeringen met een waarde van meer dan 10 miljoen euro voor het aandeel van BPI, en (ii) de vorming van elke samenwerking voor een project met een waarde van meer dan 10 miljoen euro voor het aandeel van BPI.

- Het Strategisch en investeringscomité. Dit is samengesteld uit de bestuurders van BPI en de head of legal, de head(s) of development en de betrokken country manager(s) van BPI. De finance director van BPI en de auteur van het investeringsdossier worden op de vergaderingen uitgenodigd. De missie van het Strategie- en Investeringscomité is het analyseren en goedkeuren van alle vastgoedinvesteringen van BPI. Voor degenen met een waarde groter dan 10 miljoen euro is ook de goedkeuring van de Raad van Bestuur van BPI en CFE vereist. De bevoegdheid van het Strategisch en investeringscomité strekt zich niet uit tot de vertegenwoordiging van de vennootschap en sluit die van de Raad van Bestuur niet uit. De Raad van Bestuur kan op elk ogenblik elk investerings- of desinvesteringsproject, ongeacht het bedrag, naar zich toe trekken en in voorkomend geval in plaats van het Strategisch en investeringscomité beslissen.

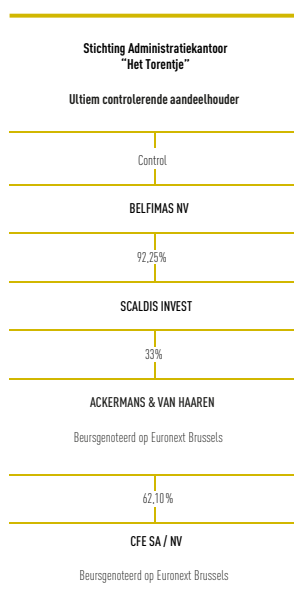
De gedelegeerd bestuurder van BPI is belast met de toepassing van het door de Raad van Bestuur gekozen systeem voor interne controle. De CEO laat zich in zijn taak bijstaan door een Executief Comité.

Het Executief Comité identificeert de risico's op progressieve wijze en analyseert ze op een adequate wijze. Het stelt passende maatregelen voor om de geïdentificeerde risico's te aanvaarden, te matigen, over te dragen of te vermijden.

7. STRUCTUUR VAN HET AANDEELHOUDERSCHAP

De meerderheidsaandeelhouder van de vennootschap is Ackermans & van Haaren, dat 15.720.684 aandelen (62,10%) van de vennootschap aanhoudt.

Ackermans & van Haaren wordt gecontroleerd door Scaldis Invest, dat 33% aanhoudt. Belfimas bezit 92,25% van het kapitaal van Scaldis Invest. De uiteindelijke controle over Scaldis Invest wordt uitgeoefend door Stichting Administratiekantoor “Het Torentje”.

8. AFWIJKING VAN DE CODE 2020

De afwijkingen van de Code 2020 hebben uitsluitend betrekking op de vergoeding van niet-uitvoerende bestuurders en de gedelegeerd bestuurder, en in het bijzonder op principes 7.6 tot 7.9 van de Code 2020. De gerechtvaardigde redenen voor deze vrijstelling worden uiteengezet in het remuneratiebeleid uiteengezet in punt IV.1 hieronder.

IV. REMUNERATIEVERSLAG

1. REMUNERATIEBELEID

Het remuneratiebeleid van de vennootschap is opgesteld in het kader van artikel 7:89/1 van het WVV en de Code 2020.

Het remuneratiebeleid geldt voor de niet-uitvoerende bestuurders en de gedelegeerd bestuurder. De vennootschap heeft geen executief of soortgelijk comité.

Het remuneratiebeleid is van toepassing vanaf 1 januari 2021, onder voorbehoud van zijn goedkeuring door de gewone algemene vergadering van 6 mei 2021. Het zal vervolgens om de vier jaar en hoe dan ook na elke belangrijke wijziging ter goedkeuring aan de algemene vergadering worden voorgelegd.

Het remuneratiebeleid is ontworpen om de prestatiecultuur en de waardecreatie op lange termijn van de vennootschap te ondersteunen. Het heeft tot doel bestuurders aan te trekken en te behouden die over een grote variëteit van competenties beschikken in de verschillende domeinen die nodig zijn voor de groei van de activiteiten van de vennootschap.

1.1. GOVERNANCE – PROCEDURE

Het remuneratiebeleid wordt opgesteld door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Benoemings- en Remuneratiecomité. Zoals reeds vermeld, wordt het vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de algemene vergadering.

De individuele remuneratie van de niet-uitvoerende bestuurders wordt goedgekeurd door de algemene vergadering en in voorkomend geval wordt de individuele remuneratie van de gedelegeerd bestuurder goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de vennootschap. Deze remuneratie wordt in alle gevallen bepaald op basis van het remuneratiebeleid, op advies van het Benoemings- en Remuneratiecomité.

Om de schijn van belangenconflicten te vermijden, wordt de gedelegeerd bestuurder niet uitgenodigd om deel te nemen aan de besprekingen van het Benoemings- en Remuneratiecomité en van de Raad van Bestuur over zijn eigen remuneratie. Bovendien worden de regels van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen gevolgd telkens als ze van toepassing zijn.

1.2. REMUNERATIEBELEID VOOR DE NIET-UITVOEREND BESTUURDERS

De remuneratie bestaat uit:

- een vast jaarlijks bedrag; en
- zitpenningen: deze worden aan de niet-uitvoerende bestuurders toegekend voor hun aanwezigheid op de vergaderingen van de Raad van Bestuur en in voorkomend geval hun aanwezigheid op de vergaderingen van het auditcomité en het Benoemings- en Remuneratiecomité. De be-

stuurders die door de Raad van Bestuur met bijzondere opdrachten worden belast, ontvangen eveneens zitpenningen.

In voorkomend geval hebben de niet-uitvoerend bestuurders ook recht op een bijkomende vaste vergoeding voor de levering van specifieke diensten, zoals het voorzitterschap van de Raad van Bestuur of van een comité.

Bovendien worden de niet-uitvoerend bestuurders vergoed voor de kosten die de uitoefening van hun mandaat met zich kan brengen, volgens de door de Raad van Bestuur bepaalde voorwaarden.

De niet-uitvoerend bestuurders ontvangen geen variabele remuneratie zoals bonussen of aandelenopties. Zij ontvangen evenmin voordelen in natura of voordelen in verband met pensioenplannen.

Bestuurders worden uitgenodigd, maar zijn niet verplicht om aandelen in het bedrijf te bezitten. Deze afwijking van het principe 7.6 van de Belgische Corporate Governance Code 2020 wordt gerechtvaardigd door het feit dat het beleid van de vennootschap op toereikende wijze een perspectief op lange termijn bevordert. Daarnaast worden verscheidene bestuurders in het kader van de functies die zij in Ackermans & van Haaren (“AvH”) uitoefenen reeds blootgesteld aan de evolutie van de waarde van de vennootschap, gelet op het aantal aandelen in AvH dat zij houden en waarvan de waarde gedeeltelijk afhangt van die van de vennootschap.

De niet-uitvoerend bestuurders kunnen een bestuurdersmandaat uitoefenen in dochterondernemingen van de vennootschap. De eventuele bezoldigingen die zij voor de uitoefening van deze mandaten ontvangen, worden opgenomen in het remuneratieverslag van de vennootschap.

De niet-uitvoerend bestuurders oefenen hun functies uit in de hoedanigheid van onafhankelijkheid en kunnen *ad nutum* worden ontslagen, zonder schadeloosstelling.

1.3. REMUNERATIEBELEID VOOR DE GEDELEGEERD BESTUURDER

1.3.1. STRUCTUUR VAN DE REMUNERATIE

De remuneratie van de gedelegeerd bestuurder omvat uitsluitend de volgende elementen:

- een jaarlijkse vaste remuneratie van hetzelfde niveau als die van de niet-uitvoerend bestuurders; en
- bezoldigingen die worden toegekend in het kader van de uitoefening van bestuurdersmandaten in bepaalde dochterondernemingen van de groep CFE, waarbij deze bedragen verband houden met de actieve deelname van de gedelegeerd bestuurder in deze dochterondernemingen.

De gedelegeerd bestuurder ontvangt geen variabele remuneratie en geen optieplan. Hij dient evenmin een minimumaantal aandelen in de vennootschap te houden.

Deze afwijkingen van de principes 7.7 tot 7.9 van de Code 2020 worden gerechtvaardigd door het feit dat de gedelegeerd bestuurder reeds een remuneratie ontvangt op het niveau van AvH in zijn hoedanigheid als lid van het Executief Comité van deze vennootschap. Als zodanig is de remunera-

tie van de gedelegeerd bestuurder in het kader van de functies die hij in AvH uitoefent gedeeltelijk gekoppeld aan zijn prestatie in het kader van zijn functies als gedelegeerd bestuurder in de vennootschap. Dit maakt het mogelijk de belangen van de gedelegeerd bestuurder van de vennootschap af te stemmen op de waardecreatie in de groep AvH waarvan de vennootschap deel uitmaakt. Bovendien worden alle bezoldigingen die de gedelegeerd bestuurder ontvangt (namelijk zijn vaste remuneratie) door hem aan AvH afgestaan krachtens een overeenkomst die hen bindt.

De Raad van Bestuur en het benoemings- en remuneratiecomité menen bijgevolg dat het niet nodig is een variabele remuneratie in de vennootschap te voorzien en de gedelegeerd bestuurder te verplichten aandelen van de vennootschap te houden, vanwege zijn positie in de groep AvH en de structuur van de remuneratie die hij in deze groep ontvangt.

De gedelegeerd bestuurder ontvangt geen andere voordelen in natura zoals pensioenplannen, verzekeringen of een bedrijfswagen.

1.3.2. CONTRACTUELE VOORWAARDEN VAN DE GEDELEGEERD BESTUURDER

De gedelegeerd bestuurder is niet met een specifiek contract met de vennootschap verbonden. Er is geen ontslagvergoeding voorzien op het eind van zijn mandaat, ongeacht of hij vrijwillig of gedwongen, vroegtijdig of op het normale einde van de termijn vertrekt.

1.4. MANDATEN IN DE DOCHTERONDERNEMINGEN

De gedelegeerd bestuurder kan een mandaat als uitvoerend of niet-uitvoerend bestuurder uitoefenen in dochterondernemingen van de vennootschap. De bezoldigingen die hij voor de uitoefening van deze mandaten ontvangt, worden opgenomen in het remuneratieverslag van de vennootschap. Er wordt evenwel aan herinnerd dat deze bezoldigingen eveneens vast zijn en aan AvH worden afgestaan krachtens een overeenkomst die de gedelegeerd bestuurder en AvH bindt.

Aangezien de dochterondernemingen van de vennootschap niet beursgenoteerd zijn, vallen zij niet in het toepassingsdomein van de regels van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen met betrekking tot het remuneratiebeleid en het remuneratieverslag.

De vennootschap ziet er evenwel op toe dat haar verschillende dochterondernemingen een gezond en toereikend remuneratiebeleid toepassen. In dit kader en om de nadruk te leggen op de waardecreatie op korte en op lange termijn, ziet de vennootschap erop toe dat in haar dochterondernemingen een op de individuele prestaties en de prestaties van de onderneming gebaseerde remuneratie wordt gehanteerd. Bovendien moet worden benadrukt dat de contracten van de uitvoerend directeurs in de dochteronderneming (met uitzondering van de functie van gedelegeerd bestuurder van de vennootschap) de terugvordering voorzien van de variabele remuneratie die zou zijn toegekend op basis van foutieve financiële informatie.

Tenzij anders tussen de partijen overeengekomen, leidt het einde van de relatie tussen de vennootschap en de gedelegeerd bestuurder tot het einde van de in de dochteronderneming uitgeoefende mandaten.

1.5. WIJZIGINGEN SINDS HET VORIGE REMUNERATIEBELEID

Er is geen significante wijziging tussen wat in dit remuneratiebeleid wordt uiteengezet en wat werd uiteengezet in het in 2020 gepubliceerde remuneratieverslag (met betrekking tot het remuneratiebeleid).

1.6. MOGELIJKHEID TOT AFWIJKING VAN HET REMUNERATIEBELEID

In het geval van uitzonderlijke omstandigheden die een afwijking van het remuneratiebeleid noodzakelijk maken om de belangen van de vennootschap in haar geheel op lange termijn te dienen of haar leefbaarheid te verzekeren, is de Raad van Bestuur gemachtigd om op aanbeveling van het Benoemings- en Remuneratiecomité de remuneratie van de niet-uitvoerend bestuurders of de gedelegeerd bestuurder tijdelijk te wijzigen. Deze wijziging kan betrekking hebben op om het even welk element van de remuneratie, met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de Raad van Bestuur en de algemene vergadering.

2. REMUNERATIEVERSLAG

De remuneratie van de niet-uitvoerend bestuurders en van de gedelegeerd bestuurder voor 2020 wordt in dit verslag gedetailleerd beschreven. Per 31 december 2020 zijn er geen andere leden van het directiecomité van de vennootschap die in het toepassingsdomein van de regels voor het remuneratiebeleid en het remuneratieverslag vallen.

Deze remuneratie stemt overeen met het remuneratiebeleid in het in 2020 gepubliceerde remuneratieverslag, dat met een meerderheid van 96% van de uitgebrachte stemmen en zonder bijzonder commentaar van de aandeelhouders werd goedgekeurd.

2.1. REMUNERATIE VAN DE NIET-UITVOEREND BESTUURDERS

In 2020 werd een totaal bedrag van 427.940 euro uitgekeerd aan de niet-uitvoerend bestuurders, verdeeld zoals aangegeven in de onderstaande tabel. De vennootschap heeft hen geen andere bezoldigingen, voordelen, leningen of waarborgen toegekend.

2020 <i>In euro</i>	Vaste remuneratie	Presentie- geld	Auditcomité	Remuneratie- comité	Totaal Remuneratie
Luc Bertrand	100.000	-	-	2.000	102.000
Philippe Delusinne	20.000	12.000	4.000	2.000	38.000
Renaud Bentegeat (tot 07/05/2020)	6.940	4.000	-	-	10.940
Christian Labeyrie	20.000	12.000	4.000	-	36.000
Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais	20.000	12.000	-	-	32.000
Koen Janssen	20.000	12.000	-	-	32.000
PAS DE MOTS BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaerdt	20.000	10.000	3.000	-	33.000
Jan Suykens	20.000	12.000	-	-	32.000
John.-Eric Bertrand	20.000	12.000	8.000	-	40.000
Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel	20.000	12.000	-	4.000	36.000
Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer	20.000	12.000	4.000	-	36.000
Totaal	286.940	110.000	23.000	8.000	427.940

- John-Eric Bertrand ontving, naast zijn mandaat als bestuurder (32.000 euro) en naast zijn mandaat als voorzitter van het Auditcomité (8.000 euro), een bedrag van 115.000 euro voor de uitoefening van activiteiten binnen verschillende vennootschappen van de groep CFE, meer bepaald binnen VMA Druart, VMA en VMA Nizet. Al deze vergoedingen worden aan Ackermans & van Haaren terugbetaald op grond van een overeenkomst die hen bindt.
- Koen Janssen ontving, naast zijn mandaat als bestuurder (32.000 euro), een bedrag van 15.000 euro voor de uitoefening van activiteiten binnen verschillende dochtervennootschappen

van de groep CFE, binnen de groep Terryn. Al deze vergoedingen worden aan Ackermans & van Haaren terugbetaald op grond van een overeenkomst die hen bindt.

2.2. REMUNERATIE VAN DE GEDELEGEERD BESTUURDER

De gedelegeerd bestuurder van de vennootschap is lid van het Executief Comité van AvH. Bijgevolg bestaat zijn remuneratie in de vennootschap uitsluitend uit de volgende elementen, in overeenstemming met sectie 1.3 van het remuneratiebeleid:

- een jaarlijkse vaste remuneratie van hetzelfde niveau als die van de niet-uitvoerend bestuurders;
- bezoldigingen toegekend in het kader van de uitoefening van mandaten als niet-uitvoerend bestuurder in bepaalde dochterondernemingen van de groep CFE.
 - De in 2020 aan de gedelegeerd bestuurder uitgekeerde remuneratie was dus als volgt: vaste remuneratie toegekend wegens zijn hoedanigheid als lid van de Raad van Bestuur van de vennootschap: 20.000 euro;
 - Zitpenningen voor zijn deelname aan de vergaderingen van de Raad van Bestuur van de vennootschap: 12.000 euro;

Daarnaast was de jaarlijkse remuneratie van de gedelegeerd bestuurder voor verschillende mandaten als niet-uitvoerend bestuurder in dochterondernemingen van de groep CFE als volgt:

- CFE Contracting : 75.000 euro;
- BPC : 75.000 euro;
- MBG : 75.000 euro;
- VAN LAERE : 75.000 euro;
- Mobix ENGEMA : 45.000 euro.

In overeenstemming met wat het remuneratiebeleid voorziet, ontvangt de gedelegeerd bestuurder geen variabele remuneratie en geen voordelen in natura zoals pensioenplannen, verzekeringen of een bedrijfswagen.

Alle in deze sectie vermelde bezoldigingen worden door de gedelegeerd bestuurder afgestaan aan AvH krachtens een overeenkomst die hen bindt.

2.3. JAARLIJKSE EVOLUTIE VAN DE VERHOUDING TUSSEN DE REMUNERATIE EN HET LOON

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de jaarlijkse evolutie van de remuneratie van elke niet-uitvoerend bestuurder, de gedelegeerd bestuurder en de werknemers (gemiddelde op basis van een voltijds equivalent). Hij geeft ook een overzicht van de jaarlijkse evolutie van de prestaties van de vennootschap.

Jaarlijkse evolutie in %	2016 vs 2015 (%)	2017 vs 2016 (%)	2018 vs 2017 (%)	2019 vs 2018 (%)	2020 vs 2019 (%)
1. Remuneratie van bestuurders (niet-uitvoerend) (in euro)					
Naam					
Luc Bertrand	76.896 (+104%)	102.000 (+32,64%)	102.000 (+0%)	102.000 (+0%)	102.000 (+0%)
Philippe Delusinne	34.000 (-6,25%)	40.000 (+18,00%)	31.000 (-22,00%)	35.000 (+12,29%)	38.000 (+12,50%)
Renaud Bentegeat (als bestuurder tot 07/05/2020)	32.000 (+0%)	34.000 (+6,25%)	32.000 (-6,25%)	30.000 (-6,25%)	10.940 (-63,54%) ³
Christian Labeyrie	32.000 (-12,5%)	38.000 (18,75%)	32.000 (-15,79%)	32.000 (+0%)	36.000 (+12,50%)
Ciska Servais BV, vertegenwoordigd door Ciska Servais	38.000 (+6%)	41.000 (+7,89%)	40.000 (-2,44%)	33.000 (-17,5%)	32.000 (-3,04%)
Koen Janssen	30.000 (-6,7%)	34.000 (+13,33%)	30.000 (-11,76%)	30.000 (+0%)	32.000 (+6,67%)
PAS DE MOTS BV, vertegenwoordigd door Leen Geirnaert	9.645	35.000 (+262,88%) ³	36.000 (+2,86%)	31.000 (-13,89%)	33.000 (+6,45%)
Jan Suykens	32.000	34.000 (+6,25%)	30.000 (-11,76%)	30.000 (+0%)	32.000 (+6,66%)
John-Eric Bertrand	39.000 (+8,39%)	42.000 (+7,69%)	40.000 (-5,26%)	38.000 (-5,26%)	40.000 (-5,26%)
Euro-Invest Management NV, vertegenwoordigd door Martine Van den Poel			19.260	35.000 (+81,72%) ³	36.000 (+2,87%)
Much BV, vertegenwoordigd door Muriel De Lathouwer			21.260	33.000 (+55,22%) ³	36.000 (+9%)
Piet Dejonghe	32.000	34.000 (+6,25%)	32.000 (-6,25%)	30.000	32.000
2. Remuneratie van de gedelegeerd bestuurder (in euro)					
Naam					
Piet Dejonghe ¹		-	345.000	345.000 (+0%)	345.000 (+0%)
Renaud Bentegeat (met betrekking tot zijn vroegere taken als gedelegeerd bestuurder tot 01/09/2018)	648.728 (+8%)	1.150.275 (+77,31%)	657.312 (-57,14%) ³	-	-

3. Bedrijfsprestaties ⁴

(in duizend euro)	2016	2017	2018	2019	2020
Criterium 1: Geconsolideerd nettoresultaat van de groep CFE	168.411	180.442	171.530	133.424	64.020
Criterium 2: EBITDA voor DEME	447.356	455.500	458.901	437.011	369.457
Criterium 3: resultaat vóór belastingen voor CFE Contracting	19.579	27.077	20.652	17.973	12.374
Criterium 4: rendement op eigen vermogen voor BPI	6,6%	52,1%	14,5%	17,0%	17,3%

4. Gemiddelde remuneratie van fulltime equivalente werknemers (in euro) ²

	2016	2017	2018	2019	2020
Medewerkers	83.267,50 (+5,52%)	87.086,15 (+4,59%)	81.236,35 (-6,72%)	85.012,02 (+4,65%)	86.061,31 (+1,23%)

5. Toelichtingen

¹ Deze bezoldigingen worden door de gedelegeerd bestuurder volledig afgestaan aan AvH krachtens een overeenkomst die hen bindt.

² Gemiddelde van de bruto maandelijkse vergoeding van de 100 % werknemers van de maand december voor de op 31/12 aanwezige personen.

³ De omvang van de variatie resulteert uit het in aanmerking nemen van de tijdens een onvolledig boekjaar uitgekeerde remuneratie vanwege het in functie treden of het ontslag uit de functie in de loop van het jaar.

⁴ De raad van bestuur waakt tevens over de balansverhoudingen.

De remuneratieverhouding tussen de persoon met de hoogste en de persoon met de laagste remuneratie in de vennootschap bedraagt 4,29 in 2020.

V. NIET-FINANCIËLE VERKLARING

Overeenkomstig artikel 3:32, §2 WVV moet het jaarverslag een niet-financiële verklaring bevatten. Deze verklaring is opgenomen in het volgende hoofdstuk van dit jaarverslag, waarvan het integraal deel uitmaakt.

In naam van de Raad van Bestuur, 22 maart 2021.

Luc BERTRAND

Voorzitter van de Raad van Bestuur

NIET-FINANCIËLE VERKLARING

Deze verklaring van niet-financiële informatie (de 'Verklaring') is opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en heeft betrekking op het boekjaar dat op 31 december 2020 werd afgesloten.

1. INLEIDING

Aangezien CFE samen met haar filialen opgenomen is in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening van Ackermans & van Haaren, is ze in principe vrijgesteld van de verplichting om een niet-financiële verklaring op te stellen.

Desondanks en rekening houdend met het belang dat CFE en haar filialen aan de duurzaamheid hechten, hebben wij beslist om geen gebruik te maken van deze wettelijke vrijstelling en bijgevolg een niet-financiële verklaring op te stellen als aanvulling op de niet-financiële verklaring van AvH, en om de aandeelhouders van CFE meer gedetailleerd te informeren over het beleid inzake ESG (Environmental, Social, Governance) in de groep CFE, de in dit kader gevoerde acties en hun resultaat. Voor wat DEME betreft, verwijzen wij naar het ESG-verslag in het jaarverslag van DEME.

2. KORTE BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE GROEP

2.1. BAGGERWERKEN, MILIEU, OFFSHORE EN INFRA

De groep DEME is in vier verschillende segmenten actief.

BAGGERWERKEN

DEME is betrokken bij enorme, complexe baggerprojecten overal ter wereld en biedt haar klanten geavanceerde oplossingen aan. De groep DEME voert grootschalige infrastructuurwerken in de waterbouwkunde uit, zoals de ontwikkeling van nieuwe havens, vaargeulen, luchthavens, kunstmatige eilanden, residentiële en recreatiezones, industriezones enz., op alle continenten. DEME beschikt over een filiaal dat gespecialiseerd is in de winning, het transport, de behandeling (wassen, vermalen, kalibreren) en de levering van mariene aggregaten voor de Europese bouwsector. De granulaten zijn afkomstig uit verschillende mariene concessies voor zand en grind van de groep DEME en licenties van derden.

OFFSHORE

Voor de klanten die actief zijn in hernieuwbare energie levert de groep DEME flexibele oplossingen voor het transport en de installatie van funderingen en turbines, de installatie van kabels, operationele en onderhoudsactiviteiten, tot en met volledige EPCI-contracten (Engineering, Procurement, Construction and Installation). Voor de olie- en gasmaatschappijen en andere offshore klanten omvatten de diensten offshore civieltechnische werken, steenbestorting, zwaar transport, onderzeese bouw, het leggen van voedingskabels en de installatie en ontmanteling van offshore platformen.

MILIEU

De groep DEME omvat gespecialiseerde milieubedrijven met meer dan 20 jaar ervaring in de sanering van verontreinigde terreinen. Deze ondernemingen hanteren een proactieve aanpak voor de sanering van verlaten industrieterreinen, met vastgoedontwikkelaars als partners. Hun activiteiten omvatten de sanering van bodems, de behandeling van vervuilde bodems en baggerslib en de behandeling van verontreinigd grondwater en bodems met behulp van innoverende technieken. De pool voert zijn activiteiten uit via DEC en haar filialen.

MARINE ENGINEERING

De groep DEME is ook actief in de bouw van maritieme infrastructuur en realiseert civieltechnische werken die de activiteiten van de groep aanvullen en versterken. Dit omvat het ontwerp en de bouw van hydraulische en maritieme werken voor steigers en haventerminals, sluizen, overstorten, geboorde, onderwater- of 'cut & cover'-tunnels, funderingen en maritieme werken voor bruggen en offshore constructies, civieltechnische werken voor de bouw van haveninfrastructuur, dammen, kanalen, kademuuren en werken voor de bescherming van havens en kusten.

2.2. CONTRACTING

De pool Contracting verzamelt de activiteiten Bouw, Multitechnieken en Rail & Utilities.

De divisie Bouw is actief in België, het Groothertogdom Luxemburg en Polen. Ze is gespecialiseerd in de bouw en renovatie van kantoorgebouwen, woningen, hotels, scholen en universiteiten, parkings, winkel- en vrijetijdscentra, ziekenhuizen en industriegebouwen.

De multitechnische activiteiten zijn voornamelijk in België geconcentreerd, met de divisie MVA voor tertiaire elektriciteit, HVAC (Heating, Ventilation & Air Conditioning), elektrotechnische installaties, telecommunicatienetten, automatisering in de autonijverheid, de farmacie en de agrovoeding, geautomatiseerd beheer van technische gebouwinstallaties, elektromechanica van weg- en spoorweginfrastructuur (tunnels ...) en onderhoud op lange termijn van technische installaties.

De activiteiten Rail & Utilities worden uitgevoerd door de divisie MOBIX. Ze omvatten spoorwerken (plaatsen van sporen en bovenleidingen), signalisatie, transport van energie en openbare verlichting in België.

2.3. VASTGOEDONTWIKKELING

BPI, de hoofdvennootschap van de pool Vastgoedontwikkeling, ontwikkelt vastgoedprojecten in België, het Groothertogdom Luxemburg en Polen.

3. ESG-BELEID

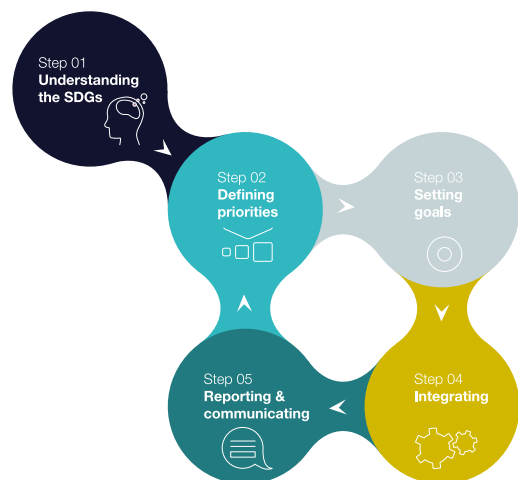
3.1. VOOR DE DRIE POLEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS

Aangezien CFE op een gedecentraliseerd besluitvormingsmodel gebaseerd is, voert elke pool zijn ESG-beleid. Als aandeelhouder ziet CFE evenwel toe op de convergentie van deze verschillende beleidsmodellen in een vergelijkbare globale aanpak, die op zijn beurt in het ESG-beleid van de groep AvH past.

EEN VOLLEDIG PROCES

In 2019 is AvH in haar belangrijkste dochterondernemingen, waaronder CFE, begonnen met een proces voor de afstemming van het ESG-beleid en de bijbehorende rapportage van de dochterondernemingen op het ESG-beleid van de groep AvH. CFE werd dus verzocht een materialiteitsanalyse uit te voeren. Ze heeft haar belangrijkste risico's en opportuniteiten op het vlak van ESG geïdentificeerd en gekoppeld aan een strategische visie, key performance indicators (KPI's), doelstellingen en concrete acties om ze te bereiken. Eind 2019 werden deze doelstellingen en acties goedgekeurd door de Raad van Bestuur van CFE.

In dit kader vond overleg plaats met de ESG-verantwoordelijken van de verschillende polen. Voor meer details over dit proces verwijzen we naar de Niet-financiële verklaring van de vennootschap in het Jaarverslag 2019 (bijlagen 1 tot 4).

IMPACT EN MATERIALITEIT

Aangezien ze geen beslissende impact kan hebben op alle ESG-uitdagingen van de wereld, focust CFE op materiële onderwerpen die het verschil kunnen maken in de sectoren waarin de groep actief is. Er gaat ook een bijzondere aandacht naar de ESG-aspecten die een beduidend risico of een beduidende opportuniteit voor de groep kunnen inhouden. Via haar vertegenwoordigers in de bestuursorganen verzekert CFE zich ervan dat deze analyses opgenomen zijn in de strategische

en beleidsplannen van haar polen en dat de plannen regelmatig worden geëvalueerd. De dochterondernemingen voeren dan het door hun Raad van Bestuur goedgekeurde beleid uit en brengen verslag uit over zijn significante aspecten. In 2019 werden maatregelen genomen om de rapportageprocessen te verfijnen en zo mogelijk te rationaliseren. De polen laten zich onder meer inspireren door de methodologieën die de Verenigde Naties aanbevelen. Daarnaast baseren ze hun rapporten en de keuze van de relevante indicatoren op gemeenschappelijke definities en prioriteiten van de sectoren waarin ze werken.

BIJDRAGE AAN DE 17 DOD'S

De drie polen koppelen hun duurzaamheidsbenadering aan de zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (DOD's) van de Verenigde Naties. Het geheel van de groep CFE is ervan overtuigd dat elk individu en elke onderneming moet bijdragen aan de aanpak van de grote uitdagingen van onze wereld. De groep CFE staat achter de Agenda 2030 van de Verenigde Naties en de methodologie van de DOD's, die ze als internationaal kader voor haar beleid gebruikt.

Dankzij de keuze van de DOD's kan men bovendien de GRI-methodologie (Global Reporting Initiative) als inspiratiebron gebruiken, gezien de bestaande concordantietabellen.

DOORLOPENDE VERBETERING EN OPPORTUNITEITEN

De duurzame aanpak wil de werking doorlopend verbeteren en haar negatieve impact zoveel mogelijk beperken. Hij schept ook opportuniteiten voor een doorlopende creatie van nieuwe duurzame waarde en voor de verkenning en ontwikkeling van nieuwe markten.

PARTNERS VOOR VERANDERING

Last but not least is de groep CFE ervan overtuigd dat deze benadering alleen succes kan hebben met de medewerking van de verschillende actoren die bij onze activiteiten betrokken zijn: medewerkers, leveranciers, onderaannemers, overheden, opdrachtgevers ... Samen aan de verandering werken, is de sleutel van het succes van een duurzame strategie. DOD 17 wijst ons de te volgen weg. In deze geest heeft de groep CFE van bij het begin verschillende (interne en externe) stakeholders bij haar denkoefening rond duurzaamheid betrokken. Om een coherente aanpak te verzekeren, hebben DEME, CFE Contracting en BPI trouwens met dezelfde adviesbureaus voor duurzaamheid samengewerkt.

3.2. ESG-BELEID VAN DEME

DEME, dat de DOD's sinds 2017 implementeert, heeft in haar duurzaamheidsbenadering een reeks thema's en acties ontwikkeld waarmee ze aan de zeventien DOD's kan bijdragen. Al deze thema's en acties worden gedetailleerd beschreven in het Duurzaamheidsverslag 2020 van DEME. Op het niveau van de groep CFE werden de DOD's 3-7-8-9-11-13-14- 16 en 17 en de bijbehorende acties het relevantst bevonden.

DEME heeft haar ESG-beleid op twee krachtlijnen gebaseerd:

- 'Duurzame commerciële oplossingen ontwikkelen', door oplossingen voor te stellen en partnerschappen te vormen die de overgang naar een koolstofarme, circulaire en veerkrachtige economie bevorderen. Met haar programma 'Explore' wil DEME met verschillende partners

in en buiten de sector samenwerken om duurzame en holistische oplossingen te vinden. Deze krachtlijn focust op de ontwikkeling van een portfolio van activiteiten en diensten die wezenlijk, direct en expliciet aan een of meer DOD's bijdragen.

- 'Uitblinken in onze activiteiten', door de koolstofvoetafdruk en de milieu-impact van onze werking te verminderen en een eersterangs werkgever te zijn. Het programma 'Excel' vindt dankzij een innoverende aanpak de best mogelijke toepassingen van het wetenschappelijke onderzoek en de bestaande technologieën. De dimensie 'Excel' moet dus verzekeren dat de uitvoering van de projecten niet alleen efficiënt en rendabel maar ook duurzaam is.

Bij DEME was de implicatie en de steun van alle medewerkers een drijvende factor voor het bepalen van de duurzame doelstellingen. Het resultaat van deze uitgebreide en systematische raadpleging van de interne en externe stakeholders, die al in 2017 begon, is een reeks van acht kernthema's voor DEME, de drivers van onze duurzaamheidsprestatie. Dankzij de definitie van deze acht thema's kan de onderneming haar beslissingen afstemmen op de DOD's waarop DEME de grootste impact heeft.

De acht thema's zijn: 'Climate & Energy', 'Capital Nature', 'Sustainable innovation', 'Waste and resource management', 'Health, safety & well-being', 'Diversity and opportunity', 'Ethical business' en 'Local communities'.

Al deze thema's worden gedetailleerd beschreven in het Duurzaamheidsverslag van DEME (www.deme-group.com/sustainability).

Tegelijkertijd is het essentieel dat DEME – een wereldbedrijf dat op tal van plaatsen en sites werkt – goede betrekkingen met alle stakeholders onderhoudt maar ook alle interveniënten sensibiliseert voor de duurzaamheidsaanpak van de onderneming.

In 2019 heeft DEME een eerste materialiteitsmatrix ontwikkeld om de prioriteiten te identificeren en te evalueren volgens hun belang voor de interne en externe stakeholders en hun impact op het commerciële succes van DEME.

In 2020 heeft DEME haar strategie voor duurzame ontwikkeling verder uitgebreid met een operationeel kader, samengesteld uit een reeks duidelijk gedefinieerde programma's die de 8 kernthema's en de bijbehorende ambities op lange termijn concreter maken. Deze programma's houden rechtstreeks verband met de activiteiten van DEME.

Deze duurzame programma's leggen de link tussen de duurzame strategische visie van DEME (visie op lange termijn) en de concrete jaarlijkse actieplannen.

In de praktijk heeft DEME voor elk van de acht thema's (Excel en Explore) ten minste één programma gedefinieerd. Elk programma loopt over een periode van 3 tot 5 jaar en heeft zijn eigen indicatoren en ambitie, samen met een link met de jaarlijkse actieplannen.

3.3. ESG-BELEID VAN CFE CONTRACTING EN BPI

In de loop van 2019 hebben CFE Contracting en BPI Real Estate een gestructureerd beleid rond de ESG-thema's gedefinieerd. Na een grondig onderzoek bij de stakeholders, met inbegrip van het personeel, werden de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (DOD) 3, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 16 en 17 als richtsnoeren gekozen. Deze materialiteitsoefening heeft een heldere en duurzame visie opgeleverd met prioritaire doelstellingen en de basis gelegd voor een actieplan en voor key performance indicators. Dit alles werd op 3 december 2019 door de Raad van Bestuur gevalideerd. De doorlopende raadpleging van de verschillende stakeholders en in het bijzonder van het personeel verzekert een perfecte steun voor dit ESG-beleid.

Na de definitie van hun 10 duurzame prioriteiten in 2019 hebben CFE en BPI real estate van het jaar 2020 gebruikgemaakt om een concreet actieplan en een effectief systeem voor de monitoring van KPI's in te voeren. Zo heeft elke dochteronderneming zich de duurzaamheidconcepten eigen kunnen maken, om ze in haar dagelijkse werking op te nemen.

Vertrekkend van deze visie leggen CFE Contracting en BPI real estate meer en meer contacten met de verschillende stakeholders, zoals de klanten en de leveranciers, om op basis van deze waarden echte duurzame partnerschappen te vormen. Tegelijkertijd hebben we verscheidene acties uitgestippeld om onze onderaannemers vertrouwd te maken met onze duurzame visie en hen aan te sporen om ons erin te volgen. Als volgende stap zullen we al onze partners in onze bouwprojecten nog

meer bij onze duurzame benadering betrekken, zodat we samen een positieve impact zullen hebben op de wereld van morgen.

Voor de meer complexe thema's, zoals het materiaaltransport of de circulariteit, verkiezen we voorlopig de analyse van proefprojecten boven het gebruik van KPI's.

CFE Contracting en BPI real estate hebben van bij het begin duidelijke doelstellingen bepaald voor elk van de prioritaire thema's (thema's met hoge materialiteit). Om over een meer concrete basis te beschikken, heeft CFE Contracting zich aangesloten bij de Belgian Alliance for Climate Action. Ze onderschrijft daarmee het initiatief Science Based Targets. Deze aanpak zal het mogelijk maken om duurzame doelstellingen te valideren die beantwoorden aan de ambities van de akkoorden van Parijs.

Het ESG-beleid van CFE Contracting en BPI real estate stoelt op 11 prioritaire doelstellingen, verzameld in de vier volgende kernthema's: 'Build for the future', 'Be a great place to work', 'Offer innovative solutions', 'Towards climate neutrality'.

Elk thema verzamelt een reeks doelstellingen. Het verband met de DOD's blijft altijd bewaard, om te verzekeren dat de doelstelling in de logica van de zeventien DOD's past.

3.4. CONVERGENTIE VAN HET ESG-BELEID

Om de aanpak van DEME, CFE Contracting en BPI real estate te harmoniseren, is een concordantiematrix opgesteld waarmee men gemakkelijk verbanden kan leggen tussen de thema's van DEME en die van CFE Contracting en BPI real estate. Om de lezing van het jaarverslag te vergemakkelijken, wordt de naam van de thema's van CFE Contracting en BPI real estate behouden in het schema van de waardecreatie en in de verschillende illustratieve hoofdstukken.

In dit jaarverslag worden dus veel voorbeelden gegeven van projecten of concrete acties die het engagement van de Groep CFE voor deze verschillende thema's duidelijk illustreren (zie pagina 15).

Thema DEME	Bijbehorende DOD	Thema CFE Contracting & BPI	Bijbehorende DOD
Natural Capital	6-14-15		
Waste and resource management	12	Build for the future	6-9-10-11-12
Local communities	1-2-11		
Health & wellbeing	3		
Diversity and opportunity	4-5-8-10	Be a great place to work	3-4-5-8-10-16
Ethical Business	16		
Sustainable innovation	9	Offer innovative solutions	8-9
Climate & Energy	7-13	Towards Climate neutrality	7-13-15
Partner For Change - SDG 17			

4. BELANGRIJKSTE RISICO'S MET BETREKKING TOT ESG

4.1. INLEIDING

De analyse van de opportuniteiten is voor de drie polen even belangrijk als de analyse van de risico's van onze beroepen. De duurzaamheidsstrategieën – en de materialiteitsoefening die de thema's met de grootste impact op elk van de polen bepaalt – zijn in die zin ontwikkeld.

4.2. BELANGRIJKSTE ESG-RISICO'S EN -OPPORTUNITEITEN BIJ DEME

Om de belangrijkste doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en de duurzaamheidsthema's waarop wij de grootste impact hebben te bepalen, werd in 2017 en 2018 uitvoerig met de stakeholders overlegd:

- Raadplegingen van het Executief Comité, de bedrijfsleiders van de verschillende beroepen en de verantwoordelijken van de operationele en ondersteunende diensten. Alle ondervraagde personen werd verzocht de relevantie en de impact te beoordelen van de verschillende doelstellingen voor duurzame ontwikkeling voor ons en onze externe stakeholders. We hebben ook de opportuniteiten besproken en de uitdagingen waarmee onze onderneming in de toekomst zal worden geconfronteerd, om het belang van de DOD's in onze commerciële context te bepalen.
- Een peiling over duurzame ontwikkeling, een online enquête en verscheidene workshops tijdens de innovatieconferentie DEMEx 2018. Meer dan 200 jonge professionals van DEME verkenden de uitdagingen van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en hun impact op het succes van onze onderneming.
- Onderzoek naar de kernthema's van duurzame ontwikkeling voor en van onze externe stakeholders.

Dankzij al deze raadplegingen konden we de belangrijkste risico's en opportuniteiten van DEME bepalen. Het zijn:

- Veiligheid
- Ethisch zakendoen
- Innovatie
- Partnerships
- Gezondheid en welzijn
- Hernieuwbare energiebronnen
- Energie-efficiëntie
- Aanpassing aan de klimaatverandering
- Uitstoot van broeikasgassen
- Waterkwaliteit
- Talenten aantrekken en behouden
- Corruptie
- Mensenrechten
- ...

4.3. MATERIALITEITSMATRIX VAN DEME

Dit uitvoerige overleg met de stakeholders en het aanvullende onderzoek hebben een materialiteitsmatrix opgeleverd die de belangrijkste prioriteiten weerspiegelt, volgens de commerciële impact en het belang voor onze stakeholders. De beoordeling van de materialiteit heeft ons geholpen om onze strategie voor duurzame ontwikkeling te definiëren, resulterend in acht kernthema's voor duurzame ontwikkeling als drivers van onze duurzaamheidsprestatie.

Het bepalen van deze prioriteiten zal ons helpen om onze commerciële beslissingen af te stemmen op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen waarop DEME de grootste impact kan hebben.

Sommige thema's werden gebundeld. Zo werden de thema's 'Health & well-being' en 'Safety' verzameld in één enkele doelstelling: 'Health, safety & well-being'. Ook 'Climate adaptation', 'Energy efficiency' en 'Renewable energy resources' werden samengebracht in de doelstelling 'Climate & energy'.

In lijn met zowel de operationele als de strategische benadering zijn de acht thema's systematisch in die twee richtingen uitgewerkt (Excel en Explore). Met deze doelstellingen kan DEME een reële duurzame waarde creëren. De acht thema's zijn: 'Climate & Energy', 'Capital Nature',

‘Sustainable innovation’, ‘Waste and resource management’, ‘Health, safety & well-being’, ‘Diversity and opportunity’, ‘Ethical business’ en ‘Local communities’. Al deze thema's worden gedetailleerd beschreven in het Duurzaamheidsverslag van DEME (www.deme-group.com/sustainability).

De thema's met hoge materialiteit zijn:

CLIMATE & ENERGY

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ voor de realisatie van onze klimaat- en energievisie focust op de infrastructuur. Wij bouwen aan een infrastructuur die klaar is voor de klimaatverandering en beter is aangepast aan de onzekerheden van het klimaat. Bovendien bevorderen we de energietransitie door onze oplossingen voor hernieuwbare energie te ontwikkelen. Wij blijven nieuwe maritieme oplossingen voor energieproductie verkennen. Samen maken deze projecten betaalbare energie toegankelijker, versterken ze het aandeel van hernieuwbare bronnen en verhogen ze de energie-efficiëntie.

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ om klimaatneutraal te worden, is al begonnen, met een evolutie naar klimaatneutrale schepen en programma's die de uitstoot van broeikasgassen in de waardeketen van onze projecten verlagen.

SUSTAINABLE INNOVATION

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ streeft naar partnerschappen met meerdere partijen en naar inter- en intra-industriële samenwerkingen voor de transitie naar een duurzame ontwikkeling en holistische oplossingen.

Onze benadering ‘Excel’ verbetert het wetenschappelijke onderzoek, moderniseert de technologische capaciteiten en moedigt duurzame ontwikkeling en innovatie in onze projecten aan.

ETHICAL BUSINESS

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: met onze benadering ‘Explore’ verbinden we ons tot integer zakendoen, om elke vorm van corruptie of fraude actief en proactief te voorkomen. Ons ethisch engagement maakt deel uit van onze STRIVE-waarden.

Operationele uitmuntendheid: onze benadering ‘Excel’ bestaat erin dat wij een ethische mentaliteit in onze organisatie integreren en alleen samenwerken met derden die dezelfde normen toepassen. Dit omvat maar beperkt zich niet tot het respect voor de Rechten van de Mens zoals de Universele Verklaring van de Verenigde Naties ze heeft vastgelegd.

HEALTH, SAFETY & WELL BEING

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ van gezondheid, veiligheid en welzijn ontwikkelt duurzame infrastructuren die de welvaart en het welzijn ten goede komen en een veilige omgeving verzekeren.

Operationele uitmuntendheid: onze benadering “Excel” creëert een veilige en gezonde werkomgeving voor iedereen die bij onze activiteiten betrokken is.

De thema's met gemiddelde materialiteit zijn:

NATURAL CAPITAL

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ mikt op de preventie en beperking van de vervuiling van de zee, terwijl we zones in zee, aan de kust en in het binnenland, bevaarbare waterwegen en ecosystemen op het land op duurzame wijze weer tot leven brengen en herstellen.

Operationele uitmuntendheid: onze benadering ‘Excel’ mikt op een samenwerking met de natuur om de milieu-impact van onze activiteiten tot het minimum te beperken en in de mate van het mogelijke een positieve netto-impact te hebben op de biodiversiteit en de ecosystemen.

WASTE AND RESOURCE MANAGEMENT

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ werkt aan een transitie in de keuze van hulpbronnen, met het oog op de uitbreiding van een duurzaam aanbod van hulpbronnen.

Operationele uitmuntendheid: onze benadering ‘Excel’ van afval en hulpbronnen levert duurzame alternatieven voor bouwmaterialen en mineralen. Onze technologie hergebruikt het afval van materialen na hun verwerking, om een efficiënt en circulair materiaalgebruik in het geheel van de projecten te maximaliseren.

DIVERSITY AND OPPORTUNITY

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ van de diversiteit steunt op de opportuniteit van het creëren van fatsoenlijke banen en op de mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling binnen de groep, afhankelijk van de kwalificaties, de ervaring en de juiste opleidingen. Operationele uitmuntendheid: onze benadering ‘Excel’ garandeert een inclusieve werkplek waar iedereen gelijk, met waardigheid en met respect wordt behandeld. Bovendien versterken wij de competenties van de medewerkers door de ontwikkeling van talenten te bevorderen en duurzame ontwikkeling in de hand te werken.

LOCAL COMMUNITIES

Duurzame commerciële oplossingen verkennen: onze benadering ‘Explore’ wil de weerstand van de gemeenschappen tegen economische, ecologische en maatschappelijke uitdagingen versterken. Operationele uitmuntendheid: onze benadering ‘Excel’ creëert samenwerkingsrelaties met de plaatselijke gemeenschappen door middel van raadpleging, engagement en participatie.

4.4. BELANGRIJKSTE ESG-RISICO'S EN -OPPORTUNITeiten BIJ CFE CONTRACTING EN BPI

- De huidige grote trends voor de bouwsector en het vastgoed zijn:
- **‘Veiligheid’**: De risico's op een bouwplaats zijn talrijk. Ze bedreigen zowel de medewerkers als derden. Arbeidsongevallen kunnen ernstig zijn en zware gevolgen hebben. Daarom is de toepassing van de veiligheidsregels op de bouwplaats van primordiaal belang.
 - **‘De oorlog om het talent’**: de menselijke factor staat meer dan ooit centraal in onze activiteiten. Toch blijft het moeilijk om bekwame mensen te rekruteren en te behouden voor banen in de bouwsector, wat met name verband houdt met imago problemen en met arbeidsomstandigheden die minder aantrekkelijk kunnen lijken (nacht- en weekendwerk, interventies en bouwplaatsen in de open lucht). Bovendien hebben de jonge nieuwkomers vaak een gebrek aan kwalificaties en moeten ze een aanvullende opleiding krijgen.
 - **‘Complexe samenwerkingsvormen’**: de bouwsector is even boeiend als complex, in het bijzonder op het vlak van het aantal actoren (architecten, studie bureaus, instellingen, klanten, leveranciers, ...) en hun onderlinge betrekkingen in heel het proces van het ontwerp en de realisatie.
 - **‘Gebrek aan visie op lange termijn’**: het blijft nog altijd erg moeilijk om de actoren te overhalen tot de globale langetermijnvisie van de life cycle costs. De soms te kortzichtige visie van de projectontwerpers zet een rem op de innovatie, de technologische optimalisatie of het gebruik van meer ecologische materialen.
 - **‘Schaarsheid van hulpbronnen en afvalbeheer’**: het beheer van de hulpbronnen maar ook van het afval – door het te beperken, te hergebruiken of te recyclen – is een cruciale uitdaging. De circulariteit is meer dan ooit een grote uitdaging voor onze beroepen.
 - **‘Complexe wetgeving’**: de verschillende strenge Europese, nationale of gewestelijke reglementeringen maken ons werk soms buitensporig complex en beperken de innovatiemogelijkheden.
 - **‘Mobiliteit’**: vooral in België en Luxemburg is het transport van mensen en materialen een handicap in ons werk. De medewerkers, de onderaannemers en de leveranciers verliezen veel tijd in het transport. Aangezien jaar na jaar meer auto's en vrachtwagens op de weg komen, wordt het probleem alleen maar groter. Het leidt tot demotiverende en lange reizen voor het personeel en problemen met een efficiënt beheer van de leveringen.
 - **‘Cyberveiligheid’**: in het tijdperk van de digitalisatie en het telewerk dreigen de informaticarisico's meer en meer de activiteiten van de vennootschappen van de groep te vertragen, of de integriteit van hun waardevolste middelen en gegevens in gevaar te brengen. De belangrijkste informaticarisico's zijn: virussen en malware, phishing, hacking (cyberaanvallen), verlies van vertrouwelijke informatie, verwerkingsfouten, het fysieke risico van verlies of diefstal, en verduistering. Dit bijzondere risico wordt meer gedetailleerd behandeld in het hoofdstuk over de IT-risico's, hoofdstuk II.1.2 van de geconsolideerde jaarrekening.

Het interne overleg heeft een dertigtal concrete doelstellingen opgeleverd voor deze verschillende categorieën van risico's of opportuniteiten. Om ons deze doelstellingen eigen te maken en een interne en externe communicatiecampagne voor CFE Contracting en BPI te ontwikkelen, werden de doelstellingen in vier duidelijke thema's ingedeeld die de visie van CFE Contracting en BPI op duurzame ontwikkeling definiëren: ‘Build for the future’, ‘Be a great place to work’, ‘Offer innovative solutions’, ‘Towards climate neutrality’. Al deze thema's steunen op het idee van partnerschap.

Het verband met de DOD's blijft altijd bewaard, om te verzekeren dat de doelstelling in de logica van de zeventien DOD's past.

BUILD FOR THE FUTURE

Als ontwerpers en bouwers zijn wij de cruciale actoren om de stad van morgen te bedenken en aan haar transformatie mee te werken. Een andere visie op de manier van werken, in een streven naar duurzaamheid, creëert tal van nieuwe kansen. Door de gebruikte materialen duurzaam te selecteren, de productie van afval te beperken, te recyclen of circulair te denken, kunnen we de bouwmethoden duurzaam aanpassen. Modulariteit en prefabricage beperken niet alleen het afval maar verbeteren ook de arbeidsomstandigheden van de medewerkers en beperken de hinder voor de buurt. Tot slot is het van fundamenteel belang dat we onze constructies en hun verschillende technische elementen van bij het ontwerp optimaliseren. Rekening houden met het onderhoud, de levensduur van de technische elementen en de kosten in de volledige levenscyclus is een relevante keuze voor een weldoordachte en duurzame bouw. De belangrijkste doelstellingen in dit opzicht zijn: ‘Waste and packaging reduction’, ‘Modular & circular principles in our projects’, ‘Water management’, ‘Ease of maintenance’ en ‘Re-use or recycling of construction waste’.

OUR MAIN OBJECTIVES TO BUILD FOR THE FUTURE						
WASTE AND PACKAGING REDUCTION						
MODULAR & CIRCULAR PRINCIPLES IN OUR PROJECTS						
WATER MANAGEMENT						
EASE OF MAINTENANCE						
RE-USE OR RECYCLING OF CONSTRUCTION WASTE						
ECOFRIENDLY CONSTRUCTION MATERIALS USE						
ANTICIPATION OF CLIMATE RISKS IN OUR PROJECTS						
PARTNERSHIPS WITH NGO OR LOCAL ASSOCIATIONS						
SUSTAINABLE INFRASTRUCTURE UPGRADE						
PUBLIC PRIVATE INVESTMENTS						
RELATIONSHIPS WITH AFFECTED NEIGHBORHOODS						

BE A GREAT PLACE TO WORK

De menselijke factor is meer dan ooit een centraal aandachtspunt voor CFE Contracting en BPI. Het welzijn en de lichamelijke en geestelijke gezondheid van alle medewerkers en alle actoren in onze projecten zijn volstrekte prioriteiten. Daarnaast is het essentieel dat elke medewerker zijn talenten kan ontwikkelen en naargelang zijn competenties in onze organisatie kan groeien. CFE stelt alles in het werk om een klimaat van vertrouwen te ontwikkelen dat elke medewerker de kans geeft om zijn competenties ten volle te verruimen en zo bij te dragen aan een gezonde bedrijfscultuur. Want zijn tevreden medewerkers niet de beste ambassadeurs om nieuwe talenten aan te trekken? Natuurlijk moet ook iedereen de fundamentele waarden van respect, transparantie en integriteit waarmaken en uitdragen. De belangrijkste doelstellingen in dit opzicht zijn: ‘Health and safety’,

‘Decent working conditions for all’, ‘Talent attraction, training & retention’, ‘Strong corporate governance’ en ‘Career development for all employees’.

OUR MAIN OBJECTIVES TO BE A GREAT PLACE TO WORK							
HEALTH & SAFETY	•						•
DECENT WORKING CONDITIONS FOR ALL				•	•		•
TALENT ATTRACTION, TRAINING & RETENTION	•	•					•
STRONG CORPORATE GOVERNANCE				•		•	•
CAREER DEVELOPMENT FOR ALL EMPLOYEES	•	•					•
CLEAR SUSTAINABILITY REPORTING						•	•
DIVERSITY & INCLUSION			•		•		•

OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS

LEAN, dat al op de meeste van onze bouwplaatsen wordt toegepast, kan naar alle activiteiten worden uitgebreid. De digitalisatie, de doorlopende verbetering van onze processen, het zoeken naar innoverende oplossingen in onze projecten en in het geheel van de productieketen zijn stuk voor stuk benaderingen om onze activiteiten in een geest van duurzaamheid te herzien. In deze context hebben we vier doelstellingen gekozen: ‘Innovation across our businesses & supply chains’, ‘Product as a service’, ‘Implementation of LEAN philosophy’, ‘Administrative procedures simplification’.

OUR MAIN OBJECTIVES TO OFFER INNOVATIVE SOLUTIONS			
INNOVATION (ACROSS OUR BUSINESSES & SUPPLY CHAINS)	•	•	•
"PRODUCT AS A SERVICE" IN OUR BUSINESS OFFERINGS	•		•
IMPLEMENTATION OF THE LEAN PHILOSOPHY IN EACH ACTIVITY	•		•
ADMINISTRATIVE PROCEDURES SIMPLIFICATION	•		•

GO TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY

CFE Contracting en BPI zijn alert voor de impact van hun werk op de samenleving en het milieu. Het domein van het transport wordt een belangrijke uitdaging voor de toekomst, vandaar dat wij nu al een innoverende mobiliteitsstrategie voor de medewerkers en de materialen ontwikkelen. Daarnaast werken we aan de optimalisatie van het transport van de materialen en van het afval. De beperking van de CO₂-productie impliceert ook een reductie van de uitstoot van onze zetels, kantoren en werfmachines, samen met een geoptimaliseerd gebruik van hernieuwbare energie. De belangrijkste doelstellingen in dit opzicht zijn: ‘Material and waste transport optimisation’, ‘GHG emissions reduction (fleet – offices & sites – equipment)’, ‘Alternative transport modes promotion’, ‘Renewable energy procurement & production’ en ‘Biodiversity’.

OUR MAIN OBJECTIVES TO GO TOWARDS CLIMATE NEUTRALITY				
MATERIAL AND WASTE TRANSPORT OPTIMISATION		•		•
GHG EMISSIONS REDUCTION (FLEET)		•		•
ALTERNATIVE TRANSPORT MODES PROMOTION		•		•
100% RENEWABLE ELECTRICITY PROCUREMENT	•	•		•
GHG EMISSIONS REDUCTION (OFFICES & SITES)		•		•
RENEWABLE ENERGY PRODUCTION	•	•		•
GHG EMISSIONS REDUCTION (EQUIPMENT)		•		•
BIODIVERSITY			•	•
ENERGY STORAGE	•			•
SOIL POLLUTION			•	•

4.5. MATERIALITEITSMATRIX VAN CFE CONTRACTING

MATERIALITEITSPRINCIPLE

De jaarlijkse evaluatie van de materialiteit stelt ons in staat om de impact van de verschillende doelstellingen regelmatig opnieuw te evalueren en zo op de meest strategische punten te focussen, altijd in een geest van doorlopende verbetering. Deze evaluatie vereist niet alleen een interne analyse maar ook een besef van de reële behoeften van de buitenwereld en van haar evolutie.

METHODOLOGIE

Elke doelstelling (zoals vermeld in punt 4.4) is opgenomen in een materialiteitsmatrix die rekening houdt met het belang voor de verschillende stakeholders en met de impact op de business. Op die manier wordt het belang van een doelstelling voor de verschillende stakeholders beoordeeld. Er zijn drie niveaus van belangrijkheid: laag, gemiddeld en hoog. Als aanvulling op de interne raadpleging van de medewerkers werden de huidige trends in de sector in aanmerking genomen. De medewerkers werden in heel het proces bij het initiatief betrokken, ook bij het bepalen van de materialiteit.

Wat de beoordeling van het belang van de doelstellingen in termen van de impact op de business betreft, werd de analyse gemaakt in overleg met de executief comités van CFE Contracting. Op basis van hun diepgaande kennis van hun vak werd de impact van elke doelstelling als laag, gemiddeld of hoog gekwantificeerd.

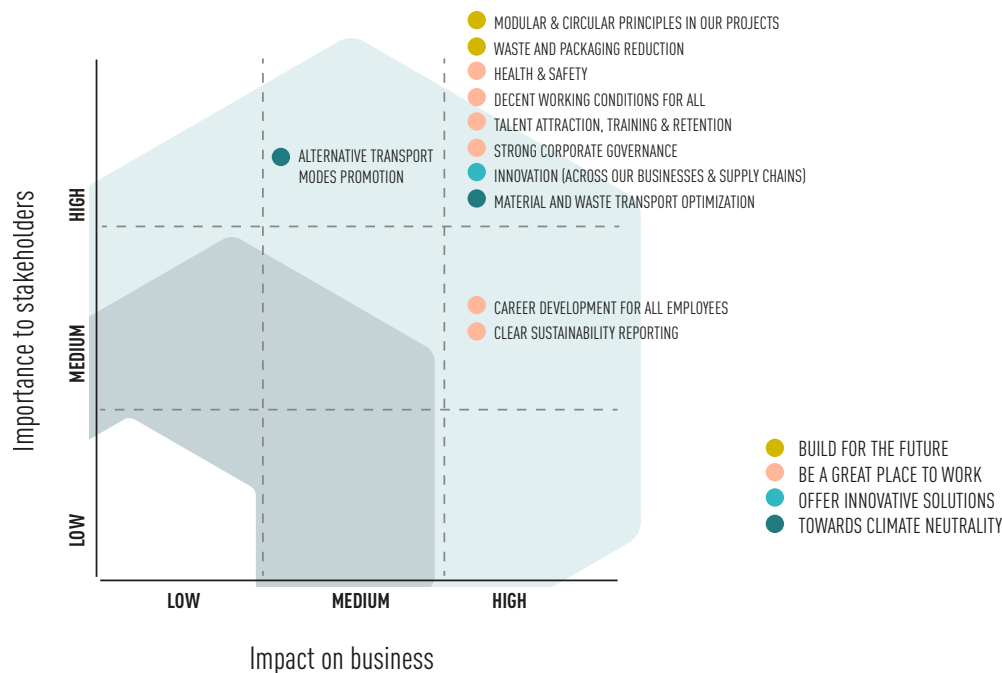
Door deze gegevens samen te voegen, konden we de voor CFE Contracting en BPI relevantste doelstellingen identificeren. Aangezien de middelen om een impact op de doelstellingen te hebben sterk verschillen tussen de twee polen, lag het voor de hand dat zij elk een eigen materialiteitsindex zouden opstellen. De materialiteitsindex van BPI wordt in het volgende hoofdstuk meer gedetailleerd behandeld.

Alle doelstellingen met een hoge materialiteit (prioritaire doelstellingen), die dus een grote impact hebben op de business van CFE Contracting en BPI en zeer belangrijk zijn voor de stakeholders, zullen het voorwerp van een bijzondere follow-up zijn. Voor elk van deze doelstellingen zijn maatregelen op korte, middellange en lange termijn bepaald. Met behulp van specifieke KPI's zal de impact van die maatregelen worden gevolgd, wat een heldere communicatie mogelijk zal maken, zowel intern als met alle stakeholders.

Bepaalde doelstellingen met gemiddelde materialiteit zullen op dezelfde manier als de doelstellingen met hoge materialiteit worden behandeld. De andere doelstellingen met gemiddelde materialiteit, en die met lage materialiteit, zullen in eerste instantie geen bijzondere follow-up krijgen.

De prioritaire doelstellingen hebben betrekking op alle domeinen van duurzaamheid. Voor CFE Contracting betreft dit in het bijzonder de gezondheid en de veiligheid – in de ruime betekenis – van alle medewerkers; de optimalisatie van het transport van materialen en afval; de beperking van afval en vooral de verpakkingen van materialen; het verzekeren van fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor alle arbeiders; het aantrekken, behouden en opleiden van talent; de toepassing van een krachtige governance en het stimuleren van innovatie op alle niveaus van de productieketen.

De drie relevantste doelstellingen met gemiddelde materialiteit worden op dezelfde manier behandeld. Het zijn meer bepaald: 'Career development', 'Clear sustainability reporting' en 'Alternative transport modes promotion'.

SOCIALE EN PERSONEELSASPECTEN

De menselijke factor is een centraal aandachtspunt voor de groep CFE. Aandacht voor de veiligheid zit in het DNA van de groep, want iedereen wil na het werk veilig weer naar huis. Ook het welzijn en de gezondheid (in de ruime betekenis) van alle medewerkers is essentieel. Preventie, sensibilisering en opleiding zijn de beste instrumenten om ze te verzekeren. In dezelfde geest moet de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle medewerkers worden gevrijwaard. Het evenwicht tussen het werk en het privéleven van de medewerkers krijgt een bijzondere aandacht. Ieders welzijn is een werk van elke dag, met in elke entiteit meerdere concrete acties in de loop van het jaar. De prioritaire doelstellingen voor deze thema's zijn: 'Health & safety: Provide a safe and healthy workplace for all & Continuously work on a healthy work-life balance for both our office and on site workers' en 'Reduce traffic time to and from site or office'.

De verschillende actoren van onze projecten en vooral de onderaannemers moeten dezelfde aandacht krijgen. Het corporate governance charter en de procedures bevatten minimale maatregelen op het vlak van ethiek, niet-discriminatie en eerbiediging van de mensenrechten. Daarnaast is het onze verantwoordelijkheid als onderneming om te verzekeren dat elke persoon die bij onze projecten betrokken is fatsoenlijk wordt behandeld.

De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Guarantee respectful and decent working conditions for all'.

De grootste waarde van onze groep ligt bij de mannen en vrouwen die bij ons werken. Het is vandaag de dag erg moeilijk om bekwame nieuwe medewerkers te vinden. Daarom is het uiterst belangrijk dat wij een favoriete werkgever blijven, zodat we bekwame en gemotiveerde mensen kunnen aantrekken en behouden die er trots op zijn dat ze bij de groep CFE horen. De opleiding en de individuele begeleiding van elke medewerker, ongeacht zijn of haar statuut, zijn even belangrijk om in de groep CFE een klimaat van vertrouwen en ontplooiing te ontwikkelen en een echte bedrijfscultuur te creëren.

De prioritaire doelstellingen voor deze thema's zijn: 'Inspire people to join our company', 'Provide training opportunities, both for our office and on site workers' en 'Follow-up personal career development for all employees'.

MILIEUACTIVITEITEN

CFE Contracting is ook gevoelig voor de impact van haar werk op de samenleving en het milieu. Het domein van het transport wordt een belangrijke uitdaging voor de toekomst, vandaar dat wij nu al een innoverende mobiliteitsstrategie voor materialen en afval ontwikkelen.

Uit dat oogpunt zijn de prioritaire doelstellingen voor deze thema's: 'Optimise materials and waste transport systems' en 'Promote and stimulate the use of alternative transport modes for our employees'.

Op onze bouwplaatsen en in onze kantoren verdient de afvalbeperking bijzondere aandacht. Naast hergebruik, recycling of een circulaire visie op de materialen moeten we het geproduceerde afval zoveel mogelijk beperken. Dat doen we door een weldoordachte verbruikscultuur te ontwikkelen maar ook door onze partners bij de benadering te betrekken. Dat geldt zowel voor de materialen als voor de optimalisatie en vermindering van de verpakkingen. Dat laatste punt vereist uiteraard een nauwe samenwerking met onze belangrijkste leveranciers.

De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Collaborate (with suppliers) to reduce packaging waste and reduce waste in general'.

GOVERNANCE

Tot slot verzekert CFE Contracting een krachtige governance met behulp van een charter en concrete procedures.

De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Develop a governance model based on integrity and respect and fight social fraud'.

Om een totale transparantie en een heldere rapportage over de duurzaamheid te verzekeren, zullen we een regelmatige interne communicatie met alle medewerkers invoeren. De implementatie van specifieke KPI's voor elke doelstelling maakt een echte transparantie mogelijk en stelt ons in staat om de geboekte vooruitgang en de impact van de genomen maatregelen recurrent te beoordelen. De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Transparently communicate on our sustainable performance and progress'.

INNOVATIE

Al deze doelstellingen vereisen een nauwe samenwerking tussen de entiteiten en alle andere partners. Bovendien moeten we innovatie niet alleen in onze verschillende activiteiten aanmoedigen maar ook in het geheel van de waardeketen. De openheid voor de buitenwereld en voor andere partners mag niet worden verwaarloosd. Innovatie wordt immers ook bevorderd door partnerschappen met andere actoren in de sector, zoals de VAB, onderzoekscentra, universiteiten en leveranciers, en ook door het delen van kennis tussen de verschillende entiteiten en beroepen van de groep.

De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Develop systemic innovative solutions across our divisions and throughout our supply chains'.

Hun onderlinge synergie stelt de twee polen in staat om van bij het begin gebouwen te ontwerpen met een innovatieve aanpak van de architectuur of de stabiliteit en de speciale technieken. De introductie van nieuwe materialen, de modulariteit of de circulariteit is daarbij een doel op zich.

De prioritaire doelstelling voor dit thema is: 'Incorporate modular and circular principles in our project design'.

4.6. MATERIALITEITSMATRIX VAN BPI REAL ESTATE

Omdat hun activiteitsdomeinen nauw met elkaar verbonden zijn, werken CFE Contracting en BPI real estate van bij het begin samen aan de ontwikkeling van hun duurzaamheidsstrategie. BPI real estate heeft dan ook deelgenomen aan alle stappen van de uitwerking van de strategie (zie vorig hoofdstuk) en blijft actief vertegenwoordigd in de sustainability board. Deze werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende dochterondernemingen van CFE Contracting en BPI real estate, vergadert elke maand. Ze heeft onder meer tot doel best practices uit te wisselen, de duurzaamheidsstrategie in de verschillende dochterondernemingen te monitoren en het Executief Comité over de duurzaamheidsthema's te adviseren.

Als ontwikkelaar van vastgoedprojecten beseft BPI dat haar duurzame impact al bij het concept van een nieuw project begint.

BPI real estate heeft de volgende thema's als prioritair voor haar strategie gedefinieerd:

- Circulariteit: de materiaalkeuze is een cruciale uitdaging voor de koolstofbalans van een gebouw. De integratie van circulaire materialen kan slechts efficiënt gebeuren als die aanpak al in de conceptfase wordt gehanteerd.
- Energie: energiezuinige gebouwen hebben, de beste energieoplossingen kiezen en de energie-optimalisatie altijd in gedachte houden zijn stuk voor stuk cruciale factoren.
- En tot slot mobiliteit: als 'urban shaper' wil BPI ze in haar stadsprojecten integreren. Mobiliteit is een cruciale uitdaging voor de steden van morgen, een uitdaging waarop BPI met haar projecten wil antwoorden.

Om in deze domeinen optimaal te presteren, mikt BPI Real Estate in essentie op innovatie.

Al deze thema's hebben betrekking op het geheel van de waardeketen van de bouwprojecten van BPI real estate en geven het concept samenwerking zijn volle betekenis.

5. RESULTATEN VAN DIT BELEID

VOORBEELDEN ALS BEWIJS

De verschillende voorbeelden en projecten die op pagina [15] worden gepresenteerd, tonen de aandacht die de drie polen al opbrengen voor de verschillende thema's en doelstellingen.

HET EFFECT VAN DE ACTIES METEN

Het werken met duidelijke KPI's en een zo stipt mogelijke monitoring is een prioriteit voor de drie polen van de groep. Dit maakt het immers mogelijk het effect van de ondernomen acties zo snel mogelijk te beoordelen en ze eventueel aan te passen.

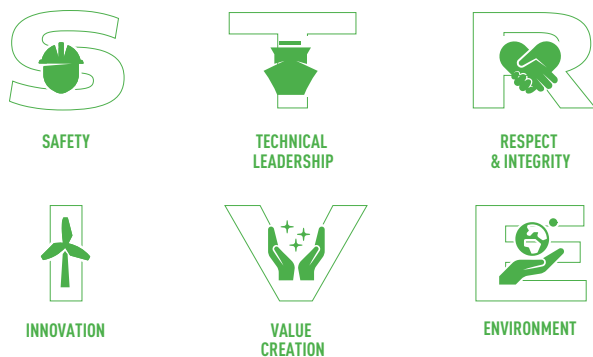
Deze gegevensverzameling gaat samen met een uitlijning van de acties per pool in de verschillende entiteiten, om een significante impact te verzekeren. Op die manier wordt voorrang gegeven aan gestructureerde doelstellingen en acties.

EEN KWESTIE VAN MENTALITEIT

Tot slot willen de drie polen de duurzaamheid bij alle medewerkers verankeren, zodat ze een echte bedrijfscultuur wordt. Dat gebeurt met gerichte acties voor zowel grootschalige projecten als eenvoudige, kleine ingrepen in de dagelijkse praktijk. Die laatste, hoe eenvoudig ook, maken de sensibilisering van alle medewerkers mogelijk. Vervolgens is ook de integratie van alle schakels van de productieketen in deze aanpak van fundamenteel belang.

5.1. RESULTATEN VAN DIT BELEID BIJ DEME

De basis van het complianceprogramma van DEME is de gedragscode voor ethiek en integriteit. Deze code weerspiegelt de fundamentele waarden van DEME, samengevat in het acroniem 'STRIVE': Security, Technical Leadership, Respect & Integrity, Innovation, Value Creation and Environment (veiligheid, technisch leiderschap, respect en integriteit, innovatie, waardecreatie en milieu). Naast de naleving van de wet, een conditio sine qua non, zijn respect en integriteit van het allergrootste belang voor alle mensen van DEME en iedereen die met DEME wil samenwerken, moet dezelfde normen respecteren.

5.1.1. IMPACT VAN DE COVID-19-PANDEMIE

Ondanks de COVID-19-crisis is DEME in 2020 een veerkrachtige onderneming gebleken. DEME heeft grote bijkomende inspanningen geleverd om de continuïteit van de activiteiten te verzekeren, het welzijn van de medewerkers altijd voorrang te geven en deze zeer uitzonderlijke wereldwijde omstandigheden als motor voor innovatie te gebruiken.

Ondanks de COVID-19-crisis konden vrijwel alle projecten in de loop van 2020 worden voortgezet. Al het mogelijke werd gedaan om de bemanningswissels te vergemakkelijken, bijvoorbeeld door personeel vrij te maken om een taskforce en een extractieteam samen te stellen, waarbij meer dan 5 operationele schepen werden omgeleid en 10 vliegtuigen werden gecharterd. Daarnaast werden grote inspanningen geleverd om effectieve COVID-19-tests te organiseren, gecombineerd met een systeem met periodes van pre-quarantaine, om te verzekeren dat de bemanningen en de projectteams veilig konden blijven werken. Er werd ook een programma van 7 weken over mentale veerkracht en gezondheid uitgerold voor alle medewerkers van DEME. Tot slot werd een specifieke interne innovatiecampagne georganiseerd om de optimalisatie van onder meer het digitale beheer, de virtuele aanwezigheid en de teams voor de aanbestedingen op afstand te maximaliseren en te beveiligen. Op die manier is DEME erin geslaagd om – ondanks de mondiale crisis – in 2020 de overstap te maken van ‘business as usual’ naar ‘het nieuwe normaal’.

5.1.2. SOCIAAL

Een veilige en gezonde werkplek voor alle betrokkenen bij de projecten van DEME blijft een constant aandachtspunt. Door de aard van haar activiteiten moet DEME soms in zeer moeilijke omstandigheden werken. DEME legt al haar werknemers een zeer hoge veiligheidsnorm op. Het is de bedoeling dat op de schepen en de andere werkplekken geen enkel ongeval gebeurt.

Dat wordt doorlopend gemonitord met proactieve KPI's (zoals observaties en inspecties) en reactieve KPI's (zoals tijdig gemelde incidenten). Elke potentieel gevaarlijke situatie wordt geanalyseerd om de risico's op een aanvaardbaar peil te houden.

Deze specifieke veiligheidsparameters worden in elk directieteam en in de Raad van Bestuur gevolgd. De realisatie van de doelstellingen voor de veiligheid is opgenomen in het bonusbeleid.

In de COVID-19-crisis heeft DEME in 2020 ook gefocust op de mentale gezondheid en het welzijn van alle werknemers, met onder meer een specifiek online programma over veerkracht en geestelijke gezondheid, een programma voor de bijstand van de bemanningsleden en hun families in samenwerking met de preventieadviseur, en diverse initiatieven voor de sociale cohesie. De operationele impact van COVID-19 wordt dagelijks gevolgd door een speciaal team dat aan de directie rapporteert.

Bovendien werd net als in de vorige jaren een grote aandacht gewijd aan de werving, de opleiding en het behoud van het personeel. DEME werd in 2020 in de Randstad Awards voor het tweede opeenvolgend jaar en de derde keer in vier jaar tijd uitgeroepen tot aantrekkelijkste werkgever van België. Die bekroning is gebaseerd op de resultaten van een peiling bij 12.000 Belgen van 18 tot 65 jaar. DEME staat in de top drie voor de criteria financiële gezondheid, werksfeer, reputatie en gebruik van nieuwe technologieën.

DEME wijdt eveneens veel aandacht aan de plaatselijke gemeenschappen in de landen waar ze actief is en draagt bij aan diverse sociale projecten. Tot slot schaaft DEME zich achter de Verklaring van de Rechten van de Mens.

5.1.3. MILIEU

De klimaatverandering is een van de grootste dreigingen voor onze planeet en onze samenleving. De stijging van de temperaturen op wereldschaal als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen leidt tot een stijging van de zeespiegel, een verwarming van het oppervlak van de oceaan en een toename van extreme weersverschijnselen met droogte, (bos)branden en overstromingen tot gevolg. Tegelijkertijd bestaat er een groeiende behoefte aan betaalbare, betrouwbare en duurzame energie.

De installatie van offshore windparken, waarin DEME een leidersrol speelt, draagt beduidend bij aan de bestrijding van de klimaatverandering en de transitie naar hernieuwbare energie. In 2020 heeft DEME bijgedragen aan de offshore projecten Borsele 1 & 2, SeaMade, Moray East, Triton Knoll en East Anglia One. DEME heeft in januari 2020 een belangrijke mijlpaal bereikt met de installatie van de 2200ste windturbine. Sinds de installatie van de allereerste turbines in de Baltische Zee, in 2000, heeft DEME turbines in alle maten en vormen geïnstalleerd in 46 windparken in Europa en China.

DEME werkt ook aan andere vormen van duurzame energie, zoals de productie, de opslag en het transport van groene waterstof. Ze is een pionier met diverse initiatieven ‘van wind en zon naar waterstof’, zoals HYPOR® Oostende, HYPOR® Duqm en PosHYdon.

HYPOR® Oostende werd in januari 2020 in samenwerking met de Haven van Oostende en PMV gestart. Het doel is ambitieus: de inbedrijfstelling tegen 2025 van een fabriek voor groene waterstof in de Belgische haven.

DEME Concessions en haar plaatselijke partners in Oman hebben een exclusieve samenwerking bekendgemaakt voor de ontwikkeling van een park voor groene energie en een fabriek voor groene

waterstof in Duqm. Deze installatie zal in grote mate bijdragen tot de decarbonisatie van de regionale chemische industrie en zal ook groene waterstof en/of derivaten zoals groene methanol of ammoniak aan internationale klanten leveren.

Tot slot neemt DEME deel aan PosHYdon, een proefproject voor offshore waterstof. PosHYdon combineert op het platform Q13a van Neptune Energy drie energiesystemen op de Noordzee: offshore windkracht, offshore gas en offshore waterstof. Dit is het eerste volledig geëlektrificeerde productieplatform van de Nederlandse Noordzee.

DEME heeft bovendien verbeteringsprogramma's om de milieu-impact tijdens de uitvoering van de projecten verder te beperken. Specifieke programma's mikken op de verdere reductie van de uitstoot van broeikasgassen die aan de klimaatverandering bijdragen, en van andere verontreinigende stoffen die de lokale luchtkwaliteit aantasten.

DEME wil tegen 2030 haar uitstoot van broeikasgassen met 40 % verlagen tegenover 2008, het jaar dat de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) als referentie heeft gekozen. Tegen 2050 wil ze klimaatneutraal zijn.

Aangezien meer dan 90 % van de uitstoot van broeikasgassen aan het brandstofverbruik van de schepen kan worden toegeschreven, voert DEME een investeringsplan over meerdere jaren uit om haar vloot van de meest geavanceerde technologie te voorzien en brandstoffen met lage emissie te gebruiken, zoals LNG, biodiesel en de toekomstige ecologische brandstoffen met waterstof, zoals groene methanol en groene waterstof. Daarnaast werkt DEME continu aan de verbetering van de energie-efficiëntie van de volledige vloot door middel van verschillende technologische maatregelen, zoals systemen voor de recuperatie van de warmte van restgassen voor de opwekking van elektrische energie. De nadruk ligt ook doorlopend op de optimalisatie van de processen en de verbetering van de productiviteit. Tot slot heeft DEME zich in 2020 ingespannen om de registratie van haar energiegegevens verder te optimaliseren, een geïntegreerde gegevensstructuur in te voeren en de nodige monitoringtools te ontwikkelen.

In de sector van de infrastructuur draagt DEME eveneens bij tot de verlaging van de uitstoot. Zo heeft DEME (De Vries & van de Wiel) in samenwerking met GMB en Heijmans in april 2020 het netwerk van uitstootvrije infrastructuur gelanceerd, voor de versnelling van de energietransitie, specifiek voor rollend materieel in de sector van de infrastructuur voor vier jaar, wat een bouw met uitstootvrije materialen mogelijk moet maken.

Tot slot heeft DEME specifieke programma's ingevoerd voor een verdere beperking van de impact van onder meer het (onderzeese) lawaai en de troebelheid op het milieu en in het bijzonder het onderzeese leven.

5.1.4. GOVERNANCE

Alle personeelsleden van DEME worden billijk behandeld, met waardigheid en respect, ongeacht hun persoonlijke kenmerken, geloof, nationale of etnische afkomst, cultuur, godsdienst, leeftijd, gender en seksuele geaardheid, geestelijke of lichamelijke vermogens. DEME biedt een werkplek

aan waar alle werknemers billijk en zonder discriminatie worden behandeld.

EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN

DEME eerbiedigt en beschermt de mensenrechten in het algemeen, samen met de fundamentele rechten en vrijheden zoals ze in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties gedefinieerd zijn. De groep tolereert nooit slavernij, kinderarbeid, dwangarbeid of verplichte arbeid of mensenhandel. De toepassing van het beleid heeft ervoor gezorgd dat alle partners zich bewust zijn van het belang van de eerbiediging van de mensenrechten en dat zij weten hoe en waar zij eventuele inbreuken kunnen melden.

DEME is vaak actief in landen met een hoger risicoprofiel voor onethische praktijken. De specificiteit van haar activiteiten vereist een grote waakzaamheid opdat de ethische normen altijd zouden worden gerespecteerd. Het is altijd de ambitie om integer zaken te doen en proactief corruptie in om het even welke vorm te voorkomen.

DEME zet zich actief in voor de eerbiediging en bescherming van de arbeidsrechten en de mensenrechten in haar activiteiten. Met dat doel beschikt DEME over een 'code voor ethiek en integer zakendoen', naast verschillende specifieke beleidslijnen ('Compliance beleid en praktijken', 'Mensenrechtenbeleid' en 'Meldingsbeleid en -procedures'). De code voor ethiek en integer zakendoen gaat gepaard met een verplichte jaarlijkse opleiding, met in 2020 een slaagcijfer van 97 % (voor het voltallige personeel met uitzondering van de bemanningsleden). Voor de bemanningsleden werd een aan COVID-19 aangepaste benadering ontwikkeld. In 2020 werden ook inspanningen geleverd voor een diepgaande analyse van de risico's en voor de ontwikkeling van een tool die alle informatie kan leveren die nodig is voor een grondig onderzoek van de belangrijke derden.

Een goede selectie van bureaus, agentschappen en andere derden is bijgevolg een voorafgaande voorwaarde voor men contracten afsluit en de samenwerking begint. Het beleid van DEME voor het respect in het algemeen en de eerbiediging van de mensenrechten in het bijzonder wordt altijd duidelijk in de contracten gedefinieerd. Een voor de bureaus en agentschappen ontwikkelde procedure, die zowel voor als na de aanwerving wordt toegepast, maakt onze normen en de manier waarop ze moeten worden nageleefd zeer zichtbaar.

Regelmatige audits en inspecties van de bureaus, agentschappen en andere derden die personeel op de sites van DEME inzetten, garanderen dat onze normen worden nageleefd en effectief zijn.

BESTRIJDING VAN FRAUDE EN CORRUPTIE

DEME heeft een duidelijk beleid om al haar activiteiten integer uit te voeren en elke vorm van corruptie te bestrijden. Naast de ethische en integriteitscode heeft DEME een volledig complianceprogramma geïmplementeerd dat onder meer een uitgebreid anticorruptiebeleid omvat. Het anticorruptiebeleid is in het kader van dit complianceprogramma opgenomen in het jaarlijkse programma voor de bewustmaking van de werknemers. Het beleid zelf wordt bovendien aangevuld met specifieke procedures die zijn effectiviteit in de dagelijkse werking verzekeren. De due diligence van het beleid tegenover derden, het beleid voor de integriteit van de uitgaande betalingen en het beleid voor de toelevering tot en met de betaling van belangrijke derden, evenals een opleidingsprogramma voor het personeel dat bij dergelijke activiteiten betrokken is, dragen effectief bij tot de strijd tegen fraude en corruptie. DEME is wereldwijd actief, ook in landen met een hogere score

op de 'corruptieperceptie-index'. Mogelijke gevallen van corruptie betekenen een risico voor het imago van de groep. Daarom heeft DEME een due-diligenceprocedure ingevoerd, niet alleen voor dit type landen met hoog risico maar ook voor alle situaties waarin een verhoogd risico van fraude en corruptie bestaat. Om te beginnen raadt DEME aan om zo weinig mogelijk gebruik te maken van sponsors of agenten. Als dat niet kan worden vermeden, moeten deze partijen vooraf worden onderzocht, met een diepgang die afhangt van het risiconiveau. Daarnaast voert de groep een follow-up uit van de derden met wie zij zaken doet. In onze contracten zijn specifieke clausules opgenomen waarin de partijen zich ertoe verbinden altijd te handelen in overeenstemming met het door DEME geëiste conformiteitsniveau. Ten slotte verzekert DEME zich ervan dat de deze partijen het beleid en de procedures inzake corruptie effectief naleven. Daarnaast beperkt DEME deze risico's zoveel mogelijk aan de hand van beleidsregels en procedures die iedereen goed kent en die in het geheel van de organisatie worden toegepast.

5.1.5. INNOVATIE

In termen van de innovatie focust DEME op gezamenlijke waardecreatie door het vormen van partnerschappen met meerdere partijen en door een grotere concentratie op het interne ondernemerschap.

DEME is lid van de innovatiepool 'The Blue Cluster', die focust op de duurzame groei op zee. Zo heeft DEME in 2020 met partners samengewerkt aan de projecten MARCOS, D4PV @ Sea en de start van Coastbusters 2. Het project MARCOS bestudeert het potentieel van grootschalige offshore aquacultuur. DP4 @ Sea ontwikkelt een methodologie op wetenschappelijke basis voor het in kaart brengen van de uitdagingen en potentiële oplossingen voor de multifunctionele marieme landschapsinfrastructuur. Coastbusters 2 is een monitoringproject dat onder meer onderzoek doet naar biologisch afbreekbare en duurzame (bio)mariene materialen als elementen van de kustverdediging. Het eerste project van Coastbusters won in oktober van dit jaar de eerste Blue Innovation Award.

DEME heeft in 2020 ook sterk op de internationale samenwerking gefocust, bijvoorbeeld door zich aan te sluiten bij de European Clean Hydrogen Alliance, het Sustainable Ocean Business Action Platform en het Global Partnership for Plastics Action van het World Economic Forum. Daarnaast ontwikkelt DEME in samenwerking met universiteiten en technologieleveranciers een oplossing voor de verwijdering van plastic uit de rivieren, havens en kustzones. In 2020 heeft DEME de eerste installatie getest met een proefproject op de Scheldebrug in Temse. De installatie bestaat enerzijds uit een V-vormige vaste fuik die de waterstroming gebruikt om plastic en drijvend afval in de bovenste waterlaag naar een drijvend opvangplatform te leiden. Het drijvend afval wordt dan opgevangen door de Marine Litter Hunter, een vaartuig dat de grootste stukken onderschept en naar het opvangplatform leidt. De installatie gebruikt diverse technologische innovaties, zoals artificiële intelligentie voor de herkenning van de voorwerpen, virtuele realiteit voor de werking van de uitrusting en (eventueel) de autonome controle van het vaartuig. De Marine Litter Hunter vaart op elektriciteit en stoot dus geen CO₂ uit.

Als steun voor het interne ondernemerschap werden in 2020 verscheidene innovatieprogramma's gestart om enerzijds nieuwe ideeën te verzamelen en anderzijds gerealiseerde initiatieven te be-

lonen. In 2020 werden twee specifieke innovatie-uitdagingen gelanceerd rond klimaat en energie (DOD 7 en 13) en het beheer van afval en materialen (DOD 12). In het volledige innovatieproces is de duurzaamheid een van de evaluatiecriteria.

5.2. RESULTATEN VAN DIT BELEID BIJ CFE CONTRACTING EN BPI

In 2020 werden de key performance indicators verfijnd en werd een dashboard van niet-financiële indicatoren ingevoerd. In verscheidene proefprojecten worden de meest complexe thema's, zoals materiaaltransport en circulariteit, van nabij gevolgd. Elke indicator verzekert een regelmatige monitoring van de gekozen prioritaire doelstellingen. Op het vlak van de concrete acties waren er verscheidene grootschalige duurzame projecten, zoals ZIN en het gebruik van consolidatiecentra voor de logistiek, maar lag de nadruk vooral op de interne communicatie en de bewustmaking van de teams rond duurzaamheid. Deze acties zullen in 2021 worden voortgezet via actieplannen in de verschillende entiteiten van de groep.

CFE Contracting heeft zich aangesloten bij de Belgian Alliance for Climate Action. Ze onderschrijft daarmee het initiatief Science Based Targets. Deze aanpak zal het mogelijk maken om duurzame doelstellingen te valideren die beantwoorden aan de ambities van de Akkoorden van Parijs.

5.2.1. IMPACT VAN DE COVID-19-PANDEMIE

De crisis van het coronavirus heeft de relevantie bevestigd van de gekozen prioriteiten en in het bijzonder van de versnelde digitalisatie en de focus op operationele uitmuntendheid.

5.2.2. SOCIAAL

De mens staat centraal in de bouwprocessen van CFE. CFE is een belangrijke werkgever, zowel direct (3.155 werknemers) als indirect via de verschillende onderaannemers en leveranciers. In 2020 heeft CFE Contracting een campagne voor 'employer branding' gelanceerd die het concept 'Framily' (family & friends) dat haar kenmerkt in de verf zette. De filialen op mensenmaat en de soliditeit van de groep zijn samen met haar vele vormen van synergie de kracht en de bijzonderheid van CFE Contracting. De eerbied voor de mens geldt niet alleen voor onze eigen werknemers maar ook voor het personeel van de onderaannemers en leveranciers. Deze filosofie is opgenomen in een integriteitscode die de eerbied voor de rechten van de mens omvat. In deze optiek verlopen de procedures voor de selectie van en de interactie met de onderaannemers schriftelijk. In 2020 werd geen enkele schending van de mensenrechten vastgesteld.

CFE wenst ook de nodige aandacht te schenken aan de veiligheid en de gezondheid op de werkplek. De ernst en de frequentie van arbeidsongevallen krijgen in elke raad van bestuur een bijzondere aandacht. CFE presteert in dit domein beter dan de Belgische sector in zijn geheel. Dat belet niet dat CFE Contracting haar score elk jaar wil verbeteren. In dat opzicht is het beleid voor sensibilisering, voor opleiding en voor preventie een belangrijk instrument. Ook de 'LEAN' methode draagt eraan bij. De bouwplaatsen worden regelmatig bezocht om de naleving van de procedures te controleren.

5.2.3. MILIEU

De twee divisies zijn zich bewust van de impact van hun activiteiten op het milieu. Het vervoer van personen en materialen heeft een weerslag op de mobiliteit en veroorzaakt ook een directe CO₂-uitstoot. De vermindering van de behoefte aan transport en een geavanceerd afvalbeleid kunnen helpen om die impact te verkleinen. De op de verschillende bouwplaatsen toegepaste 'LEAN' bouwprocessen dragen er eveneens toe bij.

Zo hebben in 2020 verscheidene bouwplaatsen in België en Luxemburg hun logistiek herzien door met consolidatiecentra te werken. Deze logistieke hubs verminderen het aantal vrachtwagens voor de bevoorrading van de bouwplaatsen in aanzienlijke mate en maken bovendien de leveringsplanning betrouwbaarder. In Brussel worden ook alternatieve leveringswijzen gebruikt, zoals levering via de waterweg. Dat heeft een onmiddellijke impact op de CO₂-uitstoot.

Volgens studies is de materiaalkeuze een doorslaggevende maar indirecte factor in de analyse van de CO₂-kosten van een gebouw. Het werken met gerecycleerde of hergebruikte materialen is eveneens een oplossing voor de vermindering van de koolstofvoetafdruk. Ook de keuze van meer duurzame materialen draagt daar toe bij.

CFE Contracting en BPI hebben daarom begin 2020 hun knowhow gebundeld om de joint venture Wood Shapers op te richten. De beheersing van de materialen (en in het bijzonder van hout) en van bouwtechnieken voor een geoptimaliseerde structuur staan samen met een geïntegreerde projectvisie centraal in de duurzame benadering van Wood Shapers.

Met haar drie filialen Van Laere, BPC en VMA heeft CFE Contracting het project ZIN in de Brusselse Noordwijk opgestart. Dit innoverende project van meer dan 110.000 m² legt de nadruk op circulariteit. De circulaire benadering begint met het behoud van 65 % van de bestaande WTC-torens, wat de hoeveelheid sloopafval en het gebruik van nieuwe bouwmaterialen beperkt. Dit is het eerste project in België dat de circulariteitsprincipes op deze schaal toepast. Concreet zal in totaal 95 % van het materiaal worden bewaard, hergebruikt of gerecycleerd en zal 95 % van de nieuwe materialen voor de kantoren C2C-gecertificeerd zijn.

Een andere aanpak om de CO₂-productie te beperken, is de vermindering van het energieverbruik van zowel de gebouwen als de bouwplaatsinstallaties. Via haar filiaal VEMAS levert CFE Contracting ESCO-diensten met gegarandeerde energieprestaties aan de klanten die het wensen. Deze expertise wordt ook bij de inrichting van de bouwplaatsen gebruikt, met een monitoring van het elektriciteits- en waterverbruik die hun optimalisatie mogelijk maakt.

5.2.4. GOVERNANCE

Het Corporate Governance Charter van CFE Contracting werd in 2019 bijgewerkt. Na de goedkeuring door het Executief Comité werd het aan alle medewerkers megedeeld. Het vervolledigt het Corporate Governance Charter van de Groep CFE. Dit charter definieert de structuur van CFE Contracting, de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende raden en comités en de minimale toepasselijke procedures. Vervolgens is het in een reeks interne beleidslijnen uitgewerkt.

De structurering van CFE Contracting heeft tot doel een helder en solide kader te vormen voor de begeleiding van de ontwikkeling van de activiteiten van de vennootschap en de ondernemingen van

de pool Contracting en voor hun goede werking. De structurering van de vennootschap weerspiegelt de regels voor goed bestuur, aangepast aan de behoeften van de onderneming. Hetzelfde geldt voor BPI, waarvan het Governance Charter in december 2019 werd aangepast en goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

De minimale procedures, ook interne beleidslijnen genoemd, worden in nauw overleg met het Executief Comité bijgewerkt door de Raad van Bestuur. Op het niveau van de projecten is een lijst van 12 principes voor een goed beheer opgesteld. In 2019 werd bovendien voor elke entiteit een risicoanalyse uitgevoerd.

Elke in het charter opgenomen beleidslijn is fundamenteel. Hierna brengen we echter het thema van de eerbiediging van de mensenrechten op de voorgrond.

EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN

De eerbiediging van de mensenrechten is een van de fundamentele waarden die aan de basis liggen van het algemene beleid van de polen Contracting en Vastgoedontwikkeling. Deze eerbied komt tot uiting in een geformuleerd beleid met een specifieke op de integriteit van de medewerkers gerichte gedragscode, die het algemene kader vormt waarvan de toepassing door individuele informatie en interne audits wordt verzekerd.

In de aanwerving maar ook in bijvoorbeeld de dagelijkse werkrelaties en de opportuniteiten voor opleiding, interne mobiliteit of promotie, is elke discriminatie op grond van gender, leeftijd, nationaliteit, afkomst, overtuiging of handicap verboden. Het algemene beleid omvat ook de eerbiediging van de wetten met betrekking tot de privacy van de medewerkers, wat in de dochterondernemingen tot uiting komt in maatregelen op het vlak van de informatica om de veiligheid van de persoonsgegevens van de medewerkers te verzekeren.

Dit algemene beleid wordt ook weerspiegeld in de contractuele bepalingen met de onderaannemers, bepalingen die de eerbiediging van de wetten met betrekking tot de mensenrechten eisen. Bij de selectie van buitenlandse onderaannemers voeren wij de vereiste controles uit, bijvoorbeeld inzake de sociale zekerheid en de betaling van het minimumloon.

Tot op heden is in de polen Contracting en Vastgoedontwikkeling geen enkele inbreuk op ons mensenrechtenbeleid vastgesteld. De vakspecialiteiten van de twee polen impliceren het werken met onderaannemers, leveranciers en partners die niet noodzakelijk de waarden van CFE met betrekking tot de mensenrechten delen. De realiteit van de bouwplaatsen kan gemakkelijk verwarring creëren, met ernstige gevolgen voor het imago van de groep.

Daarom neemt CFE verschillende maatregelen om deze risico's maximaal te voorkomen. Deze maatregelen spelen op verschillende niveaus:

- Preventie: wij hebben in de dochterondernemingen een charter ingevoerd, een systeem met erkende leveranciers georganiseerd, bepalingen opgenomen in de contracten met de onderaannemers en een humanresourcesbeleid toegepast dat ieders rechten respecteert;
- Opleiding: ze kan verschillende vormen aannemen (vergaderingen, workshops, uitwisseling van ervaringen enz.), met inbegrip van de opleiding van de hiërarchische lijn inzake de

- wettelijke verplichtingen en het welzijn;
- Controle: hij impliceert met name regelmatige werfinspecties door de hiërarchische lijn en interne audits.

BESTRIJDING VAN FRAUDE EN CORRUPTIE

De door CFE opgestelde anticorruptiecode, die in 2018 werd bijgewerkt, is opgenomen in het beleid van de dochterondernemingen en richt zich tot alle medewerkers, ongeacht hun functie. Hij verklaart duidelijk dat elke vorm van corruptie of corrupte praktijken, direct of indirect, verboden is, zowel op het niveau van de ondernemingen als op dat van de natuurlijke personen. Om de effectiviteit en het goede begrip van de uitgevaardigde ethische regels te verzekeren, geeft de code concrete details met betrekking tot in commerciële betrekkingen courante gewoonten, zoals voordelen, geschenken, voorrechten en blijken van gastvrijheid: hij preciseert wat wel en niet toegelaten is, de grenzen die men moet respecteren enzovoort, rekening houdend met de nationale (van België en/ of het betrokken buitenland) en de internationale reglementeringen. Het engagement van de dochterondernemingen en hun medewerkers, het ethische besef en de wil om in een geest van samenwerking en vertrouwen te werken, samen met een aantal interne procedures die de mogelijkheid van fraude en corruptie beperken, zijn stuk voor stuk elementen die een goede naleving van de bepalingen tegen fraude en corruptie verzekeren. CFE Contracting heeft dit jaar haar inspanningen verdubbeld om haar operationele personeel op te leiden in de kennis en het begrip van de sociale wetgeving. Zo ontvingen meer dan 450 operationele medewerkers van de verschillende dochterondernemingen van CFE een opleiding ‘Best Practices: contract management & social law’ om een goed begrip van de toepasselijke reglementering inzake contracten en sociale wetten te garanderen.

In de bouwsector staat vaak veel geld op het spel, is de concurrentie soms hard en vereisen veel projecten het gebruik van tijdelijke verenigingen en van orders bij een groot aantal onderaannemers en leveranciers. Daarnaast kunnen de betrekkingen met de klanten gepaard gaan met het geven of ontvangen van geschenken, blijken van gastvrijheid, uitnodigingen voor diverse manifestaties enz. Dit alles kan situaties creëren met risico's van 'uitschuivers' die als corruptie worden beschouwd. CFE voert een preventiebeleid om deze risico's te bestrijden. In de dochterondernemingen is een anticorruptiecode ingevoerd die zowel de basisprincipes uiteenzet als concrete voorschriften geeft die in de verschillende risicosituaties moeten worden gevolgd. Daarnaast treffen de dochterondernemingen diverse concrete maatregelen om de toepassing van deze bepalingen te verzekeren.

De cel interne audit onderwerpt elke entiteit regelmatig aan een analyse van de risico's en de procedures. De interne audit is een onafhankelijke functie met als belangrijkste opdracht de ondersteuning en begeleiding van het management voor een betere beheersing van de risico's.

De interne audit rapporteert functioneel aan het Auditcomité van CFE, door het jaarlijkse auditplan, de belangrijkste resultaten van de uitgevoerde audits en een follow-up van de actieplannen voor te leggen. Indien nodig kunnen bijkomende opdrachten worden uitgevoerd op verzoek van het Auditcomité of het Executief Comité van CFE Contracting. In 2020 onderzocht de interne audit vooral de principes van het goede beheer van de projecten. De andere thema's van de interne audits waren de scheiding van de machten in de ERP-systemen, de archivering, de ondertekeningsbevoegdheid in de betaalsoftware en de toepassing van de AVG. Daarnaast werd bij MOBIX een

algemene analyse van het interne controlesysteem uitgevoerd. Het resultaat van de audits wordt voorgelegd aan de leden van het Auditcomité van CFE en aan het Executief Comité van CFE Contracting, om verbeteringsmaatregelen overeen te komen.

6. NIET-FINANCIËLE KRITIEKE PRESTATIE-INDICATOREN (KPI'S)

6.1. INLEIDING

De definitie, de verzameling en de analyse van KPI's maken integraal deel uit van de duurzaamheidsstrategie van CFE. Voor elk thema met hoge materialiteit werd ten minste één KPI gekozen. Voor sommige meer complexe thema's, zoals transport, werd de voorkeur gegeven aan de analyse van proefprojecten. De analyse en de regelmatige follow-up van al deze KPI's aan de hand van specifieke dashboards maakt een nauwkeurige validatie mogelijk van de toegepast actieplannen.

6.2. SOCIAAL

Om de impact van de op sociale thema's gerichte acties te analyseren, hanteren de drie polen sinds verscheidene jaren een reeks KPI's. Deze KPI's hebben betrekking op de thema's veiligheid, welzijn, diversiteit en opleiding.

6.2.1. GEMEENSCHAPPELIJKE ALGEMENE INDICATOREN

Medewerkers per pool			
	CFE	DEME	Totaal
2018	3.524	5.074	8.598
2019	3.276	5.134	8.410
2020	3.250	4.976	8.226

Medewerkers volgens statuut			
2020	Arbeiders	Bedienden	Totaal
CFE	1.709	1.541	3.250
DEME	2.279	2.697	4.976
Totaal	3.988	4.238	8.226

Mannen / vrouwen				
	Bedienden (M)	Bedienden (V)	Arbeiders	Arbeidsters
2018	3.272	1.064	4.201	61
2019	3.289	1.115	3.934	72
2020	3.106	1.132	3.916	72

Opleiding				
In aantal uren per soort opleiding	Totaal 2019	Totaal 2020	Mannen	Vrouwen
Technieken	68.119	38.020	36.713	1.307
Hygiëne en veiligheid	60.580	44.919	43.157	1.762
Milieu	907	1.022	966	56
Management	17.129	6.953	6.683	270
Informatica	17.656	12.445	11.304	1.141
Adm/Boekh/Beheer/Jur.	14.039	12.001	11.072	929
Talen	8.598	6.498	5.226	1.272
Diversiteit	310	8.128	7.844	284
Overige	13.247	14.342	13.846	496
Totaal	200.585	144.328	136.811	7.517

Omdat de veiligheid een doorlopend aandachtspunt is, hebben CFE Contracting en DEME QHSE-dashboards ontwikkeld, zodat ze de evolutie van de statistieken nauwkeurig kunnen volgen en zo snel mogelijk de nodige verbeteringsmaatregelen kunnen nemen.

Veiligheid voor CFE Contracting	2017	2018	2019	2020	sectorgemiddelde*
Frequentiegraad	16,76	19,42	13,72	26,12	31,08
Ernstgraad	0,49	0,49	0,44	0,61	1,05

* sectorgemiddelde 2019, bron: fedris.be (NACE-codes 41, 42 en 43))
Frequentiegraad CFE = aantal ongevallen met arbeidsongeschiktheid x 1 miljoen gedeeld door het aantal gewerkte uren.
Ernstgraad CFE = aantal kalenderdagen afwezigheid x 1.000 gedeeld door het aantal gewerkte uren

Veiligheid voor DEME	2017	2018	2019	2020	sectorgemiddelde*
Frequentiegraad	0,27	0,21	0,24	0,19	3,54
Ernstgraad	0,03	0,072	0,097	0,04	0,67

* sectorgemiddelde 2019, bron: fedris.be (NACE-codes 08.12, 39, 42.13, 42.911 en 42.919)
Frequentiegraad DEME = aantal ongevallen met werkverlet (wereldwijd) x 200.000 gedeeld door het aantal gewerkte uren.
Ernstgraad DEME = aantal kalenderdagen afwezigheid (wereldwijd) x 1.000 gedeeld door het aantal gewerkte uren.

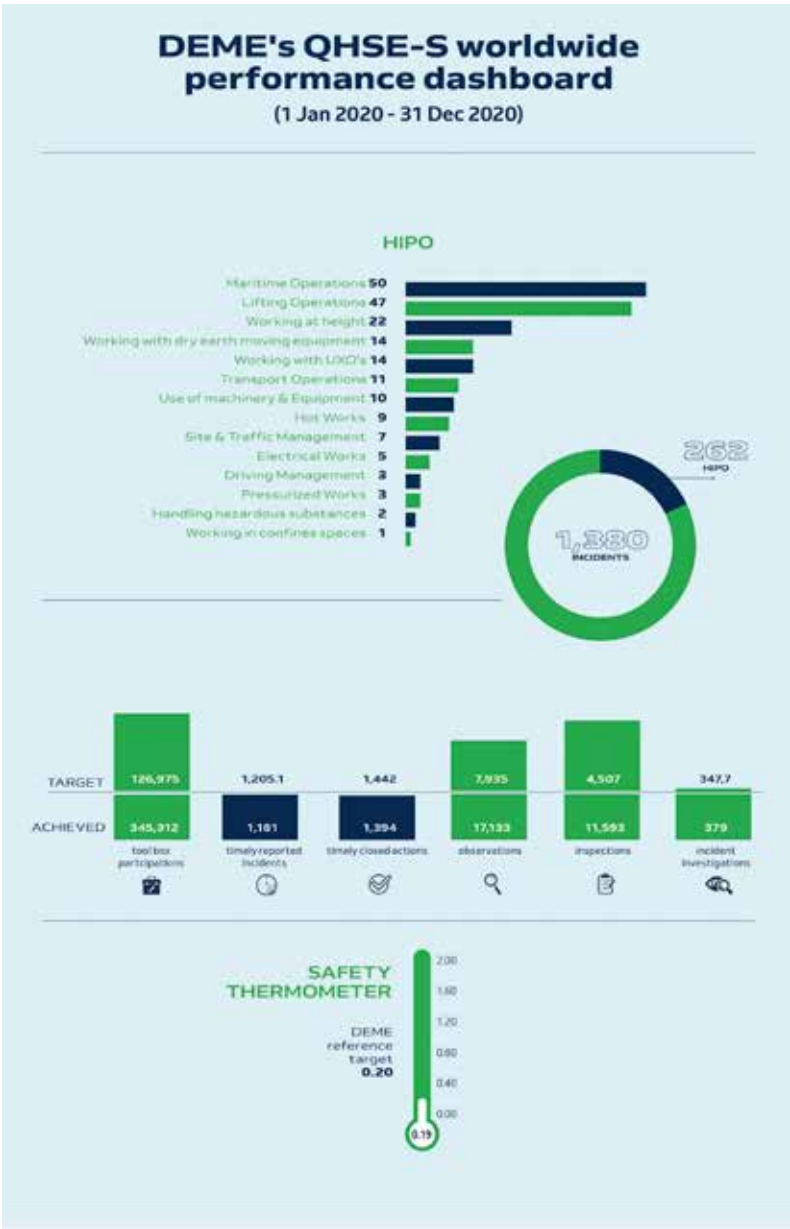
6.2.2. INDICATOREN VOOR DE PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN VAN DEME

Thema met hoge materialiteit: Health, safety & well-being
Bij de sociale of maatschappelijke thema's heeft DEME het thema 'Health, safety & well-being' gekozen (zie de materialiteitsmatrix in hoofdstuk 5.3). DEME heeft een dashboard voor de veiligheid ontwikkeld dat niet alleen rekening houdt met de frequentie- en de ernstgraad die in punt 6.2.1 worden behandeld, maar ook met de deelname aan de toolboxes, het aantal incidenten, het aantal tijdig gemelde incidenten enz. Deze informatie wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Een volledig verslag over het veiligheidsbeleid is beschikbaar op de site van DEME (<https://www.deme-group.com/publications>)

Naam van de KPI	Definitie van de KPI	Eenheid	2019	2020
HIP0 incidents	A high potential (HIP0) incident is an incident that could have had severe consequences for quality, health, safety or environment. This includes incidents from third parties such as subcontractors, clients, JV partners.	#	406	262
Toolbox participation	All project, vessel and office staff/crew must participate, as a minimum, once a week in a toolbox meeting. Toolbox meetings include safety moment day, vessel-project safety meeting and pre-work meeting.	#	447137	345312
Timely reported incidents	All incidents with damage, near misses/dangerous situations and complaints/non-conformities have to be reported in IMPACT within 24 hours.	#	1174	1181
Timely closed actions	All actions resulting from incidents & investigations, audits, management reviews and year action plans need to be closed out within their set due date.	#	1218	1394
Observations	All project, vessel and office staff/crew has to fill in/complete a minimum of 3 observations per year	#	23191	17133
Inspections	QHSE-S inspections are to be conducted by the following functions: - Superintendents up to Project Director to each conduct 1 inspection per month on the project - Vessel Management (Master, Chief Engineer) to each conduct 1 inspection per week on board	#	14605	11593
Incident investigations	All incidents that require an investigation according to the DEME Incident management procedure, should have an incident investigation	#	381	379

Al deze KPI's zijn op interne richtlijnen gebaseerd en maken deel uit van het wereldwijde prestatie-dashboard voor QHSE-S.

Thema met gemiddelde materialiteit: Diversity & opportunity

De indicatoren voor het aantal opleidingsuren en de verdeling tussen mannen/vrouwen zijn vermeld in punt 6.2.2.

Wat het aantal mannelijke/vrouwelijke werknemers betreft, wil DEME alle medewerkers gelijke kansen bieden op het vlak van de interne mobiliteit en hen actief in dat proces begeleiden en sturen.

Naam van de KPI	Definitie van de KPI	Eenheid	2019	2020
Prestatie en loopbaanontwikkeling	Deelname aan het programma voor prestatie-meting Time To van al het personeel en alle bemanningen tijdens de verslagperiode	percentage	(1) TIMETOSTAFF = 85 (2) TIMETOCREW = 70	(1) TIMETOSTAFF = 86 (2) TIMETOCREW = 80

Naam van de KPI	Definitie van de KPI	Eenheid	2019	2020
Aantal nationaliteiten	Op basis van interne richtlijnen. Het totale aantal nationaliteiten bij de vaste werknemers van de organisatie op 31 december	#	82	80

Al deze KPI's zijn op interne richtlijnen gebaseerd.

Wat de opleidingen en de ontwikkeling van de prestaties en de loopbanen betreft, wil DEME de tevredenheid van de medewerkers verbeteren door middel van competentiebeheer, het aanbod van opleidingen en loopbaanplannen voor alle werknemers.

DEME wil ook onze geest van 'One DEME, One team' benutten door gebruik te maken van de rijke diversiteit van onze operationele teams en van de inclusieve sociale betrekkingen.

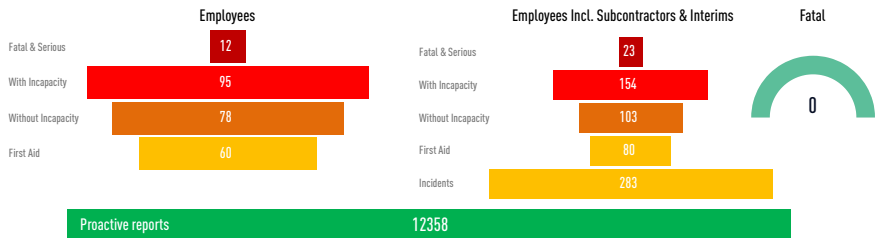

6.2.3. INDICATOREN VOOR DE DOELSTELLINGEN MET HOGE MATERIALITEIT VAN CFE CONTRACTING EN BPI

Thema met hoge materialiteit: Health & Safety

Bij de sociale of maatschappelijke thema’s hebben CFE Contracting en BPI eveneens het thema van de veiligheid en de gezondheid gekozen (zie de materialiteitsmatrix in hoofdstuk 5.5). Een dashboard met de belangrijkste informatie voor elke dochteronderneming wordt ten minste eenmaal per maand bijgewerkt om de veiligheidsgegevens zo stipt mogelijk te monitoren.

De informatie over de frequentiegraad en de ernstgraad is opgenomen in hoofdstuk 6.2.1.

Thema met hoge materialiteit: Guarantee decent working conditions for all

De veiligheid van de onderaannemers en het uitzendpersoneel krijgt uiteraard evenveel aandacht als die van het eigen personeel. Alle veiligheidsindicatoren houden rekening met de onderaannemers.

Thema met hoge materialiteit: Talent attraction, training & retention

De gegevens over de opleidingen worden in hoofdstuk 6.2.1 vermeld. Dit zijn de gegevens die uitsluitend betrekking hebben op CFE Contracting en BPI.

In aantal uren per soort opleiding	Totaal 2018	Totaal 2019	Totaal 2020	Mannen	Vrouwen
Technieken	18.354	15.578	16.434	15.127	1.307
Hygiëne en veiligheid	13.203	20.182	12.071	10.309	1.762
Milieu	80	180	807	751	56
Management	5.953	5.009	1.434	1.164	270
Informatica	2.273	4.513	3.354	2.213	1.141
Adm/Boekh/Beheer/Jur.	1.741	3.840	2.589	1.660	929
Talen	4.561	6.177	3.271	1.999	1.272
Diversiteit	0	0	3.320	3.036	284
Overige	1.951	2.872	2.993	2.497	496
Totaal (u)	48.116	58.350	46.273	38.756	7.517

Totaal /aantal werknemers (u/pers.)	14	18	14
-------------------------------------	----	----	----

Om de aankomst en het vertrek van personeel te volgen, analyseert CFE Contracting de indicator voor de anciënniteit.

Anciënniteit (buiten DEME)	2018	2019	2020
< 1	452	412	379
1-5	965	1047	1.150
6-10	567	530	508
11-15	502	511	453
16-20	298	300	287
21-25	127	117	145
> 25	613	359	328
Totaal	3.524	3.276	3.250

Tot slot worden het welzijn en de gezondheid van het personeel gemonitord door de indicator voor het absentisme te volgen.

Absenteïsme	2018	2019	2020
Aantal dagen afwezigheid wegens ziekte	70.871	90.498	68.312
Aantal dagen afwezigheid wegens arbeidsongeval	4.488	6.957	4.203
Aantal dagen afwezigheid wegens ongeval op de weg naar/van het werk	492	122	256
Aantal dagen afwezigheid wegens beroepsziekte	0	0	0
Aantal gewerkte dagen	1.892.886	1.802.571	1.805.789
Afwezigheidsgraad	4,01%	5,41%	4,03%

NB: deze waarden gelden voor het geheel van de groep CFE

6.2.4. VARIA

Zoals elk jaar worden ook andere klassieke KPI's voor het thema human resources gerapporteerd:

Aantal medewerkers per type overeenkomst voor de volledige groep CFE (incl. DEME)				
	Arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur	Arbeidsovereenkomst van bepaalde duur	Werk & studie	Totaal
2018	7.939	648	11	8.598
2019	8.065	334	11	8.410
2020	7.895	327	4	8.226

Leeftijdspiramide voor de volledige groep CFE (incl. DEME)			
per schijf van 5 jaar	2017	2018	2019
< 25	377	380	331
26-30	1.207	1.165	1.086
31-35	1.320	1.242	1.213
36-40	1.267	1.250	1.267
41-45	1.182	1.176	1.147
46-50	1.049	973	974
51-55	1.040	1.026	1.025
56-60	770	785	773
> 60	386	413	410

Anciënniteit voor de volledige groep CFE (incl DEME)			
per schijf van 5 jaar	2018	2019	2020
<1	1.144	912	648
1-5	2.652	2.928	3.034
6-10	1.767	1.509	1.508
11-15	1.104	1.352	1.327
16-20	701	685	637
21-25	352	344	409
>25	878	680	663

6.3. MILIEU

6.3.1. GEMEENSCHAPPELIJKE ALGEMENE INDICATOREN

Ook dit jaar heeft de niet-financiële milieuraportage betrekking op de CO₂-productie van de 3 polen. CFE volgt het Greenhouse Gas Protocol en meldt haar uitstoot van broeikasgassen volgens de operationele benadering van de drie scopes:

SCOPE 1

De directe uitstoot van broeikasgassen houdt verband met het gebruik van fossiele brandstoffen. Alleen de productie van CO₂ wordt in aanmerking genomen, de andere uitstoot van broeikasgassen wordt buiten beschouwing gelaten. Het betreft uitsluitend aangekochte fossiele brandstoffen die in de eigen installaties, machines, schepen en projecten worden gebruikt. Scope 1 omvat ook de in de eigen elektriciteitsgenerators gebruikte brandstof.

SCOPE 2

De indirecte uitstoot van broeikasgassen houdt verband met het gebruik van aangekochte elektriciteit. Alleen de productie van CO₂ wordt in aanmerking genomen, de andere uitstoot van broeikasgassen wordt buiten beschouwing gelaten. De elektriciteit die de ondernemingen aankopen is vaak afkomstig uit zowel hernieuwbare als niet-hernieuwbare bronnen. Slechts wanneer de hoeveelheid energie die een bedrijf aankoopt uitdrukkelijk contractueel vastgelegd is, kan men ze in de twee delen uitsplitsen. In het andere geval kan men de effectief ontvangen hoeveelheid hernieuwbare energie niet nauwkeurig kennen. Dit verslag geeft dus geen uitsplitsing in dit opzicht.

SCOPE 3

Dit betreft de andere indirecte uitstoot van broeikasgassen. Deze uitstoot is het gevolg van de activiteiten van CFE maar is afkomstig van bronnen die CFE niet controleert en waarvan het ze niet de eigenaar is. In dit geval hebben de verzamelde gegevens uitsluitend betrekking op uitstoot in verband met vliegreizen.

DEME neemt de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂), stikstofprotoxide (N₂O) en methaan (CH₄) op in haar koolstofvoetafdruk. De mondiale metingen en de metingen voor België en Nederland worden afzonderlijk geanalyseerd. DEME en CFE gebruiken verschillende rekenmethoden. Voor CFE Contracting en BPI wordt de koolstofbalansmethode van het ADEME gebruikt.

GHG SCOPE 1-2 CFE CONTRACTING & BPI

	Eenheid	2017	2018	2019	2020
CO ₂ -uitstoot scope 1	Ton CO ₂	13.290	19.298	14.754	15.812
CO ₂ -uitstoot scope 2	Ton CO ₂	2.583	4.565	3.063	1.872
CO ₂ -uitstoot scope 1 + 2	Ton CO ₂	15.873	23.863	17.817	17.684

DEME gebruikt, uitsluitend voor Nederland en België, specifieke emissiefactoren volgens de CO₂-prestatieschaal. (<https://www.co2emissiefactoren.nl>).

Voor de mondiale uitstoot van broeikasgassen van DEME worden twee types emissiefactoren gebruikt:

- In de selectie van de emissie- of conversiefactoren gebruikt men voor de schepen de sectorale emissiefactoren van de IMO.
- Voor alle andere uitrustingen gebruikt men de mondiale emissiefactoren van het DEFRA (het Britse ministerie van milieu, voeding en landbouwaangelegenheden).

GHG SCOPE 1-2- 3 DEME

DEME (Worlwide)	Eenheid	2018	2019	2020
GHG(CO2+N2o+CH4)-uitstoot (scope 1)	Ton CO2-eq.		676.000	659.000
GHG(CO2+N2o+CH4)-uitstoot (scope 2)	Ton CO2-eq.		5.000	1.000
GHG(CO2+N2o+CH4)-uitstoot (scope 3)	Ton CO2-eq.		12.000	10.000
CO2 uitstoot (scope 1, 2 & 3)	Ton CO2-eq.	687.000	693.000	670.000

We stellen vast dat de CO₂-uitstoot van de bouwbedrijven van CFE Contracting bijzonder wordt beïnvloed door het type bouwplaats en uitgevoerde werken in de loop van het jaar. Vooral bouwplaatsen met omvangrijke ruwbouwwerken vereisen een groot verbruik van elektriciteit en diesel voor de werking van de bouwmachines en de kranen. Bouwplaatsen en afwerkingen in de winterperiode vereisen dan weer een grote inbreng van energie voor de verwarming en het drogen van de gebouwen. Het verbruik van de voertuigen zal eveneens sterk worden beïnvloed door de afstand woning-werk. Al deze elementen variëren sterk van jaar tot jaar.

De CO₂-uitstoot van de multitechnische bedrijven is relatief stabiel. Daarom moet men het verschillende verbruik van zeer nabij volgen, voor een meer nauwkeurige en gerichte follow-up van de genomen maatregelen. De gedetailleerde informatie over CFE Contracting is te vinden in hoofdstuk 6.3.3.

De belangrijke verbetering van scope 2 bij CFE Contracting houdt vooral verband met de overstap naar groene energie van veel dochterondernemingen.

6.3.2. INDICATOREN VOOR DE DOELSTELLINGEN MET HOGE MATERIALITEIT VAN DEME

Specifieke doelstellingen voor de vermindering van CO₂

DEME heeft specifieke verbeteringsprogramma's om de milieu-impact tijdens de uitvoering van de projecten verder te beperken. Specifieke programma's mikken op de verdere reductie van de uitstoot van broeikasgassen die aan de klimaatverandering bijdragen, en van andere verontreinigende stoffen die de lokale luchtkwaliteit aantasten.

DEME wil tegen 2030 haar uitstoot van broeikasgassen met 40% verlagen tegenover 2008, het jaar dat de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) als referentie heeft gekozen. DEME wil tegen 2050 een klimaatneutrale onderneming zijn.

Aangezien meer dan 90% van de uitstoot van broeikasgassen aan het brandstofverbruik van de schepen kan worden toegeschreven, voert DEME een investeringsplan over meerdere jaren uit om haar vloot van de meest geavanceerde technologie te voorzien en brandstoffen met lage emissie te gebruiken, zoals LNG, biodiesel en de toekomstige ecologische brandstoffen met waterstof, zoals groene methanol en groene waterstof. Daarnaast werkt DEME continu aan de verbetering van de energie-efficiëntie van de volledige vloot door middel van verschillende technologische maatregelen, zoals systemen voor de recuperatie van de warmte van restgassen voor de opwekking van elektrische energie. De nadruk ligt ook doorlopend op de optimalisatie van de processen en de verbetering van de productiviteit. Tot slot heeft DEME zich in 2020 ingespannen om de registratie van haar energiegegevens verder te optimaliseren, een geïntegreerde gegevensstructuur in te voeren en de nodige monitoringtools te ontwikkelen.

Thema met gemiddelde materialiteit: Natural capital

Als meting van de aandacht voor de bescherming van het natuurlijke kapitaal registreert DEME het aantal jaarlijks goedgekeurde groene initiatieven. DEME wil ten minste één groen initiatief implementeren voor elk project met een duur van meer dan 3 maanden.

Name of the KPI	Definition of the KPI	Unit	2019	2020
Total number of approved green initiatives	A «Green initiative» is any initiative, change or modification to a process, equipment or setup that reduces the environmental impact of the project.	#	105	128

6.3.3. INDICATOREN VOOR DE DOELSTELLINGEN MET HOGE MATERIALITEIT VAN CFE CONTRACTING EN BPI

Thema met hoge materialiteit: Waste reduction

Sinds begin 2020 monitoren alle dochterondernemingen van CFE Contracting een nieuwe indicator. De vijf belangrijkste afvalfracties worden viermaal per jaar gemeten en opgenomen in het milieudashboard.

Afval	Eenheid	2019	2.020
Gemengd	ton	/	9.498
Hout	ton	/	3.855
Inert	ton	/	9.498
Gevaarlijk	ton	/	38
Staal	ton	/	542
TOTAAL	ton		23.431
TOTAAL/omzet	ton/M€		25,69

Het energieverbruik wordt eveneens van nabij gevolgd.

Energie	Eenheid	2019	2020
Elektriciteit	kwh		12.990.826
Gas	kwh		3.195.251
Stookolie	kwh		11.064.479
TOTAAL	kwh		27.252.576
TOTAAL/omzet	kwh		29,89

Thema met hoge materialiteit: Modular & circular principles in our projects

De circulariteit en de modulariteit zijn centrale aandachtspunten voor CFE Contracting en BPI. De omzet van Wood Shapers zal vanaf 2021 als key performance indicator worden gebruikt. Wat de circulariteit betreft, zullen de in het project ZIN geleerde lessen worden gebruikt om een geschikte key performace indicator te bepalen. In afwachting worden de verschillende dochterondernemingen bewust gemaakt van de circulariteit. In samenwerking met organismen als het WTCB, Build Circular en Ecobuild zijn opleidingen georganiseerd.

Thema met hoge materialiteit: Material transport optimisation

Het proefproject met het consolidatiecentrum in Brussel en de bouwplaatsen in Luxemburg die eveneens een consolidatiecentrum hebben gebruikt, dienen als referentie om in 2021 een key performance indicator te bepalen. In afwachting worden alle op deze bouwplaatsen geleerde lessen aan de verschillende dochterondernemingen doorgegeven. Er worden ook interne bezoeken aan de bouwplaatsen georganiseerd om de aanpak uit te leggen.

Thema met gemiddelde materialiteit: Alternative transport modes promotion

De fleet is de grootste bron van CO₂ voor scope 1. CFE Contracting heeft daarom besloten dat verbruik te volgen.

Fleet	Eenheid	2019	2.020
Diesel - Auto	liter		2.755.474
Hybride - Auto	liter		1.870
Loodvrij - Auto	liter		287.367
Diesel - Truck	liter		670.768
Hybride - Truck	liter		0
Loodvrij - Truck	liter		4.198
Auto's	#		1.909
Trucks	#		108
verbruik auto's / aantal auto's	liter/#		1.595
verbruik trucks / aantal trucks	liter/#		6.250

6.4. GOVERNANCE

6.4.1. GEMEENSCHAPPELIJKE ALGEMENE INDICATOREN

Charters en procedures verzekeren het goede bestuur van de verschillende polen.

	CFE	CFE Contracting	BPI	DEME
corporate governance charter	ok	ok	ok	ok
procedures	*	ok	ok**	ok
anticorruptiecode	*	ok	ok	ok

* overgedragen aan CFE Contracting en BPI

** intern beleid voor financiële transacties

Alle governance documenten worden regelmatig herzien.

6.4.2. INDICATOREN VOOR DE DOELSTELLINGEN MET HOGE MATERIALITEIT VAN DEME

Thema met hoge materialiteit: Innovation

Als meting van de aandacht voor innovatie registreert DEME het aantal jaarlijks goedgekeurde innovatie-initiatieven. DEME heeft hier de volgende doelstellingen:

- (1) De aanvaarding verzekeren van duurzaamheid als onderdeel van elke uitdaging in elke innovatiecampagne.
- (2) Ervoor zorgen dat de duurzaamheid altijd meespeelt in de evaluatiecriteria van elke innovatiecampagne.

Naam van de KPI	Definitie van de KPI	Eenheid	2019	2020
Goedgekeurde innovatie-initiatieven	Het totale aantal goedgekeurde innovatie-initiatieven na de innovatiecampagnes van DEME tijdens de verslagperiode.	#	11	18

Thema met hoge materialiteit: Ethical business

Om de kennis van de governanceprincipes en in het bijzonder de procedures met betrekking tot ethisch zakendoen te meten, noteert DEME het percentage van het personeel dat een specifieke opleiding, de ‘Compliance training’, heeft gevolgd.

DEME wil verzekeren dat elke werknemer regelmatig een opleiding in ethisch besef heeft gevolgd.

Naam van de KPI	Definitie van de KPI	Eenheid	2019	2020
Verhouding van het personeel dat de Compliance Awareness Training van DEME heeft gevolgd	Het totale aantal opleidingsuren in ethisch besef dat de vaste werknemers van de organisatie tijdens de verslagperiode hebben ontvangen	percentage	88	97

6.4.3. INDICATOREN VOOR DE DOELSTELLINGEN MET HOGE MATERIALITEIT VAN CFE CONTRACTING EN BPI

Thema met hoge materialiteit: Strong corporate governance

In de loop van het boekjaar 2020 werden verscheidene auditopdrachten uitgevoerd. Ze hebben geen dysfuncties aan het licht gebracht die een significante invloed zouden kunnen hebben op de activiteit en de financiële overzichten van de groep. Deze audits hadden met name betrekking op:

- de toepassing van de principes van het goede projectbeheer zoals bepaald door de leden van het Executief Comité
- de naleving van de AVG
- de naleving van de regels met betrekking tot de ondertekeningsbevoegdheid in de ISABEL-betaalsoftware
- de documentarchivering

Het resultaat van de audits wordt voorgelegd aan de leden van het Auditcomité van CFE en aan het Executief Comité van CFE, om verbeteringsmaatregelen overeen te komen.

Thema met hoge materialiteit: Innovation

In 2020 hebben CFE Contracting en BPI vorderingen geboekt in de ontwikkeling van een gestructureerde innovatiestrategie. De twee polen hebben respectievelijk een ‘Chief Digital Officer’ en een ‘Development & Innovation Director’ aangesteld. Deze twee verantwoordelijken zijn belast met het uitwerken en de follow-up van de innovatiestrategie. Een board, het ‘innovation core team’ van de twee polen vergadert ten minste eenmaal per maand. De eerste missie van deze board is de invoering van:

- De governance
- Het proces
- Een gerichte monitoring
- Key performance indicators
- En tot slot de interne en externe communicatie die deze strategie bepaalt.

Thema met gemiddelde materialiteit: Clear sustainability reporting (transparence)

De dashboards van veiligheid, human resources en milieu worden maandelijks gepubliceerd en bezorgd aan het management van CFE Contracting en de directiecomités van alle entiteiten.

Deze dashboards verzekeren een transparante communicatie met de verschillende directieniveaus en informeren alle medewerkers zo vaak mogelijk.

Dankzij deze regelmatige follow-up kan men ook de ondernomen acties zo snel mogelijk bijstellen.

FINANCIËLE STATEN

DEFINITIES	101	12. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ANDERS DAN GOODWILL	124
I. GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN	101	13. GOODWILL	125
VOORNAAMSTE FINANCIËLE STATEN	101	14. MATERIËLE VASTE ACTIVA	126
GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	101	15. DEELNEMINGEN WAAROP VERMOGENSMUTATIEMETHODE IS TOEGEPAST	127
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT	101	16. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA	128
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE	102	17. BOUWCONTRACTEN	128
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT	102	18. VOORRADEN	129
GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN	103	19. HANDELSVORDERINGEN, HANDELSCHULDEN EN OVERIGE VORDERINGEN EN SCHULDEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	129
KAPITAAL EN RESERVES	103	20. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	129
II. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN TOELICHTING	104	21. KAPITAALSUBSIDIES	129
1. ALGEMENE PRINCIPES	107	22. PERSONEELSBELONINGEN	130
2. VOORNAAMSTE BOEKHOUDPRINCIPES	108	23. ANDERE VOORZIENINGEN DAN PENSIOENVERPLICHTINGEN EN PERSONEELSBELONINGEN	132
2.1. BIJKOMENDE INFORMATIE OVER DE CONTEXT VAN DE COVID-19-CRISIS	108	24. MOGELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	133
2.2. BOEKHOUDKUNDIGE GRONDSLAGEN EN METHODEN	109	25. INFORMATIE BETREFFENDE NETTO FINANCIËLE SCHULD	133
3. CONSOLIDATIEMETHODEN	118	26. INFORMATIE BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S	135
CONSOLIDATIEKRING	118	27. ANDERE GEGEVEN VERPLICHTINGEN	138
VERRICHTINGEN BINNEN DE GROEP	118	28. ANDERE ONTVANGEN VERPLICHTINGEN	138
OMREKENING VAN DE JAARREKENINGEN VAN DE BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN EN VESTIGINGEN	118	29. GESCHILLEN	138
TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA	118	30. VERBODEN PARTIJEN	139
4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE	119	31. BEZOLDIGING VAN DE COMMISSARISSEN	140
OPERATIONELE SEGMENTEN	119	32. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	140
ELEMENTEN VAN HET GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE RESULTATENREKENING	119	33. ONDERNEMINGEN BEHORENDE TOT DE GROEP CFE	140
OMZET	120	AFSTEMMING VAN ALTERNATIEVE FINANCIËLE INDICATOREN	143
OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL DOME	120	VERKLARING OVER HET GETROUWE BEELD VAN DE FINANCIËLE STATEN EN HET GETROUWE OVERZICHT IN HET BEHEERSVERSLAG	144
OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL CONTRACTING	120	ALGEMENE INLICHTINGEN OVER DE VENNOOTSCHAP	144
ORDERBOEK	120	VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANNEMINGSMAATSCHAPPIJ CFE OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020 – GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	145
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE	120	III. STATUTAIRE FINANCIËLE STATEN	149
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT	121	STATUTAIR OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN RESULTATENREKENING (BEGAAP)	149
OVERIGE INFORMATIE	121	ANALYSE VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN VAN HET GLOBALE RESULTAAT	149
GEOGRAFISCHE INFORMATIE	122		
5. OVERNAMES EN AFSCHRIJVINGEN VAN DOCHTERONDERNEMINGEN	122		
6. OVERIGE EXPLOITATIEBATEN EN EXPLOITATIELASTEN	122		
7. BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN	123		
8. FINANCIËEL RESULTAAT	123		
9. MINDERHEIDSBELANGEN	123		
10. RESULTAAT PER AANDEEL	123		
11. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	123		
OPGENOMEN IN HET GLOBAAL RESULTAAT	123		
AFSTEMMING VAN HET EFFECTIEF BELASTINGSTARIEF	123		
GEBOKTE LATENTE BELASTINGEN	124		
TIJDELIJKE VERSCHILLEN OF FISCALE VERLIEZEN WAAROP GEEN ACTIEVE UITGESTELDE BELASTINGVORDERING GEBOKT IS	124		
UITGESTELDE BELASTINGOPBRENGSTEN (–KOSTEN) RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN	124		

DEFINITIES

Behoefte aan werkkapitaal	Voorraden + handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen + overige vlottende activa – handelsschulden en overige schulden – fiscale schulden – overige kortlopende verplichtingen
Vastgoedbestand	Eigen vermogen pool vastgoedontwikkeling + netto financiële schuld pool vastgoedontwikkeling
Netto financiële schuld (NFS)	Langlopende en kortlopende obligatieleningen + langlopende en kortlopende financiële schulden – geldmiddelen en kasequivalenten
Resultaat van de operationele activiteiten	Omzet + overige exploitatiebaten + aankopen + bezoldigingen en sociale lasten + overige exploitatiekosten + afschrijvingen + afschrijving van goodwill
Bedrijfsresultaat (EBIT)	Resultaat van de operationele activiteiten + aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast
EBITDA	Resultaat van de operationele activiteiten + afschrijvingen en waardeverminderingen + overige niet-kaselementen
Rendement op eigen vermogen (ROE)	Resultaat - deel van de groep / eigen vermogen - deel groep
Orderboek	De te realiseren omzet voor de projecten waarvan het contract ondertekend is en in werking is getreden (met name na het verkrijgen van het aanvangsbevel of de opheffing van de opschortende voorwaarden) en waarvoor de projectfinanciering rond is.

I. GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN

VOORNAAMSTE FINANCIËLE STATEN

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	Toelichting	2020	2019
Omzet	4	3.221.958	3.624.722
Overige exploitatiebaten	6	197.401	81.042
Aankopen		(1.923.661)	(2.120.359)
Bezoldigingen en sociale lasten	7	(643.709)	(653.870)
Overige exploitatielasten	6	(435.297)	(469.248)
Afschrijvingen	12-14	(324.439)	(318.672)
Afschrijving van goodwill	13	(5.000)	0
Resultaat van de operationele activiteiten		87.253	143.615
Aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	15	32.240	34.092
Bedrijfsresultaat		119.493	177.707
Financieringslasten	8	(11.675)	(2.602)
Overige financiële lasten en opbrengsten	8	(22.673)	(5.120)
Financieel resultaat		(34.348)	(7.722)
Resultaat vóór belastingen		85.145	169.985
Winstbelastingen	11	(20.322)	(38.619)
Resultaat van de periode		64.823	131.366
Minderheidsbelangen	9	(803)	2.058
Resultaat - deel van de groep		64.020	133.424
Resultaat per aandeel (deel van de groep) (EUR) (basis en verwaterd)	10	2,53	5,27

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	Toelichting	2020	2019
Resultaat - deel van de groep		64.020	133.424
Resultaat van de periode		64.823	131.366
Financiële instrumenten – veranderingen in de reële waarde		(9.033)	(36.479)
Wisselkoersverschillen uit de omrekening		(11.592)	1.153
Uitgestelde belastingen	11	446	2.772
Overige elementen van het globaal resultaat die later overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat		(20.179)	(32.554)
Hervwaardering van de nettoverplichtingen m.b.t. toegezegde prestatie- en premieregelingen	22	(6.239)	(15.444)
Uitgestelde belastingen	11	1.472	3.606
Overige elementen van het globaal resultaat die later niet overgebracht zullen worden naar het nettoresultaat		(4.767)	(11.838)
Totaal overige elementen van het globaal resultaat die rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen worden		(24.946)	(44.392)
Globaal resultaat :		39.877	86.974
- Deel van de groep		38.810	89.231
- Deel van de minderheidsbelangen		1.067	(2.257)
Globaal resultaat (deel van de groep) per aandeel (EUR) (basis en verwaterd)	10	1,53	3,53

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	Toelichting	2020	2019
Immateriële vaste activa	12	111.259	90.261
Goodwill	13	172.127	177.127
Materiële vaste activa	14	2.515.052	2.615.164
Deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	15	204.095	167.653
Overige financiële vaste activa	16	89.196	83.913
Langlopende afgeleide financiële instrumenten	26	1.433	0
Overige vaste activa		15.052	16.630
Uitgestelde belastingvorderingen	11	127.332	100.420
Vaste activa		3.235.546	3.251.168
Voorraden	18	184.565	162.612
Handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen	19	867.761	996.436
Overige vlottende activa uit operationele activiteiten	19	57.454	72.681
Overige vlottende activa uit niet-operationele activiteiten	19	21.731	6.267
Kortlopende afgeleide financiële instrumenten	26	7.831	751
Vlottende financiële activa		2.900	0
Activa bestemd voor verkoop	5	0	10.511
Geldmiddelen en kasequivalenten	20	759.695	612.206
Vlottende activa		1.901.937	1.861.464
Totaal der activa		5.137.483	5.112.632
Kapitaal		41.330	41.330
Uitgiftepremie		800.008	800.008
Ingehouden winsten		1.059.406	995.786
Pensioenplannen met vaste bijdragen en vaste prestaties		(41.783)	(37.089)
Reserves met betrekking tot afdekkingsoverblijfselen		(49.715)	(40.892)
Wisselkoersverschillen uit de omrekening		(22.133)	(10.440)
Eigen vermogen – deel groep		1.787.113	1.748.703
Minderheidsbelangen		17.835	11.607
Eigen vermogen		1.804.948	1.760.310
Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen	22	76.686	70.269
Langlopende voorzieningen	23	13.239	12.414
Overige langlopende schulden		32.287	10.651
Langlopende obligatieleningen	25	29.794	29.689
Langlopende financiële schulden	25	918.681	1.110.212
Langlopende afgeleide financiële instrumenten	26	10.095	8.986
Uitgestelde belastingverplichtingen	11	96.961	104.907
Langlopende verplichtingen		1.177.743	1.347.128
Kortlopende voorzieningen	23	44.163	46.223
Handelsschulden en overige schulden	19	1.178.012	1.221.466
Fiscale schulden		75.283	44.078
Kortlopende obligatieleningen	25	0	0
Kortlopende financiële schulden	25	412.649	270.366
Kortlopende afgeleide financiële instrumenten	26	7.750	9.356
Overige kortlopende verplichtingen uit operationele activiteiten	19	192.424	155.601
Overige kortlopende verplichtingen uit niet-operationele activiteiten	19	244.511	258.104
Kortlopende verplichtingen		2.154.792	2.005.194
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		5.137.483	5.112.632

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	Toelichting	2020	2019
Operationele activiteiten			
Resultaat van de operationele activiteiten		87.253	143.615
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		324.439	318.672
(Afname)/toename van voorzieningen		(1.235)	(30.587)
Waardeverminderingen op activa en overige niet-kaselementen		4.258	19.524
Verlies/(winst) verbonden aan de overdracht van materiële vaste activa en financiële activa		(75.958)	(6.100)
Dividenden uit deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast		29.127	8.140
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal		367.884	453.264
Afname/(toename) van de handels- en overige kortlopende en langlopende vorderingen		122.435	238.441
Afname/(toename) van voorraden		(6.674)	(37.020)
Toename/(afname) van handelsschulden en overige kortlopende en langlopende schulden		(32.371)	(166.619)
Betaalde/ontvangen winstbelastingen		(32.940)	(44.109)
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten		418.334	443.957
Investeringsactiviteiten			
Opbrengsten uit de verkoop van materiële en immateriële vaste activa		20.715	13.834
Aankoop van immateriële en materiële vaste activa		(213.897)	(451.258)
Overname van dochterondernemingen met aftrek van verworven geldmiddelen	5	(16.358)	0
Wijziging van deelneming in deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast		(1.470)	(8.321)
Kapitaalsvermindering/(Kapitaalsverhoging) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	15	(35.731)	(16.355)
Opbrengsten uit de verkoop van dochterondernemingen	5	90.018	0
Terugbetaling (nieuwe) van verstrekte leningen aan deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast		(2.665)	71.659
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) investeringsactiviteiten		(159.388)	(390.441)
Financieringsactiviteiten			
Betaalde intresten		(18.585)	(24.529)
Ontvangen intresten		7.126	14.280
Overige financiële lasten en opbrengsten		(19.669)	(6.635)
Opbrengsten uit nieuwe leningen	25.3	216.542	709.361
Terugbetaling van leningen	25.3	(290.264)	(462.303)
Uitgekeerde dividenden		0	(60.755)
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) financieringsactiviteiten		(104.850)	169.419
Netto toename/ (afname) van de geldmiddelen		154.096	222.935
Geldmiddelen en kasequivalenten, openingsbalans	20	612.206	388.346
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen voor geldmiddelen en kasequivalenten		(6.607)	925
Geldmiddelen en kasequivalenten, slotbalans	20	759.695	612.206

De overnames en afstotingen van dochterondernemingen na aftrek van geldmiddelen omvatten niet de entiteiten die niet onder bedrijfscombinaties vallen (pool vastgoedontwikkeling); deze worden dus niet beschouwd als investeringsactiviteiten en worden binnen de kasstromen uit hoofde (gebruikt in) van operationele activiteiten opgenomen.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020

(duizend euro)	Kapitaal	Uitgiftepremie	Ingehouden winsten	Pensioenplannen met vaste bijdragen en vaste prestaties	Reserves met betrekking tot afdekkingsverrichtingen	Wisselkoersverschillen uit de omrekening	Eigen vermogen – deel groep	Minderheidsbelangen	Totaal
December 2019	41.330	800.008	995.786	(37.089)	(40.892)	(10.440)	1.748.703	11.607	1.760.310
Globaal resultaat voor de periode			64.020	(4.694)	(8.823)	(11.693)	38.810	1.067	39.877
Dividenden aan aandeelhouders			0				0		0
Dividenden van minderheidsbelangen								72	72
Wijziging consolidatiekring en andere wijzigingen			(400)				(400)	5.089	4.689
December 2020	41.330	800.008	1.059.406	(41.783)	(49.715)	(22.133)	1.787.113	17.835	1.804.948

De veranderingen in de reële waarde van de pensioenplannen met vaste bijdragen en vaste prestaties en de veranderingen met betrekking tot afdekkingsverrichtingen worden respectievelijk toegelicht in toelichtingen 22 *Personeelsbeloningen* en 15 *Deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast*.

VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

(duizend euro)	Kapitaal	Uitgiftepremie	Ingehouden winsten	Pensioenplannen met vaste bijdragen en vaste prestaties	Reserves met betrekking tot afdekkingsverrichtingen	Wisselkoersverschillen uit de omrekening	Eigen vermogen – deel groep	Minderheidsbelangen	Totaal
December 2018	41.330	800.008	923.768	(25.521)	(7.153)	(11.554)	1.720.878	13.973	1.734.851
Globaal resultaat voor de periode			133.424	(11.568)	(33.739)	1.114	89.231	(2.257)	86.974
Dividenden aan aandeelhouders			(60.755)				(60.755)		(60.755)
Dividenden van minderheidsbelangen								(920)	(920)
Wijziging consolidatiekring en andere wijzigingen			(651)				(651)	811	160
December 2019	41.330	800.008	995.786	(37.089)	(40.892)	(10.440)	1.748.703	11.607	1.760.310

KAPITAAL EN RESERVES

Het kapitaal op 31 december 2020 bestaat uit 25.314.482 gewone aandelen. Het zijn aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. De houders van gewone aandelen hebben het recht om dividenden te ontvangen en hebben recht op één stem per aandeel op de algemene vergadering van aandeelhouders.

De raad van bestuur heeft een dividend van 25.314 duizend euro voorgesteld, wat overeenstemt met 1,00 euro bruto per aandeel, dat ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de aandeelhouders op de algemene vergadering. De bestemming van het resultaat werd niet opgenomen in de jaarrekening per 31 december 2020.

In de veranderende context van de Covid-19-pandemie heeft de raad van bestuur van de groep CFE beslist de gewone algemene vergadering voor te stellen om geen dividend uit te keren voor het boekjaar 2019.

II. GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN TOELICHTING

VOORAF

De Aannemingsmaatschappij CFE NV (hierna "de vennootschap" of "CFE" genoemd) is een vennootschap naar Belgisch recht, gevestigd in België. De geconsolideerde jaarrekening voor de periode afgesloten op 31 december 2020 bevat de jaarrekening van de vennootschap, van haar dochterondernemingen ("groep CFE") en haar belangen in de deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast.

De raad van bestuur heeft toestemming gegeven voor de publicatie van de geconsolideerde jaarrekening van de groep CFE op 22 maart 2021.

De geconsolideerde jaarrekening van de groep CFE moet gelezen worden in samenhang met het beheersverslag van de raad van bestuur.

VOORNAAMSTE TRANSACTIES IN 2020 EN 2019 MET GEVOLGEN VOOR DE CONSOLIDATIEKRIJG VAN DE GROEP CFE

TRANSACTIES IN 2020

1. Pool Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra – "DEME"

De belangrijkste wijzigingen in het jaar 2020 van de consolidatiekring van de pool DEME zijn als volgt:

- DEME verwierf :
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Dredging International Argentina SA;
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Deeptech NV;
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Meuse River Shipping SA;
 - 95% van de nieuw opgerichte vennootschap Dredging International Bahrain WLL;
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Delta River Shipping SA;
 - 100% van de vennootschappen SPT Offshore Holding BV, Seatec Holding BV, Seatec Subsea Systems BV, SPT Equipment BV, SPT Offshore BV, SPT Offshore UK Ltd en SPT Offshore SDN BHD, die de groep SPT Offshore vormen.

Deze vennootschappen werden geconsolideerd volgens de integrale methode.

 - 37,45% van de vennootschap Blue Site SA;
 - 19,47% van de vennootschap Feluy M2M SA;
 - 37,68% van de vennootschap Combined Marine Terminal Operations Marafi LLC.

Deze vennootschappen werden geïntegreerd volgens de vermogensmutatiemethode.
- DEME verhoogde haar belang in de vennootschap CBD SAS van 50% naar 100%. Deze vennootschap, die volgens de vermogensmutatiemethode werd geïntegreerd, wordt nu volgens de integrale methode geconsolideerd. Deze vennootschap werd later opgeslorpt door de vennootschap Société de Dragage International (SDI), zelf een 100% dochteronderneming en volgens de integrale methode geconsolideerd.

- DEME verhoogde haar belang in de vennootschap International Seaport Dredging PVT LTD van 89,61% naar 93,64%. Deze vennootschap blijft geconsolideerd volgens de integrale methode.
- DEME wijzigde haar integratiepercentage in de vennootschap DIAP Thailand Co LTD van 48,90% naar 98%, na de ondertekening van een aandeelhoudersovereenkomst waarin de lokale partner haar 98% economische belangen toekent. Deze vennootschap, die volgens de vermogensmutatiemethode werd geïntegreerd, wordt nu volgens de integrale methode geconsolideerd.
- DEME verhoogde haar belang in de vennootschap High Wind NV van 50,4% naar 99,1%. Deze vennootschap, die volgens de vermogensmutatiemethode werd geïntegreerd, wordt nu volgens de integrale methode geconsolideerd.
- DEME verlaagde haar belang in de vennootschap Terranova NV van 43,73% naar 24,96%. Deze vennootschap blijft volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerd.
- DEME verlaagde haar belang in de vennootschap DUQM Industrial Land Company LLC van 34,90% naar 27,55%. Deze vennootschap blijft volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerd.
- DEME deed al haar aandelen (12,5%) in de vennootschap Merkur Offshore GmbH van de hand. Deze vennootschap werd op 31 december 2019 gepresenteerd als activa bestemd voor verkoop.
- DEME vereffende de vennootschap Thor Crewing Luxembourg SA waarvan het alle aandelen hield. Deze vennootschap werd geconsolideerd volgens de integrale methode.
- DEME en haar partner vereffenden de vennootschap DEME Environmental Contractors UK LTD. Deze vennootschap werd geconsolideerd volgens de integrale methode (DEME : 74,9%).
- De vennootschappen Innovation Holding BV en Innovation Shipowner BV, 100% dochterondernemingen en geconsolideerd volgens de integrale methode, werden opgeslorpt door de vennootschap DEME Offshore Shipping BV, zelf een 100% dochteronderneming en geconsolideerd volgens de integrale methode.
- De vennootschap Innovation Shipping BV, een 100% dochteronderneming en geconsolideerd volgens de integrale methode, werd opgeslorpt door de vennootschap DEME Offshore NL BV, zelf een 100% dochteronderneming en geconsolideerd volgens de integrale methode.
- De vennootschap Paes Maritiem BV, een 100% dochteronderneming en geconsolideerd volgens de integrale methode, werd opgeslorpt door de vennootschap DBM NL BV, zelf een 100% dochteronderneming en geconsolideerd volgens de integrale methode.

2. Pool Contracting

De belangrijkste wijzigingen in het jaar 2020 van de consolidatiekring van de pool Contracting zijn als volgt :

- De vennootschap VMA Vanderhoydoncks NV werd opgeslorpt door VMA NV, een 100% dochteronderneming van CFE Contracting, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020.
- De vennootschap Bâtiments et Ponts Construction SA (BPC SA), een 100% dochteronderneming van CFE Contracting, bracht met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 de activiteitstakken BPC Hainaut,

BPC Liège en BPC Namur in bij de vennootschap Thiran SA, eveneens een 100% dochteronderneming van CFE Contracting. Na deze gedeeltelijke splitsing zonder ontbinding van de gesplitste vennootschap werd de naam van de vennootschap Thiran SA gewijzigd in BPC Wallonie SA.

- De vennootschap Algemeen Bouw- en Betonbedrijf NV (ABEB NV), een 100% dochteronderneming van CFE Contracting, werd vereffend. Deze vennootschap werd volgens de integrale methode geconsolideerd.
- De vennootschap Spanbo NV, een 100% dochteronderneming van CFE Contracting, veranderde haar naam in Groep Terry'n Construct NV.

3. Pool vastgoedontwikkeling

De belangrijkste wijzigingen in het jaar 2020 van de consolidatiekring van de pool vastgoedontwikkeling zijn als volgt:

- De vennootschap BPI Real Estate Belgium SA (BPI) verwierf:
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap BPI Serenity Valley SA ;
 - 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Samaya Development SA.
 De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de globale methode geconsolideerd.
 - 50% van de nieuw opgerichte vennootschap Arlon 53 SA ;
 - 50% van de vennootschap Mobius I SA die gedeeltelijk werd gesplitst door de oprichting van twee vennootschappen, Debrouckère Office SA en Debrouckère Leisure SA, zonder ontbinding van de gesplitste vennootschap, die haar naam veranderde in Debrouckère Land SA. Deze twee nieuwe vennootschappen worden voor 50% gehouden.
 De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.
- De vennootschap BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., een 100% dochteronderneming, verhoogde haar participatie in de vennootschap ACE 14 Sp. z o.o. van 90% naar 100%, en deze laatste veranderde haar naam in BPI Wolare Sp. z o.o. Deze vennootschap blijft geconsolideerd volgens de integrale methode.
- De vennootschap BPI Project VII Sp. z o.o. werd opgericht. Deze vennootschap wordt voor 100% gehouden door BPI Real Estate Poland Sp. z o.o. Deze vennootschap werd volgens de globale methode geconsolideerd.
- De vennootschappen BPI Project I Sp. z o.o. en BPI Project IV Sp. z o.o., 100% dochterondernemingen van BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., veranderden hun naam in respectievelijk BPI Bernadowo Sp. z o.o. en BPI Wagrowska Sp. z o.o.
- De vennootschap BPI Real Estate Luxembourg, een 100% dochteronderneming, verwierf:
 - o 100% van de vennootschap Herrenberg SA ;
 - o 100% van de nieuw opgerichte vennootschap Central Parc S.à r.l.
 De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de integrale methode geconsolideerd.
 - o 50% van de nieuw opgerichte vennootschap Immo Marial S.à r.l ;
 - o 50% van de nieuw opgerichte vennootschap Wooden SA.
 De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.
- De vennootschap Prince Henri S.à r.l. werd opgericht. Deze vennootschap wordt voor 100% gehouden door Central Parc S.à r.l. Deze vennootschap wordt volgens de globale methode geconsolideerd.
- De vennootschap Livingstone Retail S.à r.l. werd opgericht. Deze vennootschap wordt voor 100% gehouden door M1 SA, een 33,33% dochteronderneming van BPI Real Estate Luxembourg SA. Deze vennootschap werd volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

- De vennootschap Pourpelt SA werd opgericht. Deze vennootschap wordt voor 100% gehouden door BPI Real Estate Luxembourg SA. Deze vennootschap werd volgens de globale methode geconsolideerd.
- De vennootschap BPI Real Estate Luxembourg SA verlaagde haar participatie in de vennootschap Gravity SA van 100% naar 50%. Deze vennootschap, die volgens de globale methode werd geconsolideerd, wordt voortaan volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.
- De vennootschappen Bedford Finance SRL en Bayside Finance SRL, 40% dochterondernemingen van BPI, vereffenden hun participatie in de vennootschappen VM Property I SA en VM Property II SA. Er werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.
- De vennootschap BPI Real Estate Luxembourg SA verkocht al haar aandelen (100%) in de vennootschap Arlon 23 SA. Deze vennootschap werd volgens de integrale methode geconsolideerd.
- De vennootschap Van Maerlant SA, een 100% dochteronderneming van BPI Real Estate Belgium SA, veranderde haar naam in BPI Pure SA.

4. Pool Holding en niet-overgedragen activiteiten

De belangrijkste wijziging in het jaar 2020 van de consolidatiekring van de pool Holding en niet-overgedragen activiteiten is als volgt:

- De vennootschap CFE Middle East Co WLL, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, werd gedeconsolideerd. Deze vennootschap werd volgens de integrale methode geconsolideerd.

TRANSACTIES IN 2019

1. Pool Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra - "DEME"

In het jaar 2019 verwierf DEME:

- 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap Bonny River Shipping NV;
- 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap DEME Offshore US INC;
- 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap DEME Offshore US LLC;
- 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap DEME Offshore BE NV;
- 100% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschap Criver River Shipping NV;

De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de integrale methode geconsolideerd.

Daarnaast verwierf de groep DEME in het jaar 2019:

- 50% van de aandelen van de vennootschap DBM-BONTRUP BV;
- 49,99% van de aandelen van de vennootschap CSBC-DEME Wind Engineering Co., Ltd;
- 50% van de aandelen van de vennootschap BNS JV Ltd;
- 60% van de aandelen van de vennootschap Consortium Antwerp Port (Oman) NV;
- 50% van de aandelen van de vennootschap Consortium Antwerp Port Land NV;
- 48,90% van de aandelen van de vennootschap DIAP Thailand Co Ltd;
- 30% van de aandelen van de vennootschap DUQM Company SAOC;
- 34,90% van de aandelen van de vennootschap DUQM Industrial Land Company LLC.

De bovengenoemde verworven entiteiten werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

In 2019 verkocht DEME alle aandelen die zij in de volgende entiteiten hield:

- 51,10% van de vennootschap B-WIND Polska Sp. z o.o.;

- 51,10% van de vennootschap C-WIND Polska Sp. z o.o.;
- 50% van de vennootschap Earth Moving AI DUQM LLC;
- 37,45% van de vennootschap Hithermoor Soil Treatments Ltd;
- 25,50% van de vennootschap Renewable Energy Base Ostend NV.

Deze vennootschappen werden geïntegreerd volgens de vermogensmutatiemethode tot hun respectieve datum van verkoop.

DEME vereffende ook haar participatie in de volgende entiteiten:

- 100% van de vennootschap MDCC NV;
- 100% van de vennootschap Baggerwerken Decloedt & Zoon Espana SA;
- 100% van de vennootschap Offshore Manpower Supply Panama SA;
- 100% van de vennootschap Offshore Manpower Singapore PTE Ltd.

Deze vennootschappen werden volgens de integrale methode geconsolideerd tot hun respectieve vereffendingsdatum.

DEME verhoogde haar participatie in de vennootschap Dredging International India PVT Ltd van 99,78% naar 99,97% en in de vennootschap International Seaport Dredging PVT Ltd van 86% naar 89,61%. Deze vennootschappen blijven geconsolideerd volgens de integrale methode.

DEME verhoogde ook haar participatie in de vennootschap West Islay Tidal Energy Park Ltd van 17,5% naar 35% in ruil voor haar participatie in de vennootschap Fair Head Tidal Energy Park Ltd. Deze vennootschap blijft volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Daarnaast werden de vennootschappen Eversea NV, GeoSea Maintenance NV en ECO Shipping NV, 100% gehouden, overgenomen door DEME Offshore Holding NV, een vennootschap voor 100% gehouden en volgens de integrale methode geconsolideerd.

De vennootschap Tideway BV, 100% gehouden en voordien geconsolideerd volgens de integrale methode, werd in twee vennootschappen gesplitst: DEME Offshore NL BV en Dredging International Netherlands BV. Deze zijn 100% gehouden en worden geconsolideerd volgens de integrale methode.

2. Pool Contracting

Op 29 maart 2019 werd de vennootschap P-Multitech BVBA met terugwerkende kracht tot 1 januari 2019 overgenomen door VMA NV, een 100% door de groep CFE gehouden vennootschap.

Op 29 maart 2019 veranderden de vennootschappen be.Maintenance SA, Etablissements Druart SA, Nizet Entreprises SA en Vanderhoydoncks NV, dochterondernemingen van CFE Contracting, hun naam in respectievelijk VMA be.Maintenance SA, VMA Druart SA, VMA Nizet SA en VMA Vanderhoydoncks NV.

Op 15 mei 2019 veranderde de vennootschap CFE Bouw Vlaanderen NV, een dochteronderneming van CFE Contracting, haar naam in MBG NV.

Op 16 mei 2019 veranderden de vennootschappen Engema SA, Engetec SA, José Coghe-Werbrouck NV, Louis Stevens NV en Remacom NV, 100% dochterondernemingen van de groep CFE, hun naam in respectievelijk Mobix Engema NV, Mobix Engetec SA, Mobix Coghe NV, Mobix Stevens NV en Mobix Remacom NV.

Op 28 mei 2019 veranderde de vennootschap CFE Bâtiment Brabant Wallonie SA, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, haar naam in Bâtiments et Ponts Construction SA.

Op 20 september 2019 verwierf de groep CFE, via haar 100% dochteronderneming VMA NV, 51% van de aandelen van de vennootschap VMA RRobotics Sp. z o.o. Deze vennootschap wordt volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

In het 4de kwartaal van 2019 werd de vennootschap VMA Elektrik Tesisati Ve Insaat Ticaret Limited Sirketi, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, gedeconsolideerd. Deze vennootschap was volgens de integrale methode geconsolideerd.

3. Pool vastgoedontwikkeling

Op 24 januari 2019 verhoogde BPI Real Estate Poland Sp. z o.o. haar participatie in de vennootschap ACE 12 Sp. z o.o. van 90% naar 100%. Deze vennootschap blijft geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 19 februari 2019 veranderde deze entiteit ACE 12 Sp. z o.o., een dochteronderneming van BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., haar naam in BPI Vilda Park Sp. z o.o.

Op 1 juli 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., de vennootschap BPI Project I Sp. z o.o. opgericht. Deze 100% gehouden vennootschap werd geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 30 september 2019 heeft de vennootschap BPI Real Estate Belgium NV, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, haar participatie in de vennootschappen Immo Keyenveld I NV en Immo Keyenveld II NV vereffend tegen 50% en geïntegreerd volgens de vermogensmutatiemethode.

Op 1 oktober 2019 verhoogde de groep CFE via haar dochteronderneming BPI Real Estate Belgium SA haar participatie in de vennootschap Goodways SA van 31,20% naar 50%. Deze vennootschap blijft volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Op 7 oktober 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., de vennootschappen BPI Project II Sp. z o.o. en BPI Project III Sp. z o.o. opgericht. Deze 100% gehouden vennootschappen werden geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 17 oktober 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Luxembourg SA de vennootschap Gravity SA opgericht. Deze 100% gehouden vennootschap werd geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 6 november 2019 verkocht de vennootschap BPI Real Estate Belgium NV, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, haar volledige participatie in de vennootschap Sogesmaint NV, voor 100% gehouden en geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 19 november 2019 verwierf de vennootschap BPI Real Estate Belgium SA, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, 70% van de nieuw opgerichte vennootschappen Joma 2060 NV, Life Shapers NV en Tulip Antwerp NV. Deze vennootschappen werden volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Op 19 november 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Belgium NV, 50% van de nieuw opgerichte vennootschap KeyWest Development NV overgenomen. Deze vennootschap wordt volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Op 4 december 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Poland Sp. z o.o., de vennootschappen BPI Project IV Sp. z o.o., BPI Project V Sp. z o.o. en BPI Project VI Sp. z o.o. opgericht. Deze 100% gehouden vennootschappen werden geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 6 december 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming BPI Real Estate Belgium NV, haar volledige participatie in de vennootschap Immobilière du Berrevel NV, die voor 50% gehouden werd en waarop de vermogensmutatiemethode werd toegepast, verkocht.

Op 18 december 2019 verlaagde de groep CFE via haar dochteronderneming BPI Real Estate Belgium SA haar participatie in de vennootschap MG Immo SPRL van 100% naar 50%. Deze vennootschap, die volgens de integrale methode geconsolideerd werd, wordt vanaf nu geïntegreerd volgens de vermogensmutatiemethode.

4. Wood Shapers – Partnerschap tussen de pool Contracting en de pool vastgoedontwikkeling

Op 25 oktober 2019 heeft de groep CFE, via haar dochterondernemingen CFE Contracting SA et BPI Real Estate Belgium SA de vennootschap Wood Shapers SA opgericht. Deze vennootschap, die 100% gehouden wordt door de groep CFE, werd geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 17 december 2019 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming Wood Shapers SA de vennootschap Wood Shapers Luxembourg SA opgericht. Deze vennootschap, die 100% gehouden wordt door de groep CFE, werd geconsolideerd volgens de integrale methode.

Op 20 december 2019 verwierf Wood Shapers Luxembourg SA 100% van de aandelen van de vennootschap Immo-Bechel C.L.E. S.à.r.l. Deze vennootschap, die 100% gehouden wordt door de groep CFE, werd geconsolideerd volgens de integrale methode.

5. Pool Holding en niet-overgedragen activiteiten

Op 14 februari 2019 verhoogde de groep CFE haar participatie in Rent-A-Port NV van 45% naar 50%. Deze vennootschap blijft volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Op 28 februari 2019 werd de voor 50% door de groep CFE gehouden vennootschap Liveway Ltd. vereffend. Deze vennootschap werd volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

Op 19 november 2019 werd de vennootschap CFE Slovakia SRO, een 100% dochteronderneming van de groep CFE, vereffend. Deze vennootschap was volgens de integrale methode geconsolideerd.

Op 19 november 2019 werd de vennootschap Lockside Ltd, een 50% dochteronderneming van de groep CFE, vereffend. Deze vennootschap werd volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

In het 4^e kwartaal van 2019 werd de vennootschap Cobel Contracting Nigeria Ltd, een 50% dochteronderneming van de groep CFE, vereffend. Deze vennootschap werd volgens de vermogensmutatiemethode geïntegreerd.

1. ALGEMENE PRINCIPES

IFRS ZOALS AANVAARD DOOR DE EUROPESE UNIE

De voor het opstellen en de voorstelling van de geconsolideerde financiële staten van CFE op 31 december 2020 gekozen boekhoudkundige principes zijn conform de op 31 december 2020 door de Europese Unie goedgekeurde IFRS-normen en -interpretaties.

De op 31 december 2020 gekozen boekhoudprincipes zijn dezelfde als degene die werden gebruikt voor het opstellen van de jaarlijkse financiële overzichten per 31 december 2019, met uitzondering van de hierna beschreven door de Europese Unie aangenomen standaarden en/of aanpassingen die vanaf 1 januari 2020 verplicht van toepassing zijn.

STANDAARDEN EN INTERPRETATIES DIE VAN TOEPASSING ZIJN VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2020

- Aanpassingen van IAS 1 en IAS 8 *Definitie van materieel*
- Aanpassingen van IFRS 3 *Bedrijfscombinaties: Definitie van een bedrijf*
- Aanpassingen aan IFRS 9, IAS 39 en IFRS 7 *Hervorming van de Referentierentevoeten* – fase 1
- Aanpassing van de referenties naar het Conceptueel raamwerk in IFRS standaarden

De toepassing van deze standaarden en interpretaties heeft geen materiële gevolgen op de geconsolideerde financiële staten van de groep CFE.

UITGEBRACHTE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES DIE ECHTER NOG NIET VAN TOEPASSING ZIJN VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2020

De groep heeft beslist om niet te anticiperen op de standaarden en interpretaties waarvan de toepassing op 31 december 2020 niet verplicht is.

- IFRS 17 *Verzekeringscontracten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 1 *Presentatie van de Jaarrekening: classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 1 *Presentatie van de Jaarrekening* en IFRS Practice Statement 2: *Toelichting van grondslagen voor financiële verslaggeving* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 8 *Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten: Definitie van schattingen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2023 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 16 *Materiële vaste activa: inkomsten verkregen voor het beoogde gebruik* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IAS 37 *Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa: verlieslatende contracten – kost om het contract na te leven* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassingen aan IFRS 3 *Bedrijfscombinaties: referenties naar het conceptueel raamwerk* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing aan IFRS 4 *Verzekeringscontracten* – uitstel van IFRS 9 (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2021)
- Aanpassingen aan IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16 *Hervorming van de Referentierentevoeten* – fase 2 (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2021)
- Aanpassingen aan van IFRS 16 *Leaseovereenkomsten: Huurconcessies in verband met COVID-19* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juni 2020)
- *Jaarlijkse verbeteringen 2018-2020* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2022 maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)

2. VOORNAAMSTE BOEKHOUDPRINCIPES

2.1. BIJKOMENDE INFORMATIE OVER DE CONTEXT VAN DE COVID-19-CRISIS

2.1.1. TOEPASSING VAN DE BOEKHOUDPRINCIPES

In de context van de gezondheidscrisis van Covid-19 worden de volgende elementen verduidelijkt voor het opstellen van de verkorte financiële staten per 31 december 2020:

- **Waardering van het resultaat volgens de voortgang van de bouwcontracten**

Volgens de bepalingen van de standaard IFRS 15 wordt het resultaat van de bouwprojecten gemeten volgens het geraamde resultaat op het einde van het project en de voortgang van het project op de afsluitingsdatum.

De geïdentificeerde meerkosten zijn opgenomen in het geraamde resultaat op het einde van het project. Op basis van contract per contract bepaalde contractuele voorwaarden, zijn ook de eventuele toegekende vergoedingen of omgekeerd de boetes wegens laattijdige uitvoering opgenomen in het geraamde resultaat op het einde van het project, in overeenstemming met de waarderingsregels van de groep CFE. Indien de verwachting einde werf een verlieslatend resultaat zou zijn, wordt het verwachte verlies einde werf onmiddellijk opgenomen als een last voor de periode.

De niet aan de projecten toegewezen kosten van arbeid en materieel worden uitgesloten naarmate het project vordert en worden rechtstreeks als kosten voor de periode opgenomen.

- **Voor de waardeverminderingstests gebruikte waarderingsregels**

De waardeverminderingstests werden uitgevoerd. De realiseerbare waarden van de kasstroomgenererende eenheden zijn hoger dan de boekwaarden. Bijgevolg werd per 31 december 2020 geen waardevermindering opgenomen. De belangrijkste gekozen veronderstellingen worden beschreven in toelichting 13 *Goodwill*.

- **Handelsvorderingen**

In lijn met de waarderingsregels van de groep CFE werd het risico van ingebreke blijven van de klanten geval per geval uitgevoerd. Per 31 december 2020 werd geen enkele algemene of statistische provisie opgenomen. Het grondige onderzoek van de klantenvorderingen heeft niet tot een opname van significante bijkomende waardeverminderingen geleid.

- **Boeking van uitgestelde belastingvorderingen**

In lijn met de waarderingsregels van de groep CFE worden uitgestelde belastingvorderingen enkel opgenomen als het waarschijnlijk is dat er in de toekomst een belastbare winst beschikbaar zal zijn om het belastingvoordeel te compenseren. De terugvordering van uitgestelde belastingen was het voorwerp van een specifieke aandacht per 31 december 2020.

2.1.2. RAMING VAN DE IMPACT VAN COVID-19 OP DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE GROEP CFE PER 31 DECEMBER 2020

Binnen de groep CFE verschillen de maatregelen voor social distancing en de voorwaarden waaronder de activiteiten kunnen worden voortgezet naargelang het betreffende activiteitssegment.

Hoewel de negatieve impact van de gezondheidscrisis zich in de eerste maanden van 2021 nog zal laten voelen, verwacht CFE een vooruitgang van haar omzet en haar bedrijfsresultaat in 2021, zonder evenwel de niveaus van 2019 (voor de gezondheidscrisis) te evenaren.

In de **pool baggerwerken, milieu, offshore en infra** werden de operationele activiteiten sterk vertraagd maar konden ze doorgaan, op enkele uitzonderingen na. Bijgevolg worden de financiële staten van DEMA getroffen door een afname van de activiteit en door de meerkosten als gevolg van de gezondheidscrisis. De geraamde weerslag van de Covid-19-crisis op de omzet en de EBIT in 2020 bedraagt respectievelijk 300 miljoen euro en 100 miljoen euro. Dit bedrag van 100 miljoen euro dit ook de impact van de onbeschikbaarheid van het schip Orion omvat, bestaat voornamelijk uit :

- de directe weerslag van het productiviteitsverlies op de marges van de projecten;
- de indirecte weerslag van de gezondheidscrisis op de economie, met name op de olie en gassector;
- de mindere dekking van de kosten met betrekking tot de scheepsvloot en de algemene kosten als gevolg van de door de gezondheidscrisis veroorzaakte daling van de activiteit;
- de rechtstreeks aan Covid-19 toe te schrijven meerkosten; gedeeltelijk gecompenseerd door:
- de bezuinigingsmaatregelen die de onderneming heeft genomen en de steunmaatregelen van de overheid voor een bedrag van 8,8 miljoen euro.

De bouwactiviteiten van de **pool contracting** in België en Luxemburg werden van 18 maart tot begin mei opgeschort. Anderzijds konden de projecten in Polen verder gaan. De activiteiten van VMA en Mobix werden in dezelfde periode gedeeltelijk vertraagd. De tweede lockdown in België, in de loop van het tweede semester, had een veel kleinere impact op de activiteit: het werk op de bouwplaatsen kon verder gaan, maar onder minder gunstige voorwaarden vanwege de bijkomende maatregelen voor de naleving van het gezondheidsprotocol. De impact op de omzet van CFE Contracting in 2020 wordt geraamd op 90 miljoen euro. De weerslag van deze volledige of gedeeltelijke opschorting van de werken op de EBIT wordt op 20,0 miljoen euro geraamd. Hij omvat de volgende elementen:

- de bijkomende rechtstreekse aan projecten toegewezen kosten ;
- de mindere dekking van de algemene kosten wegens het uitstel van de activiteiten ;
- de kosten van de niet aan projecten toegewezen arbeid ;
- de kosten van niet aan projecten toegewezen uitrustingen en machines; gedeeltelijk gecompenseerd door:
- de tijdelijke werkloosheidsmaatregelen die de Belgische en Luxemburgse regeringen hebben genomen, voor een bedrag van 6,2 miljoen euro.

De pool **vastgoedontwikkeling** wordt getroffen door de vertraging van de procedures voor het verkrijgen van bouwvergunningen, in het bijzonder in Brussel. Voor de projecten in ontwikkeling werden de opgelopen kosten bij ontstentenis van vergunningen niet geactiveerd. Er is echter geen wezenlijke impact op het resultaat voor belastingen.

2.2. BOEKHOUDKUNDIGE GRONDSLAGEN EN METHODEN

(A) CONFORMITEITSVERKLARING

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de standaarden voor financiële verslaglegging (IFRS - International Financial Reporting Standards) zoals goedgekeurd binnen de Europese Unie.

(B) PRESENTATIEBASIS

De geconsolideerde jaarrekening wordt uitgedrukt in duizenden euro, afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal.

Eigenvermogensinstrumenten of afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen historische kostprijs wanneer er voor die instrumenten geen prijs op een actieve markt beschikbaar is en wanneer andere redelijke waarderingmethoden van de reële waarde ongeschikt en/of onuitvoerbaar zijn.

De boekhoudprincipes worden consistent toegepast.

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd vóór de bestemming van het resultaat van de moedermaatschappij zoals voorgesteld aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

(C) BELANGRIJKSTE UITSPRAKEN EN HYPOTHESES

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening volgens de IFRS-normen, worden schattingen verricht en veronderstellingen geformuleerd die een invloed hebben op de bedragen opgenomen in die jaarrekening, met name wat betreft:

- de afschrijvingsperiode van de vaste activa ;
- de waardering van de voorzieningen en de pensioenverplichtingen ;
- de waardering van het resultaat volgens de vooruitgang van de bouwcontracten ;
- de in de waardeverminderingstests gebruikte waarderingen ;
- de waardering van de financiële instrumenten tegen reële waarde ;
- de beoordeling van de controle op deelvennootschappen ;
- de kwalificatie, bij de overname van een bedrijf, van de transactie (bedrijfscombinaties of verwerving van activa ; en
- de veronderstellingen die gebruikt werden voor de bepaling van de financiële verplichting in overeenstemming met IFRS 16.

Deze schattingen gaan ervan uit dat de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten gewaarborgd is en worden gemaakt op basis van de op dat ogenblik beschikbare informatie. De schattingen kunnen herzien worden wanneer de omstandigheden waarop ze gebaseerd zijn evolueren of wanneer nieuwe informatie beschikbaar wordt. De reële resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

(D) CONSOLIDATIEPRINCIPES

Deze geconsolideerde financiële staten omvatten de financiële staten van de groep CFE en de financiële staten van de entiteiten die zij controleert en van haar dochterondernemingen. De groep CFE controleert een entiteit

wanneer zij:

- zeggenschap uitoefent over de uitgevende instelling ;
- blootgesteld is aan of recht heeft op variabele rendementen als gevolg van haar banden met de uitgevende instelling ;
- in staat is haar zeggenschap te gebruiken om het bedrag van de rendementen die zij verkrijgt te beïnvloeden.

Indien de groep CFE niet de meerderheid van de stemrechten in een uitgevende instelling houdt, heeft zij stemrechten die volstaan om haar zeggenschap te geven wanneer zij in de praktijk eenzijdig de relevante activiteiten van de uitgevende instelling kan sturen. In haar beoordeling of de stemrechten die zij in de uitgevende instelling houdt, volstaan om haar zeggenschap te geven, houdt de groep CFE rekening met alle feiten en omstandigheden, met inbegrip van:

- het aantal stemrechten dat de groep CFE houdt, in verhouding met het aantal stemrechten van andere houders van stemrechten en met hun verspreiding ;
- de potentiële stemrechten die de groep CFE, de andere houders van stemrechten of andere partijen houden ;
- de rechten die voortvloeien uit andere contractuele akkoorden ;
- de andere feiten en omstandigheden, indien zij bestaan, die aangeven of de groep CFE wel of niet in staat is om de relevante activiteiten te sturen op het ogenblik dat de beslissingen moeten worden genomen, met inbegrip van de tendensen van de stemmingen tijdens de vorige aandeelhoudersvergaderingen.

De groep CFE consolideert de dochteronderneming vanaf de datum waarop zij er de controle over verkrijgt, en consolideert ze niet langer wanneer zij de controle verliest. Meer bepaald worden de winsten en verliezen van een dochteronderneming die in de loop van het boekjaar wordt verworven of afgestaan, opgenomen in de geconsolideerde staat van het nettoresultaat en de andere elementen van het globale resultaat vanaf de datum waarop de groep CFE de controle over de dochteronderneming verwerft en tot de datum waarop zij de controle verliest.

De financiële staten van de dochterondernemingen worden indien nodig aangepast opdat hun boekhoudmethoden zouden overeenstemmen met de boekhoudmethoden van de groep CFE. Alle activa en passiva, de eigen middelen, de winsten, de verliezen en de kasstroom binnen de groep die betrekking hebben op transacties tussen entiteiten van de groep worden in de consolidatie volledig geëlimineerd.

Wijzigingen van de deelnemingen van de groep in dochterondernemingen die niet tot een verlies van de controle leiden, worden opgenomen als transacties met eigen middelen. De boekwaarde van de deelnemingen van de groep en van de deelnemingen die geen controle geven, wordt aangepast om rekening te houden met de wijzigingen van de relatieve deelnemingen in de dochterondernemingen. Elke afwijking tussen het bedrag van de aanpassing van de deelnemingen die geen controle geven en de uitgekeerde of ontvangen waarde in het economisch verkeer van de tegenpartij wordt rechtstreeks in de eigen middelen opgenomen.

Wanneer de groep CFE de minderheidsaandeelhouders van een dochteronderneming een verkoopoptie toestaat ("put" op de deelnemingen die geen controle geven), wordt het overeenkomstige financiële passief aanvankelijk in de eigen middelen opgenomen als mindering van de deelnemingen die geen controle geven.

Een verbonden onderneming is een entiteit waarin de groep CFE een invloed van betekenis heeft. Een invloed van betekenis is het vermogen om deel te nemen aan de beslissingen over het financiële en operationele beleid van een uitgevende instelling, zonder echter een controle of gezamenlijke controle uit te oefenen over dat beleid. Een gezamenlijke onderneming is een partnerschap waarin de partijen die samen de controle over de onderneming uitoefenen rechten hebben op het nettoactief van de onderneming. Gezamenlijke controle betekent het contractueel overeengekomen delen van de controle over een onderneming, dat alleen bestaat wanneer de beslissingen over de relevante activiteiten de unanieme goedkeuring vereisen van de partijen die de controle delen.

De resultaten en de activa en passiva van de geassocieerde deelnemingen of gezamenlijke ondernemingen worden in deze geconsolideerde jaarrekening opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, tenzij de deelneming of er een gedeelte ervan wordt ingedeeld als aangehouden voor verkoop; in dat geval wordt ze opgenomen volgens IFRS 5. Volgens de vermogensmutatiemethode wordt een participatie in een verbonden onderneming of een gezamenlijke onderneming aanvankelijk tegen kostprijs opgenomen in de geconsolideerde staat van de financiële toestand en vervolgens aangepast om het aandeel van de groep op te nemen in het nettoresultaat en de andere elementen van het globale resultaat van de verbonden onderneming of de gezamenlijke onderneming. Als het aandeel van de groep in de verliezen van een verbonden onderneming of een gezamenlijke onderneming groter is dan haar participatie erin, neemt de groep CFE haar aandeel in de toekomstige verliezen niet langer op. De bijkomende verliezen worden alleen opgenomen indien de groep CFE een wettelijke of impliciete verplichting heeft aangegaan of betalingen heeft verricht in naam van de verbonden onderneming of de gezamenlijke onderneming.

Een deelneming in een verbonden onderneming of gezamenlijke onderneming wordt opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode vanaf de datum waarop de uitgevende instelling een verbonden onderneming of gezamenlijke onderneming wordt. Bij de verwerving van de deelneming in een verbonden onderneming of een gezamenlijke onderneming, wordt elk overschot van de deelnemingskosten op het aan de groep toerekenbare aandeel van de waarde in het economisch verkeer van de identificeerbare activa en passiva van de uitgevende instelling opgenomen als goodwill, die is inbegrepen in de boekwaarde van de deelneming. Elk overschot van het aan de groep toerekenbare aandeel van de waarde in het economisch verkeer van de identificeerbare activa en passiva op de kosten van de deelneming, na herwaardering, wordt onmiddellijk opgenomen in het nettoresultaat van de periode van de verwerving van de deelneming.

Een gezamenlijke onderneming is een partnerschap waarin de partijen die samen de controle over de onderneming uitoefenen rechten hebben op de activa en plichten met betrekking tot de passiva van de onderneming. Gezamenlijke controle betekent het contractueel overeengekomen delen van de controle over een onderneming, die alleen bestaat wanneer de beslissingen over de relevante activiteiten de unanieme goedkeuring vereisen van de partijen die de controle delen. Wanneer een entiteit van de groep CFE haar activiteiten onderneemt in het kader van een gezamenlijke onderneming, moet de groep CFE als medepartner de volgende elementen opnemen voor haar belangen in de gezamenlijke onderneming:

- haar activa, met inbegrip van haar aandeel in de gezamenlijk gehouden activa;
- haar passiva, met inbegrip van haar aandeel in de gezamenlijk gedragen passiva, in voorkomend geval;
- de winst die zij ontvangt uit de verkoop van haar aandeel in de productie die de gezamenlijke onderneming voortbrengt;
- haar aandeel in de winst uit de verkoop van de productie die de gezamenlijke onderneming voortbrengt;
- de verliezen die zij draagt, met inbegrip van haar aandeel in de gezamenlijk gedragen verliezen, in voorkomend geval.

(E) VREEMDE VALUTA

(1) TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Transacties in vreemde valuta worden geboekt tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de slotkoers. Winsten en verliezen die voortvloeien uit deze transacties en uit de omrekening van de monetaire activa en verplichtingen die in vreemde valuta zijn uitgedrukt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie.

(2) JAARREKENINGEN VAN BUITENLANDSE ENTITEITEN

De activa en verplichtingen van vennootschappen van de groep CFE die andere functionele valuta dan de euro gebruiken, worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. De winst-en-verliesrekeningen van buitenlandse dochterondernemingen, met uitsluiting van entiteiten die hun activiteiten uitoefenen in een economie met hyperinflatie, worden omgerekend in euro tegen de gemiddelde wisselkoers van het boekjaar (die de wisselkoers op de transactiedatum benadert).

De eigenvermogenscomponenten worden omgerekend tegen de historische wisselkoers.

De wisselkoersverschillen die voortvloeien uit deze omrekening worden opgenomen in een aparte rubriek van het eigen vermogen, met name "omrekeningsverschillen". Deze verschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in het boekjaar waarin de entiteit wordt overgedragen of vereffend.

(3) WISSELKOERSEN

Valuta	Slotkoers 2020	Gemiddelde koers 2020	Slotkoers 2019	Gemiddelde koers 2019
Poolse zloty	4,56	4,44	4,26	4,30
US dollar	1,23	1,14	1,12	1,12
Singaporese dollar	1,62	1,57	1,51	1,53
Tunesische dinar	3,29	3,20	3,12	3,28
CFA frank	655,96	655,96	655,96	655,96
Australische dollar	1,59	1,65	1,60	1,61
Nigeriaanse naira	484,55	435,36	408,97	405,01
Russische roebel	91,46	82,72	69,96	72,45
Egyptische pound	19,26	18,06	18,01	18,83
Taiwanese dollar	34,49	33,59	33,59	34,61

1 euro = X vreemde valuta

(F) IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

(1) ONDERZOEKS- EN ONTWIKKELINGSKOSTEN

Kosten voor onderzoeksactiviteiten, aangegaan met het oog op het verwerven van nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten, worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

De ontwikkelingskosten, dankzij welke de onderzoeksresultaten worden toegepast voor de planning of het ontwerp van de productie van nieuwe of verbeterde producten en processen, worden opgenomen als activa als het product of het proces technisch en commercieel realiseerbaar is, de vennootschap voldoende middelen heeft om de ontwikkeling te realiseren en de toerekenbare kosten op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

De onder de activa opgenomen kosten omvatten alle kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan dit actief, die noodzakelijk zijn voor de productie en ontwikkeling met het oog op het geplande gebruik. De andere ontwikkelingskosten worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

De onder de activa opgenomen ontwikkelingskosten worden in de balans opgenomen tegen hun kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen (zie hieronder) en bijzondere waardeverminderingen.

(2) OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De andere immateriële vaste activa verworven door de vennootschap, worden in de balans opgenomen tegen kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen (zie verder) en bijzondere waardeverminderingen. Kosten met betrekking tot goodwill en intern gegenereerde merken worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

(3) LATERE UITGAVEN

Latere uitgaven voor een immaterieel vast actief worden maar als activa opgenomen indien ze toekomstige economische voordelen kunnen opleveren die het oorspronkelijk bepaalde prestatieniveau overschrijden. Alle andere kosten worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

(4) AFSCHRIJVINGEN

De immateriële vaste activa worden volgens de lineaire methode afgeschreven over hun verwachte levensduur tegen de volgende percentages :

Minstens 5%	De exploitatieconcessies
20% - 33,33%	De software

(G) BEDRIJFSCOMBINATIES

De overnames van (dochter)ondernemingen worden opgenomen op basis van de reële waarde. De vergoeding die wordt overgedragen naar aanleiding van een bedrijfscombinatie wordt gewaardeerd tegen de reële waarde; de aan de overname verbonden kosten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op het moment dat ze worden gemaakt.

Wanneer een door de groep overgedragen vergoeding in het kader van een bedrijfscombinatie een voorwaardelijke vergoedingsovereenkomst omvat, wordt de voorwaardelijke vergoeding gewaardeerd tegen haar reële waarde op de overnamedatum. Veranderingen in de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding die beantwoorden aan aanpassingen van de waarderingsperiode (zie hieronder) worden met terugwerkende kracht geboekt; alle andere veranderingen in de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Wanneer een bedrijfscombinatie in verschillende fasen wordt gerealiseerd, wordt het voorheen aangehouden belang van de groep gehervalueerd tegen de reële waarde op de overnamedatum (d.i. de datum waarop de groep de zeggenschap heeft verkregen) en de eventuele nettowinst of -verlies geboekt.

Op de overnamedatum worden de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen opgenomen op basis van hun reële waarde, met uitzondering van:

- de uitgestelde belastingvorderingen of -verplichtingen en de verplichtingen en activa uit hoofde van de personeelsbeloningen, die respectievelijk overeenkomstig IAS 12 *Winstbelastingen* en IAS 19 *Personeelsbeloningen* worden opgenomen en gewaardeerd ;
- de verplichtingen of eigenvermogensinstrumenten ingevolge betalingsovereenkomsten op basis van aandelen van de verworven onderneming of betalingsovereenkomsten op basis van de aandelen van de groep, gesloten ter vervanging van betalingsovereenkomsten op basis van aandelen van de verworven onderneming, die gewaardeerd worden overeenkomstig IFRS 2 *Aandelen gebaseerde betalingen*, op de overnamedatum ;
- de activa (of groepen activa die worden afgestoten) geclassificeerd als bestemd voor verkoop overeenkomstig IFRS 5 *Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten*, die gewaardeerd worden in overeenstemming met deze standaard.

Als de eerste opname van een bedrijfscombinatie niet voltooid is op het einde van de presentatieperiode van de financiële informatie waarin de bedrijfscombinatie plaatsvond, presenteert de groep de voorlopige bedragen voor de posten die nog niet volledig zijn verwerkt. Deze voorlopige bedragen worden tijdens de waarderingsperiode aangepast (zie hieronder), of bijkomende activa of verplichtingen worden opgenomen om rekening te houden met nieuwe informatie over de feiten en omstandigheden die golden op de overnamedatum en die, indien gekend, een invloed zou hebben gehad op de waardering van de toen opgenomen bedragen.

De aanpassingen van de waarderingsperiode vloeien voort uit aanvullende informatie over feiten en omstandigheden die golden op de overnamedatum, verkregen tijdens de “waarderingsperiode” (maximum een jaar vanaf de overnamedatum).

(1) POSITIEVE GOODWILL

Goodwill ontstaan uit een bedrijfscombinatie wordt opgenomen als een actief op de datum dat de zeggenschap wordt verkregen (de overnamedatum). De goodwill wordt gewaardeerd als het surplus van de totale overgedragen vergoeding, het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen onderneming en (in voorkomend geval) de reële waarde van het eventuele voorheen aangehouden belang van de groep in de verworven onderneming ten opzichte van het nettosaldo op de overnamedatum, van de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen.

De minderheidsbelangen worden initieel gewaardeerd op basis van de reële waarde, of het aandeel van het minderheidsbelang in de opgenomen identificeerbare verworven netto-activa van de overgenomen onderneming. De keuze van de waarderingsgrondslag gebeurt voor elke transactie afzonderlijk.

Goodwill wordt niet afgeschreven, maar getoetst op bijzondere waardeverminderingen. Dit gebeurt jaarlijks, of frequenter als er aanwijzingen zijn dat de kasstroomgenererende eenheid waaraan hij wordt toegekend (meestal een dochter) een bijzondere waardevermindering zou hebben kunnen ondergaan. De goodwill wordt uitgedrukt in de valuta van de dochteronderneming waarop hij betrekking heeft. Indien de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan haar boekwaarde wordt de bijzondere waardevermindering eerst in mindering gebracht van alle aan die eenheid toegewezen goodwill en pas daarna van de andere activa van die eenheid, evenredig met hun boekwaarde. De goodwill wordt in de balans opgenomen tegen de aanschaffingswaarde, min de bijzondere waardeverminderingen. Een voor goodwill opgenomen bijzondere waardevermindering, wordt niet teruggenomen in latere periodes. Bij vervreemding van een dochteronderneming worden de goodwill die eruit voortvloeit evenals het cumulatieve bedrag van de niet-gerealiseerde resultaten in aanmerking genomen voor het bepalen van het nettoresultaat van de vervreemding. Voor vennootschappen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast, is de boekwaarde van de goodwill inbegrepen in de boekwaarde van dit belang.

(2) NEGATIEVE GOODWILL

Indien het nettosaldo van de identificeerbare verworven netto-activa en overgenomen verplichtingen, op de overnamedatum, het totaal van de overgedragen vergoeding, het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen onderneming en (in voorkomend geval) de reële waarde van het vroegere belang van de groep in de verworven onderneming overschrijdt, dan wordt het surplus onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen als een winst op een voordelige koop.

(H) MATERIËLE VASTE ACTIVA

(1) OPNAME EN WAARDERING

Materiële vaste activa worden maar als activa opgenomen als het waarschijnlijk is dat ze toekomstige economische voordelen zullen genereren en als de kosten op betrouwbare wijze gewaardeerd kunnen worden. Deze criteria zijn van toepassing bij de eerste opname en voor latere uitgaven.

Alle materiële vaste activa worden in de balans opgenomen tegen hun historische kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De historische kostprijs omvat de initiële aankoopprijs, de tijdens de bouwperiode aangegane financieringskosten en de andere directe bijkomende kosten (zoals niet terugvorderbare belastingen of vervoerkosten). De kostprijs van de door de onderneming geproduceerde activa omvat de prijs van de materialen, de directe loonkosten en een evenredig deel van de overheadkosten.

(2) LATERE UITGAVEN

Latere uitgaven worden maar als een actief opgenomen wanneer ze de toekomstige economische voordelen voortgebracht door de materiële vaste activa vergroten. Herstellungs- en onderhoudskosten die de toekomstige economische voordelen van de activa waarop ze betrekking hebben niet vergroten, dienen als last te worden opgenomen op het moment dat ze worden aangegaan.

(3) AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen worden berekend vanaf de datum waarop het actief klaar is voor gebruik. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en op basis van de geschatte gebruiksduur van die activa, namelijk:

vrachtwagens :	5 jaar
voertuigen :	3 à 5 jaar
ander materieel :	5 jaar
informaticamaterieel :	3 jaar
kantoomaterieel :	5 jaar
kantoomebuair :	10 jaar
renovatie van gebouwen/nieuwbouw :	20-33 jaar
hoofdcomponent van de Trailing suction hopper dredgers, Cutter suction dredgers, Cable Lay Vessels and DP3 Offshore crane vessels en Jack-Up	20 jaar met restwaarde van 1%
pontons, bakken, werkschepen en boosters :	18 jaar zonder restwaarde
transportschepen, bakken :	25 jaar met restwaarde van 1%
kranen :	8-12 jaar met/zonder restwaarde van 1%
grondverzetmaterieel :	7 jaar zonder restwaarde
leidingen :	3 jaar zonder restwaarde
containers en werfinstallaties :	5 jaar
divers werfmaterieel :	5 jaar

Terreinen worden niet afgeschreven aangezien ze worden geacht een onbeperkte gebruiksduur te hebben.

Financieringskosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de verwerving, bouw of productie van een actief waarvoor een lange voorbereidingstijd nodig is, zijn in de prijs van dat actief inbegrepen.

(4) BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN DE HOOFDVLOOT VAN DEME

De aanschaffingswaarde wordt in twee delen verdeeld: een hoofdcomponent die overeenkomt met 90% van de aanschaffingswaarde, lineair afgeschreven tegen het afschrijvingspercentage bepaald per type schip, en een secundair component die overeenkomt met 10% van de aanschaffingswaarde en die lineair wordt afgeschreven over 10 jaar. Voor « Jack-Up » vaartuigen, overeenkomen de hoofdcomponent en de secundaire component respectievelijk met 66% en 34%. Bovendien worden het hefsysteem en de kraan lineair afgeschreven op 10 jaar.

Bij de verwerving van een schip worden de vervangingsonderdelen gekapitaliseerd in verhouding met de aankopen met een maximum van 8% van de totale aankoopprijs van het schip (100%) en worden ze lineair afgeschreven over de resterende gebruiksduur vanaf de datum waarop het actief beschikbaar is voor gebruik.

Bovendien worden de droogdokkosten van de hoofdvloot opgenomen in de boekwaarde van het schip wanneer deze worden gemaakt en afgeschreven over de periode tot de volgende droogdokking (5 jaar).

(I) VASTGOEDBELEGGINGEN

Een vastgoedbelegging is een onroerende zaak die wordt aangehouden om huuropbrengsten, een waardestijging van het geïnvesteerde kapitaal of beide te realiseren.

Een vastgoedbelegging onderscheidt zich van het vastgoed dat de eigenaar voor eigen gebruik aanhoudt, doordat ze kasstromen genereert die onafhankelijk zijn van de andere activa van de onderneming.

De vastgoedbeleggingen worden in de balans opgenomen tegen kostprijs, inclusief de tijdens de bouwperiode aangegane financieringskosten, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend vanaf de datum waarop het actief gebruiksklaar is, volgens de lineaire methode en tegen een percentage afhankelijk van de geschatte economische levensduur van het actief.

Terreinen worden niet afgeschreven aangezien ze worden geacht een onbeperkte gebruiksduur te hebben.

(J) LEASEOVEREENKOMSTEN

De groep CFE treedt hoofdzakelijk op als huurder in het kader van huurcontracten. Leaseovereenkomsten worden in de balans opgenomen als gebruiksrechten en leaseverplichtingen tegen de contante waarde van de toekomstige leasebetalingen. De gebruiksrechten worden lineair afgeschreven over de gebruiksduur of over de looptijd van de lease indien de leaseovereenkomst niet voorziet in de overdracht van de eigendom aan het einde van de leaseperiode. De overeenkomstige verplichtingen worden geboekt als financiële schulden. Schadeloosstellingen met betrekking tot huurcontracten met een maximale looptijd van 12 maanden en huurcontracten waarbij de waarde van de onderliggende waarde laag is, worden ten laste genomen in de periode waarin het actief wordt gebruikt.

Alle minimumhuren zijn deels opgenomen als financieringskosten en deels als afschrijving van de lopende verplichting, zodat dit resulteert in een constante periodieke rente op het resterende saldo van de verplichting. De financiële kosten worden rechtstreeks ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Bij vroegtijdige beëindiging van een operationele leaseovereenkomst, wordt iedere aan de leasegever betaalde vergoeding ten laste genomen in de periode waarin de beëindiging zich voordoet.

(K) FINANCIËLE ACTIVA

Elke categorie van beleggingen wordt aan het juiste waarde geboekt tegen aanschaffingsdatum. De waarderingmethode hangt van de categorieën hieronder af.

(1) OBLIGATIES EN ANDERE FINANCIËLE ACTIVA

Beleggingen in leningsvorderingen worden gepresenteerd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden en worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, bepaald op basis van de effectieve-rentemethode wanneer aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- het criterium 'Solely Payment of Principal and Interests', zoals gedefinieerd door IFRS 9;
- activa aangehouden met het oog op inning.

De methode van effectieve rente is een methode voor het berekenen van de geamortiseerde kostprijs en de verdeling van de rentebaten en -lasten over de relevante periode. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige contante betalingen of ontvangsten tijdens de verwachte toekomstige levensduur van het financiële instrument vertegenwoordigt of, in voorkomend geval, een korte periode voor het verkrijgen van netto boekwaarde van de actief of financiële verplichting. De winst of het verlies wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Waardeverminderingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

(2) HANDELSVORDERINGEN

We verwijzen naar paragraaf (M).

(3) FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE IN WINST-EN-VERLIESREKENING

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde in winst en verlies, tenzij er een gedocumenteerde indekkingsrelatie bestaat (paragraaf Y).

(L) VOORRADEN

Voorraden worden gewaardeerd tegen de gewogen gemiddelde kostprijs of de netto-realiseerbare waarde indien deze lager is.

De kostprijs van afgewerkte producten en producten in bewerking omvat de grondstoffen, hulpstoffen, directe loonkosten en andere directe kosten, de financieringskosten voor zover het goed een lange bouwperiode vereist en een aandeel van de vaste en variabele algemene productiekosten, gebaseerd op de normale capaciteit van de productie-installaties.

De netto realiseerbare waarde stemt overeen met de geschatte verkoopprijs bij een normale gang van zaken, verminderd met de geschatte kosten nodig voor de verdere afwerking en verkoop van het product.

(M) HANDELSVORDERINGEN

Kortlopende handelsvorderingen worden gewaardeerd op basis van hun nominale waarde, met aftrek van de bijzondere waardeverminderingen. De waardering van financiële activa gebeurt op basis van het geschatte verliesmodel, dat vereist dat rekening wordt gehouden met de gediscoteerde waarde van geschatte verliezen als de debiteur in gebreke blijkt te zijn. Geraamde verliezen worden berekend op basis van het gewogen gemiddelde van de verliezen die moeten worden gemaakt in verschillende scenario's. Deze analyse wordt per geval uitgevoerd, op het niveau van elke werf.

(N) GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten cash en termijndeposito's met een looptijd van minder dan drie maanden.

(O) BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING

De boekwaarde van de vaste activa (met uitzondering van financiële activa die onder het toepassingsgebied van IFRS 9 vallen, uitgestelde belastingen en vaste activa aangehouden voor verkoop) wordt op elke balansdatum herzien om na te gaan of er een aanwijzing is dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Indien een dergelijke indicatie bestaat, dient de realiseerbare waarde van het actief te worden geschat. Voor immateriële activa met onbeperkte gebruiksduur en voor goodwill, wordt de realiseerbare waarde op elke balansdatum geschat. Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen wanneer de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

(1) SCHATTING VAN DE REALISEERBARE WAARDE

De realiseerbare waarde van de vorderingen en de beleggingen van de vennootschap die worden aangehouden tot de vervaldag is de contante waarde van de toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet voor deze activa.

De realiseerbare waarde van de andere activa is de hoogste waarde van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten van de activa. De bedrijfswaarde is de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen.

Om de bedrijfswaarde te bepalen, worden de verwachte toekomstige kasstromen gediscoteerd tegen een rentevoet vóór belastingen, die zowel de actuele marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot het actief weergeeft.

Voor activa die zelf geen kasstromen genereren, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe die activa behoren.

(2) TERUGNEMING VAN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Een bijzondere waardevermindering op vorderingen of ten einde looptijd aangehouden beleggingen wordt teruggenomen indien een latere toename van de realiseerbare waarde op objectieve basis kan verbonden worden met een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden nadat de bijzondere waardevermindering werd geboekt.

De bijzondere waardeverminderingverliezen op de andere activa, met uitzondering van de goodwill waarop nooit een terugneming wordt toegepast, worden slechts teruggenomen als zich een wijziging voordoet in de gehanteerde schattingen om de realiseerbare waarde te bepalen.

Een bijzondere waardevermindering van een actief kan slechts worden teruggenomen als de boekwaarde van het actief, verhoogd ingevolge terugneming van een bijzonder waardeverminderingverlies, niet hoger ligt dan de boekwaarde na afschrijvingen, die zou zijn bepaald als er geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief was opgenomen.

(P) KAPITAAL

INKOOP VAN EIGEN AANDELEN

Wanneer aandelen van de vennootschap door die vennootschap of door een vennootschap van de groep CFE worden ingekocht, wordt het betaalde bedrag, inclusief de direct aan de aankoop toe te rekenen kosten, in mindering gebracht op het eigen vermogen. De opbrengst van de verkoop van aandelen wordt direct opgenomen in het totaal eigen vermogen, zonder impact op de winst-en-verliesrekening.

(Q) VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden aangelegd wanneer de vennootschap een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die

economische voordelen genereren vereist zal zijn om die verplichting af te wikkelen en wanneer het bedrag van die verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Het als voorziening opgenomen bedrag stemt overeen met de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Deze schatting wordt verricht op basis van een rentevoet vóór belastingen die zowel de actuele marktramingen als de specifieke risico's van de schuld weerspiegelt.

Voorzieningen voor herstructurering worden aangelegd wanneer de vennootschap een gedetailleerd en geformaliseerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd en wanneer de herstructurering ofwel werd aangevat ofwel publiek werd bekendgemaakt. Voor kosten verbonden aan de normale activiteiten van de vennootschap worden geen voorzieningen aangelegd.

Kortlopende voorzieningen zijn voorzieningen welke direct verbonden zijn met de specifieke exploitatiecyclus van elke activiteit, ongeacht de verwachte vervaldatum.

De voorzieningen voor diensten na verkoop dekken de verplichtingen van de groep CFE in het kader van de wettelijke garantieverplichtingen met betrekking tot opgeleverde werken. Zij worden geschat op basis van statistische informatie van vastgestelde uitgaven in voorgaande boekjaren en op individuele basis voor specifiek geïdentificeerde problemen. De voorzieningen voor diensten na verkoop worden aangelegd vanaf de start van de werken.

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt aangelegd wanneer de verwachte economische voordelen van een contract lager liggen dan de onvermijdelijke kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

De voorzieningen voor geschillen in het kader van de activiteit betreffen hoofdzakelijk geschillen met klanten, onder- of medeaannemers of leveranciers. De overige kortlopende voorzieningen voor risico's bestaan hoofdzakelijk uit voorzieningen voor laattijdigheidsboetes en andere bedrijfsrisico's.

Langlopende voorzieningen zijn voorzieningen die niet direct verband houden met de exploitatiecyclus en waarvan de looptijd doorgaans meer dan een jaar bedraagt.

(R) PERSONEELSBELONINGEN

(1) VERPLICHTINGEN INZAKE PENSIOEN

De pensioenverplichtingen omvatten de pensioenplannen en de levensverzekeringen.

De vennootschap past wereldwijd een aantal pensioenplannen toe van het type "met vaste prestaties" en het type "met vaste bijdragen".

In België zijn bepaalde op toegezegde bijdragen gebaseerde pensioenplannen het voorwerp van een door de werkgever wettelijk gewaarborgd minimumrendement en worden ze dus beschouwd als toegezegde pensioenregelingen.

De activa van die pensioenplannen worden in het algemeen beheerd door aparte instellingen en gefinancierd door bijdragen van de betrokken dochterondernemingen en van de werknemers. Deze bijdragen worden bepaald op basis van de aanbevelingen van onafhankelijke actuarissen.

De pensioenverplichtingen van de groep CFE zijn al dan niet gedekt door fondsen.

a) Pensioenplannen van het type "vaste bijdragen"

De bijdragen aan deze pensioenplannen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening van het boekjaar waarin ze betaald worden.

b) Pensioenplannen van het type « vaste prestaties »

Voor deze pensioenplannen worden de kosten van elk plan afzonderlijk geschat op basis van de "projected unit credit"-methode. De methode van de geprojecteerde kredietenheden stelt dat elke tewerkstellingsperiode recht geeft op een bijkomende voordeelenheid en beschouwt elke eenheid afzonderlijk.

Volgens deze methode worden de pensioenkosten ten laste genomen in de winst-en-verliesrekening zodat de kosten op regelmatige wijze gespreid worden over de resterende diensttijd van de deelnemende werknemers, dit op basis van de aanbevelingen van actuarissen die deze plannen jaarlijks aan een grondige beoordeling onderwerpen. De in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen omvatten de kostprijs van de verleende diensten, de rentelasten, de verwachte inkomsten uit de dekkingsactiva en de kosten van ontvangen diensten.

De in de balans opgenomen pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de geschatte toekomstige uitgaven, berekend op basis van rentevoeten gelijk aan die van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit met een looptijd die deze van de pensioenverplichtingen benadert, na aftrek van de niet-opgenomen kosten van verstreken diensttijd en de reële waarde van de activa.

De actuariële winsten en verliezen worden afzonderlijk berekend voor elk type regeling met vaste prestaties. De actuariële winsten en verliezen omvatten het effect van de verschillen tussen actuariële veronderstellingen en de werkelijkheid en het effect van wijzigingen in de actuariële veronderstellingen.

De actuariële verschillen met betrekking tot de verplichtingen of tot de activa die verbonden zijn met de voordelen bij uitdiensttreding en die resulteren uit de verrekeningen van het arbeidsverleden en/of de wijzigingen van actuariële veronderstellingen worden opgenomen onder andere elementen van het globaal resultaat in de periode waarin ze zijn opgelopen en maken het voorwerp uit van een afzonderlijke reserve in het eigen vermogen. Deze verschillen en de schommelingen van de limiet van de opgenomen activa worden voorgesteld in het overzicht van de staat van het globaal resultaat.

De rentekosten als gevolg van de deactualisering van de pensioenvoordelen en soortgelijke verplichtingen en de financiële opbrengsten van het verwachte rendement van de activa van de regeling worden opgenomen in het financieel resultaat.

De invoering of de wijziging van een nieuwe regeling bij uitdiensttreding of van andere regelingen op lange termijn kan de geactualiseerde waarde verhogen van de verplichting uit hoofde van een regeling met vaste prestaties voor de diensten die verleend zijn in de vorige periodes, d.w.z. de kosten van ontvangen diensten. De kosten van ontvangen diensten die verband houden met de regelingen bij uitdiensttreding worden lineair over de gemiddelde periode opgenomen als resultaat totdat de overeenkomstige voordelen aanvaard zijn door de werknemers. De voordelen die aanvaard zijn als gevolg van het aannemen of het wijzigen van een regeling bij uitdiensttreding, en de kosten van ontvangen diensten verbonden met de andere voordelen op lange termijn, worden onmiddellijk opgenomen als resultaat.

De actuariële berekeningen van de verplichtingen bij uitdiensttreding en van de andere voordelen op lange termijn gebeuren door onafhankelijke actuarissen.

(2) BONUSSEN

De bonussen toegekend aan bedienden en hogere kaderleden worden berekend op basis van te bereiken financiële kernindicatoren. Het geschatte bedrag van de bonussen wordt opgenomen als last van het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

(S) RENTEDRAGENDE LENINGEN

(1) VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

Rentedragende leningen worden gewaardeerd aan hun reële waarde, verminderd met de eraan verbonden transactiekosten. Elk verschil tussen deze nettowaarde en de aflossingswaarde wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen over de periode van de lening volgens de effectieve-rentemethode. We verwijzen naar paragraaf K 2.1 voor de definitie van deze methode.

(2) FINANCIËLE VERPLICHTINGEN TEGEN REËLE WAARDE IN WINST-EN-VERLIESREKENING

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde in winst-en-verliesrekening, tenzij er een gedocumenteerde indekkingsrelatie bestaat (paragraaf Y).

(T) HANDESSCHULDEN EN OVERIGE SCHULDEN

De handelsschulden en overige kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

(U) WINSTBELASTINGEN

Belastingen op het resultaat omvatten de courante belastingen en de uitgestelde belastingen. De belastingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, tenzij ze betrekking hebben op elementen die in andere elementen van het globaal resultaat werden geboekt; in dat geval worden ook de uitgestelde belastingen die categorieën opgenomen.

De courante belasting omvat het bedrag van de verschuldigde belastingen op de belastbare inkomsten van het afgelopen jaar, evenals alle aanpassingen van betaalde of te betalen belastingen met betrekking tot vorige jaren. De belastingen worden berekend op basis van de belastingtarieven die van toepassing zijn op de balansdatum.

Uitgestelde belastingen worden berekend op basis van de tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de belastinggrondslag van een actief/verplichting ('liability method'). De uitgestelde belastingen worden berekend op basis van de belastingtarieven die van toepassing zijn op de balansdatum.

Volgens deze methode moet de vennootschap, in geval van een bedrijfscombinatie, voorzieningen aanleggen voor uitgestelde belastingen tot dekking van het verschil tussen de reële waarde van het verworven netto-actief en de belastinggrondslag.

De volgende tijdelijke verschillen worden niet opgenomen: fiscaal niet-afrekbare goodwill, eerste opname van activa en verplichtingen die geen invloed hebben op de boekhoudkundige winst noch op de belastbare winst en verschillen met betrekking tot belangen in dochterondernemingen in zover een tegenboeking in de voorzienbare toekomst niet waarschijnlijk is.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen als het waarschijnlijk is dat er in de toekomst een belastbare winst beschikbaar zal zijn om het belastingvoordeel te compenseren. De uitgestelde belastingvordering wordt verminderd wanneer het niet langer waarschijnlijk is dat het eraan verbonden belastingvoordeel zal gerealiseerd worden.

Een belastingkrediet zal in de winst-en-verliesrekening worden geboekt op de regel van de uitgestelde belastingen en het overeenkomstige actief zal in het geconsolideerd overzicht van de financiële positie worden opgenomen

op de regel van de uitgestelde belastingvorderingen wanneer de entiteit aan het of de criteria voor het verkrijgen van het belastingkrediet voldoet.

(V) OPBRENGSTEN VAN BOUW- EN DIENSTVERLENINGS-CONTRACTEN

Wanneer de winst of het verlies van een aannemingscontract op een betrouwbare manier ingeschat kan worden, worden de inkomsten en uitgaven van het contract, inclusief de financieringskosten die gemaakt worden wanneer het contract de boekhoudperiode overschrijdt, in de tijd gespreid opgenomen in de winst-en-verliesrekening, in verhouding tot het voltooiingspercentage van het contract op balansdatum. Het voltooiingspercentage wordt berekend als de verhouding tussen de contractkosten op de balansdatum en de geschatte totale contractkosten. Het grootste deel van de inkomsten wordt in de tijd gespreid opgenomen als aan een van de volgende criteria voldaan is:

- de klant ontvangt en verbruikt simultaan de voordelen van de prestaties van de vennootschap terwijl ze presteert ;
- de prestaties van de vennootschap creëren of verbeteren een actief dat de klant controleert terwijl het actief gecreëerd of verbeterd wordt ;
- de prestaties van de vennootschap creëren een actief zonder mogelijk alternatief nut voor de vennootschap en de vennootschap heeft een afdwingbaar recht op betaling voor de prestaties die tot dusver geleverd zijn.

(1) PROJECTKOSTEN

Projectkosten worden opgenomen als een uitgave in de winst-en-verliesrekening in de boekhoudperiodes waarin het werk waarop ze betrekking hebben uitgevoerd wordt, en gemaakte kosten die betrekking hebben op toekomstige activiteiten in het project worden gekapitaliseerd als het waarschijnlijk is dat ze terugverdiend zullen worden. Er wordt een correctie toegepast voor de kosten van materiaal dat aangekocht werd maar nog niet vervaardigd werd of in productie is op de verslagdatum. Wanneer het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten hoger zullen zijn dan de totale projectopbrengsten, wordt het verwachte verlies onmiddellijk erkend als een last.

(2) PROJECTOPBRENGSTEN

Opbrengsten van een aannemingscontract omvatten het initiële bedrag van de opbrengsten dat in het contract vastgesteld wordt en wijzigingen in de werkzaamheden die door het contract gespecificeerd worden, vorderingen en prestatiebonussen voor zover het zeer waarschijnlijk is dat een significante terugboeking van opgenomen cumulatieve opbrengsten niet zal plaatsvinden wanneer de onzekerheid met betrekking tot de variabele vergoeding vervolgens opgelost wordt. Wanneer het resultaat van een aannemingscontract niet op een betrouwbare manier ingeschat kan worden, worden de projectopbrengsten opgenomen tot het bedrag van de gemaakte projectkosten die waarschijnlijk terugverdiend zullen worden.

De transactieprijs wordt gewaardeerd tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding en wordt toegerekend aan de prestatieverplichting op basis van individuele verkoopprijzen. De individuele verkoopprijzen worden geschat op basis van de verwachte kosten.

Een wijziging van het contract kan leiden tot een stijging of daling van de transactieprijs. Dit is een instructie van de klant voor een wijziging in de omvang van de werkzaamheden die in het kader van het contract uitgevoerd moeten worden. Bij de toepassing van dit principe worden de prestatiebonus en de inkomsten uit vorderingen over het algemeen alleen als onderdeel van de transactieprijs beschouwd wanneer met de klant een contract is gesloten. De meest voorkomende variabele elementen zoals de prijs van staal, het brandstofverbruik of wijzigingen in de ontwerprijzen worden slechts in de transactieprijs opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er geen significante terugname van de erkende opbrengsten zal plaatsvinden.

Prestatiebonussen maken deel uit van de projectopbrengsten wanneer het op basis van het voltooiingspercentage van het project waarschijnlijk is dat het gespecificeerde prestatieniveau zal worden bereikt of overschreden en het bedrag van de prestatiebonus op een betrouwbare manier gemeten kan worden.

(3) PROJECTTEGOEDEN

Een contractactief is het recht op een vergoeding in ruil voor goederen of diensten die overgedragen worden. Als de entiteit goederen of diensten aan een klant levert vóór de klant de vergoeding betaalt of vóór de betaling verschuldigd is, wordt een contractactief opgenomen voor de verdiende vergoeding die voorwaardelijk is.

Een contractverplichting is de verplichting om goederen of diensten over te dragen aan de klant waarvoor de vennootschap een vergoeding heeft ontvangen vóór de vennootschap goederen of diensten aan de klant overdraagt. Een contractverplichting wordt opgenomen op het moment dat de betaling uitgevoerd is of de betaling verschuldigd is (afhankelijk van wat het vroegste is). Contractverplichtingen worden opgenomen als opbrengsten wanneer de vennootschap werkzaamheden uitvoert in het kader van het contract.

(4) KOSTEN OM EEN CONTRACT TE VERKRIJGEN OF UIT TE VOEREN

De groep CFE heeft vastgesteld dat de kosten voor het aantrekken van een contract (bv. betaalde commissies) en de kosten voor de uitvoering van een contract dat niet gedekt wordt door een specifieke IFRS-norm (bv. mobilisatiekosten) die normaal gesproken gekapitaliseerd moeten worden, zoals gedefinieerd in IFRS 15, wanneer ze voldoen aan bepaalde specifieke criteria, geen materiële impact hebben op de opname van opbrengsten en de marge van projecten. Als zodanig worden deze kosten om een contract aan te trekken of uit te voeren niet afzonderlijk verwerkt in overeenstemming met IFRS 15, maar worden ze opgenomen in de projectboekhouding en derhalve opgenomen als gemaakte kosten.

(5) BIJZONDERE OVERWEGINGEN MET BETREKKING TOT INKOMSTEN PER POOL

a) Inkomsten van de pool DEME

De activiteiten van DEME omvatten baggerwerken, bodemsanering, waterbouwkundige werken, diensten voor de offshore olie- en gasindustrie en de sector van de hernieuwbare energie. De omzet uit het merendeel van de bouw- en servicecontracten worden opgenomen als één enkele prestatieverplichting die geleidelijk aan wordt gerealiseerd. De groep meent dat de opbrengsten uit bouw- en servicecontracten moeten worden opgenomen op basis van het stadium van voltooiing, waarbij gebruik wordt gemaakt van een kostprijsmethode. Als zodanig bepaalt het model dat opbrengsten worden opgenomen op basis van het stadium van voltooiing van de prestatieverplichting, dat overeenkomt met de overdracht van de zeggenschap over de goederen of diensten aan een klant.

Kosten en opbrengsten worden opgenomen volgens het stadium van voltooiing van het uit te voeren contract aan het einde van de periode, gemeten als het toegezegde deel van de projectkosten voor de uitvoering van het contract tot op heden, rekening houdend met de geschatte totale kosten, behalve wanneer dit niet representatief is voor het stadium van voltooiing. Er zal een correctie worden aangebracht voor de kosten van materieel dat is aangeschaft maar nog niet is vervaardigd of nog in bewerking is op de verslagdatum.

Indien het contract meerdere afzonderlijke prestatieverplichtingen bevat, wijst de groep de totale contractprijs toe aan elke prestatieverplichting in overeenstemming met de bepalingen van IFRS 15. Voor een beperkt aantal EPCI-contracten binnen de pool DEME (offshore windparken) werden meerdere prestatieverplichtingen geïdentificeerd. Deze prestatieverplichtingen hebben betrekking op enerzijds inkoopactiviteiten en anderzijds transport- en installatieactiviteiten.

b) Inkomsten uit bouwcontracten

De groep CFE staat in voor het globale beheer van een project waarin verschillende goederen en diensten zijn opgenomen, zoals afbraak, grondwerken, bodemsanering, funderingswerken, aankoop van materialen, bouw van de ruwbouw en de gevels, installatie van de technische percelen (elektriciteit, HVAC, enz.) en de afwerking.

Prestatieverplichtingen om goederen en diensten over te dragen worden in het kader van het contract niet afzonderlijk behandeld, omdat de entiteit een belangrijke dienst verleent door goederen en diensten (de inputs) te integreren in het gebouw (het gecombineerde product) waarvoor de klant een overeenkomst heeft gesloten. Daarom zijn goederen en diensten niet gescheiden. De entiteit neemt alle goederen en diensten in het contract op als één enkele prestatieverplichting.

Opbrengsten uit bouwcontracten worden opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing op basis van de kostenmethode, d.w.z. op basis van het aandeel van de tot dan toe gemaakte projectkosten in de totale geschatte kosten.

Voor zover het contract expliciet elke eenheid afzonderlijk identificeert en de klant van elke eenheid afzonderlijk kan profiteren, moet de constructie van elke eenheid worden beschouwd als een afzonderlijke prestatieverplichting en worden de producten afzonderlijk erkend voor elke prestatieverplichting.

Voor sommige contracten, voornamelijk in het multitechnische segment, beslaan de installatie- en uitvoeringswerkzaamheden een zeer korte periode. Voor dergelijke contracten worden de opbrengsten verantwoord wanneer de werkzaamheden zijn voltooid.

c) Vastgoedontwikkelingen

De groep CFE staat in voor het globale beheer van de vastgoedprojecten waarbij verschillende blokken van gebouwen in aanbouw (of nog te bouwen) aan de klant(en) worden verkocht. Hoewel de lokale toezichthouder de eigendomsoverdracht aan de eindklant regelt, wordt de prestatieverplichting geleidelijk of op een specifiek moment nagekomen. Opbrengsten worden opgenomen zodra de materiële risico's en voordelen van eigendom in wezen zijn overgedragen aan de koper en er geen onzekerheid bestaat over de inning van de verschuldigde bedragen, de daaraan verbonden kosten of de eventuele terugzending van de goederen.

De zogenaamde gemengde projecten, namelijk vastgoedontwikkelingen die residentiële eenheden, kantoren en/of handelsruimten omvatten, zullen naargelang de verschillende ontwikkelde eenheden wel of niet onderscheiden zijn in de betekenis van IFRS 15, worden onderverdeeld in een of meer prestatieverplichtingen. Voor het overige zullen de ontwikkeling van het project en de follow-up van zijn bouw afhankelijk van het contractuele kader als een enkele of als twee onderscheiden prestatieverplichtingen worden beschouwd.

De opbrengst wordt geboekt wanneer elke individueel genomen prestatieverplichting voldaan is, namelijk:

- indien de lokale wetgever de eigendom van de bouw geleidelijk overdraagbaar maakt gedurende de uitvoering van de bouwwerkzaamheden en indien de groep contractueel verplicht is de eigendommen door te verkopen naar andere klanten en een afdwingbaar recht heeft op betaling voor de uitgevoerde werkzaamheden, zullen de opbrengsten uit de bouw van deze woningen derhalve geleidelijk worden opgenomen. Het voltooiingspercentage wordt berekend volgens het aandeel in de cumulatieve contractkosten die gemaakt werden voor de realisatie gesplitst door de geschatte totale kosten en volgens de mate van eigendomsoverdracht op de balansdatum ;
- indien de wetgever bepaalt dat de overdracht van risico's en voordelen en het afdwingbare recht op betaling pas wordt vastgesteld wanneer de wooneenheid volledig is gebouwd en geleverd, worden de inkomsten pas op een specifiek moment erkend: bij de ondertekening van de notariële akte of het overdrachtsprotocol tussen CFE en de eindklant.

Indien de ontwikkeling van een project en de follow-up van zijn bouw als twee onderscheiden verplichtingen worden beschouwd, zal de opbrengst van de ontwikkeling van het project in het algemeen worden opgenomen op een welbepaald ogenblik, bij de verkoop, en zal de opbrengst van de follow-up van de bouw zoals vroeger worden opgenomen volgens het voltooiingspercentage.

(W) OVERIGE INKOMSTEN

(1) HUURINKOMSTEN EN -KOSTEN

Huurinkomsten en -kosten worden lineair opgenomen over de looptijd van de huurovereenkomst.

(2) OVERHEIDSSUBSIDIES

Een overheidssubsidie wordt initieel opgenomen in de balans als uitgestelde baten wanneer er een redelijke zekerheid bestaat dat deze ontvangen zal worden en dat de onderneming zal voldoen aan de voorwaarden die eraan verbonden zijn. Subsidies die de onderneming vergoeden voor gemaakte kosten worden systematisch opgenomen als overige bedrijfsopbrengsten gedurende de periode waarin de overeenkomstige kosten gemaakt worden die door de subsidie gedekt moeten worden.

Subsidies in kapitaal die de onderneming vergoeden voor de kostprijs van een actief worden systematisch opgenomen als aftrek van de kosten voor deze vaste activa. Ze worden opgenomen tegen hun verwachte waarde op de datum van de eerste opname in de geconsolideerde balans en in mindering gebracht op de afschrijvingskosten van het onderliggend actief over zijn gebruiksduur in de winst-en-verliesrekening.

(X) LASTEN

(1) FINANCIËLE LASTEN

De financiële lasten omvatten de verschuldigde rente op leningen, de wisselkoersverliezen en verliezen afkomstig van de afdekkingsinstrumenten opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Alle renten en andere gemaakte kosten in verband met leningen, behalve die welke in aanmerking kwamen voor activering, worden als financieringskosten in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De rentekosten met betrekking tot de huurcontracten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen volgens de effectieve-rentemethode.

(2) ONDERZOEKS- EN ONTWIKKELINGSKOSTEN, RECLAME- EN PROMOTIEKOSTEN EN ONTWIKKELINGSKOSTEN VAN INFORMATIESYSTEMEN

De onderzoeks-, reclame- en promotiekosten worden opgenomen in het boekjaar waarin deze kosten worden gemaakt. Ontwikkelingskosten en ontwikkelingskosten van informatiesystemen worden ten laste genomen wanneer ze worden gemaakt, wanneer ze niet voldoen aan de criteria voor immateriële vaste activa.

(Y) ADMINISTRATIEVE VERWERKING VAN AFDEKKINGSTRANS-ACTIES

De vennootschap gebruikt afgeleide financiële instrumenten hoofdzakelijk om de risico's te beperken die voortvloeien uit ongunstige schommelingen van de rentevoeten, wisselkoersen, grondstoffenprijzen en andere marktrisico's. Het beleid van de vennootschap verbiedt het gebruik van deze instrumenten voor speculatiedoeleinden.

De vennootschap houdt geen financiële instrumenten aan en geeft er geen uit voor handelsdoeleinden. Niettemin worden derivaten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrumenten volgens de norm IFRS 9, gepresenteerd als instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden.

Afgeleide financiële instrumenten worden aanvankelijk gewaardeerd tegen reële waarde. Na hun eerste opname worden ze gewaardeerd tegen reële waarde. De opname van niet-gerealiseerde winsten of verliezen hangt af van de kwalificatie van het afgeleide financieel instrument en de afdekkingseffectiviteit.

De reële waarde van de "swap"-rentevoeten is de geschatte waarde die de vennootschap zou ontvangen of betalen bij uitoefening van de swap op de balansdatum, rekening houdend met de actuele rentevoeten en de solvabiliteit van de tegenpartij van de swap.

De reële waarde van een "forward exchange contract" is de op de beurs genoteerde waarde op de balansdatum, dus de contante waarde van de genoteerde "forward"-prijs.

De administratieve verwerking van afdekkingstransacties is van toepassing als aan de voorwaarden van IFRS 9 voldaan is:

- de afdekkingsrelatie moet duidelijk, van de datum waarop het afdekkingsinstrument ten uitvoer is gelegd, aangemerkt en gedocumenteerd worden ;
- het economisch verband tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument moet gedocumenteerd worden, evenals de potentiële bronnen van inefficiëntie ;
- de retrospectieve inefficiëntie moet bij elk besluit gemeten worden ;
- de afdekkingsrelatie bestaat uitsluitend uit in aanmerking komende afdekkingsinstrumenten en in aanmerking komende afgedekte posities ;
- de afdekkingsverhouding in de afdekkingsrelatie is dezelfde als die welke voortvloeit uit de hoeveelheid van de afgedekte positie die de entiteit feitelijk afdekt en de hoeveelheid van het afdekkingsinstrument dat de entiteit feitelijk gebruikt om die hoeveelheid van de afgedekte positie af te dekken.

De veranderingen in de reële waarde van de ene periode naar de andere worden anders verwerkt, afhankelijk van de boek- houdkundige kwalificatie van het instrument :

(1) KASSTROOMAFDEKKING (CASHFLOW HEDGES)

Wanneer een afgeleid financieel instrument de mogelijke variabiliteit van kasstromen van een opgenomen verplichting, een vaststaande toezegging of een verwachte toekomstige transactie van de vennootschap afdekt, wordt het effectieve deel van de winst of verlies op het afgeleide financieel instrument rechtstreeks in andere elementen van het globaal resultaat en in een aparte categorie van ingehouden winsten in het eigen vermogen opgenomen.

Wanneer de vaststaande verbintenis of de verwachte toekomstige transactie leidt tot opname van een actief of een verplichting, worden de cumulatieve winsten of verliezen verwijderd uit de rubriek "eigen vermogen" en worden ze in de initiële waardering van het actief of de verplichting opgenomen.

In het andere geval worden de cumulatieve winsten of verliezen verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de winst-en-verliesrekening op hetzelfde ogenblik als de afgedekte transactie.

Het niet-effectieve deel van de winst of het verlies op het financieel instrument wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De winsten en verliezen afkomstig van de tijdelijke waarde van het afgeleid financieel instrument worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Wanneer een afdekkingsinstrument of afdekkingsrelatie ten einde loopt maar de afgedekte transactie nog moet plaatshebben, blijft de op dat ogenblik niet-gerealiseerde cumulatieve winst of verlies in de rubriek "eigen vermogen" en wordt dan opgenomen volgens het bovenbeschreven principe wanneer de transactie plaatsvindt.

Wanneer men niet meer verwacht dat de afgedekte transactie zal plaatsvinden, wordt de niet-gerealiseerde cumulatieve winst of verlies die opgenomen werd in het eigen vermogen, onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

(2) REËLE-WAARDEAFDEKKING

Voor ieder afgeleid financieel instrument dat de mogelijke veranderingen in de reële waarde van een opgenomen vordering of schuld afdekt, wordt de winst of het verlies uit herwaardering van het afdekkinginstrument in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Ook de waarde van het afgedekte element wordt gewaardeerd tegen de reële waarde die toe te rekenen is aan het afgedekte risico. De ermee verbonden winst of verlies wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

De reële waarde van de afgedekte elementen in verband met het afgedekte risico, zijn de boekwaarden op de balansdatum, omgerekend in euro tegen de wisselkoers die geldt op de balansdatum.

(3) AFDEKKING VAN EEN NETTO-INVESTERING IN BUITENLANDSE ACTIVITEITEN

Als een schuld in vreemde valuta een investering in een buitenlandse entiteit afdekt, worden de wisselkoersverschillen ingevolge de omzetting van de schuld in euro rechtstreeks opgenomen als omrekeningverschillen onder de rubriek "eigen vermogen".

Als een afgeleid financieel instrument een netto-investering met betrekking tot buitenlandse activiteiten afdekt, dan wordt het effectieve deel van de winst of het verlies op het financieel instrument rechtstreeks opgenomen als "omrekeningverschil" onder de rubriek "eigen vermogen", terwijl het niet-effectieve deel wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

(4) INSTRUMENTEN GEKOPPELD AAN BOUWCONTRACTEN

Indien een afgeleid financieel instrument de mogelijke variabiliteit van kasstromen van een opgenomen verplichting, een vaststaande toezegging of een verwachte toekomstige transactie van de vennootschap in het kader van een bouwcontract afdekt (voornamelijk termijnaankopen van grondstoffen, en termijnaankopen of -verkoop van valuta), dan maakt dit instrument niet het voorwerp uit van een documentatie van de afdekking van de kasstroom zoals beschreven onder punt (1) hierboven. De winsten of verliezen die op het afgeleid financieel instrument worden gerealiseerd, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening als financiële baten of lasten. De winsten of verliezen die op het afgeleid financieel instrument worden gerealiseerd, worden beschouwd als kosten van het bouwcontract (zie sectie (V) hierboven). Dit element speelt echter niet mee bij de bepaling van de mate van voortgang van het contract.

(Z) ACTIVA BESTEMD VOOR VERKOOP

Activa bestemd voor verkoop worden gewaardeerd tegen de laagste tussen de boekwaarde en de reële waarde verminderd met de verkoopkosten. Deze worden in een aparte rubriek van de geconsolideerde staat van de financiële positie gerapporteerd. Per 31 december 2019, betreft het de activa van de vennootschap Merkur Offshore GmbH.

(A.A) GESEGMENTEERDE INFORMATIE

Een segment is een onderscheiden onderdeel van de groep CFE dat opbrengsten genereert en kosten meebrengt, en waarvan de operationele resultaten regelmatig door de directie worden bekeken om beslissingen te nemen of de prestaties van het segment na te gaan. De groep CFE bestaat uit vier operationele polen: de pool DEME, de pool contracting, de pool vastgoedontwikkeling en de pool Holding en niet-overgedragen activiteiten.

3. CONSOLIDATIEMETHODEN

CONSOLIDATIEKRING

Vennootschappen waarvan de groep direct of indirect de meerderheid van de stemrechten bezit en waarover ze dus zeggenschap heeft, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode.

De vennootschappen waarover de groep een gezamenlijke zeggenschap heeft samen met andere aandeelhouders, worden geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode. Dit heeft met name betrekking op Rent-A-Port en sommige dochterondernemingen van DEME en BPI.

De evolutie van de consolidatiekring van de groep CFE tussen 2019 en 2020 wordt als volgt samengevat:

Aantal entiteiten	2020	2019
Integrale methode	210	200
Vermogensmutatiemethode	143	142
Totaal	353	342

VERRICHTINGEN BINNEN DE GROEP

De wederzijdse verrichtingen en transacties van activa en verplichtingen, baten en lasten tussen opgenomen ondernemingen worden in de geconsolideerde financiële staten geëlimineerd. Deze eliminatie gebeurt:

- volledig, als de transactie plaatsheeft tussen twee dochterondernemingen die volgens de integrale consolidatiemethode worden geconsolideerd; en
- naar rato van het belang in de onderneming waarop vermogensmutatie wordt toegepast voor het interne resultaat gerealiseerd tussen een integraal geconsolideerde onderneming en een onderneming geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

OMREKENING VAN DE JAARREKENINGEN VAN DE BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN EN VESTIGINGEN

In de meeste gevallen stemt de functionele valuta van de vennootschappen en vestigingen overeen met de valuta van het betrokken land.

De jaarrekeningen van de buitenlandse vennootschappen waarvan de functionele valuta verschilt van de presentatievaluta van de geconsolideerde financiële staten van de groep CFE, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum wat betreft de posten van de balans en tegen de gemiddelde koers over de periode voor de posten van de resultatenrekening. De omrekeningsverschillen die daaruit voortvloeien, worden in de geconsolideerde reserves opgenomen als wisselkoersverschillen die uit de omrekening resulteren. De goodwill met betrekking tot de buitenlandse vennootschappen wordt geacht deel uit te maken van de verworven activa en verplichtingen en wordt uit dien hoofde omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum.

TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

De transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Aan het eind van de periode worden de monetaire activa en verplichtingen die uitgedrukt zijn in vreemde valuta, omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. De winsten en verliezen die hieruit voortvloeien worden opgenomen in de rubriek wisselresultaten en worden in de resultatenrekening gepresenteerd als overige financiële lasten en opbrengsten.

De wisselkoersverschillen op leningen in vreemde valuta of op afgeleide producten gebruikt voor afdekking van belangen in de buitenlandse dochterondernemingen, worden opgenomen in de rubriek van de wisselkoersverschillen uit de omrekening onder de overige elementen van het globaal resultaat en zijn het voorwerp van een afzonderlijke reserve in het eigen vermogen.

4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

OPERATIONELE SEGMENTEN

De gesegmenteerde informatie wordt voorgesteld rekening houdend met de operationele segmenten. De resultaten en activa en verplichtingen van de segmenten omvatten elementen die ofwel rechtstreeks, ofwel op basis van een logische verdeling toe te wijzen zijn aan een segment.

De groep CFE bestaat uit de volgende vier operationele polen:

Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra - “DEME”

De pool Baggerwerken, Milieu, Offshore en Infra is via zijn dochtermaatschappij DEME actief op het gebied van baggerwerken (investeringsbaggerwerken en onderhoudsbaggerwerken), de aanleg van offshore windmolens en onderzeese kabels, de bescherming van pijpleidingen op zee, de behandeling van vervuilde gronden en slib en marine engineering.

Contracting

De pool Contracting omvat de activiteiten Bouw, Multitechnieken en Rail & Utilities.

De bouwactiviteit is geconcentreerd in België, het Groothertogdom Luxemburg en Polen. CFE Contracting is gespecialiseerd in de bouw en renovatie van kantoorgebouwen, woningen, hotels, scholen en universiteiten, parkings, winkel- en vrijetijdscentra, ziekenhuizen en industriële gebouwen.

De afdelingen multitechnieken, Rail & Utilities zijn voornamelijk actief in België via twee clusters:

- de VMA-cluster die bestaat uit tertiaire elektriciteit, HVAC (verwarming, ventilatie en airconditioning), elektrotechnische installaties, telecommunicatienetwerken, automatisering in de sector van de autonijverheid, de farmacie en de agrovoeding, geautomatiseerd beheer van technische gebouwinstallaties, elektromechanica van weg- en spoorweginfrastructuur (tunnels, enz.), het onderhoud op lange termijn van technische installaties en projecten van het ESCO-type (energieverbetering van gebouwen);
- de MOBIX-cluster, met spoorwerken (plaatsen van sporen en bovenleidingen), signalisatie, transport van energie en openbare verlichting.

Vastgoedontwikkeling

De pool vastgoedontwikkeling ontwikkelt vastgoedprojecten in België, Luxemburg en Polen.

Holding en niet-overgedragen activiteiten

Naast de activiteiten die een holding eigen zijn, verzamelt deze pool ook:

- participaties in Rent-A-Port, Green Offshore en twee contracten van het type Design Build Finance and Maintenance in België;
- de Contracting-activiteiten die niet werden overgedragen aan CFE Contracting SA en DEME NV, waaronder verschillende civieltechnische projecten in België en bouwprojecten in Afrika (met uitzondering van Tunesië) en Centraal-Europa (met uitzondering van Polen).

ELEMENTEN VAN HET GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE RESULTATENREKENING

Per 31 december 2020 (duizend euro)	DEME	Herwerkingen DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
Omzet	2.195.828		911.898	131.105	21.859	(38.732)	3.221.958
Resultaat van de operationele activiteiten	64.281	(4.589)	14.709	18.279	(5.165)	(262)	87.253
Aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	22.395	(729)	190	4.650	5.734	0	32.240
Bedrijfsresultaat (EBIT)	86.676	(5.318)	14.899	22.929	569	(262)	119.493
% Omzet	3,95%		1,63%	17,49%			3,71%
Financieel resultaat	(25.651)	0	(2.525)	(4.908)	(1.264)	0	(34.348)
Winstbelastingen	(9.812)	1.239	(6.867)	(4.800)	(82)	0	(20.322)
Resultaat - deel van de groep	50.410	(4.079)	5.507	13.221	(777)	(262)	64.020
% Omzet	2,30%		0,60%	10,08%			1,99%
Niet-kaselementen	305.176	4.589	18.403	1.127	(1.833)	0	327.462
EBITDA	369.457	0	33.112	19.406	(6.998)	(262)	414.715
% Omzet	16,83%		3,63%	14,80%			12,87%

Per 31 december 2019 (duizend euro)	DEME	Herwerkingen DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
Omzet	2.621.965		998.671	59.065	12.433	(67.412)	3.624.722
Resultaat van de operationele activiteiten	141.645	(4.589)	18.729	1.030	(13.281)	81	143.615
Aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	18.449	(684)	77	12.656	3.594	0	34.092
Bedrijfsresultaat (EBIT)	160.094	(5.273)	18.806	13.686	(9.687)	81	177.707
% Omzet	6,11%		1,88%	23,17%			4,90%
Financieel resultaat	(6.749)	611	(833)	(1.338)	587	0	(7.722)
Winstbelastingen	(30.321)	1.059	(8.446)	(791)	(109)	(11)	(38.619)
Resultaat - deel van de groep	125.041	(3.603)	9.527	11.598	(9.209)	70	133.424
% Omzet	4,77%		0,95%	19,64%			3,68%
Niet-kaselementen	295.366	4.589	14.393	(888)	(5.851)	0	307.609
EBITDA	437.011	0	33.122	142	(19.132)	81	451.224
% Omzet	16,67%		3,32%	0,24%			12,45%

OMZET

(duizend euro)	2020	2019
België	1.169.397	1.495.250
Andere Europa	1.657.891	1.410.888
Midden-Oosten	7.109	77.665
Azië	162.212	290.449
Oceanië	37.188	36.662
Afrika	137.150	221.397
Amerika	51.011	92.411
Totaal geconsolideerd	3.221.958	3.624.722

De verdeling van de omzet per land is afhankelijk van het land waarin de prestaties zijn uitgevoerd.

De groep CFE heeft in 2020 geen inkomsten afkomstig van een significante klant ten belope van meer dan 15% van de omzet.

OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL DEME

(duizend euro)	2020	2019
Baggeren	877.045	1.084.553
Offshore	934.565	1.141.093
Infra	208.822	196.898
Milieu	118.727	147.417
Overige	56.669	52.004
Totaal	2.195.828	2.621.965

OPSPLITSING VAN DE OMZET VAN DE POOL CONTRACTING

(duizend euro)	2020	2019
Bouw	634.744	733.539
Multitechnieken (VMA)	164.945	179.632
Rail & Utilities (MOBIX)	112.209	85.500
Contracting	911.898	998.671

De groep CFE erkent, wat betreft de omzet van de bouwactiviteiten, de omzet “bouw” gerealiseerd via de pool vastgoedontwikkeling.

De eliminatie van de gemeenschappelijke omzet tussen de pool contracting en de pool vastgoedontwikkeling gebeurt ter hoogte van de eliminatie tussen polen.

Aangezien er een vertraging bestaat tussen de bouw en de verkoop door de pool vastgoedontwikkeling, wordt het interne omzetcijfer tijdens de bouwperiode opgeslagen en pas toegewezen op het moment van de verkoop.

ORDERBOEK

(miljoen euro)	2020	2019	% wijziging
DEME	4.500,0	3.750,0	+20,0%
Contracting	1.492,6	1.385,5	+7,7%
Bouw	1.058,7	1.016,8	+4,1%
Multitechnieken (VMA)	251,1	188,5	+33,2%
Rail & Utilities (MOBIX)	182,8	180,2	+1,4%
Vastgoedontwikkeling	40,8	12,7	+221,3%
Holding en niet-overgedragen activiteiten	15,7	34,7	-54,8%
Totaal	6.049,1	5.182,9	+16,7%

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Per 31 december 2020 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
ACTIVA						
Goodwill	150.567	21.560	0	0	0	172.127
Materiële vaste activa	2.431.361	79.796	2.070	1.825	0	2.515.052
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	0	20.000	(20.000)	0
Overige financiële vaste activa	32.813	0	37.858	18.525	0	89.196
Overige vlottende activa	348.275	14.132	58.090	1.284.587	(1.245.913)	459.171
Voorraden	10.456	16.536	153.850	5.349	(1.626)	184.565
Geldmiddelen en kasequivalenten	621.937	73.514	5.707	58.537	0	759.695
Interne kaspositie - Cash pooling - actief	0	86.830	1.457	1.741	(90.028)	0
Overige posten van vaste activa	596.476	295.223	35.319	37.974	(7.315)	957.677
Totaal der activa	4.191.885	587.591	294.351	1.428.538	(1.364.882)	5.137.483

VERPLICHTINGEN						
Eigen vermogen	1.709.637	78.365	85.532	1.178.951	(1.247.537)	1.804.948
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	20.000	0	(20.000)	0
Langlopende obligatieleningen	0	0	29.794	0	0	29.794
Langlopende financiële schulden	735.053	25.318	42.701	115.609	0	918.681
Overige langlopende verplichtingen	172.966	16.566	37.628	2.108	0	229.268
Kortlopende obligatieleningen	0	0	0	0	0	0
Kortlopende financiële schulden	375.913	8.919	17.488	10.329	0	412.649
Interne kaspositie - Cash pooling - passief	0	2.708	3.376	83.944	(90.028)	0
Overige kortlopende verplichtingen	1.198.316	455.715	57.832	37.597	(7.317)	1.742.143
Totaal der passiva	2.482.248	509.226	208.819	249.587	(117.345)	3.332.535
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	4.191.885	587.591	294.351	1.428.538	(1.364.882)	5.137.483

Per 31 december 2019 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
ACTIVA						
Goodwill	155.567	21.560	0	0	0	177.127
Materiële vaste activa	2.529.919	81.173	1.742	2.330	0	2.615.164
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	0	0	23.600	(23.600)	0
Overige financiële vaste activa	36.178	0	29.874	17.861	0	83.913
Overige vlottende activa	266.417	15.656	51.029	1.287.700	(1.245.838)	374.964
Voorraden	13.152	15.720	130.837	4.528	(1.625)	162.612
Geldmiddelen en kasequivalenten	475.135	67.550	6.411	63.110	0	612.206
Interne kaspositie - Cash pooling - actief	0	75.684	11.167	2.327	(89.178)	0
Overige posten van vaste activa	724.124	306.630	23.703	37.824	(5.635)	1.086.646
Totaal der activa	4.200.492	583.973	254.763	1.439.280	(1.365.876)	5.112.632

VERPLICHTINGEN						
Eigen vermogen	1.675.537	83.670	76.296	1.172.271	(1.247.464)	1.760.310
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep	0	1.800	21.800	0	(23.600)	0
Langlopende obligatieleningen	0	0	29.689	0	0	29.689
Langlopende financiële schulden	947.798	23.174	13.378	125.862	0	1.110.212
Overige langlopende verplichtingen	175.248	15.880	14.514	1.585	0	207.227
Kortlopende obligatieleningen	0	0	0	0	0	0
Kortlopende financiële schulden	235.791	9.857	14.382	10.336	0	270.366
Interne kaspositie - Cash pooling - passief	0	2.327	4.698	82.153	(89.178)	0
Overige kortlopende verplichtingen	1.166.118	447.265	80.006	47.073	(5.634)	1.734.828
Totaal der passiva	2.524.955	500.303	178.467	267.009	(118.412)	3.352.322
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	4.200.492	583.973	254.763	1.439.280	(1.365.876)	5.112.632

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Per 31 december 2020 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal	309.921	31.793	29.288	(3.118)	367.884
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten	401.819	46.809	(21.730)	(8.564)	418.334
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(147.139)	(8.102)	(278)	(3.869)	(159.388)
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) financieringsactiviteiten	(103.821)	(30.565)	21.670	7.866	(104.850)
Netto toename/(afname) van de geldmiddelen	150.859	8.142	(338)	(4.567)	154.096

Per 31 december 2020 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal	435.721	31.478	5.143	(19.078)	453.264
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) operationele activiteiten	388.813	48.832	10.261	(3.949)	443.957
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(370.319)	(13.417)	(40)	(6.665)	(390.441)
Kasstromen uit hoofde van (gebruikt in) financieringsactiviteiten	168.619	(21.559)	(13.053)	35.412	169.419
Netto toename/(afname) van de geldmiddelen	187.113	13.856	(2.832)	24.798	222.935

De kasstroom uit (gebruikt in het kader van) financieringsactiviteiten bevat de cash-poolingbedragen ten opzichte van de andere segmenten. Een positief bedrag stemt overeen met een gebruik van geldmiddelen in de cash pooling. Deze rubriek wordt ook beïnvloed door externe financiering, met name en hoofdzakelijk in de polen DEME, vastgoedontwikkeling en Holding en niet-overgedragen activiteiten. De pool DEME maakt geen deel uit van de cash pooling van de groep CFE.

OVERIGE INFORMATIE

Per 31 december 2020 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Afschrijvingen	(300.723)	(17.982)	(967)	(701)	(320.373)
Investerings	214.583	20.281	1.283	280	236.427
Waardeverminderingen	(4.042)	(24)	0	0	(4.066)

Per 31 december 2019 (duizend euro)	DEME	Contracting	Vastgoed- ontwikkeling	Holding en niet- overgedragen activiteiten	Totaal geconsolideerd
Afschrijvingen	(297.638)	(16.662)	(949)	(607)	(315.856)
Investerings	432.449	25.222	651	113	458.435
Waardeverminderingen	(2.816)	0	0	0	(2.816)

De investeringen omvatten de verwervingen van materiële en immateriële vaste activa. De verwervingen door middel van bedrijfscombinaties zijn niet opgenomen in deze bedragen.

GEOGRAFISCHE INFORMATIE

De operaties van de groep in de polen contracting en vastgoedontwikkeling bevinden zich voornamelijk in België, Luxemburg en Polen.

De materiële vaste activa in de polen contracting en vastgoedontwikkeling bevinden zich voornamelijk in België.

Bij DEME wordt de hoofdactiviteit daarentegen verricht door de vloot die verspreid is over verschillende maatschappijen en weerspiegelt de juridische lokalisatie niet de economische realiteit van de activiteit die door die vloot voor die maatschappijen wordt uitgevoerd. Daarom wordt geen detail gegeven van de materiële vaste activa per vennootschap. Een presentatie die de geografische zones waar de activiteit plaatsvindt weerspiegelt, is praktisch niet haalbaar.

5. OVERNAMES EN AFSOTINGEN VAN DOCHTERONDERNEMINGEN

OVERNAMES IN DE PERIODE AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020

Op 30 oktober 2020 heeft DEME Offshore Holding NV, een dochteronderneming van DEME, 100% van de aandelen verworven van de vennootschap SPT Offshore Holding BV. Deze vennootschap houdt 100% van de aandelen van de vennootschappen SPT Equipment BV, SPT Offshore BV, SPT Offshore UK Ltd, SPT Offshore SDN Bhd, Seatec Holding BV en Seatec Subsea Systems BV. Deze vennootschappen werden geconsolideerd volgens de integrale methode. De waardering van de identificeerbare activa en passiva tegen reële waarde vond plaats op 30 juni 2020.

De reële waarden die aan de eventuele verworven activa en passiva werden toegewezen, kunnen als volgt worden samengevat :

(duizend euro)	
Immateriële vaste activa	19.252
Goodwill	0
Materiële vaste activa	5.361
Handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen	3.968
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.878
Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen	0
Kortlopende en langlopende financiële schulden	(1.038)
Overige vaste activa en langlopende schulden	(3.415)
Handelsschulden en overige schulden	(3.870)
Totaal van de netto verworven activa	22.136
Goodwill	0
Aanschaffingswaarde	22.136

De dochterondernemingen van SPT Offshore bijdragen ten belope van 12,8 miljoen euro in de omzet van de groep CFE per 31 december 2020.

- De volgende waarderingsmethoden werden gebruikt om de reële waarde van de voornaamste identificeerbare activa en passiva te bepalen:
- immateriële vaste activa (reële waarde van de gehouden brevetten en ontwikkelde technologische knowhow): de reële waarde werd door de teams van DEME naar beste vermogen geraamd. Deze immateriële vaste activa zullen worden afgeschreven over een periode van 10 jaar;
 - overige activa en passiva: de reële waarde is gebaseerd op de marktwaarde waarvoor deze activa of passiva kunnen worden verkocht aan een derde, niet-verbonden partij.

De aanschaffingswaarde bestaat uit een op de transactiedatum betaalbaar bedrag van 18,2 miljoen euro en een te betalen earn-out van naar schatting 3,9 miljoen euro. Gelet op de overdragen vergoeding is er geen resterende niet-toegewezen goodwill.

ACTIVA BESTEND VOOR VERKOOP PER 31 DECEMBER 2020

Op 12 mei 2020 verkocht DEME haar participatie van 12,5% in de vennootschap Merkur Offshore GmbH aan APG en aan de groep The renewables infrastructures Group Limited “TRIG” voor een bedrag van 89,9 miljoen euro. De netto boekwaarde van de geconsolideerde activa in de financiële staten van de groep CFE, 10,5 miljoen euro werd voorgesteld als activa bestemd voor verkoop per 31 december 2019.

Op 31 december 2020 werd een meerwaarde op de verkoop van 63,9 miljoen euro opgenomen in de financiële staten van de groep CFE.

In 2020 vond geen andere afstand met wezenlijk effect plaats.

De gerealiseerde overnames en afstotingen op het niveau van de pool vastgoedontwikkeling betreffen geen bedrijfscombinaties en bijgevolg is het totaal van de betaalde prijs toegekend aan terreinen en gebouwen aangehouden in voorraad. De voornaamste gerealiseerde verwervingen en verkopen op het niveau van de pool vastgoedontwikkeling werden in de inleiding beschreven.

6. OVERIGE EXPLOITATIEBATEN EN EXPLOITATIELASTEN

De overige exploitatiebaten bedragen 197.401 duizend euro (2019 : 81.042 duizend euro) en hebben voornamelijk betrekking op :

- de meerwaarde van de verkoop van de aandelen van DEME in het offshore windpark Merkur (+ 63,9 miljoen euro) ;
- ontvangen huurgelden, doorberekeningen van kosten en andere diverse vergoedingen voor 121.186 duizend euro (2019 : 74.301 duizend euro), waarvan DEME 61.511 duizend euro bijdraagt. De voor de laattijdige oplevering van de snijkopzuiger Spartacus ontvangen schadevergoeding bedraagt 10,0 miljoen euro. Een gewonnen arbitrage met betrekking tot een vele jaren geleden uitgevoerd project levert een opbrengst op van 10,2 miljoen euro ;
- meerwaarden op de verkoop van materiële en immateriële vaste activa van 12.280 duizend euro (2019 : 6.741 duizend euro), waarvan 11.171 duizend euro in verband met DEME.

De overige exploitatie lasten zijn als volgt samengesteld:

(duizend euro)	2020	2019
Diverse diensten en goederen	(435.480)	(469.946)
Bijzondere waardevermindering van activa		
- Voorraden	(199)	131
- Handelsvorderingen en overige bedrijfsvorderingen	4.153	(25.663)
Netto toevoeging aan de voorzieningen (behalve toevoeging voor pensioenverplichtingen)	987	28.161
Overige exploitatielasten	(4.758)	(1.931)
Totaal geconsolideerd	(435.297)	(469.248)

In 2019 werden de netto toevoegingen aan de voorzieningen en de waardevermindering op handelsvorderingen sterk beïnvloed door het feit dat de resterende niet door Credendo gedekte vorderingen van de groep CFE op de staat Tsjaad volledig werden afgewaardeerd.

7. BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

(duizend euro)	2020	2019
Bezoldigingen	(486.880)	(512.523)
Verplichte socialezekerheidsbijdragen	(101.674)	(102.704)
Overige loonkosten	(38.341)	(25.410)
Bijdragen pensioenplannen (met vaste prestaties)	(16.814)	(13.233)
Totaal geconsolideerd	(643.709)	(653.870)

Het gemiddeld aantal voltijdse equivalenten voor 2020 bedraagt 8.113 (2019: 8.243), wat overeenkomt met 8.410 personen per 1 januari 2020 (2019: 8.598) en 8.292 per 31 december 2020 (2019: 8.410).

8. FINANCIËEL RESULTAAT

(duizend euro)	2020	2019
Financieringslasten	(11.675)	(2.602)
Afgeleide instrumenten - Reële waarde aangepast door de resultatenrekening	0	0
Afgeleide instrumenten gebruikt als dekkingsinstrumenten	0	0
Activa gewaardeerd op basis van de reële waarde	0	0
Financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop	0	0
Leningen en vorderingen - Opbrengsten	7.126	14.280
Verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs - Rentelasten	(18.801)	(16.882)
Overige financiële lasten en opbrengsten	(22.673)	(5.120)
Winst (verlies) gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselresultaten	(14.494)	1.759
Ontvangen dividenden uit niet-geconsolideerde ondernemingen	0	0
Rentekosten en opbrengsten uit regelingen met vaste prestaties	(178)	(343)
Waardevermindering op financiële activa	0	0
Overige	(8.001)	(6.536)
Financieel resultaat	(34.348)	(7.722)

De evolutie van de winst (het verlies) uit gerealiseerde en niet-gerealiseerde en overige per 31 december 2020 wordt voornamelijk verklaard door de devaluatie van de meeste valuta's tegenover de euro bij DEME en de devaluatie van de zloty tegenover de euro bij BPI en CFE Contracting.

9. MINDERHEIDSBELANGEN

Op 31 december 2020 bedraagt het aandeel van de minderheidsbelangen in het resultaat van het boekjaar (803) duizend euro (2019: 2.058 duizend euro) en heeft het volledig betrekking op de pool DEME.

10. RESULTAAT PER AANDEEL

Het basisresultaat per aandeel is identiek aan het verwaterd resultaat per aandeel, gezien de afwezigheid van potentiële gewone aandelen met verwateringseffect in omloop. Het wordt als volgt berekend :

(duizend euro)	2020	2019
Resultaat - deel van de groep	64.020	133.424
Globaal resultaat - deel van de groep	38.810	89.231
Aantal gewone aandelen op afsluitingsdatum	25.314.482	25.314.482
Resultaat per aandeel, op basis van het aantal gewone aandelen op balansdatum (basis) :		
Resultaat per aandeel (deel van de groep) (in euro)	2,53	5,27
Globaal resultaat (deel van de groep) per aandeel (in euro)	1,53	3,53

11. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

OPGENOMEN IN HET GLOBAAL RESULTAAT

(duizend euro)	2020	2019
Actuele belastingen		
Lasten uit hoofde van belastingen in het huidige boekjaar	48.540	50.122
Overschot (tekort) voorziening vorige boekjaren	7.585	(907)
Totaal actuele lasten uit hoofde van belastingen	56.125	49.215
Uitgestelde belastingen		
Opname en terugname van uitgestelde belastingen m.b.t. verliezen in voorgaande periodes	(11.129)	26.002
Opname en terugname van tijdelijke verschillen	(24.674)	(36.598)
Totaal kosten/(opbrengsten) uit hoofde van uitgestelde belastingen	(35.803)	(10.596)
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	20.322	38.619
Opbrengsten/kosten rechtstreeks opgenomen in andere elementen van het globaal resultaat	1.918	6.378
Totaal belastinglast in het globaal resultaat	22.240	44.997

AFSTEMMING VAN HET EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(duizend euro)	2020	2019
Resultaat vóór belastingen	85.145	169.985
waarvan het aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	32.240	34.092
Winst vóór belastingen, exclusief deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	52.905	135.893
Winstbelasting berekend aan het tarief van 25% (*)	13.226	40.197
Fiscale impact van niet-afrekbare uitgaven	5.162	5.529
Fiscale impact van niet-belastbare opbrengsten	(21.487)	(3.515)
Belastingkrediet en de impact van de notionele interest	(5.103)	(14.121)
Effect van verschillende belastingtarieven van dochterondernemingen in andere rechtsgebieden	7.648	328
Fiscale gevolgen van het gebruik van fiscale verliezen niet opgenomen in voorgaande periodes	(1.357)	(1.817)
Fiscale impact van correcties in uitgestelde en actuele belastingen m.b.t. voorgaande periodes	8.906	(589)
Fiscale impact van niet-erkenning uitgestelde actieve belastinglatentie op verliezen van het jaar	13.327	12.607
Belastinglast	20.322	38.619
Effectieve belastingtarief van het boekjaar	38,41%	28,42%

(*) De belastingvoet in België bedraagt 25% voor het boekjaar 2020 tegenover 29,58% voor het boekjaar 2019.

De belastingkosten bedragen 20.322 duizend euro per 31 december 2020, tegenover 38.619 duizend euro eind 2019. Het effectief belastingtarief bedraagt 38,41% tegenover 28,42% op 31 december 2019.

De stijging van de niet-belastbare opbrengsten houdt grotendeels verband met de verkoop van de participatie van DEME in de vennootschap Merkur Offshore GmbH.

GEOBOEKTE LATENTE BELASTINGEN

(duizend euro)	Activa		Verplichtingen	
	2020	2019	2020	2019
Immateriële en materiële vaste activa	27.546	15.560	(87.629)	(85.204)
Personeelsbeloningen	15.131	14.136	0	0
Voorzieningen	2.296	2.177	(22.110)	(18.170)
Reële waarde van afgeleide instrumenten	3.468	2.813	(364)	(12)
Behoeftte aan werkkapitaal	48.170	30.509	(8.412)	(11.372)
Overige elementen	158	0	(36.838)	(44.904)
Fiscale verliezen	147.998	153.903	0	0
Bruto uitgestelde belastingen activa/verplichtingen	244.767	219.098	(155.353)	(159.662)
Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	(59.043)	(63.923)	0	0
Belastingverrekening	(58.392)	(54.755)	58.392	54.755
Netto te ontvangen (te betalen) uitgestelde belasting	127.332	100.420	(96.961)	(104.907)

Aftrekbare fiscale verliezen en andere tijdelijke verschillen waarop geen uitgestelde belastingvordering is geboekt, bedragen 236.172 duizend euro. Aftrekbare fiscale verliezen betreffen meestal Belgische vennootschappen en hebben bijgevolg geen tijdbepijking.

De post “belastingverrekening” geeft de verrekening weer die is uitgevoerd tussen uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen per entiteit.

TIJDELIJKE VERSCHILLEN OF FISCALE VERLIEZEN WAAROP GEEN ACTIEVE UITGESTELDE BELASTINGVORDERING GEOBOEKT IS

Er werd geen uitgestelde belastingvordering geboekt in de gevallen waarbij het onwaarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn voor de dochtermaatschappijen om de fiscale verliezen te kunnen recupereren.

UITGESTELDE BELASTINGOPBRENGSTEN (-KOSTEN) RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

(duizend euro)	2020	2019
Uitgestelde belastingen op het effectieve deel van de wijzigingen in reële waarde in kasstroomafdekking	446	2.772
Uitgestelde belastingen op de herwaardering van het passief m.b.t. regelingen met vaste prestaties	1.472	3.606
Totaal	1.918	6.378

12. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ANDERS DAN GOODWILL

Boekjaar 2020 (duizend euro)	Concessies, brevetten en licenties	Ontwikkelings- kosten	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	130.729	4.262	134.991
Netto wisselkoersverschillen	(40)	0	(40)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	19.261	0	19.261
Verwervingen	3.505	385	3.890
Afstotingen	(1.822)	(152)	(1.974)
Overdracht naar andere activacategorieën	643	(41)	602
Saldo op het einde van het boekjaar	152.276	4.454	156.730
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(40.623)	(4.107)	(44.730)
Netto wisselkoersverschillen	29	0	29
Afschrijvingen van het boekjaar	(2.236)	(498)	(2.734)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	(7)	0	(7)
Afstotingen	1.631	152	1.783
Overdracht naar andere activacategorieën	147	41	188
Saldo op het einde van het boekjaar	(41.059)	(4.412)	(45.471)
Netto boekwaarde			
Per 1 januari 2020	90.106	155	90.261
Per 31 december 2020	111.217	42	111.259

De verwervingen voor de periode bedragen 3.890 duizend euro (2019 : 2.432 duizend euro) en hebben voornamelijk betrekking op investeringen in softwarelicenties en concessierechten.

De acquisities die voortvloeien uit wijzigingen van de consolidatiekring bedragen 19.254 duizend euro en hebben voornamelijk betrekking op de verwerving van de vennootschap SPT Offshore, waarvan de details in toelichting 5 worden vermeld. De afschrijvingen op de immateriële vaste activa zijn opgenomen in de rubriek “afschrijvingen” in de resultatenrekening en bedragen (2.734) duizend euro.

De immateriële vaste activa die beantwoorden aan de definitie van IAS 38 *Immateriële vaste activa* werden erkend in de mate dat toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn.

Boekjaar 2019 (duizend euro)	Concessies, brevetten en licenties	Ontwikkelings- kosten	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	129.064	3.884	132.948
Netto wisselkoersverschillen	3	0	3
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	(25)	(3)	(28)
Verwervingen	2.051	381	2.432
Afstotingen	(129)	0	(129)
Overdracht naar andere activacategorieën	(235)	0	(235)
Saldo op het einde van het boekjaar	130.729	4.262	134.991
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(39.801)	(3.559)	(43.360)
Netto wisselkoersverschillen	(8)	0	(8)
Afschrijvingen van het boekjaar	(1.068)	(551)	(1.619)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	25	3	28
Afstotingen	129	0	129
Overdracht naar andere activacategorieën	100	0	100
Saldo op het einde van het boekjaar	(40.623)	(4.107)	(44.730)
Netto boekwaarde			
Per 1 januari 2019	89.263	325	89.588
Per 31 december 2019	90.106	155	90.261

13. GOODWILL

(duizend euro)	2020	2019
Aanschaffingswaarde		
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	401.731	403.164
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	0	(1.433)
Overige wijzigingen	0	0
Saldo op het einde van het boekjaar	401.731	401.731
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(224.604)	(226.037)
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen van het boekjaar	(5.000)	0
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	0	1.433
Saldo op het einde van het boekjaar	(229.604)	(224.604)
Netto boekwaarde per 31 december	172.127	177.127

Per 31 december 2020 werd een bijzondere waardevermindering van 5 miljoen euro geboekt op de Indiase dochteronderneming van DEME (ISD).

Volgens de norm IAS 36 *Bijzondere waardevermindering van activa* werd een waarderingstest uitgevoerd op de waarde van deze goodwill op 31 december 2020.

De volgende hypothesen werden aangenomen in de waardeverminderingstests :

Activiteit	Netto waarde goodwill		Parameters gebruikt in het model met toekomstige kasstromen			Bruto waarde goodwill	Afwaardering van het boekjaar
(duizend euro)	2020	2019	Groeipercentage (eindwaarde)	Actualiserings-voet	Gevoeligheids-percentage		
DEME - groep	137.227	137.227	1,50%	7,90%	5%	346.081	-
DEME - dochterondernemingen	13.339	18.339	1,50%	7,90%	5%	29.510	(5.000)
VMA	11.115	11.115	0,50%	8,50%	5%	11.115	-
Mobix Remacom	2.995	2.995	0,50%	8,50%	5%	2.995	-
Mobix Stevens	2.682	2.682	0,50%	8,50%	5%	2.682	-
Mobix Coghe	2.351	2.351	0,50%	8,50%	5%	2.351	-
VMA Druart	1.507	1.507	0,50%	8,50%	5%	3.360	-
BPC	911	911	0,50%	8,50%	5%	911	-
Totaal	172.127	177.127				399.005	(5.000)

De kasstromen die gebruikt werden in de waardeverminderingstests werden afgeleid uit het 10-jarenplan dat voorgelegd werd aan de raad van bestuur van DEME en uit de initiële begroting die werd voorgelegd aan het directiecomité van CFE Contracting. Voor de activiteiten van CFE Contracting werd een groeivoet van 0,5% toegepast voor de bepaling van de eindwaarde. Voor de activiteiten van DEME werd voor de bepaling van de eindwaarde rekening gehouden met een groeivoet van 1,5% in het licht van de lopende investeringsprogramma's.

Een gevoeligheidsanalyse werd uitgevoerd door de kasstromen en de WACC met 5% te laten variëren. Aangezien de waarde van de entiteiten telkens hoger was dan hun boekwaarde, inclusief goodwill, werd er geen waardevermindering vastgesteld.

De groep DEME wordt als één kasstroomgenererende eenheid beschouwd. Er werd geen waardeverminderingverlies op deze eenheid geïdentificeerd. Er is een bijkomende gevoeligheidsanalyse van de evolutie van het groeipercentage uitgevoerd. Met de toepassing van een WACC van 8,5% en een groeivoet van 0,5% blijft de bedrijfswaarde van DEME hoger dan de boekwaarde van de groep. De groep DEME voert eveneens waardeverminderingstests uit op haar niveau, waaruit geen waardeverlies blijkt, behalve voor de dochteronderneming ISD waarvan de goodwill volledig werd afgewaardeerd.

14. MATERIËLE VASTE ACTIVA

Boekjaar 2020 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubiliair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	229.873	4.070.355	102.912	0	540.374	4.943.514
Netto wisselkoersverschillen	(1.445)	(10.172)	(905)	0	(5)	(12.527)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	1.983	5.994	656	0	1.071	9.704
Verwervingen	18.912	95.627	18.045	0	99.953	232.537
Overdracht naar andere activacategorieën	2.862	125.054	1.398	0	(135.123)	(5.809)
Afstotingen	(7.979)	(123.545)	(12.517)	0	0	(144.041)
Saldo op het einde van het boekjaar	244.206	4.163.313	109.589	0	506.270	5.023.378
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(72.676)	(2.192.432)	(63.242)	0	0	(2.328.350)
Netto wisselkoersverschillen	570	7.470	704	0	0	8.744
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	(64)	(1.965)	(212)	0	0	(2.241)
Afschrijvingen	(18.992)	(284.754)	(17.959)	0	0	(321.705)
Overdracht naar andere activacategorieën	99	(209)	392	0	0	282
Afstotingen	2.910	121.876	10.158	0	0	134.944
Saldo op het einde van het boekjaar	(88.153)	(2.350.014)	(70.159)	0	0	(2.508.326)
Netto boekwaarde						
Per 1 januari 2020	157.197	1.877.923	39.670	0	540.374	2.615.164
Per 31 december 2020	156.053	1.813.299	39.430	0	506.270	2.515.052

Per 31 december 2020 bedragen de verwervingen van materiële vaste activa 232.537 duizend euro en betreffen voornamelijk DEME (211.750 duizend euro). De investeringen eind 2020 stegen met 223.466 duizend euro in vergelijking met 2019.

Van de tien schepen die in 2015, 2016 en 2018 werden besteld voor een totale waarde van meer dan 1 miljard euro werden de sleepopperzuigers Minerva en Scheldt River, de schepen Gulliver (in partnerschap), Apollo en Living Stone in 2017, 2018 en 2019 opgeleverd. In 2020 werd de vloot van DEME versterkt met de sleepopperzuigers Meuse River en River Thames en de twee zelfvarende bakken Bengel en Deugniet. Op 31 december 2020 zal een resterend bedrag van 129 miljoen euro geïnvesteerd zijn in schepen in aanbouw tijdens de volgende jaren, voornamelijk de Orion en de Spartacus.

Het bedrag van de materiële vaste activa dat een waarborg vormt voor bepaalde leningen bedraagt 55.686 duizend euro (2019: 55.686 duizend euro).

De nettowaarde van de activa met een gebruiksrecht bedraagt 113.588 duizend euro per 31 december 2020 (2019 : 163.529 duizend euro). Deze activa hebben voornamelijk betrekking op de concessies en gebouwen van de pool DEME, het wagenpark van de groep CFE en de maatschappelijke zetels van bepaalde dochterondernemingen van de pool contracting.

De afschrijvingen op materiële vaste activa bedragen (321.705) duizend euro (2019 : (317.053) duizend euro). In de pool DEME bedragen de afschrijvingen (298,4) miljoen euro, waaronder waardeverminderingen van (15,6) miljoen euro op enkele specifieke schepen van de vloot waarvan de benuttingsgraad lager was dan die van het geheel van de vloot.

Boekjaar 2019 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubiliair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	144.300	3.914.871	68.409	0	431.022	4.558.602
Activa met gebruiksrecht, 1 januari 2019	72.371	5.311	21.081	0	0	98.763
Netto wisselkoersverschillen	116	1.925	6	0	1	2.048
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	(40)	(6)	(9)	0	0	(55)
Verwervingen	21.122	176.306	21.961	0	236.614	456.003
Overdracht naar andere activacategorieën	833	132.515	15	0	(127.263)	6.100
Afstotingen	(8.829)	(160.567)	(8.551)	0	0	(177.947)
Saldo op het einde van het boekjaar	229.873	4.070.355	102.912	0	540.374	4.943.514
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(59.027)	(2.053.942)	(55.397)	0	0	(2.168.366)
Netto wisselkoersverschillen	(127)	(692)	(67)	0	0	(886)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	6	5	3	0	0	14
Afschrijvingen	(17.668)	(283.621)	(15.764)	0	0	(317.053)
Overdracht naar andere activacategorieën	138	(6.063)	173	0	(0)	(5.752)
Afstotingen	4.002	151.881	7.810	0	0	163.693
Saldo op het einde van het boekjaar	(72.676)	(2.192.432)	(63.242)	0	0	(2.328.350)
Netto boekwaarde						
Per 1 januari 2019	85.273	1.860.929	13.012	0	431.022	2.390.236
Per 31 december 2019	157.197	1.877.923	39.670	0	540.374	2.615.164

15. DEELNEMINGEN WAAROP VERMOGENSMUTATIEMETHODE IS TOEGEPAST

WIJZIGINGEN VAN DE PERIODE

De belangen in de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast worden als volgt weergegeven:

(duizend euro)	2020	2019
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	167.653	155.792
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	0	0
Overdrachten	(158)	(13.992)
Aandeel in de winst (het verlies) van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	32.240	34.092
Kapitaalverhoging/(vermindering)	33.412	17.564
Dividenden	(29.127)	(8.140)
Wijzigingen in de consolidatiekring	17.338	18.606
Overige wijzigingen	(17.263)	(36.269)
Saldo op het einde van het boekjaar	204.095	167.653
Goodwill opgenomen in de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	18.838	18.811

Alle entiteiten waarin de groep CFE een betekenisvolle invloed heeft, worden boekhoudkundig verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De groep CFE beschikt niet over deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast die op een publieke markt zijn genoteerd.

Het aandeel in de winst van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast bedraagt 32.240 duizend euro (tegenover 34.092 duizend euro in 2019) en is voornamelijk afkomstig uit de activiteiten van de pool vastgoedontwikkeling en de participaties van DEME en Green Offshore in de concessiebedrijven van offshore windparken zoals Rentel, SeaMade en C-Power.

Kapitaalverhogingen in deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast bedragen 35,8 miljoen euro en hebben voornamelijk betrekking op de ontwikkeling van de activiteiten van DEME Offshore in Taiwan, in het bijzonder de investeringen in het schip Green Jade. Kapitaalverminderingen in deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast bedragen 2,4 miljoen euro.

De door de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast uitgekeerde dividenden bedragen 29.127 duizend euro en zijn voornamelijk afkomstig van de concessiebedrijven van de offshore windparken, en ook van ondernemingen van de pool vastgoedontwikkeling.

De wijzigingen in de consolidatiekring in het boekjaar 2020 hebben voornamelijk betrekking op Debrouckère Land SA en Wooden SA.

Overige wijzigingen zijn voornamelijk het gevolg van veranderingen in de marktwaarde van de afdekkingsinstrumenten (voornamelijk rente-hedges bij Rentel en SeaMade) en van de variatie in wisselkoersverschillen bij de integratie van de participaties in valuta.

FINANCIËLE INFORMATIE BETREFFENDE DEELNEMINGEN WAAROP VERMOGENSMUTATIEMETHODE IS TOEGEPAST

De belangrijkste deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast, zijn opgenomen in toelichting 33, volgens hun participatie binnen de groep CFE, de activiteitssector waarin ze actief zijn en de geografische regio waar hun maatschappelijke zetel ligt.

De per pool gegroepeerde financiële informatie die hieronder volgt, is afkomstig uit rekeningen opgesteld op basis van de IFRS-boekhoudmethoden voor de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast, of bij gebrek daaraan op hun statutaire rekeningen. De transacties binnen bedrijven werden niet geneutraliseerd. De afstemming tussen het statutaire eigen vermogen en de bijdrage aan de geconsolideerde rekeningen wordt voorgesteld na de financiële indicatoren.

December 2020 (duizend euro)	DEME		Vastgoedontwikkeling en Contracting		Holding en niet-overgedragen activiteiten		Totaal	
	100%	E/A	100%	E/A	100%	E/A	100%	E/A
Resultatenrekening								
Omzet	1.023.080	249.649	181.215	69.117	77.089	37.294	1.281.384	356.060
Resultaat - deel van de groep	152.889	22.395	16.572	6.600	14.116	6.588	183.577	35.583
Balans								
Vaste activa	3.324.251	475.653	134.735	45.940	216.200	78.176	3.675.186	599.769
Vlottende activa	888.981	179.570	382.495	144.272	181.131	85.861	1.452.607	409.703
Eigen vermogen	710.951	99.985	87.995	39.469	111.291	59.343	910.237	198.797
Langlopende verplichtingen	3.052.761	449.887	205.774	73.765	168.935	57.812	3.427.470	581.464
Kortlopende verplichtingen	449.520	105.351	223.461	76.978	117.105	46.882	790.086	229.211
Netto financiële schuld	2.582.286	366.927	153.776	52.919	198.573	66.250	2.934.635	486.096

In de pool DEME betreffen de vaste activa voornamelijk de vennootschappen C-Power NV: 720.043 duizend euro (a rato van 100%), SeaMade: 1.233.494 duizend euro (a rato van 100%) en Rentel: 885.795 duizend euro (a rato van 100%). De bijdrage van deze vennootschappen aan de gecondenseerde netto financiële schuld bedraagt respectievelijk 443.550 duizend euro (a rato van 100%), 1.008.619 duizend euro (a rato van 100%) en 728.742 duizend euro (a rato van 100%). De bijdrage van deze ondernemingen aan het gecondenseerde nettoresultaat bedraagt respectievelijk 23.150 duizend euro (a rato van 100%), 44.602 duizend euro (a rato van 100%) en 61.017 duizend euro (a rato van 100%).

De vaste en vlottende activa van de pool vastgoedontwikkeling en contracting betreffen in hoofdzaak de vennootschappen van M1 SA: 43.866 duizend euro (a rato van 100%), Gravity SA: 27.027 duizend euro (a rato van 100%), Debrouckère Land SA: 25.740 duizend euro (a rato van 100%), Erasmus Gardens SA: 24.866 duizend euro (a rato van 100%), Grand Poste SA: 24.239 duizend euro (a rato van 100%), Wooden SA: 23.458 duizend euro (a rato van 100%), Pré de la Perche Construction SA: 22.663 duizend euro (a rato van 100%), Goodways SA: 19.136 duizend euro (a rato van 100%), Mall of Europe: 16.313 duizend euro (a rato van 100%), Debrouckère Office SA: 16.249 duizend euro (a rato van 100%), Ernest 11 SA: 12.038 duizend euro (a rato van 100%), Key West SA: 11.029 duizend euro (a rato van 100%), Victor Estate SA: 10.976 duizend euro (a rato van 100%), Les 2 Princes Development SA: 10.464 duizend euro (a rato van 100%), Bavière Development SA: 10.249 duizend euro (a rato van 100%) en Arlon 53 SA: 10.314 duizend euro (a rato van 100%).

Voor de niet-overgedragen activiteiten heeft de netto financiële schuld betrekking op de concessiemaatschappij PPP Scholen te Eupen: 73.652 duizend euro (a rato van 100%) en de vennootschappen Rent-A-Port NV: 81.600 duizend euro (a rato van 100%) en Green Offshore NV: 13.875 duizend euro (a rato van 100%).

December 2019 (duizend euro)	DEME		Vastgoedontwikkeling en Contracting		Holding en niet-overgedragen activiteiten		Totaal	
	100%	E/A	100%	E/A	100%	E/A	100%	E/A
Resultatenrekening								
Omzet	1.103.471	317.229	172.797	64.239	35.611	16.943	1.311.879	398.411
Resultaat - deel van de groep	139.360	18.449	24.566	10.201	7.944	4.002	171.870	32.652
Balans								
Vaste activa	4.277.822	551.388	78.581	19.244	215.268	76.454	4.571.671	647.086
Vlottende activa	776.834	185.208	287.590	117.418	175.074	83.046	1.239.498	385.672
Eigen vermogen	613.151	67.269	66.578	27.263	120.527	62.861	800.256	157.393
Langlopende verplichtingen	3.312.777	451.710	65.530	23.805	166.559	54.968	3.544.866	530.483
Kortlopende verplichtingen	1.128.728	217.617	234.063	85.594	103.256	41.671	1.466.047	344.882
Netto financiële schuld	2.948.912	411.143	64.401	23.810	144.860	41.634	3.158.173	476.587

In de pool DEME betreffen de vaste activa voornamelijk de vennootschappen van C-Power NV: 781.127 duizend euro (a rato van 100%), SeaMade: 686.176 duizend euro (a rato van 100%), Merkur Offshore GmbH: 1.432.970 duizend euro (a rato van 100%) en Rentel: 932.365 duizend euro (a rato van 100%). De bijdrage van deze vennootschappen tot de gecondenseerde netto financiële schuld bedraagt respectievelijk 529.062 duizend euro (a rato van 100%), 413.961 duizend euro (a rato van 100%), 952.831 duizend euro (a rato van 100%) en 778.011 duizend euro (a rato van 100%). De bijdrage van deze ondernemingen tot het gecondenseerde nettoresultaat bedraagt respectievelijk 34.647 duizend euro (a rato van 100%), (36) duizend euro (a rato van 100%), 45.872 duizend euro (a rato van 100%) en 39.496 duizend euro (a rato van 100%).

De vaste en vlottende activa van de pool vastgoedontwikkeling en contracting betreffen in hoofdzaak de vennootschappen van M1 SA: 57.582 duizend euro (a rato van 100%), Les 2 Princes Development SA: 11.414 duizend euro (a rato van 100%), Pré de la Perche Construction SA: 17.129 duizend euro (a rato van 100%), Grand Poste SA: 24.239 duizend euro (a rato van 100%), Victor Estate SA: 10.979 duizend euro (a rato van 100%), Erasmus Gardens SA: 29.825 duizend euro (a rato van 100%), Ernest 11 SA: 30.384 duizend euro (a rato van 100%), Mall of Europe: 16.430 duizend euro (a rato van 100%), Luwa: 16.172 duizend euro (a rato van 100%) en Goodways SA: 19.588 duizend euro (a rato van 100%).

Voor de niet-overgedragen activiteiten heeft de netto financiële schuld betrekking op de concessieaansluiting PPP Schulen te Eupen: 76.663 duizend euro (a rato van 100%) en de vennootschappen Rent-A-Port NV: 55.620 duizend euro (a rato van 100%) en Green Offshore NV: 12.391 duizend euro (a rato van 100%).

De afstemming tussen het evenredig aandeel van de groep CFE in het statutaire eigen vermogen van deze vennootschappen en de boekwaarde van de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast, wordt samengevat in onderstaande tabel:

December 2020 (duizend euro, als evenredig aandeel van CFE)	DEME	Vastgoedontwikkeling en Contracting	Holding en niet-overgedragen activiteiten	Totaal
Nettoactiva van partners vóór reconciliatieposten	99.985	39.469	59.343	198.797
Afstemmingselementen	10.283	6.554	(20.810)	(3.973)
Negatieve deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	5.933	3.338	0	9.271
Boekwaarde van de participatie van CFE	116.201	49.361	38.533	204.095

December 2019 (duizend euro, als evenredig aandeel van CFE)	DEME	Vastgoedontwikkeling en Contracting	Holding en niet-overgedragen activiteiten	Totaal
Nettoactiva van partners vóór reconciliatieposten	67.269	27.263	62.861	157.393
Afstemmingselementen	10.405	11.607	(21.182)	830
Negatieve deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	6.389	3.041	0	9.430
Boekwaarde van de participatie van CFE	84.063	41.911	41.679	167.653

De opgenomen afstemmingselementen voor de segmenten DEME, vastgoedontwikkeling en contracting betreffen in hoofdzaak de erkenning van de inkomsten in overeenstemming met de boekhoudregels van de groep en de eliminaties binnen de groep.

De deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast zijn ondernemingen waarvoor groep CFE meent een verplichting te hebben om deze vennootschappen en hun projecten te ondersteunen.

16. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De overige financiële vaste activa bedragen 89.196 duizend euro per 31 december 2020, een stijging tegenover december 2019 (83.913 duizend euro). Ze omvatten voornamelijk leningen toegekend aan deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast voor een bedrag van 81.811 duizend euro (2019: 77.216 duizend euro). De afname in 2019 van het saldo van deze langlopende financiële vorderingen had voornamelijk betrekking op de aflossing van de leningen die zijn verstrekt aan de concessiehouders van Merkur en Rentel. In 2020 wordt de variatie voornamelijk verklaard door de financieringsactiviteiten van de concessiebedrijven van de windparken van de pool DEME en van de projectondernemingen van de pool vastgoedontwikkeling.

(duizend euro)	2020	2019
Saldo aan het einde van het vorige boekjaar	83.913	171.687
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	10.757	0
Verwervingen	16.276	14.371
Verkopen en overdracht	(21.557)	(102.145)
Waardeverminderingen/tegenboeking waardeverminderingen	0	0
Netto wisselkoersverschillen	(193)	0
Saldo op het einde van het boekjaar	89.196	83.913

17. BOUWCONTRACTEN

Het bedrag van de opgelopen kosten verhoogd met de geboekte winsten en verminderd met de geboekte verliezen, alsook de tussentijdse facturatie wordt werf per werf bepaald. Het nettobedrag verschuldigd door klanten of verschuldigd aan klanten wordt contract per contract bepaald door het verschil tussen deze twee posities.

Zoals beschreven in paragrafen (M) en (V) van het deel betreffende de belangrijke boekhoudprincipes, worden de kosten en opbrengsten van de bouwcontracten respectievelijk geboekt als lasten en als opbrengsten afhankelijk van de vorderingsgraad van de activiteit van het contract op de datum van afsluiting (methode van het voltooiingspercentage). De voltooiingsgraad van de activiteit wordt berekend volgens de "cost to cost" methode. Een verwacht verlies op het bouwcontract wordt onmiddellijk als last geboekt. We verwijzen naar toelichting 23 *Andere voorzieningen dan pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen*.

(duizend euro)	2020	2019
Gegevens uit de balans		
Ontvangen en betaalde voorschotten	(65.034)	(18.663)
Onderhanden projecten van derden - activa	343.236	307.462
Onderhanden projecten van derden - verplichtingen	(210.503)	(222.930)
Onderhanden projecten van derden - netto bedrag	132.733	84.532
Gecumuleerde geboekte winsten en verliezen uit onderhanden werken		
Gecumuleerde kosten met toename van de geboekte winsten en afname van de geboekte verliezen	6.637.364	6.847.533
Verminderd met de tussentijdse facturatie	(6.504.631)	(6.763.001)
Onderhanden projecten van derden - netto bedrag	132.733	84.532

Het positieve verschil tussen de gecumuleerde kosten uit onderhanden werken, de geboekte winsten en verliezen op de tussentijdse facturatie omvatten het nog niet gefactureerde deel van de contracten weergegeven in de rubrieken “handelsvorderingen en overige bedrijfsporderingen” en “overige vlottende activa uit operationele activiteiten” op de balans.

Het positieve verschil tussen de tussentijdse facturatie en de gecumuleerde kosten uit onderhanden werken en de geboekte winsten en verliezen omvatten het nog niet gefactureerde deel van de contractkosten weergegeven in de rubrieken “handelsschulden en overige schulden” en “overige kortlopende verplichtingen uit operationele activiteiten” op de balans.

De voorschotten zijn de bedragen ontvangen door de ondernemer voordat de werken worden uitgevoerd. We verwijzen naar toelichting 19 *Handelsvorderingen, handelsschulden en overige vorderingen en schulden uit operationele activiteiten*.

De resterende prestatieverplichtingen, d.w.z. de te behalen omzet, in de volgende jaren voor de projecten die per 31 december 2020 in uitvoering zijn, bedragen 3.715 miljoen euro, waarvan 2.384 miljoen euro in 2021 uitgevoerd zouden moeten worden.

18. VOORRADEN

Per 31 december 2020 bedragen de voorraden 184.565 duizend euro (2019 : 162.612 duizend euro), als volgt samengesteld :

(duizend euro)	2020	2019
Grond- en hulpstoffen	18.071	20.588
Waardeverminderingen op voorraad grond- en hulpstoffen	(17)	(166)
Afgewerkte producten en onroerende goederen bestemd voor verkoop	167.337	142.669
Waardeverminderingen op voorraad eindproducten	(826)	(479)
Voorraden	184.565	162.612

De stijging van de afgewerkte producten en van de onroerende goederen bestemd voor verkoop (24.668 duizend euro) is vooral het gevolg van de verwerving door de pool vastgoedontwikkeling van te ontwikkelen terreinen, met name gecompenseerd door de oplevering van verscheidene vastgoedprojecten in Polen.

19. HANDELSVORDERINGEN, HANDELSCHULDEN EN OVERIGE VORDERINGEN EN SCHULDEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

(duizend euro)	2020	2019
Handelsvorderingen	526.696	650.653
Min: provisie voor dubieuze debiteuren	(64.609)	(68.579)
Netto handelsvorderingen	462.087	582.074
Overige vorderingen uit operationele activiteiten	405.673	414.362
Totaal geconsolideerd	867.761	996.436
Overige vlottende activa uit operationele activiteiten	57.454	72.681
Overige vlottende activa uit niet-operationele activiteiten	21.731	6.267
Handelsschulden en overige schulden	1.178.012	1.221.466
Overige kortlopende verplichtingen uit operationele activiteiten	192.424	155.601
Overige kortlopende verplichtingen uit niet-operationele activiteiten	244.511	258.104
Totaal geconsolideerd	1.614.947	1.635.171
Netto saldo van de handelsvorderingen en schulden	(668.001)	(559.787)

Wij verwijzen naar toelichting 26.7 voor de analyse van het kredietrisico en tegenpartijrisico. De handelsvorderingen van dochterondernemingen die in toelichting 17 *Bouwcontracten* werden beschouwd, bedragen 459.937 duizend euro (2019: 578.991 duizend euro).

20. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

(duizend euro)	2020	2019
Deposito's op korte termijn	15.965	31.105
Bank- en kasmiddelen	743.730	581.101
Geldmiddelen en kasequivalenten	759.695	612.206

De bankdeposito's op korte termijn betreffen beleggingen bij financiële instellingen met een oorspronkelijke looptijd van minder dan 3 maanden. De variabele vergoeding van deze beleggingen zijn voornamelijk gekoppeld aan de Euribor of de Eonia met een floor op 0%.

21. KAPITAALSUBSIDIES

De groep CFE heeft geen belangrijke kapitaalsubsidies ontvangen in 2020.

22. PERSONEELSBELONINGEN

De groep CFE draagt bij tot pensioenplannen en brugpensioenplannen in verschillende landen waar de groep actief is. Deze voordelen worden verwerkt in overeenstemming met IAS 19 en worden beschouwd als 'post-employment' en 'long-term benefit plans'.

Per 31 december 2020 bedraagt de nettoverplichting van de groep CFE voor de voordelen 'post employment' voor pensioenen en brugpensioenen 76.686 duizend euro (2019: 70.269 duizend euro). Deze bedragen zijn opgenomen in de rubriek 'Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen'. Deze rubriek omvat eveneens een provisie van 3.324 duizend euro voor overige personeelsbeloningen (2019: 2.950 duizend euro) voornamelijk uitgegeven door de groep DEME.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN TOEGEZEGDE VOORDEELPLANNEN VAN DE GROEP CFE

De toegezegde voordeelplannen kunnen opgesplitst worden in regelingen met vaste bijdragen en regelingen met vaste prestaties.

REGELINGEN MET VASTE BIJDRAGEN

De pensioenplannen met vaste bijdragen zijn plannen volgens dewelke de onderneming de bijdragen – zoals bepaald in het overeengekomen plan – betaalt aan een vennootschap of aan een apart fonds. Eenmaal deze bijdragen vereffend zijn, is er geen bijkomende verplichting voor de onderneming.

REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

Alle regelingen die geen regelingen met vaste bijdragen zijn, veronderstelt regelingen met vaste prestaties te zijn. Deze plannen zijn ofwel extern gefinancierd door pensioenfondsen of verzekeringsinstellingen ("gefinancierde plannen"), ofwel binnen de groep CFE gefinancierd ("niet gefinancierde plannen"). Er wordt een jaarlijkse actuariële evaluatie gemaakt door een onafhankelijke actuaar voor de belangrijkste pensioenregelingen.

De toegezegde voordeelplannen van de groep CFE kennen aan haar personeelsleden een voordeel toe in geval van pensionering alsook in geval van overlijden. Al deze plannen zijn extern gefinancierd door een verzekeringsinstelling (98,7% van de plannen) of door een zelf beheerd pensioenfonds (1,3% van de plannen), niet gelinkt aan de groep CFE. De verplichtingen in hoofde van vaste prestaties zijn geografisch als volgt verdeeld: 81% in België en 19% in Nederland.

De toegezegde voordeelplannen in België zijn van het type 'Tak 21' hetgeen inhoudt dat de verzekeraar een minimum rendement op de betaalde bijdragen moet garanderen.

Al deze plannen zijn conform het lokaal gereguleerd kader en voldoen aan de minimale vereisten inzake financiering.

Het merendeel van de toegezegde voordeelplannen van de groep CFE zijn van het type "met vaste prestaties".

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN DE REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

BELGISCHE PENSIENPLANNEN VAN HET TYPE "TAK 21"

Sommige personeelsleden genieten van een regeling met vaste bijdragen die door een verzekeringsmaatschappij van "Tak 21" wordt gefinancierd.

De Belgische wetgeving vereist dat een werkgever op de regelingen met vaste bijdragen een minimuminterest van 3,25% garandeert op zijn eigen bijdragen aan de plannen en van 3,75% op de bijdragen van de begunstigden tot eind 2015, en een minimuminterest van 1,75% daarna. Gezien de wijziging van de wetgeving eind 2015 werden deze pensioenregelingen in de boekhouding opgenomen als pensioenregelingen met vaste prestaties.

De arbeiders van de bouwsector genieten van een pensioenregeling met vaste bijdragen die gefinancierd wordt door het multi-werkgever pensioenfonds "fbz-fse Constructiv". Dit pensioenplan is ook onderworpen aan de hierboven genoemde Belgische wetgeving aangaande het gewaarborgd minimumrendement.

INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE RISICO'S VAN REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

Bij stelsels met vaste prestaties dragen over het algemeen de werkgever het actuair risico, zoals het risico inherent aan renteschommelingen, aan de evolutie van de salarissen alsook het risico verbonden aan de evolutie van het inflatiepercentage. De mogelijke impact van de evolutie van deze risico's is toegelicht in de gevoeligheidsanalyse hieronder.

Het risico verbonden aan de spreiding in de tijd van de prestaties is beperkt in die zin dat de meerderheid van de plannen in de uitbetaling van een kapitaal voorzien. De optie van een jaarlijkse uitkering werd toch voorzien. In dit geval is de jaarlijkse uitkering in handen van een verzekeringsinstelling die het kapitaal omzet naar jaarlijkse annuïteiten. Het overlijdensrisico tijdens de actieve loopbaan is eveneens verzekerd bij een verzekeringsinstelling. Het risico op insolventie van de verzekeringsinstelling kan als onbestaand worden beschouwd.

INFORMATIE MET BETREKKING TOT HET BEHEER VAN DE REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

De administratie en het beheer van de verzekeringen zijn toevertrouwd aan de verzekeringsinstelling. CFE verzekert de naleving door de verzekeringsmaatschappijen van de gerelateerde pensioenwetgeving.

INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE ACTIVA VAN DE REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

De activa van de plannen geïnvesteerd bij een verzekeringsinstelling zijn niet onderhevig aan marktbevingen. De reële waarde van de verzekeringscontracten komt overeen met ofwel de geactualiseerde waarde van de gegarandeerde toekomstige voordelen (Nederland), ofwel met de gekapitaliseerde waarde van de betaalde bijdragen rekening houdend met het contractueel rendement overeengekomen met de verzekeringsinstelling (België).

De activa van de plannen bevatten geen financiële instrumenten van de groep CFE, noch enig gebouw dat gebruikt wordt door de groep CFE.

SCHULDEN MET BETREKKING TOT REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Nettovorderingen (-verplichtingen) uit hoofde van gefinancierde te bereiken doel plannen	(73.362)	(67.319)
Contante waarde van volledig of gedeeltelijk gefinancierde verplichtingen	(323.083)	(310.971)
Reële waarde van fondsbeleggingen	249.721	243.652
Op de balans voorziene verplichtingen	(73.362)	(67.319)
Verplichtingen	(73.362)	(67.319)
Activa	0	0

VARIATIES VAN DE VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN TE BEREIKEN DOELPLANNEN EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Saldo op 1 januari	(67.319)	(54.313)
Nettolasten opgenomen in de resultatenrekening	(17.321)	(14.093)
Nettolasten opgenomen in overige elementen van het globaal resultaat	(6.239)	(15.395)
Bijdragen van werkgever	17.379	16.484
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige bewegingen	138	(2)
Saldo op 31 december	(73.362)	(67.319)

NETTOLASTEN OPGENOMEN IN DE RESULTATENREKENING MET BETREKKING TOT REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Nettolasten opgenomen in de resultatenrekening	(17.321)	(14.093)
Kosten van geleverde diensten	(16.814)	(13.233)
Disconteringseffect	(2.055)	(4.038)
Rendement op fondsbeleggingen (-)	1.651	3.260
Niet-opgenomen kosten van ontvangen diensten	(103)	(81)

NETTOLASTEN OPGENOMEN IN DE OVERIGE ELEMENTEN VAN HET GLOBAAL RESULTAAT MET BETREKKING TOT REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Nettolasten opgenomen in overige elementen van het globaal resultaat	(6.239)	(15.395)
Actuariële verschillen	(10.440)	(47.058)
Rendement op fondsbeleggingen, uitgezonderd bedragen in renteopbrengsten	4.184	31.663
Wisselkoersverschillen uit de omrekening	17	0

BEWEGINGEN IN DE VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN TE BEREIKEN DOEL PLANNEN EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Saldo op 1 januari	(310.971)	(255.602)
Kosten van geleverde diensten	(16.814)	(13.233)
Disconteringseffect	(2.055)	(4.122)
Bijdragen van werkgever	(906)	(692)
Betalen aan begunstigen (-)	15.631	10.671
Opgenomen actuariële (winsten) verliezen, netto	(10.549)	(47.304)
Actuariële (winsten) verliezen die ontstaan uit demografische veronderstellingen	0	127
Actuariële (winsten) verliezen die ontstaan uit financiële assumpties	(5.601)	(42.508)
Ervarings(winsten)/verliezen	(4.948)	(4.923)
Niet-opgenomen kosten van ontvangen diensten	0	0
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Afname door bedrijfsafsplijting	0	0
Wisselkoersverschillen uit de omrekening	0	0
Overige bewegingen	2.581	(689)
Saldo op 31 december	(323.083)	(310.971)

De rubriek "Actuariële (winsten) verliezen die ontstaan uit financiële assumpties" weerspiegelt in 2019 de impact van de daling van de disconteringsvoet.

BEWEGINGEN IN DE FONDSBELEGGINGEN VAN DE REGELINGEN MET VASTE PRESTATIES EN BRUGPENSIOEN

(duizend euro)	2020	2019
Saldo op 1 januari	243.652	201.289
Rendement op fondsbeleggingen, uitgezonderd bedragen in renteopbrengsten	4.184	31.716
Rendement op fondsbeleggingen	1.651	3.344
Bijdragen van werkgever	18.108	17.063
Betalen aan begunstigen (-)	(15.631)	(10.559)
Effect van wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Afname door bedrijfsafsplijting	0	0
Wisselkoersverschillen uit de omrekening	0	0
Opnamen van Belgische pensioenplannen met gewaarborgd minimum rendement	0	0
Overige bewegingen	(2.243)	799
Saldo op 31 december	249.721	243.652

De rubriek "Rendement op fondsbeleggingen, uitgezonderd bedragen in renteopbrengsten" wordt in 2019 ook sterk beïnvloed door de daling van de disconteringsvoet.

VOORNAAMSTE ACTUARIËLE VERONDERSTELLINGEN OP AFSLUITINGSDATUM (IN GEWOGEN GEMIDDELD)

	2020	2019
Disconteringsvoet op 31 december	0,46%	0,68%
Verwacht percentage van loonsverhogingen	3,09%	3,09%
Inflatie	1,70%	1,70%
Toegepaste sterftetabellen	MR/FR	MR/FR

OVERIGE VERONDERSTELLINGEN INZAKE PENSIOENREGELINGEN MET VASTE PRESTATIES

	2020	2019
Looptijd (in jaren)	13,29	15,36
Gemiddeld reëel rendement van de pensioenactiva	2,39%	17,11%
Voorziede bijdragen te storten voor pensioenplannen in de loop van volgend boekjaar	17.133	16.523

De rubriek "Gemiddeld reëel rendement van de pensioenactiva" wordt in 2019 voornamelijk beïnvloed door lagere disconteringsvoeten.

GEVOELIGHEIDSANALYSE (INVLOED OP HET BEDRAG VAN DE VERPLICHTINGEN)

	2020	2019
Disconteringsvoet		
Toename met 25 basispunten	-3,63%	-3,80%
Afname met 25 basispunten	3,85%	3,90%
Verwacht percentage van loonsverhogingen		
Toename met 25 basispunten	1,96%	1,90%
Afname met 25 basispunten	-1,86%	-1,80%

23. ANDERE VOORZIENINGEN DAN PENSIOENVERPLICHTINGEN EN PERSONEELSBELONINGEN

Per 31 december 2020, bedragen deze voorzieningen 57.402 duizend euro, een daling met 1.235 duizend euro ten opzichte van eind 2019 (58.637 duizend euro).

(duizend euro)	Diensten na verkoop	Overige kortlopende risico's	Voorzieningen voor negatieve deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast	Overige langlopende risico's	Totaal
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	15.166	31.057	9.430	2.984	58.637
Netto wisselkoersverschillen	(113)	(169)	0	(43)	(325)
Overdracht naar andere rubrieken	569	(138)	(158)	(196)	77
Voorzieningen : toevoegingen	1.757	9.038	0	1.542	12.337
Voorzieningen : bestedingen	(1.992)	(11.012)	0	(320)	(13.324)
Voorzieningen : terugnemingen	0	0	0	0	0
Saldo op het einde van het boekjaar	15.387	28.776	9.272	3.967	57.402
waarvan kortlopende :					44.163
langlopende :					13.239

De voorziening voor diensten na verkoop stijgt met 221 duizend euro en bedraagt 15.387 eind december 2020. De evolutie eind 2020 wordt verklaard door het nemen en/of terugnemen van voorzieningen in het kader van de tienjarige garanties.

De voorzieningen voor overige kortlopende risico's dalen met 2.281 duizend euro en bedragen 28.776 duizend euro eind 2020.

Ze omvatten :

- de voorzieningen voor lopende geschillen (7.005 duizend euro), de voorzieningen voor sociale risico's (50 duizend euro), alsook overige kortlopende risico's (9.159 duizend euro). Daar de onderhandelingen met de klanten nog lopen, kunnen we geen verdere informatie verstrekken over de toegepaste veronderstellingen en over het moment van de waarschijnlijke kasuitgaven ;
- de voorzieningen voor verliezen einde werf (12.562 duizend euro) worden in de boeken opgenomen wanneer de verwachte economische opbrengsten van deze contracten lager zijn dan de onvermijdelijke kosten welke voortvloeien uit de verplichtingen van deze contracten. De benutting van de verliezen einde werf houdt verband met de uitvoering van de betreffende contracten.

Als het aandeel van de groep CFE in de verliezen van deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast wordt toegepast hoger is dan de boekwaarde van de deelneming, wordt deze laatste tot nul teruggebracht. De verliezen boven dit bedrag worden niet geboekt, met uitzondering van het bedrag van de verbintenissen van de groep CFE tegenover deze entiteiten. Het bedrag van deze verbintenissen wordt geboekt in de langlopende voorzieningen aangezien de groep CFE meent dat ze een verplichting heeft om deze entiteiten en hun projecten te ondersteunen.

De overige langlopende risico's omvatten de voorzieningen voor risico's die niet rechtstreeks verband houden met de operationele cyclus van de lopende werken.

24. MOGELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Volgens de beschikbare informatie op de datum waarop de financiële staten zijn goedgekeurd door de raad van bestuur hebben we geen kennis van mogelijke activa en verplichtingen behalve dat mogelijke activa en verplichtingen gerelateerd aan bouwcontracten (bijvoorbeeld de eisen van de groep ten opzichte van de klanten of de eisen van de toeleveranciers) wat normaal is in de bagger en in de contracting sector en wordt behandeld door het toepassen van de methode van het voltooiingspercentage op de projecten.

CFE ziet er ook op toe dat de ondernemingen van de groep zich organiseren om de geldende wetten en reglementen na te leven, met inbegrip van de “compliance-regels”. DEME werkt volledig mee aan een gerechtelijk onderzoek over de omstandigheden van de gunning van een inmiddels uitgevoerd contract in Rusland.

Het parket voert namelijk sinds 2016 een onderzoek naar vermeende onregelmatigheden bij de gunning aan Mordraga, een dochteronderneming van DEME, van een contract voor de uitvoering van baggerwerken in de haven van Sabetta (Rusland) in 2014 en 2015. Dit contract werd door een Russische privéondernemer aan Mordraga gegund in het kader van een private aanbesteding.

Eind december 2020 heeft het parket verscheidene vennootschappen en personeelsleden van de groep DEME gedagvaard om voor de Raadkamer te verschijnen. Zowel DEME als Dredging International en een personeelslid hebben de met het dossier belaste onderzoeksrechter om bijkomende onderzoekstaken verzocht, in de mening dat belangrijke ontlastende elementen moeten worden geanalyseerd.

De zitting van de Raadkamer is inmiddels sine die verdaagd. Het dient benadrukt dat de Raadkamer zich niet uitspreekt over de grond van de zaak. Ze doet uitspraak over de vraag of er wel of niet voldoende gronden zijn om een zaak ten gronde door de bevoegde rechtbank te laten behandelen.

In de huidige omstandigheden en in het licht van het voorgaande kan DEME de financiële impact van de lopende procedure niet betrouwbaar ramen. Er is bijgevolg op 31 december 2020 geen voorziening geboekt, overeenkomstig de voorschriften van IAS 37.

25. INFORMATIE BETREFFENDE NETTO FINANCIËLE SCHULD

25.1. DE NETTO FINANCIËLE SCHULD, ZOALS BEPAALD DOOR DE GROEP, WORDT ALS VOLGT GEANALYSEERD :

(duizend euro)	2020			2019		
	Langlopende	Kortlopende	Totaal	Langlopende	Kortlopende	Totaal
Bankleningen en andere financiële schulden	751.194	212.264	963.458	899.236	207.098	1.106.334
Obligatieleningen	29.794	0	29.794	29.689	0	29.689
Opname van kredietlijnen	81.000	0	81.000	98.000	0	98.000
Leasingschulden	86.487	27.435	113.922	112.976	36.374	149.350
Totaal van de langlopende financiële schuld	948.475	239.699	1.188.174	1.139.901	243.472	1.383.373
Financiële schulden op korte termijn	0	172.950	172.950	0	26.894	26.894
Kasequivalenten	0	(15.965)	(15.965)	0	(31.105)	(31.105)
Geldmiddelen	0	(743.730)	(743.730)	0	(581.101)	(581.101)
Totaal van de kortlopende netto financiële schuld (of beschikbare middelen)	0	(586.745)	(586.745)	0	(585.312)	(585.312)
Totaal van de netto financiële schuld	948.475	(347.046)	601.429	1.139.901	(341.840)	798.061
Financiële derivaten - interestindexing	10.047	4.405	14.452	8.369	3.567	11.936

Bankleningen en andere financiële schulden (963.458 duizend euro) betreffen voornamelijk bilaterale bankleningen op middellange termijn bij DEME met betrekking tot het financieren van haar vloot.

De enige resterende obligatielening is op het niveau van BPI. Deze obligatielening werd uitgegeven op 19 december 2017 voor een bedrag van 30 miljoen euro. Ze genereert een rentepercentage van 3,75% en is terugbetaalbaar op 19 december 2022.

De leasingschulden (113.922 duizend euro) hebben betrekking op contracten die voldoen aan de criteria van het toepassingsdomein van de norm IFRS 16 *Leaseovereenkomsten*. Per 31 december 2020 belooft de bijdrage van de pool DEME 77.315 duizend euro, voornamelijk met betrekking tot zijn concessies, terwijl de polen contracting, vastgoedontwikkeling en Holding & niet-overgedragen activiteiten 36.607 duizend euro bijdragen.

De kortlopende financiële schulden bedragen 172.950 duizend euro eind december 2020, een stijging met 145.966 duizend euro tegenover eind december 2019. Deze toename wordt voornamelijk verklaard door uitgifte van handelspapier ten belope van 125 miljoen euro bij DEME.

25.2. TIJDSHEMA VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN

(duizend euro)	Vervallen binnen het jaar	Vervallen tussen 1 en 2 jaar	Vervallen tussen 2 en 3 jaar	Vervallen tussen 3 en 5 jaar	Vervallen tussen 5 en 10 jaar	Vervallen na meer dan 10 jaar	Totaal
Bankleningen en andere financiële schulden	212.264	210.714	178.741	244.044	117.695	0	963.458
Obligatieleningen	0	29.794	0	0	0	0	29.794
Opname van kredietlijnen	0	0	71.000	10.000	0	0	81.000
Leasingschulden	27.435	16.552	14.115	18.630	18.983	18.207	113.922
Totaal van de langlopende financiële schuld	239.699	257.060	263.856	272.674	136.678	18.207	1.188.174
Financiële schulden op korte termijn	172.950	0	0	0	0	0	172.950
Kasequivalenten	(15.965)	0	0	0	0	0	(15.965)
Geldmiddelen	(743.730)	0	0	0	0	0	(743.730)
Totaal van de kortlopende netto financiële schuld (of beschikbare middelen)	(586.745)	0	0	0	0	0	(586.745)
Totaal van de netto financiële schuld	(347.046)	257.060	263.856	272.674	136.678	18.207	601.429

25.3. KASSTROMEN MET BETREKKING TOT FINANCIËLE SCHULDEN

(duizend euro)	Niet-contante bewegingen					2020
	2019	Kasstroom	Wijzigingen in de consolidatiekring	Overige wijzigingen	Totaal niet-contante bewegingen	
Langlopende financiële schulden						
Obligatieleningen	29.689	0	0	105	105	29.794
Overige langlopende financiële schulden	1.110.212	(217.924)	13.020	13.373	26.393	918.681
Kortlopende financiële schulden						
Obligatieleningen	0	0	0	0	0	0
Overige kortlopende financiële schulden	270.366	144.202	0	(1.919)	(1.919)	412.649
Totaal	1.410.267	(73.722)	13.020	11.559	24.579	1.361.124

Per 31 december 2020 bedragen de financiële schulden van de groep CFE 1.361.124 duizend euro, een daling met 49.143 duizend euro ten opzichte van 31 december 2019. Deze daling van de schuld, voornamelijk met betrekking tot DEME, wordt met name verklaard door een relatief laag investeringsniveau tegenover vorige jaren, de aanzienlijke verbetering van de behoefte aan werkkapitaal en de operationele kasstromen in de loop van het boekjaar.

25.4. KREDIETLIJNEN EN TERMIJNBANKLENINGEN

Per 31 december 2020 beschikt CFE NV over bevestigde langlopende bankkredietlijnen ten bedrage van 274 miljoen euro, waarvan 80 miljoen euro wordt gebruikt per 31 december 2020. CFE NV kan ook commercial paper ten bedrage van 50 miljoen euro uitgeven. Deze financieringsbron wordt op 31 december 2020 gebruikt ten bedrage van 45 miljoen euro.

Per 31 december 2020 beschikt BPI Real Estate Belgium SA over bevestigde langlopende bankkredietlijnen ten bedrage van 45 miljoen euro, waarvan 1 miljoen euro gebruikt werd per 31 december 2020. BPI Real Estate Belgium SA heeft eveneens de mogelijkheid om handelspapier uit te geven ten bedrage van 40 miljoen euro. Deze financieringsbron wordt op 31 december 2020 gebruikt ten bedrage van 25,25 miljoen euro.

DEME beschikt over bevestigde “revolving credit facilities” ten bedrage van 156 miljoen euro, waarvan 15 miljoen euro wordt gebruikt per 31 december 2020. DEME kan ook handelspapier ten bedrage van 125 miljoen euro uitgeven. Deze financieringsbron is per 31 december 2020 volledig gebruikt.

25.5. FINANCIËLE CONVENANTEN

De bilaterale kredieten zijn onderworpen aan specifieke convenanten die rekening houden met onder andere de schuldpositie en haar relatie met het eigen vermogen of de vaste activa, alsook met de gegenereerde cashflow. Deze convenanten werden integraal gerespecteerd op 31 december 2020.

Naam van de ratio	Formule	Vereiste	December 2020	December 2019
CFE NV, IFRS-geconsolideerde rekeningen				
Solvabiliteitsratio	Netto financiële schuld / (Eigen vermogen - immateriële vaste activa - goodwill)	<1,65	0,38	0,53
Rentedekkingspercentage	EBITDA / Kosten van schulden	>4,0	20,51	47,49
	Langlopende financiële schulden / Materiële vaste activa	<1	0,38	0,44
	Operationele kasstroom - jaarlijkse vervalddag van financiële schulden op lange termijn	>7,5	140,1	205,3
CFE NV, statutaire rekeningen, Belgische boekhoudnormen				
Solvabiliteitsratio	Netto financiële schuld / Eigen vermogen	<1,65	0,11	0,12
Eigen vermogen	Eigen vermogen	>61,75 M€	1.168,90	1.188,30
DEME NV, IFRS-geconsolideerde rekeningen				
Solvabiliteitsratio	(Eigen vermogen, deel groep - immateriële vaste activa - goodwill) / (Totaal activa - immateriële activa - uitgestelde belastingvorderingen)	>25%	36,30%	35,80%
Solvabiliteitsratio	Netto financiële schuld / EBITDA	<3,0	1,2	1,53
Rentedekkingspercentage	EBITDA / Kosten van schulden	>4,0	46,36	269,76
BPI Real Estate Belgium NV, IFRS-geconsolideerde rekeningen – Stand Alone				
Minimum eigen vermogen	Eigen vermogen van de groep + Achtergestelde schulden	>70 M€	110,5	100,1
Solvabiliteitsratio	Netto financiële schuld / (Eigen vermogen + achtergestelde schulden)	<1,65	0,96	0,66

26. INFORMATIE BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S

26.1. BEHEER VAN DE FINANCIËLE MIDDELEN

Eind 2020, bedragen de financiële middelen van de groep CFE een netto financiële schuld van 601.429 duizend euro (toelichting 25) en eigen vermogen van 1.804.948 duizend euro. Bovendien beschikt de groep CFE over bevestigde kredietlijnen (toelichting 25), terwijl CFE SA, BPI SA en DEME handelspapier kunnen uitschrijven. Het eigen vermogen van groep CFE bestaat uit kapitaal, uitgiftepremies, ingehouden winsten en minderheidsbelangen. De groep CFE beschikt noch over eigen aandelen, noch over converteerbare obligaties. Het geheel van het eigen vermogen is toegewijd aan het financieren van operationele activiteiten voorzien in het maatschappelijk doel van de vennootschap.

26.2. RENTEVOETRISICO

Het beheer van het rentevoetrisico wordt binnen de groep op het niveau van de vier polen verzekerd.

DEME moet belangrijke financieringen in het kader van de investeringen in haar vloot opzetten. Het is de bedoeling om een optimaal evenwicht te bereiken tussen de financieringskosten en de volatiliteit van de financiële resultaten. Om het rentevoetrisico te dekken, gebruikt DEME renteswaps (IRS). Deze dekkingsinstrumenten hebben in het algemeen dezelfde nominale bedragen evenals dezelfde wisseldatum als de gedekte schulden. Deze producten kunnen al dan niet boekhoudkundig worden gekwalificeerd als dekkingsverrichtingen.

De activiteiten van contracting worden gekenmerkt door een overschot van geldmiddelen. Het beleid is grotendeels gecentraliseerd in het kader van de cash pooling.

Anderzijds gebruiken CFE NV en BPI Real Estate Belgium SA ook afgeleide producten (IRS) om het renterisico van de opnames op hun bevestigde kredietlijnen in te dekken.

Effectieve gemiddelde rentevoet vóór effect van financiële derivaten									
Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			Totaal		
	Bedragen	Aandeel	Rentevoet	Bedragen	Aandeel	Rentevoet	Bedragen	Aandeel	Rentevoet
Bankleningen en andere financiële schulden	76.875	65,89%	1,07%	886.583	92,59%	0,66%	963.458	89,69%	0,70%
Obligatieleningen	29.794	25,54%	3,75%	0	0,00%	0,00%	29.794	2,77%	3,75%
Opname van kredietlijnen	10.000	8,57%	1,40%	71.000	7,41%	0,73%	81.000	7,54%	0,81%
Totaal	116.669	100%	1,78%	957.583	100%	0,67%	1.074.252	100%	0,79%

Effectieve gemiddelde rentevoet na effect van financiële derivaten												
Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			Variabele rentevoet + inflatie			Totaal		
	Bedragen	Aan-deel	Rente-voet	Bedragen	Aan-deel	Rente-voet	Bedragen	Aan-deel	Rente-voet	Bedragen	Aan-deel	Rente-voet
Bankleningen en andere financiële schulden	877.955	90,63%	1,18%	85.503	81,04%	0,97%	0	0,00%	0,00%	963.458	89,69%	1,16%
Obligatieleningen	29.794	3,08%	3,75%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	29.794	2,77%	3,75%
Opname van kredietlijnen	61.000	6,30%	1,41%	20.000	18,96%	1,13%	0	0,00%	0,00%	81.000	7,54%	1,13%
Totaal	968.749	100%	1,27%	105.503	100%	1,00%	0	0%	0,00%	1.074.252	100%	1,23%

26.3. GEVOELIGHEID VAN HET RENTEVOETRISICO

De groep CFE wordt geconfronteerd met het risico van volatiliteit van de rentevoeten op zijn resultaat, gelet op:

- de kasstromen van financiële instrumenten tegen variabele koers na indekking;
- financiële instrumenten tegen vaste koers, erkend tegen reële waarde in de balans via het resultaat;
- derivaten die niet als indekking gekwalificeerd zijn.

Daarentegen wordt de wijziging in de reële waarde van derivaten als kasstroomindekking gekwalificeerd, niet in de winst-en-verliesrekening erkend, maar rechtstreeks in andere elementen van het globaal resultaat. Indien de waarde van het derivaat wordt hergebruikt, wordt de impact in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

De volgende analyse veronderstelt dat het bedrag van financiële schulden en derivaten op 31 december 2020 constant blijft gedurende een jaar.

Een wijziging van de rentevoeten met 50 basispunten op afsluitingsdatum zou bijgevolg een stijging of een vermindering van het eigen vermogen en het resultaat gekend hebben ter hoogte van de hieronder aangegeven bedragen. Met het oog op deze analyse, werden de andere variabelen verondersteld constant te blijven.

(duizend euro)	31-12-2020			
	Resultaat		Eigen vermogen	
	Impact van sensibeliiteitsberekening +50bp	Impact van sensibeliiteitsberekening -50bp	Impact van sensibeliiteitsberekening +50bp	Impact van sensibeliiteitsberekening -50bp
Langlopende schulden (+ vervallend binnen het jaar) aan variabele renten na boekhoudkundige indekking	5.591	(5.591)		
Netto financiële schuld (korte termijn) (*)	865	(865)		
Derivaten boekhoudkundig niet gekwalificeerd als indekking				
Als indekking gekwalificeerde derivaten (kastroom zeker of hoogstwaarschijnlijk)			2.935	(2.924)

(*) exclusief beschikbare middelen.

26.4. BESCHRIJVING VAN DE KASTROOMINDEKKINGSOPERATIES

Op afsluitingsdatum hebben de als kasstroomindekking gekwalificeerde instrumenten van DEME, CFE NV en BPI SA volgende kenmerken:

(duizend euro)	31-12-2020						
	< 1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 2 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende	Reële waarde activa	Reële waarde passiva
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald							
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: indekking van hoogstwaarschijnlijk verwachte kasstromen							0
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	194.551	181.045	367.949	115.536	859.081	0	(14.452)
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: indekking van zekere kasstromen	194.551	181.045	367.949	115.536	859.081	0	(14.452)

(duizend euro)	31-12-2019					Reële waarde activa	Reële waarde passiva
	< 1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 2 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende		
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald							
Rentechopties (cap, collar)							
Rentechoptiesderivaten: dekking van hoogstwaarschijnlijk verwachte kasstromen							0
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	188.884	186.551	476.252	196.278	1.047.965	0	(11.936)
Rentechopties (cap, collar)							
Rentechoptiesderivaten: dekking van zekere kasstromen	188.884	186.551	476.252	196.278	1.047.965	0	(11.936)

26.5. VALUTARISICO

SOORTEN RISICO'S WAARAAN DE GROEP WORDT BLOOTGESTELD

De groep CFE en zijn dochterondernemingen, DEME buiten beschouwing gelaten, hebben geen politiek ter dekking van het valutarisico voor de activiteiten van contracting, vastgoedontwikkeling daar de activiteiten zich voornamelijk bevinden in de eurozone. Door het internationaal karakter van haar activiteit en bijgevolg de uitvoering van contracten in vreemde valuta doet DEME een beroep op een politiek van dekking van valutarisico's. Deze laatste worden opgenomen in onderhanden werken en de variaties in de reële waarde worden beschouwd als kosten voor onderhanden werken. De voornaamste valuta die de groep CFE gebruikt, worden weergegeven in toelichting 2.

VERDELING VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN OP LANGE TERMIJN PER VALUTA

Het bedrag van schulden (buiten leasingverplichtingen die voor het grootste deel in EUR zijn) per valuta is:

(duizend euro)	2020	2019
Euro	1.074.252	1.234.023
US dollar	0	0
Overige valuta	0	0
Totale langlopende financiële verplichtingen	1.074.252	1.234.023

Onderstaande tabel geeft de reële waarde en de onderliggende waarde weer van de financiële wisselkoersinstrumenten (forward verkoop / aankoop contracten) (+ : activa / - : passiva) :

31-12-2020	Onderliggende						Totaal
	USD	SGD	PLN	TWD	EGP	Overige	
(duizend euro)	US dollar	Singaporese dollar	Poolse zloty	Taiwanese dollar	Egyptische pond		
Termijnaankopen	18.786	86.626	10.900	126.984	0	10.672	253.969
Termijnverkoop	91.081	0	49.754	186.794	30.770	15.190	373.588

31-12-2020	Reële waarde						Totaal
	USD	SGD	PLN	TWD	EGP	Overige	
(duizend euro)	US dollar	Singaporese dollar	Poolse zloty	Taiwanese dollar	Egyptische pond		
Termijnaankopen	(157)	560	16	0	0	(20)	400
Termijnverkoop	2.661	0	1.417	999	(426)	1.519	6.170

De variatie in de reële waarde van de wisselkoersinstrumenten wordt als "bouwkosten" beschouwd. Deze variatie wordt als een operationeel resultaat voorgesteld.

De groep CFE, in het bijzonder via haar dochtermaatschappij DEME, wordt aan valutarisico's op haar resultaat blootgesteld.

De volgende analyse wordt uitgevoerd door te veronderstellen dat het bedrag van de financiële activa en passiva en de derivaten op 31 december 2020 constant blijven gedurende het jaar.

Een variatie van 5% van de wisselkoersen (appreciatie van de euro) op afsluitingsdatum zou een stijging of een vermindering van het eigen vermogen en resultaat op het niveau van de hieronder aangegeven bedragen voor gevolg hebben gehad. Met het oog op deze analyse, werden de andere variabelen verondersteld constant te blijven.

(duizend euro)	31-12-2020	
	Resultaat	
	Impact van de sensitiviteitsberekening - verhoging EUR 5%	Impact van de sensitiviteitsberekening - vermindering EUR 5%
Langlopende schulden (+ vervallend binnen het jaar) met variabele renten na boekhoudkundige dekking	4.210	(3.809)
Netto financiële schuld op korte termijn	(1.498)	1.355
Werkkapitaal	(573)	519

26.6. RISICO VERBONDEN AAN GRONDSTOFFEN

Grond- en hulpstoffen opgenomen in de werken, vormen een belangrijk element van de kostprijs.

Hoewel bepaalde contracten prijsherzieningsformules bevatten en de groep CFE in bepaalde concrete gevallen prijsdekking toepast (diesel), is het risico van prijsfluctuaties van grondstoffen niet volledig uitgesloten.

DEME dekt zich in tegen fluctuaties van diesel door de aankoop van olieopties of door forward contracten. De wijziging van de reële waarde van deze instrumenten wordt als "bouwkosten" beschouwd. Deze variatie wordt als een operationeel resultaat voorgesteld.

De reële waarde van deze instrumenten, eind 2020, bedraagt (699) duizend euro (tegenover (2.468) duizend euro eind 2019).

26.7. KREDIET- EN TEGENPARTIJRISICO

De groep CFE is blootgesteld aan kredietrisico in geval van in gebreke blijven van zijn klanten. De groep wordt aan het tegenpartijrisico blootgesteld in het kader van de belegging van zijn beschikbare middelen, de intekening in verhandelbare vorderingen, financiële activa en derivaten.

Voorts heeft de groep CFE procedures opgesteld om de concentratie van het kredietrisico te vermijden en te beperken.

Met betrekking tot de uitvoer, in zoverre het land in aanmerking komt en dat het risico door de kredietverzekering kan gedekt worden, dekken DEME en CFE zich regelmatig in bij de bevoegde instanties op dit gebied (Credendo).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De groep heeft een systeem met beleggingslimieten ingevoerd om haar tegenpartijrisico te beheren. Dit systeem bepaalt maximale risicolijnen per tegenpartijen gedefinieerd in functie van hun kredietnotaties zoals gepubliceerd door Standard & Poor's en Moody's. Deze limieten worden regelmatig opgevolgd en bijgewerkt.

KLANTEN

De groep heeft procedures opgesteld teneinde het risico van haar klantenvorderingen te beperken. Merk op dat een niet te verwaarlozen deel van de geconsolideerde omzet met openbare of semi-openbare klanten wordt gerealiseerd. Verder is de groep CFE van mening dat de concentratie van het tegenpartijrisico voor klanten wordt beperkt door het grote aantal klanten.

Om het courante risico in te dijen, volgt de groep CFE regelmatig de uitstaande klantenbedragen op en stelt ze haar positie ten opzichte daarvan bij.

De analyse van de betalingsachterstand eind 2020 en eind 2019 is als volgt:

Situatie per 31 december 2020 (duizend euro)	Op het einde van de periode	Niet vervallen	< 3 maanden	< 1 jaar	> 1 jaar
Handelsvorderingen en overige bedrijfsporderingen	934.586	715.672	56.177	30.445	132.698
Totaal bruto	934.586	715.672	56.177	30.445	132.698
Voorzieningen - Handelsvorderingen en overige bedrijfsporderingen	(66.825)	0	0	0	(66.825)
Totaal voorzieningen	(66.825)	0	0	0	(66.825)
Totaal nettobedragen	867.761	715.672	56.177	30.445	65.873

Situatie per 31 december 2019 (duizend euro)	Op het einde van de periode	Niet vervallen	< 3 maanden	< 1 jaar	> 1 jaar
Handelsvorderingen en overige bedrijfsporderingen	1.067.249	750.850	95.585	61.796	159.018
Totaal bruto	1.067.249	750.850	95.585	61.796	159.018
Voorzieningen - Handelsvorderingen en overige bedrijfsporderingen	(70.813)	(111)	0	(377)	(70.325)
Totaal voorzieningen	(70.813)	(111)	0	(377)	(70.325)
Totaal nettobedragen	996.436	750.739	95.585	61.419	88.693

De vervallende bedragen betreffen grotendeels afrekeningen en bijkomende verrekeningen die door de klanten worden erkend, maar die nog het voorwerp uitmaken van budgettaire inschrijvingen of die deel uitmaken van een globaal akkoord.

De waardeverminderingen op handelsvorderingen en op overige bedrijfsporderingen tonen de volgende evolutie:

(duizend euro)	2020	2019
Gecumuleerde waardeverminderingen - beginsaldo	(70.813)	(44.223)
Wijziging van de consolidatiekring	0	152
Waardeverminderingen / tegenboekings waardeverminderingen tijdens het boekjaar	4.153	(25.663)
Nettowisselkoersverschillen en transfers	(165)	(1.079)
Gecumuleerde waardeverminderingen - eindsaldo	(66.825)	(70.813)

Na toepassing van het model van geschatte verliezen, zoals voorgeschreven door IFRS 9, werden de vorderingen van de groep CFE op de Tsjadische staat die gedeeltelijk eerder afgeschreven werden, volledig afgeschreven tijdens het boekjaar 2019 (met uitzondering van de door Credendo gedekte bedragen).

26.8. LIQUIDITEITSRISICO

DEME, CFE NV en BPI SA waren in staat om onder gunstige voorwaarden nieuwe bilaterale kredietlijnen te onderhandelen waardoor het liquiditeitsrisico werd beperkt.

26.9. BOEKWAARDE EN REËLE WAARDE PER BOEKHOUDCATEGORIE

31 december 2020 (duizend euro)	FAVGRW / FVGRW (3) - Afgeleide instrumenten niet gekwalificeerd als indekking	FAVGRW / FVGRW (3) - Afgeleide instrumenten gekwalificeerd als indekking	Activa/verplichtingen aan afgeschreven kost	Totale boekwaarde	Bepaling van de reële waarde per niveau	Reële waarde van de categorie
Financiële vaste activa	909	524	89.196	90.629		90.629
Deelnemingen (1)	0	0	7.385	7.385	Niveau 2	7.385
Financiële leningen en vorderingen (1)	0	0	81.811	81.811	Niveau 2	81.811
Rentevoetderivaten	909	524	0	1.433	Niveau 2	1.433
Viottende financiële activa	5.394	2.437	1.627.456	1.635.287		1.635.287
Handels- en overige vorderingen uit operationele activiteiten	0	0	867.761	867.761	Niveau 2	867.761
Rentevoetderivaten	5.394	2.437	0	7.831	Niveau 2	7.831
Kasequivalenten (2)	0	0	15.965	15.965	Niveau 1	15.965
Beschikbare middelen (2)	0	0	743.730	743.730	Niveau 1	743.730
Totaal activa	6.303	2.961	1.716.652	1.725.916		1.725.916
Langlopende financiële verplichtingen	48	10.047	948.475	958.570		963.683
Obligatielening	0	0	29.794	29.794	Niveau 1	29.794
Financiële schulden	0	0	918.681	918.681	Niveau 2	923.794
Rentevoetderivaten	48	10.047	0	10.095	Niveau 2	10.095
Kortlopende financiële verplichtingen	568	7.182	1.590.661	1.598.411		1.600.084
Handelsschulden en andere voortvloeiend uit operationele activiteiten	0	0	1.178.012	1.178.012	Niveau 2	1.178.012
Obligatielening	0	0	0	0	Niveau 1	0
Financiële schulden	0	0	412.649	412.649	Niveau 2	414.322
Rentevoetderivaten	568	7.182	0	7.750	Niveau 2	7.750
Totaal passiva	616	17.229	2.539.136	2.556.981		2.563.767

31 december 2019 (duizend euro)	FAVGRW / FVGRW (3) - Afgeleide instrumenten niet gekwalificeerd als indekking	FAVGRW / FVGRW (3) - Afgeleide instrumenten gekwalificeerd als indekking	Activa/verplichtingen aan afgeschreven kost	Totale boekwaarde	Bepaling van de reële waarde per niveau	Reële waarde van de categorie
Financiële vaste activa	0	0	83.913	83.913		83.913
Deelnemingen (1)	0	0	6.697	6.697	Niveau 2	6.697
Financiële leningen en vorderingen (1)	0	0	77.216	77.216	Niveau 2	77.216
Rentevoetderivaten	0	0	0	0	Niveau 2	0
Viottende financiële activa	751	0	1.608.642	1.609.393		1.609.393
Handels- en overige vorderingen uit operationele activiteiten	0	0	996.436	996.436	Niveau 2	996.436
Rentevoetderivaten	751	0	0	751	Niveau 2	751
Kasequivalenten (2)	0	0	31.105	31.105	Niveau 1	31.105
Beschikbare middelen (2)	0	0	581.101	581.101	Niveau 1	581.101
Totaal activa	751	0	1.692.555	1.693.306		1.693.306
Langlopende financiële verplichtingen	616	8.370	1.139.901	1.148.887		1.158.307
Obligatielening	0	0	29.689	29.689	Niveau 1	29.689
Financiële schulden	0	0	1.110.212	1.110.212	Niveau 2	1.119.632
Rentevoetderivaten	616	8.370	0	8.986	Niveau 2	8.986
Kortlopende financiële verplichtingen	3.220	6.136	1.491.832	1.501.188		1.503.119
Handelsschulden en andere voortvloeiend uit operationele activiteiten	0	0	1.221.466	1.221.466	Niveau 2	1.221.466
Obligatielening	0	0	0	0	Niveau 1	0
Financiële schulden	0	0	270.366	270.366	Niveau 2	272.297
Rentevoetderivaten	3.220	6.136	0	9.356	Niveau 2	9.356
Totaal passiva	3.836	14.506	2.631.733	2.650.075		2.661.426

- (1) Gepresenteerd in de rubriek “overige financiële vaste activa” en “overige vaste activa”.
- (2) Gepresenteerd in de rubriek “kas en kasequivalenten”.
- (3) FAVGRW: Financiële activa, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.
FVGRW: Financiële verplichtingen, gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

De reële waarde van financiële instrumenten kunnen in drie niveaus (1 tot 3) geclassificeerd worden naargelang de inputs gebruikt voor de waardering waarneembaar zijn:

- de reële waardering van niveau 1 zijn gebaseerd op genoteerde prijzen (niet gecorrigeerd) voor identieke activa en verplichtingen;
- de reële waardering van niveau 2 zijn gebaseerd op inputs, andere dan in niveau 1 opgenomen genoteerde prijzen, die direct (via prijzen) of indirect (via inputs afgeleid van prijzen) voor het actief of de verplichting waarneembaar zijn;
- de reële waardering van niveau 3 zijn gebaseerd op waarderingstechnieken die inputs omvatten die niet waarneembaar zijn voor het actief of de verplichting.

De juiste waarde van de financiële instrumenten werd aan de hand van de volgende technieken berekend:

- voor kortlopende financiële instrumenten zoals de handelsvorderingen en handelsschulden werd de juiste waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kostprijs;
- voor leningen met een variabele interestvoet, werd de juiste waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kostprijs;
- voor financiële instrumenten zoals rentevoet derivaten, wisselkoers derivaten of toekomstige kasstromen derivaten, wordt de juiste waarde bepaalde aan de hand van een verdisconteringsmodel van de toekomstige kasstromen rekening houdend met toekomstige rentecurves, wisselkoerscurves, of andere termijnprijscurves;
- voor overige afgeleide financiële instrumenten, werd de juiste waard bepaald op basis van een verdisconteringsmodel van toekomstige geschatte kasstromen;
- voor beursgenoteerde obligaties uitgeschreven door BPI werd de juiste waarde bepaald op basis van de beurskoers op afsluitingsdatum;
- voor leningen met vaste rentevoet, de reële waardering is bepaald op de verdisconteerde toekomstige kasstromen op de interestvoet van het markt op de afsluitingsdatum.

27. ANDERE GEGEVEN VERPLICHTINGEN

Het totaal van de gegeven verplichtingen andere dan de zakelijke zekerheden voor de groep CFE voor het boekjaar tot 31 december 2020 bedraagt 1.566.108 duizend euro (2019 : 1.348.770 duizend euro) en is als volgt samengesteld volgens aard :

(duizend euro)	2020	2019
Goede uitvoering en performance bonds (a)	1.388.480	1.181.738
Biedingen (b)	18.144	15.702
Teruggaven voorschotten (c)	0	840
Garantie-inhouding (d)	19.724	19.415
Betaling op termijn van de onderaannemers en leveranciers (e)	37.561	39.005
Overige gegeven verplichtingen - waarvan 55.833 duizend euro corporate garanties bij DEME	102.199	92.070
Totaal	1.566.108	1.348.770

- (a) Garanties gegeven in het kader van de uitvoering van de overeenkomsten inzake werken. In geval van wanprestatie van de bouwonderneming, verbindt de bank (of de verzekeringsmaatschappij) zich ertoe de klant tot aan het bedrag van de garantie te vergoeden.
- (b) Garanties gegeven in het kader van aanbestedingen in verband met de overeenkomsten inzake werken.
- (c) Garanties gegeven door de bank aan een klant waarin de teruggave van de voorschotten op contracten wordt gegarandeerd.
- (d) Garanties gegeven door de bank aan een klant dat ze het ingehouden garantiebedrag overneemt. Garantie van de betaling van de schuld jegens een leverancier of een onderaannemer.

28. ANDERE ONTVANGEN VERPLICHTINGEN

Het totaal van de ontvangen verplichtingen voor de groep CFE voor het boekjaar tot 31 december 2020 bedraagt 440.094 duizend euro (2019 : 606.962 duizend euro) en is als volgt samengesteld volgens aard :

(duizend euro)	2020	2019
Goede uitvoering en performance bonds	435.733	603.641
Andere ontvangen verplichtingen	4.361	3.321
Totaal	440.094	606.962

29. GESCHILLEN

De groep CFE kent een aantal geschillen dat men als normaal kan beschouwen in de bagger en bouwsector. In het merendeel van de gevallen tracht de groep CFE een dading te sluiten met de tegenpartij, wat bijgevolg het aantal procedures sterk heeft verminderd.

De groep CFE tracht tevens de bedragen terug te vorderen bij haar klanten. Het is echter onmogelijk om een inschatting te geven van dit potentieel actief.

30. VERBONDEN PARTIJEN

Ackermans & van Haaren (AvH) bezit 15.720.684 aandelen van CFE op 31 december 2020 en is bijgevolg de voornaamste aandeelhouder van CFE met 62,10% van de aandelen.

De bedragen van de jaarlijkse bezoldiging van Renaud Bentégeat (uitvoerend bestuurder), ontvangen voor zijn mandaten in dochterondernemingen van de groep, werden bepaald op basis van zijn actieve deelname aan de raad van bestuur van de dochterondernemingen DEME, Rent-a-Port en BPI, en afhankelijk van de groei van deze ondernemingen. In het kader van zijn rol als bestuurder tot 07 mei 2020 heeft hij een vaste en variabele vergoeding van 10.940 euro ontvangen.

Piet Dejonghe, gedelegeerd bestuurder, ontving een totale vergoeding van 345 duizend euro voor zijn functie als bestuurder in verschillende dochterondernemingen van de groep. Deze bezoldigingen worden volledig afgestaan aan Ackermans & van Haaren op grond van een overeenkomst die hen bindt. In 2020 heeft CFE aan Piet Dejonghe, gedelegeerd bestuurder, geen vergoedingen in aandelen, opties of andere rechten om aandelen van de vennootschap te verwerven toegekend.

John-Eric Bertrand ontving, naast de bezoldigingen voor zijn bestuursmandaat (32 duizend euro) en zijn mandaat als voorzitter van het auditcomité (8 duizend euro) een bedrag van 115 duizend euro voor de uitoefening van activiteiten in verscheidene ondernemingen van de groep CFE, meer bepaald VMA Druart, VMA en VMA Nizet. Deze bezoldigingen worden volledig afgestaan aan Ackermans & van Haaren op grond van een overeenkomst die hen bindt. Koen Janssen ontving, naast de bezoldiging voor zijn bestuursmandaat (32 duizend euro), een bedrag van 15 duizend euro voor de uitoefening van activiteiten in verscheidene dochterondernemingen van de groep CFE, in de groep Teryn. Deze bezoldigingen worden volledig afgestaan aan Ackermans & van Haaren op grond van een overeenkomst die hen bindt.

De verschillende dochterondernemingen van de groep CFE worden als volgt geleid:

- De activiteit van DEME (DEME) wordt geleid door een uitvoerend comité, samengesteld uit een CEO, Luc Vandebulcke, en vier andere leden, Philip Hermans, Eric Tancre, Els Verbraecken, en Hugo Bouvy.
- De pool Contracting (CFE Contracting) wordt geleid door een uitvoerend comité, samengesteld uit een CEO, Trorema BV, vertegenwoordigd door Raymund Trost, en vijf andere leden: MSQ BV, vertegenwoordigd door Fabien De Jonge, 8822 BV, vertegenwoordigd door Yves Weyts, Almacon BV, vertegenwoordigd door Manu Coppens, Frédéric Claes BV, vertegenwoordigd door Frédéric Claes tot 31 augustus 2020, AHO Consulting BV vanaf 1 september 2020, vertegenwoordigd door Alexander Hodac, en Valérie Van Brabant.
- De activiteit vastgoedontwikkeling (BPI) staat onder de verantwoordelijkheid van een gedelegeerd bestuurder, Artis Valley SA, vertegenwoordigd door Jacques Lefèvre.
- Leningen werden toegestaan aan bepaalde leden van het uitvoerend comité van CFE Contracting in het kader van de hen toegekende aandelenoptieplannen.
- Er zijn geen transacties met de vennootschappen Trorema BV, AHO Consulting BV, Frédéric Claes BV, 8822 BV, D2C Partners, Artist Valley SA, MSQ BV en Almacon BV, behoudens de facturatie van die vennootschappen in verband met hun dienstencontracten.
- De CEO's, de leden van de directiecomités en de gedelegeerd bestuurders van de hierboven vermelde dochterondernemingen worden "uitvoerende managers" van de dochterondernemingen van de groep CFE genoemd. In 2020 is het bedrag van de bezoldigingen en andere voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks aan de uitvoerende managers van de dochterondernemingen van de groep CFE worden toegekend, als volgt (bedragen uitgedrukt in een globaal bedrag):

(duizend euro)	2020	2019
Vaste bezoldigingen	4.184	3.788
Variabele bezoldigingen op korte termijn	5.382	5.394
Overige voordelen	433	379
Totaal	9.999	9.562

DEME en CFE NV hebben op 26 november 2001 een dienstencontract afgesloten met Ackermans van Haaren NV. De door DEME en CFE NV verschuldigde vergoedingen op grond van dit contract bedragen 1.228 duizend euro en 672 duizend euro.

Op 31 december 2020 oefent de groep CFE een gezamenlijke controle uit over met name Rent-A-Port NV, Green Offshore NV en hun dochterondernemingen.

De transacties met verbonden partijen betreffen voornamelijk de operaties met de vennootschappen in welke de groep CFE een opmerkelijke invloed of een gemeenschappelijke controle heeft. Deze transacties zijn op basis van de marktprijs uitgevoerd.

In 2020 werd er geen significante verandering in de natuur van transacties tussen verbonden partijen in vergelijking met 31 december 2019 vastgesteld.

De commerciële transacties of financieringstransacties tussen de groep en de deelnemingen waarop vermogensmutatie methode is toegepast, zijn als volgt:

(duizend euro)	2020	2019
Activa met verbonden partijen	133.838	194.553
Financiële vaste activa	86.576	92.177
Handelsvorderingen en overige bedragsvorderingen	39.342	95.353
Overige vlottende activa	7.920	7.023
Passiva met verbonden partijen	38.584	46.829
Overige langlopende schulden	9.269	1.303
Handelsschulden en overige schulden	29.315	45.526

(duizend euro)	2020	2019
Lasten en opbrengsten met verbonden partijen	320.669	453.690
Omzet en overige exploitatiebaten	337.302	478.432
Aankopen en overige exploitatiebaten	(22.041)	(35.407)
Financiële lasten en opbrengsten	5.408	10.665

De omzet en overige exploitatiebaten ten opzichte van de deelnemingen waarop vermogensmutatiemethode is toegepast nemen tussen 2019 en 2020 voornamelijk bij DEME af. Dit wordt verklaard door enerzijds de verkoop van Merkur en anderzijds de daling van het volume uitgevoerde werken voor de bouw van de windparken Rentel en SeaMade. Het windpark Rentel is immers eind 2018 operationeel geworden en SeaMade eind 2020.

31. BEZOLDIGING VAN DE COMMISSARISSEN

Bezoldiging van de commissarissen voor het geheel van de groep, inclusief CFE NV (boekjaar 2020) bedraagt:

(duizend euro)	Deloitte		Overige	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Audit				
Commissariaat der rekeningen, certificatie, controle van de individuele en geconsolideerde rekeningen	2.003,8	79,65%	874,6	17,83%
Overige toebehorende opdrachten en andere auditopdrachten	50,8	2,02%	5,1	0,10%
Subtotaal audit	2.054,6	81,67%	879,7	17,94%
Overige prestaties				
Juridisch, fiscaal, sociaal	194,0	7,71%	1.368,2	27,90%
Overige	267,0	10,61%	2.656,0	54,16%
Subtotaal overige	461,0	18,33%	4.024,2	82,06%
Totaal honoraria commissarissen der rekeningen	2.515,6	100%	4.903,9	100%

32. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na 31 december 2020 is de financiële en commerciële situatie van de groep CFE niet beduidend gewijzigd.

33. ONDERNEMINGEN BEHORENDE TOT DE GROEP CFE

LIJST VAN DE BELANGRIJKSTE INTEGRAAL GECONSOLIDEERDE DOCHTERONDERNEMINGEN

NAMEN	ZETEL	ACTIVITEITENPOOL	AANDEEL VAN DE GROEP IN %
EUROPA			
België			
ANMECO NV	Zwijndrecht	Contracting	100%
ARTHUR VANDENDORPE NV	Zedelgem	Contracting	100%
BATIMENTS ET PONTS CONSTRUCTION SA	Brussel	Contracting	100%
DESIGN & ENGINEERING SA	Brussel	Contracting	100%
BENELMAT SA	Gemboux	Contracting	100%
BRANTEGEM NV	Alost	Contracting	100%
BPC WALLONIE SA	Grâce-Hollogne	Contracting	100%
CFE CONTRACTING SA	Brussel	Contracting	100%
GROEP TERRY NV	Moorslede	Contracting	100%
HOFKOUTER NV	Zwijndrecht	Contracting	100%
MBG NV	Wilrijk	Contracting	100%
MOBIX COGHE NV	Halen	Contracting	100%
MOBIX ENGEMA SA	Brussel	Contracting	100%
MOBIX ENGETEC SA	Manage	Contracting	100%
MOBIX REMACOM NV	Lochristi	Contracting	100%
MOBIX STEVENS NV	Halen	Contracting	100%
PROCOOL SA	Gosselies	Contracting	100%
VANLAERE NV	Zwijndrecht	Contracting	100%
VMA NV	Sint-Martens-Latem	Contracting	100%
VMA DRUART SA	Gosselies	Contracting	100%
VMA BE.MAINTENANCE SA	Brussel	Contracting	100%
VMA FOOD & PHARMA NV	Sint-Martens-Latem	Contracting	100%
VMA NIZET SA	Louvain-la-Neuve	Contracting	100%
VMA WEST NV	Waregem	Contracting	100%
WEFIMA NV	Zwijndrecht	Contracting	100%
AGROVIRO NV	Zwijndrecht	DEME	74,90%

BAGGERWERKEN DECLOEDT EN ZOON NV	Oostende	DEME	100%
CATHIE ASSOCIATES HOLDING CVBA	Diegem	DEME	100%
COMBINED MARINE TERMINAL OPERATIONS WORLDWIDE NV (CTOW)	Zwijndrecht	DEME	54,38%
DEEPTech NV	Oostende	DEME	100%
DEME BLUE ENERGY NV	Zwijndrecht	DEME	69,99%
DEME BUILDING MATERIALS NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME ENVIRONMENTAL CONTRACTORS NV	Zwijndrecht	DEME	74,90%
DEME NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME COORDINATION CENTER NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME CONCESSIONS NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME CONCESSIONS WIND NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME CONCESSIONS INFRASTRUCTURE NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME INFRASEA SOLUTIONS NV (DISS)	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME INFRA MARINE CONTRACTORS NV (DIMCO NV)	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME OFFSHORE BE NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DEME OFFSHORE HOLDING NV	Zwijndrecht	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL NV	Zwijndrecht	DEME	100%
ECOTERRES SA	Gosselies	DEME	74,90%
EKOSTO NV	Sint-Gillis-Vaas	DEME	74,90%
FILTERRES SA	Gosselies	DEME	56,10%
GEOWIND NV	Zwijndrecht	DEME	100%
GLOBAL SEA MINERAL RESOURCES NV	Oostende	DEME	100%
GROND RECYCLAGE CENTRUM NV	Zwijndrecht	DEME	52,43%
GRC ZOLDER NV	Zwijndrecht	DEME	36,70%
G-TEC OFFSHORE SA	Milmort	DEME	72,50%
G-TEC SA	Milmort	DEME	72,50%
HIGH WIND NV	Zwijndrecht	DEME	99,10%
LOGIMARINE SA	Berchem	DEME	100%
PURAZUR NV	Zwijndrecht	DEME	74,90%
HDP CHARLEROI SA	Brussel	Holding	100%
BPI PURE SA	Brussel	Vastgoed	100%
BPI REAL ESTATE BELGIUM SA	Brussel	Vastgoed	100%
BPI SAMAYA SA	Brussel	Vastgoed	100%
BPI SERENITY VALLEY SA	Brussel	Vastgoed	100%
BPI PARK WEST SA	Brussel	Vastgoed	100%
DEVELOPPEMENT D'HABITATIONS BRUXELLOISES SA	Brussel	Vastgoed	100%
PROJECTONTWIKKELING VAN WELLEN NV	Brussel	Vastgoed	100%
SAMAYA DEVELOPMENT SA	Brussel	Vastgoed	100%
WOLIMMO SA	Brussel	Vastgoed	100%
ZEN FACTORY SA	Brussel	Vastgoed	100%
WOOD SHAPERS SA	Brussel	Contracting/ Vastgoed	100%
Cyprus			
BELLSEA LTD	Nicosia	DEME	100%
DEME CYPRUS LTD	Nicosia	DEME	100%
DEME SHIPPING COMPANY LTD	Nicosia	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL CYPRUS LTD	Nicosia	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL SERVICES CYPRUS LTD	Nicosia	DEME	100%
DEME OFFSHORE CY LTD	Nicosia	DEME	100%
MIDDLE EAST MARINE CONTRACTING LTD (MEMC)	Nicosia	DEME	100%
NOVADEAL LTD	Nicosia	DEME	100%
TCMC THE CHANNEL MANAGEMENT COMPANY LTD	Nicosia	DEME	100%
CONTRACTORS OVERSEAS LTD	Nicosia	Holding	100%
Duitsland			
DEME OFFSHORE DE GMBH	Bremen	DEME	100%
NORDSEE NASSBAGGER UND TIEFBAU GMBH	Bremen	DEME	100%
OAM-DEME MINERALIEN GMBH	Grosshansdorf	DEME	70%
Frankrijk			
G-TEC SAS	Lambersart	DEME	72,50%
DEME OFFSHORE FR SAS	Lambersart	DEME	100%
SOCIETE DE DRAGAGE INTERNATIONAL SA	Lambersart	DEME	100%
FRANCO-BELGE DE CONSTRUCTIONS INTERNATIONALES SAS	Parijs	Holding	100%
Groot-Brittannië			
VMA MIDLANDS LTD	Yorkshire	Contracting	100%
DEME BUILDING MATERIALS LTD	Weybridge, Surrey	DEME	100%
NEWWAVES SOLUTIONS LTD	Weybridge, Surrey	DEME	100%
SPT OFFSHORE UK LTD	Manchester	DEME	100%

Groothertogdom Luxemburg

COMPAGNIE LUXEMBOURGEOISE D'ENTREPRISES CLE SA	Strassen	Contracting	100%
APOLLO SHIPPING SA	Luxemburg	DEME	100%
BONNY RIVER SHIPPING SA	Luxemburg	DEME	100%
CRIVER SHIPPING SA	Luxemburg	DEME	100%
DELTA RIVER SHIPPING SA	Luxemburg	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL LUXEMBOURG SA	Luxemburg	DEME	100%
DEME OFFSHORE LU SA	Luxemburg	DEME	100%
DEME OFFSHORE PROCUREMENT & SHIPPING LU SA	Luxemburg	DEME	100%
MARITIME SERVICES AND SOLUTIONS SA	Luxemburg	DEME	100%
MEUSE RIVER SHIPPING SA	Luxemburg	DEME	100%
SAFINDI SA	Luxemburg	DEME	100%
SAFINDI RE SA	Luxemburg	DEME	100%
SOCIETE DE DRAGAGE LUXEMBOURG SA	Luxemburg	DEME	100%
SOCIETE FINANCIERE D'ENTREPRISES SFE SA	Strassen	Holding	100%
BPI REAL ESTATE LUXEMBOURG SA	Strassen	Vastgoed	100%
CENTRAL PARC S à R.L.	Luxemburg	Vastgoed	100%
HERRENBERG SA	Grevenmacher	Vastgoed	100%
POURPELT SA	Strassen	Vastgoed	100%
PRINCE HENRI S à R.L.	Strassen	Vastgoed	100%
IMMO-BECHSEL CLE SARL	Strassen	Contracting/ Vastgoed	100%
WOOD SHAPERS LUXEMBOURG SA	Strassen	Contracting/ Vastgoed	100%

Nederland

AANMEMINGSMAATSCHAPPIJ DE VRIES & VAN DE WIEL BV	Amsterdam	DEME	74,90%
DEME BUILDING MATERIALS BV	Viissingen	DEME	100%
DEME CONCESSIONS MERKUR BV	Breda	DEME	100%
DEME CONCESSIONS NETHERLANDS BV	Breda	DEME	100%
DEME OFFSHORE NL BV	Breda	DEME	100%
DE VRIES & VAN DE WIEL BEHEER BV	Amsterdam	DEME	74,90%
DE VRIES & VAN DE WIEL KUST EN OEVERWERKEN BV	Amsterdam	DEME	74,90%
DEME INFRA MARINE CONTRACTORS BV (DIMCO BV)	Dordrecht	DEME	100%
DEME OFFSHORE SHIPPING BV	Breda	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL NETHERLANDS BV	Breda	DEME	100%
G-TEC BV	Delft	DEME	72,50%
MILIEUTECHNIEK DE VRIES & VAN DE WIEL BV	Amsterdam	DEME	74,90%
SEATEC HOLDING BV	Woerden	DEME	100%
SEATEC SUBSEA SYSTEMS BV	Zierikzee	DEME	100%
SPT OFFSHORE HOLDING BV	Woerden	DEME	100%
SPT EQUIPMENT BV	Woerden	DEME	100%
SPT OFFSHORE BV	Woerden	DEME	100%
ZANDEXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ DE VRIES & VAN DE WIEL BV	Amsterdam	DEME	74,90%

Polen

CFE POLSKA SP. Z O.O.	Warschau	Contracting	100%
VMA POLSKA SP. Z O.O.	Warschau	Contracting	100%
BPI BERNADOWO SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI PROJECT II SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI PROJECT III SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI WAGROWSKA SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI PROJECT V SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI PROJECT VI SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI PROJECT VII SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI VILDA PARK SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI BARSKA SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI CZYSTA SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI REAL ESTATE POLAND SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI SADOWA SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI WOLARE SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
BPI WROCLAW SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%
IMMO WOLA SP. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	100%

Andere Europese landen

VMA SLOVAKIA SRO	Trencin, Slowakije	Contracting	100%
DEME OFFSHORE DK A/S	Fredericia, Denemarken	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL ESPANA SA	Madrid, Spanje	DEME	100%
NAVIERA LIVING STONE SLU	Alicante, Spanje	DEME	100%

BERIN ENGENHARIA DRAGAGENS E AMBIENTE SA	Lisbonne, Portugal	DEME	100%
DRAGMORSTROY LLC	Saint-Petersbourg, Rusland	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL UKRAINE LLC	Odessa, Oekraïne	DEME	100%
SOCIETA ITALIANA DRAGAGGI SPA	Rome, Italië	DEME	100%
CFE CONTRACTING AND ENGINEERING SRL	Bucarest, Roemenië	Holding	100%
CFE HUNGARY EPOITPARI KFT	Budapest, Hongarije	Holding	100%

AFRIKA**Angola**

DRAGAGEM ANGOLA SERVICOS LDA	Luanda	DEME	100%
SOYO DRAGAGEM LDA	Luanda	DEME	100%

Nigeria

COMBINED MARINE TERMINAL OPERATORS NIGERIA LTD (CMTON)	Lagos	DEME	54,43%
DREDGING AND ENVIRONMENTAL SERVICES NIGERIA LTD	Lagos	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL SERVICES NIGERIA LTD	Lagos	DEME	100%
EARTH MOVING INTERNATIONAL NIGERIA	Port harcourt	DEME	100%
NOVADEAL EKO FZE	Lagos	DEME	100%

Tsjaad

CFE TCHAD SA	Ndjamena	Holding	100%
--------------	----------	---------	------

Tunesië

COMPAGNIE TUNISIENNE D'ENTREPRISES SA	Tunis	Contracting	100%
CONSTRUCTION MANAGEMENT TUNISIE SA	Tunis	Holding	99,96%

Andere Afrikaanse landen

CFE SENEGAL SASU	Dakar, Senegal	Contracting	100%
DRAGAMOZ LDA	Maputo, Mozambique	DEME	100%
MASCARENES DREDGING & MANAGEMENT LTD	Ebene, Mauritius	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL SOUTH AFRICA PTY LTD	Durban, Zuid-Afrika	DEME	100%

AZIE**India**

DREDGING INTERNATIONAL INDIA PVT LTD	New Delhi	DEME	99,97%
INTERNATIONAL SEAPORT DREDGING PVT LTD	Chennai	DEME	93,64%

Andere Aziatische landen

DREDGING INTERNATIONAL SAUDI ARABIA LTD	Saoedi-Arabië	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL BAHRAIN WLL	Bahrein	DEME	95%
DIAP THAILAND CO LTD	Bangkok, Thailand	DEME	98%
DREDGING INTERNATIONAL RAK FZ LLC	Verenigde Arabische Emiraten	DEME	100%

DREDGING INTERNATIONAL SERVICES MIDDLE EAST DMCEST	Verenigde Arabische Emiraten	DEME	100%
FAR EAST DREDGING LTD	Hong Kong	DEME	100%
PT DREDGING INTERNATIONAL INDONESIA	Jakarta, Indonesië	DEME	60%
DREDGING INTERNATIONAL MALAYSIA SDN BHD	Kuala Lumpur, Maleisië	DEME	100%
SPT OFFSHORE SDN BHD	Kuala Lumpur, Maleisië	DEME	100%
MIDDLE EAST DREDGING COMPANY QSC (MEDCO)	Qatar	DEME	95%
DREDGING INTERNATIONAL MANAGEMENT CONSULTING SHANGHAI LTD	Shanghai, China	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL ASIA PACIFIC PTE LTD (DIAP)	Singapore	DEME	100%

AMERIKA**Brazilië**

DEC DO BRASIL ENGENHARIA AMBIENTAL LTDA	Rio de Janeiro	DEME	74,90%
DRAGABRAS SERVICOS DE DRAGAGEM LTDA	Rio de Janeiro	DEME	100%

Canada

DEME OFFSHORE CA LTD	Halifax	DEME	100%
----------------------	---------	------	------

Verenigde Staten

VMA US INC	Zuid-Carolina	Contracting	100%
DEME OFFSHORE US INC	East Boston	DEME	100%
DEME OFFSHORE US LLC	East Boston	DEME	100%
MARINE CONSTRUCTION & SOLUTIONS HOLDING LLC	Texas	DEME	100%
MARINE CONSTRUCTION & SOLUTIONS LLC	Texas	DEME	100%

Andere landen van Amerika

DREDGING INTERNATIONAL ARGENTINA SA	Argentinië	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL MEXICO SA DE CV	Mexico	DEME	100%
LOGIMARINE SA DE CV	Mexico	DEME	100%
CORPORACION ARENERA MARINA SA	Panama	DEME	100%
DREDGING INTERNATIONAL DE PANAMA SA	Panama	DEME	100%

SERVICIOS MARITIMOS SERVIMAR SA	Venezuela	DEME	100%
OCEANIË			
Australië			
DREDGING INTERNATIONAL AUSTRALIA PTY LTD	Brisbane	DEME	100%
GEOSIA AUSTRALIA PTY LTD	Brisbane	DEME	100%
Papoea-Nieuw-Guinea			
DREDECO (PNG) LTD	Port Moresby	DEME	100%

LIJST VAN DE BELANGRIJKSTE VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE GECONSOLIDEERDE VERBODEN ENTITEITEN

NAMEN	ZETEL	ACTIVITEITENPOOL	AANDEEL VAN DE GROEP IN %
EUROPA			
België			
LUWA SA	Wierde	Contracting	12,00%
LUWA MAINTENANCE SA	Wierde	Contracting	25,00%
LIGHTHOUSE PARKING NV	Gent	Contracting	33,33%
BLUECHEM BUILDING NV	Gent	DEME	25,47%
BLUEPOWER NV	Zwijndrecht	DEME	35%
BLUE OPEN NV	Zwijndrecht	DEME	49,94%
BLUE GATE ANTWERP DEVELOPMENT NV	Zwijndrecht	DEME	25,46%
BLUE SITE SA	Gosselies	DEME	37,45%
CONSORTIUM ANTWERP PORT (OMAN) NV	Zwijndrecht	DEME	60,00%
CONSORTIUM ANTWERP PORT INDUSTRIAL PORT LAND NV	Zwijndrecht	DEME	50,00%
C-POWER NV	Oostende	DEME	6,46%
C-POWER HOLDCO NV	Zwijndrecht	DEME	10%
FELUY M2M SA	Gosselies	DEME	19,47%
LA VELORIE SA	Dormik	DEME	12,48%
NORTH SEA WAVE NV	Oostende	DEME	13,22%
OTARY BIS NV	Oostende	DEME	18,89%
OTARY RS NV	Oostende	DEME	18,89%
POWER@SEA NV	Zwijndrecht	DEME	51,10%
RENTEL NV	Oostende	DEME	18,89%
SCALDIS SALVAGE & MARINE CONTRACTORS NV	Antwerpen	DEME	54,38%
SEDISOL SA	Farciennes	DEME	37,45%
SEAMADE NV	Oostende	DEME	13,22%
SILVAMO NV	Roesselare	DEME	37,45%
TERRANOVA NV	Zwijndrecht	DEME	24,96%
TERRANOVA SOLAR NV	Stabroek	DEME	16,01%
TOP WALLONIE SA	Moeskroen	DEME	37,45%
TRANSTERRA NV	Stabroek	DEME	50%
BPG CONGRES SA	Brussel	Holding	49%
BPG HOTEL SA	Brussel	Holding	49%
PPP BETRIEB SCHULEN EUPEN SA	Eupen	Holding	25%
PPP SCHULEN EUPEN SA	Eupen	Holding	19%
GREEN OFFSHORE NV	Antwerpen	Holding	50%
RENT-A-PORT NV en haar dochterondernemingen	Antwerpen	Holding	50%
ARLON 53 SA	Luxemburg	Vastgoed	50%
BARBARAHOF NV	Leuven	Vastgoed	40%
BAVIERE DEVELOPPEMENT SA	Luik	Vastgoed	30%
BATAVES 1521 SA	Brussel	Vastgoed	50%
DEBROUCKERE DEVELOPMENT SA	Brussel	Vastgoed	50%
DEBROUCKERE LAND SA	Brussel	Vastgoed	50%
DEBROUCKERE LEISURE SA	Brussel	Vastgoed	50%
DEBROUCKERE OFFICE SA	Brussel	Vastgoed	50%
ERASMUS GARDENS SA	Brussel	Vastgoed	50%
ERNEST 11 SA	Brussel	Vastgoed	50%
ESPACE ROLIN SA	Brussel	Vastgoed	33,33%
EUROPEA HOUSING SA	Brussel	Vastgoed	33%
FONCIERE DE BAVIERE SA	Luik	Vastgoed	30%
FONCIERE DE BAVIERE A SA	Luik	Vastgoed	30%
FONCIERE DE BAVIERE C SA	Luik	Vastgoed	30%
GOODWAYS SA	Antwerpen	Vastgoed	50%

GRAND POSTE SA	Luik	Vastgoed	24,97%
IMMOANGE SA	Brussel	Vastgoed	50%
IMMO PA 33 1 SA	Brussel	Vastgoed	50%
IMMO PA 44 1 SA	Brussel	Vastgoed	50%
IMMO PA 44 2 SA	Brussel	Vastgoed	50%
JOMA 2060 NV	Brussel	Vastgoed	70%
KEYWEST DEVELOPMENT SA	Brussel	Vastgoed	50%
LA RESERVE PROMOTION NV	Kapellen	Vastgoed	33%
LES JARDINS DE OISQUERCQ SPRL	Brussel	Vastgoed	50%
LES 2 PRINCES DEVELOPMENT SA	Brussel	Vastgoed	50%
LIFE SHAPERS NV	Brussel	Vastgoed	70%
LRP DEVELOPMENT BVBA	Gent	Vastgoed	33%
MG IMMO SPRL	Brussel	Vastgoed	50%
PRE DE LA PERCHE CONSTRUCTION SA	Brussel	Vastgoed	50%
PROMOTION LEOPOLD SA	Brussel	Vastgoed	30,44%
TULIP ANTWERP NV	Brussel	Vastgoed	70%
VICTOR BARA SA	Brussel	Vastgoed	50%
VICTOR SPAAK SA	Brussel	Vastgoed	50%
VICTOR ESTATE SA	Brussel	Vastgoed	50%
VICTOR PROPERTIES SA	Brussel	Vastgoed	50%
VAN MAERLANT RESIDENTIAL SA	Brussel	Vastgoed	40%
Groothertogdom Luxemburg			
NORMALUX MARITIME SA	Luxemburg	DEME	37,50%
BAYSIDE FINANCE SRL	Luxemburg	Vastgoed	40%
BEDFORD FINANCE SRL	Luxemburg	Vastgoed	40%
CHATEAU DE BEGGEN SA	Strassen	Vastgoed	50%
GRAVITY SA	Luxemburg	Vastgoed	50%
IMMO MARIAL S.à R.L.	Strassen	Vastgoed	50%
M1 SA	Strassen	Vastgoed	33,33%
M7 SA	Strassen	Vastgoed	33,33%
LIVINGSTONE RETAIL S.à R.L.	Luxemburg	Vastgoed	33,33%
WOODEN SA	Howald	Vastgoed	50%
Groot-Brittannië			
BNS JV LTD	Camberley, Surrey	DEME	50%
WEST ISLAY TIDAL ENERGY PARK LTD	Glasgow, Schotland	DEME	35%
Nederland			
BAAK BLANKENBURG-VERBINDING BV	Nieuwegein	DEME	15%
DBM-BONTRUP BV	Amsterdam	DEME	50%
DEEPROCK BV	Breda	DEME	50%
DEEPROCK BEHEER CV	Breda	DEME	50%
K3 DEME BV	Amsterdam	DEME	50%
OVERSEAS CONTRACTING & CHARTERING SERVICES BV	Papendrecht	DEME	50%
Polen			
VMA RROBOTICS SP. Z O.O.	Sosnowiec	Contracting	51%
IMMOMAX S.P. Z O.O.	Warschau	Vastgoed	47%
Andere Europese landen			
EARTH MOVING WORLDWIDE LTD	Nicosie, Cyprus	DEME	50%
MORDRAGA LLC	Saint-Petersbourg, Rusland	DEME	40%
AFRIKA			
Marokko			
HYDROGEO SARL	Rabat	DEME	43,50%
Tunesië			
BIZERTE CAP 3000 SA en haar dochteronderneming	Tunis	Holding	20%
AMERIKA			
Brazilië			
D.E.M.E. BRAZIL SERVICOS DE DRAGAGEM LTDA	Rio de Janeiro	DEME	50%
MSB MINERACOES SUSTENTAVEIS DO BRASIL SA	Sao Paulo	DEME	51%
AZIË			
CSBC DEME WIND ENGINEERING CO LTD	Taipei, Taiwan	DEME	49,99%
COMBINE MARINE TERMINAL OPERATIONS MARAFI LLC	Oman	DEME	37,68%
GUANGZHOU COSCOC DEME NEW ENERGY ENGINEERING CO LTD	Guangzhou, China	DEME	50%
DIAP DAELIM JOINT VENTURE PTE LTD	Singapore	DEME	51%
DIAP-SHAP JOINT VENTURE PTE LTD	Singapore	DEME	51%
DRAGAFI ASIA PACIFIC PTE LTD	Singapore	DEME	40%
DUQM INDUSTRIAL LAND COMPANY LLC	Oman	DEME	27,55%
JV KPC-TDI CO LTD	Bangkok, Thailand	DEME	49%

GULF EARTH MOVING QATAR WLL	Qatar	DEME	50%
PORT OF DUQM COMPANY SAOC	Oman	DEME	30%
EARTH MOVING MIDDLE EAST CONTRACTING DMCEST	Verenigde Arabische Emiraten	DEME	50%

Alle dochterondernemingen hebben 31 december als afsluitdatum, met uitzondering van Lighthouse Parking (30 juni) en de in India actieve dochterondernemingen van DEME (31 maart).

De groep CFE zet voor de uitvoering van projecten ook samenwerkingen op via in België of in het buitenland opgerichte tijdelijke verenigingen. De tijdelijke verenigingen worden hierboven niet opgesomd.

AFSTEMMING VAN ALTERNATIEVE FINANCIËLE INDICATOREN

Zoals hierna voorgesteld, gebruikt de groep CFE alternatieve prestatie-indicatoren voor de meting van haar financiële prestatie. De definities van deze indicatoren zijn te vinden in de sectie "glossarium" van dit verslag.

De indicatoren Netto financiële schuld en EBITDA worden berekend op basis van de verkorte geconsolideerde winst-en-verliesrekening en het geconsolideerde overzicht van de financiële positie:

Netto financiële schuld (duizend euro)	December 2020	December 2019
Langlopende obligatieleningen	29.794	29.689
+ Langlopende financiële schulden	918.681	1.110.212
+ Kortlopende obligatieleningen	0	0
+ Kortlopende financiële schulden	412.649	270.366
Financiële schulden	1.361.124	1.410.267
- Geldmiddelen en kasequivalenten	(759.695)	(612.206)
Geldmiddelen en kasequivalenten	(759.695)	(612.206)
Geconsolideerde netto financiële schuld	601.429	798.061

EBITDA (duizend euro)	December 2020	December 2019
Resultaat van de operationele activiteiten	87.253	143.615
Afschrijvingen op vaste activa (im)materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	324.439	318.672
(A)name/Toename van voorzieningen	(1.235)	(30.587)
Waardeverminderingen op activa en overig niet-kaselementen	4.258	19.524
Niet-kaselementen	327.462	307.609
Geconsolideerde EBITDA	414.715	451.224

Het uitstaand vastgoedbestand wordt berekend op basis van het geconsolideerde overzicht van de financiële positie per segment:

Vastgoedbestand (duizend euro)	December 2020	December 2019
Eigen vermogen - vastgoedontwikkeling	85.532	76.296
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep (*)	20.000	21.800
+ Langlopende obligatieleningen	29.794	29.689
+ Langlopende financiële schulden	42.701	13.378
+ Kortlopende obligatieleningen	0	0
+ Kortlopende financiële schulden	17.488	14.382
+ Interne kaspositie - Cash pooling - passief (*)	3.376	4.698
Financiële schulden	113.359	83.947
- Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschappen van de groep (*)	0	0
- Geldmiddelen en kasequivalenten	(5.707)	(6.411)
- Interne kaspositie - Cash pooling - actief (*)	(1.457)	(11.167)
Geldmiddelen en kasequivalenten	(7.164)	(17.578)
Netto financiële schuld - vastgoedontwikkeling	106.195	66.369
Vastgoedbestand	191.727	142.665

(*) Deze rekeningen hebben betrekking op de kasposities tegenover de entiteiten die deel uitmaken van de andere divisies van de groep (voornamelijk CFE NV)

VERKLARING OVER HET GETROUWE BEELD VAN DE FINANCIËLE STATEN EN HET GETROUWE OVERZICHT IN HET BEHEERSVERSLAG

(Artikel 12, par 2, 3° van het Koninklijk besluit van 14.11.2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt)

We verklaren, namens en voor rekening van Aannemingsmaatschappij CFE NV en onder verantwoordelijkheid van de maatschappij dat, voor zover ons bekend,

1. de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van Aannemingsmaatschappij CFE NV en van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
2. het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van Aannemingsmaatschappij CFE NV en van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

HANDTEKENINGEN

Naam :	Fabien De Jonge	Piet Dejonghe
Functie :	Financieel en administratief directeur.	Gedelegeerd bestuurder.

Datum : 22 maart 2021

ALGEMENE INLICHTINGEN OVER DE VENNOOTSCHAP

Identiteit van de vennootschap :	Aannemingsmaatschappij CFE
Zetel :	Herrmann-Debrouxlaan 42, 1160 Brussel
Telefoon :	+ 32 2 661 12 11
Rechtsvorm :	Naamloze vennootschap
Wetgeving :	Belgisch
Oprichting :	21 juni 1880
Duur :	onbepaald
Boekjaar :	vanaf 1 januari tot 31 december van elk jaar
Handelsregister :	RPM Brussel 0400 464 795 – BTW 400.464.795
Plaatsen waar de juridische documenten kunnen worden geraadpleegd :	op de maatschappelijke zetel van de vennootschap

SOCIAAL DOEL (ARTIKEL 2 VAN DE STATUTEN)

" De vennootschap heeft als doel het bestuderen en uitvoeren, in België alsmede in het buitenland, hetzij alleen hetzij gezamenlijk met andere natuurlijke of rechtspersonen, publiek- of privaatrechtelijk, voor eigen rekening of voor rekening van publiek- of privaatrechtelijke derden, van welkdanige aanneming van werken en bouwwerken, in alle en elk van haar beroepen, onder andere elektriciteit en milieu.

Zij kan eveneens diensten aanverwant aan deze activiteiten verlenen, voor de promotie ervan zorgen, deze direct of indirect uitbaten of in concessie brengen, alsmede eender welke aankoop-, verkoop- huur-, verhuur-, of leasingverrichting uitvoeren die verband houdt met deze aannemingen.

Zij kan direct of indirect deelnemingen verwerven, houden of overdragen in iedere bestaande of op te richten vennootschap of maatschappij, bij wijze van verwerving, fusie, splitsing of anderszins.

Zij kan alle commerciële, industriële, administratieve, financiële verrichtingen uitvoeren, roerend of onroerend, die direct of indirect verband houden met haar doel, zelfs gedeeltelijk, of van aard zijn om de verwezenlijking ervan te vergemakkelijken of te ontwikkelen, zowel voor haarzelf als voor haar dochtervennootschappen.

De algemene vergadering mag het maatschappelijk doel wijzigen onder de bij artikel vijfhonderd negenenvijftig van het *Wetboek van vennootschappen* bepaalde voorwaarden. "

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANNEMINGSMAATSCHAPPIJ CFE OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2020 – GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Aannemingsmaatschappij CFE NV (de “vennootschap”) en haar filialen (samen “de groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 2 mei 2019, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2020 overeenkomstig artikel 41 van de EU Verordening 537/2014, dat stelt dat vanaf 17 juni 2020 een controleopdracht niet mag worden verlengd voor mandaten die op het tijdstip van de inwerkingtreding van de verordening een duur hebben van 20 jaar of meer. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Aannemingsmaatschappij CFE NV uitgevoerd gedurende 31 opeenvolgende boekjaren.

VERSLAG OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, die het geconsolideerd overzicht van de financiële positie op 31 december 2020 omvat, alsook het geconsolideerd overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatievervalsing, waarvan het totaal van het geconsolideerd overzicht van de financiële positie 5 137 483 (000) EUR bedraagt en waarvan het geconsolideerd overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten afsluit met een winst van het boekjaar van 39 877 (000) EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep op 31 december 2020 alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omzeterkenning en boekhoudkundige verwerking van projecten (segment Contracting en Baggerwerken & milieu)	
<ul style="list-style-type: none">Voor het merendeel van haar contracten erkent de groep opbrengsten en marge à rato van de voortschrijding der werken op basis van het aandeel van de gemaakte projectkosten voor de tot de balansdatum verrichte werkzaamheden in de geschatte totale kosten van het project bij voltooiing. Omzet en marge worden verantwoord op basis van schattingen ten opzichte van de verwachte totale kosten per contract. Reserves kunnen ook in deze schattingen worden opgenomen om rekening te houden met specifieke onzekere risico's of claims tegen de groep die voortvloeien uit elk contract. De opbrengsten uit hoofde van contracten kunnen ook variatie-orders en claims omvatten die per contract worden opgenomen wanneer de bijkomende opbrengsten uit hoofde van het contract met hoge mate van zekerheid kunnen worden gewaardeerd.Vaak gaat het hierbij om een hoge mate van oordeelsvorming vanwege de complexiteit van projecten, onzekerheid over de kosten en onzekerheid over de uitkomst van gesprekken met opdrachtgevers over variatie-orders en claims. Er is daarom een hoge mate van risico en het daaraan gekoppelde oordeelsvermogen van het management bij het inschatten van de te erkennen omzet en bijhorende marge (opgenomen op basis van de voortschrijding der werken) of verlies (volledig erkend) door de groep tot en met de balansdatum en wijzigingen in deze	<ul style="list-style-type: none">Projectanalyse: aan de hand van verscheidene kwantitatieve en kwalitatieve criteria hebben we een steekproef van contracten genomen om de belangrijkste en meest complexe ramingen te beoordelen. We hebben inzicht verworven in de huidige staat en historiek van het project en hebben de inschattingen die gerelateerd zijn aan deze projecten beoordeeld middels informatie die bekomen werd van het senior uitvoerend en financieel management. Daarnaast analyseerden we de verschillen met eerdere projectschattingen en evalueerden we de consistentie hiervan met de ontwikkelingen van het project gedurende het jaar.Wij zijn de accurate berekening van het percentage van de voortschrijding der werken (“percentage of completion”) en de daarmee samenhangende erkenning van omzet en marge voor een selectie van projecten nagegaan. Wij hebben inzicht verkregen in de procedures met betrekking tot de erkenning van de kosten voor de voltooiing van het project en het ontwerp en de implementatie van de bijbehorende controles en processen.Historische vergelijkingen: evalueren van de financiële prestaties van contracten ten opzichte van budgetten en historische trends.Werkbezoeken: het bezoeken van werven voor contracten met een hoger risico of een hoge waarde, het observeren van de voortschrijding der werken van individuele projecten en het identificeren van complexe aangelegenheden door overleg met het personeel ter plaatse.

<p>schattingen kunnen aanleiding geven tot materiële afwijkingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> De boekhoudkundige verwerking van projecten (“contract accounting”) voor de groep omvat bovendien een belangrijke boekhoudkundige beoordeling voor wat betreft het bundelen of ontdebellen van contracten. Het bundelen of ontdebellen van één of meerdere contracten kan een aanzienlijke impact hebben op de erkenning van opbrengsten en resultaten in een bepaalde verslagperiode. <p>Verwijzing naar de toelichtingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De boekhoudkundige erkenning van omzet en verwerking van projecten wordt uiteengezet in Toelichting 2 van de geconsolideerde jaarrekening. Daarnaast verwijzen we naar Toelichting 17 van de geconsolideerde jaarrekening met betrekking tot onderhanden projecten in opdracht van derden. 	<ul style="list-style-type: none"> Benchmarking van assumpties: het beoordelen van de positie van de groep met betrekking tot het verwachte resultaat van het contract, reserves, afrekeningen en de invorderbaarheid van vorderingen via overeenstemming met bevestigingen van derden en met betrekking tot onze eigen beoordelingen en historische resultaten. Controle van de klantencorrespondentie: analyse van de correspondentie met klanten over variatie-orders en claims en de afweging of deze informatie in overeenstemming is met de gemaakte inschattingen van de groep. Inspectie van belangrijke clausules voor een selectie van contracten: identificatie van relevante contractuele mechanismen die van invloed zijn op de (ont)bundeling van contracten en andere, zoals boetes voor vertragingen, bonussen of succesvergoedingen, en beoordeling of deze clausules naar behoren zijn weerspiegeld in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen.
Onzekere belastingposities (segment Baggerwerken & milieu)	
<ul style="list-style-type: none"> DEME is actief in verschillende landen met verschillende belastingstelsels. De belasting van haar operaties kan afhankelijk zijn van inschattingen en kan aanleiding geven tot geschillen met de lokale belastingsoverheden. Indien het management het waarschijnlijk acht dat dergelijke geschillen tot een uitstroom van middelen zullen leiden, dienen de nodige voorzieningen te worden aangelegd. Er is daarom een hoge mate van oordeelsvermogen van het management en het daaraan gekoppelde risico gerelateerd aan het inschatten van het bedrag van voorzieningen voor onzekere belastingposities die door de groep tot op balansdatum moeten worden opgenomen. Wijzigingen in deze schattingen kunnen bovendien aanleiding geven tot materiële effecten. <p>Verwijzing naar de toelichtingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> We verwijzen naar Toelichting 2 (Voornaamste boekhoudprincipes) en Toelichting 10 (Belastingen op het resultaat). 	<ul style="list-style-type: none"> Teneinde de adequaatheid van de voorziening voor onzekere belastingposities na te gaan, omvatten onze controlewerkzaamheden een analyse van de geschatte waarschijnlijkheid van het belastingrisico en van de inschatting door het management van de potentiële uitstroom van middelen, evenals een beoordeling van onderliggende documentatie. Betrekken van deskundigen: wij hebben beroep gedaan op belastingspecialisten om de veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de inschattingen van het management te beoordelen en om de geschiktheid van deze aannames in het licht van de lokale fiscale regelgeving te beoordelen. Wij hebben inzicht verkregen in de procedures met betrekking tot de verantwoording van (uitgestelde) belastingposities en het ontwerp en de implementatie van de bijbehorende controles en processen. Beoordeling van de geschiktheid van de toelichtingen met betrekking tot (uitgestelde)

	belastingen in de geconsolideerde jaarrekening van de groep.
Omzeterkenning en waardering van voorraden (segment Vastgoedontwikkeling)	
<ul style="list-style-type: none"> De waardering van de grondposities en de gemaakte bouwkosten voor residentiële ontwikkelingen is gebaseerd op de historische kostprijs of lagere netto realisatiewaarde. De beoordeling van de netto realisatiewaarden omvat veronderstellingen met betrekking tot toekomstige marktontwikkelingen, beslissingen van overheidsinstanties, verdisconteringsvoeten en toekomstige veranderingen in kosten en verkoopprijzen. Deze schattingen hebben betrekking op verschillende elementen en zijn gevoelig voor gehanteerde scenario's en assumpties en houden als zodanig een significant oordeel in van het management. Het risico bestaat dat mogelijke bijzondere waardeverminderingen van voorraden niet adequaat worden verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. Opbrengsten en resultaten worden verantwoord voor zover componenten (huisvestingseenheden) zijn verkocht en op basis van de mate waarin de ontwikkeling is afgewerkt. Omzet en marge worden aldus verantwoord op basis van schattingen met betrekking tot de verwachte totale kosten per project. In veel gevallen is er een hoge mate van oordeelsvorming vanwege de complexiteit van projecten en onzekerheid over de verwachte kosten. Er is daarom een hoge mate van risico gekoppeld aan het inschatten van het bedrag van de opbrengsten en de marge die door de groep moet worden erkend op balansdatum. Wijzigingen in deze schattingen kunnen aanleiding geven tot materiële effecten. <p>Verwijzing naar de toelichtingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> We verwijzen naar Toelichting 2 (Voornaamste boekhoudprincipes) en Toelichting 18 (Voorraden). 	<ul style="list-style-type: none"> Een steekproef van projectontwikkelingen is getest door de tot op heden gemaakte kosten met betrekking tot terreinen en onderhanden werk te verifiëren en door het percentage van voortschrijding der werken op balansdatum na te rekenen. Een selectie van deze projecten is nagezien aan de hand van een steekproef van kosten die zijn afgestemd met certificaten van externe inspecteurs, de totale verkoopwaarde die met contracten is overeengekomen en de accuraatheid van de erkenningsformule werd nagegaan. Wij hebben de berekeningen van de netto realisatiewaarden beoordeeld en hebben de redelijkheid en consistentie van de door het management gehanteerde assumptie en modellen beoordeeld. Evalueren van de financiële prestaties van specifieke projecten ten opzichte van het budget en historische trends, met name om de redelijkheid van de kosten te beoordelen.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België. De wettelijke controle biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de vennootschap, noch van de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen

ontstaan over de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

OVERIGE DOOR WET- EN REGELGEVING GESTELDE EISEN

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op het Global Reporting Initiative (“GRI”) referentiemodel. Overeenkomstig artikel 3:75, § 1, 6° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vermelde Global Reporting Initiative (“GRI”) referentiemodel.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Getekend te Zaventem.

De commissaris

Deloitte Bedrijfsrevisoren CVBA

Vertegenwoordigd door Rik Neckebroeck

III. STATUTAIRE FINANCIËLE STATEN

STATUTAIR OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN RESULTATENREKENING (BEGAAP)

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
Oprichtingskosten	0	0
Vaste activa	1.335.220	1.336.844
Immateriële vaste activa	92	46
Materiële vaste activa	987	1.218
Financiële vaste activa	1.334.141	1.335.580
- Verbonden ondernemingen	1.334.124	1.335.553
- Overige	17	27
Viottende activa	97.005	102.122
Vorderingen op meer dan één jaar	0	0
Voorraden en bestellingen in uitvoering	6.013	4.242
Vorderingen op ten hoogste één jaar	31.033	35.053
- Handelsvorderingen	23.899	25.370
- Overige vorderingen	7.134	9.683
Geldbeleggingen	0	0
Liquide middelen	59.256	62.529
Overlopende rekeningen	703	298
Totaal der activa	1.432.225	1.438.966
Eigen vermogen	1.168.944	1.188.337
Kapitaal	41.330	41.330
Uitgiftepremies	592.651	592.651
Herwaarderingsmeewwaarden	487.399	487.399
Reserves	8.654	8.654
Overdragen winst (+) of overgedragen verlies (-)	38.910	58.303
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	12.197	11.544
Schulden	251.084	239.085
Schulden op meer dan één jaar	115.248	125.248
Schulden op ten hoogste één jaar	135.467	113.585
- Financiële schulden	10.792	10.000
- Handelsschulden	9.341	12.617
- Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en social lasten en ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	4.867	4.178
- Overige schulden	110.467	86.790
Overlopende rekeningen	369	252
Totaal van de passiva	1.432.225	1.438.966

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2020	2019
RESULTATEN		
Bedrijfsopbrengsten	32.074	32.271
Bedrijfskosten	(37.145)	43.532
- Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	(23.215)	(24.440)
- Diensten en diverse goederen	(8.609)	(7.522)
- Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(3.965)	(4.799)
- Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen	(986)	81.174
- Overige	(370)	(881)
Bedrijfsresultaat	(5.071)	75.803
Financiële opbrengsten	21.808	70.948
Financiële kosten	(10.739)	(99.608)
Resultaat vóór belastingen	5.998	47.143
Belastingen (heffingen en regularisering)	(77)	(110)
Resultaat van het boekjaar	5.921	47.033
BESTEMMING		
Resultaat van het boekjaar	5.921	47.033
Overgedragen resultaat van het vorige boekjaar	58.303	11.270
Vergoeding van het kapitaal	(25.314)	0
Beschikbare reserves	0	0
Wettelijke reserves	0	0
Over te dragen resultaat	38.910	58.303

ANALYSE VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN VAN HET GLOBALE RESULTAAT

De vaste activa bestaan zeer overwegend uit de participaties in DEME, CFE Contracting en BPI.

De schulden op meer dan één jaar omvatten leningen van 80 miljoen euro die op de bevestigde kredietlijnen werden opgenomen en 35 miljoen euro handelspapier op middellange termijn. CFE gebruikte eveneens haar handelspapierprogramma op korte termijn voor een bedrag van 10 miljoen euro.

Het project van het waterzuiveringsstation Brussel-Zuid vormt een belangrijk deel van de omzet voor het boekjaar.

In 2019 leidde de vereffening van verscheidene internationale entiteiten tot een terugneming van voorzieningen in het bedrijfsresultaat en een equivalente niet-recurrente financiële last.

Het financiële resultaat is in 2020 sterk gedaald aangezien DEME geen dividend uitkeerde voor het boekjaar 2019. Anderzijds keerden CFE Contracting, BPI en Green Offshore in 2020 dividenden van respectievelijk 9, 3,5 en 4,15 miljoen euro uit aan CFE NV.

ALGEMENE INFORMATIE OVER DE VENNOOTSCHAP

1. ADRES VAN DE ZETEL

Herrmann-Debrouxlaan 42, 1160 Brussel
RPR Brussel nr. 0400.464.795
E-mail: info@cfe.be
Website: <https://www.cfe.be>

2. DATUM VAN DE OPRICHTING, LAATSTE WIJZIGING VAN DE STATUTEN

De vennootschap werd opgericht bij notariële akte van 24 juni 1880, gepubliceerd in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 27 juni 1880. De statuten werden herhaaldelijk gewijzigd, het laatst bij notariële akte van 2 mei 2019, gepubliceerd in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 22 mei 2019 onder het nummer 19068846.

3. DUUR VAN DE VENNOOTSCHAP

Onbepaald

4. VENNOOTSCHAPSVORM – TOEPASSELIJK RECHT

Naamloze vennootschap naar Belgisch recht

5. VOORWERP VAN DE VENNOOTSCHAP

De vennootschap heeft als doel het bestuderen en uitvoeren, in België alsmede in het buitenland, hetzij alleen hetzij gezamenlijk met andere natuurlijke of rechtspersonen, publiek- of privaatrechtelijk, voor eigen rekening of voor rekening van publiek- of privaatrechtelijke derden, van elke aanneming van werken en bouwwerken, in alle en elk van haar beroepen, onder andere elektriciteit en milieu. Zij kan eveneens diensten aanverwant aan deze activiteiten verlenen, voor de promotie ervan zorgen, deze rechtstreeks of onrechtstreeks uitbaten of in concessie brengen, alsmede eender welke aankoop-, verkoop-, huur-, verhuur-, of leasingverrichting uitvoeren die verband houdt met deze aannemingen.

Zij kan rechtstreeks of onrechtstreeks deelnemingen verwerven, houden of overdragen in iedere bestaande of op te richten vennootschap of maatschappij, bij wijze van verwerving, fusie, splitsing of anderszins.

Zij kan alle commerciële, industriële, administratieve, financiële verrichtingen uitvoeren, roerend of onroerend, die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar doel, zelfs gedeeltelijk, of van aard zijn om de verwezenlijking ervan te vergemakkelijken of te ontwikkelen, zowel voor haarzelf als voor haar dochtervennootschappen.

6. KAPITAAL VAN DE VENNOOTSCHAP

Geplaatst kapitaal

Bij de sluiting van het boekjaar bedroeg het maatschappelijk kapitaal 41.329.482,42 euro, vertegenwoordigd door 25.314.482 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig volgestort.

Kapitaalverhoging

De laatste kapitaalverhoging dateert van 24 december 2013, na de inbreng in natura door de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren van de naamloze vennootschap Dredging, Environmental & Marine Engineering.

Toegestaan kapitaal

Overeenkomstig de beslissing van de buitengewone algemene vergadering van 2 mei 2019 kan de Raad van Bestuur in de 5 jaren vanaf 22 mei 2019 het kapitaal eenmalig of meermaals verhogen met een maximumbedrag van 5.000.000 euro, met of zonder uitgifte van nieuwe aandelen of van wel of niet ondergeschikte obligaties of van warrants of andere roerende waarden, wel of niet gebonden aan andere effecten van de vennootschap.

De Raad van Bestuur kan het toegestaan kapitaal ook gebruiken in het geval van een openbaar overnamebod op door de vennootschap uitgegeven effecten, onder de voorwaarden en binnen de grenzen van artikel 7:202 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. De Raad van Bestuur kan deze bevoegdheden uitoefenen indien het openbaar overnamebod door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) aan de vennootschap wordt meegedeeld uiterlijk drie jaar na de datum van de voornoemde buitengewone algemene vergadering (namelijk 2 mei 2022).

Deze toelating omvat ook het vermogen om over te gaan tot:

- kapitaalverhogingen of de uitgifte van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten waarbij het voorkeurrecht van de aandeelhouders wordt opgeheven of beperkt;
- kapitaalverhogingen of de uitgifte van converteerbare obligaties waarbij het voorkeurrecht van de aandeelhouders wordt opgeheven of beperkt ten voordele van een of meer vooraf bepaalde personen die geen personeelsleden van de vennootschap of haar filialen zijn; en
- kapitaalverhogingen door de omzetting van reserves.

7. AARD VAN DE EFFECTEN

De aandelen van de vennootschap zijn volledig volgestort en zijn op naam of gedematerialiseerd. Elke houder kan op elk ogenblik, op eigen kosten, de omzetting van zijn volledig volgestorte effecten in een andere vorm vragen, binnen de grenzen van de wet, de eigendom, het vruchtgebruik of de blote eigendom opschorten. De mede-eigenaren, de vruchtgebruikers en de blote eigenaars dienen zich respectievelijk te laten vertegenwoordigen door een gemeenschappelijke vertegenwoordiger en de vennootschap daarvan op de hoogte te brengen. In het geval van vruchtgebruik zal de blote eigenaar van het aandeel tegenover de vennootschap worden vertegenwoordigd door de vruchtgebruiker, tenzij anders overeengekomen tussen de partijen.

8. PLAATS WAAR DE DOCUMENTEN VAN DE VENNOOTSCHAP KUNNEN WORDEN GERAADPLEEGD

De statutaire en geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap wordt neergelegd bij de Nationale Bank van België. De gecoördineerde versie van de statuten van de vennootschap kan worden geraadpleegd op de griffie van de ondernemingsrechtbank van Brussel, afdeling Brussel. Het jaarlijks financieel verslag wordt toegezonden aan de aandeelhouders op naam en aan elke persoon die het verzoekt. De gecoördineerde versie van de statuten en het jaarlijks financieel verslag zijn eveneens beschikbaar op de website (www.cfe.be).

COLOFON

COPYRIGHT VAN DE FOTO'S EN DE BEELDEN, OP ALFABETISCHE VOLGORDE :

Art & Build Architects
Beiler François Fritsch
Caviar
CFE Polska
De Kemphanen
DEME
Estor-Lux
Jaspers&Eyers Architects
L'AUC
LuWa
Neutelings Riedijk
Philippe van Gelooven
Tom D'Haenens
YouthStart
51N4E

CONCEPT, DESIGN EN REALISATIE:

Brandelicious/Anne Thys - anne.thys@brandelicious.be
Make/Paul Thomas – www.makecontact.nl

Dit jaarverslag is verkrijgbaar in het Nederlands, Frans en Engels.
In geval van verschillen primeert de Franse versie.